

LIDOVÁ KNIHOVNA ZÁKONŮ ČESKO-
SLOVENSKÝCH.

Řídí JUDr. Josef Matoušek.

Svazek 2.

ZÁKON O PŘÍMÝCH DANÍCH

Úvody, důvodovou zprávou, vysvětlivkami
a tabulkami opatřil

posl. Dr. JOS. MATOUŠEK,

člen rozpočtového výboru poslanecké sněmovny
a referent o dani důchodové.

DÍL I.

(Daň důchodová I. Vydělková všeobecná II. Vydělková zvláštní III.
Pozemková IV. Domovní V. Rentová VI. Tantiemová a z vyššího
služného VII.)

V PRAZE 1927.

Tiskem a nákladem Pražské akciové tiskárny
v Praze II., v Lützowově ul. č. 3.

036265
38-B-1527/11

ZÁKON

O PŘÍMÝCH DANÍCH

Úvody, důvodovou zprávou, vysvětlivkami
a tabulkami opatřil

Posl. Dr. JOS. MATOUŠEK,
člen rozpočtového výboru poslanecké sněmovny
a referent o dani důchodové.

DÍL I.

(Daň důchodová I. Výdělková všeobecná II. Výdělková zvláštní III.
Pozemková IV. Domovní V. Rentová VI. Tantiemová a z vyššího
služného VII.)

V PRAZE 1927.

Tiskem a nákladem Pražské akciové tiskárny

ÚSTŘEDNÍ KNIHOVNA
PRÁVNICKÉ FAKULTY UJEP

STARÝ FOND

Č. inv.

036265

~~KNIHOVNA
PRÁVNICKÉ FAKULTY UJEP~~

~~3-FN 14/1~~

~~4815~~

ÚVODEM.

Vydávaje zákon o reformě přímých daní s výkladem a poučením, s výtahem důvodové zprávy, s přehlednými tabulkami, dvojí účel měl jsem na mysli.

Chtěl jsem podat každému poplatníku přístupný populární výklad zákona tak, aby jej mohl použít při sestavování svých příznání, při odpovídání na různé dekrety, a aby při tom měl poměrnou jistotu o tom, jaká daň ho čeká, když podá příznání určitého druhu nebo určitou odpověď na obdržený dekret, aby pomocí vysvětlivek a tabulek připojených mohl kontrolovat správnost platebních rozkazů, aby populární výklad byl mu vodítkem při event. rekursech nebo námitkách ústně přednášených u finančních úřadů — zkrátka, aby mohl býti populární příručkou všech těch, kdo budou podle zákona povinni platiti státu jakoukoliv daň přímou. Výhoda nového zákona není jenom ve snížených sazbách, nýbrž v tom, že zákon přináší poplatníkovi jasné sazby, určitější a přesnější stylisaci jednotlivých pojmů finančního práva. Této jasnosti může poplatník ke svému prospěchu využít jen tenkrát, když mu dotyčné cifry a jasné pojmy jsou přímo před oči postaveny a populárně vyloženy. Dosavadní t. zv. klíče

ÚSTŘEDNÍ KNIHOVNA
právnícké fakulty UJEP
BRNO, Nám. 25. únor 2

známy byly jen finančním úřadům. Poplatník o nich nevěděl a proto nemohl dobře kontrolovat, jestli jeho přiznání bylo honorováno, nebo jestli finanční úřad šel nad jeho přiznání. Dnes tomu bude jinak. Jmenovitě ve všeobecné výdělkové dani má poplatník před sebou přesné procento a může, vezme-li si k ruce přehlednou tabulku, předem jasně vidět, kolik mu má býti naměřeno daně, jestli bude jeho přiznávka pokládána za správnou. V tom je jistě výhoda pro poplatníka, poněvadž hned při doručení platebního rozkazu může kontrolovati vyměřenou cifru s příloženou tabulkou a hned jasně rozpoznat, zda bylo jeho přiznání vzato za základ, či jeho výdělek byl zvýšen, po případě, zda užito bylo správného procenta. Aby mohl poplatník i neodborník a laik s užítkem použít tohoto zákona, připojuji také obsáhlý věcný rejstřík, který může býti vodítkem i tomu, kdo se ve spleti zákona nevyzná.

Vedle toho chtěl jsem touto knížkou zachytiti také politické ovzduší, v němž se zákon tvořil, náladu zákonodárců a ony nárazy, jež přicházely se strany zájemníků. Odtud ty úvody k jednotlivým hlavám a úvod k celému zákonu. Takto zachycená momentka zákonodárského ovzduší může býti cennou pomůckou pro výklad zákona do té doby, než budeme míti po ruce judikaturu a kromě toho, nebude ani bezcenným materiálem pro ty, kteří jednou ex offio budou musiti vykládat tento zákon.

V Praze, v červnu 1927.

J. Matoušek.

Historie reformních snah a postup jednání v zákonodárných sborech.

Při daňové reformě ve Francii v roce 1904 prohlásil bývalý ministr financí ve sněmovně, že „reforma finanční nevychází z vůle jedné majority, z dílny jednoho ministra; reformy daňové jsou výsledky dlouhé práce. Finanční režim je výrazem politiky a situace hospodářské, vyvíjí se úměrně s civilisací v té míře, jak se přetvořuje veřejné bohatství, v té míře, jak se vyvíjejí, rozšiřují, nebo jak se oslabují a zaničují velké ideje spravedlnosti a svobody“.

Také u nás vývoj daňové reformy je dokladem toho, že dočasné majority, eventuálně měnící se majority, měnící se ředitelé finanční politiky, nemění v podstatě mnoho na tendencích, jimiž řízena je předloha o daňové reformě. — Koalice všenárodní, jež složena byla ze stran, stojících na docela jiném světovém názoru, docela jiné hospodářsko-sociální základně, brala za základ daňové reformy tutéž skoro studii — až na některé sazby, jež byly pro poplatnictvo v dřívější studii výhodnější — jako dnešní koalice česko-německá, spočívající na jednotném, hospodářsko-sociálním základě.

Z toho patrno, že hospodářské zjevy jsou často silnější než dočasná politická konstelace.

Potud je postavení jedné části dnešní oposice oslabeno, že její členové, dnes oposiční, zúčastnili se porad v předešlé koalici, jako členové vládní většiny, majíce před sebou téměř stejnou předlohu, kterou dnes potírají.

Ačkoliv již od té doby, kdy přestala mimořádná hospodářská konjunktura, ozývaly se vážné hlasy proti přílišnému daňovému zatížení, přece hlasy ty nabyly reálnější reformní podoby teprve v roce 1924, kdy za tehdejší vše-národní koalice z iniciativy dra Kramáře vytvořena byla v ministerstvu financí zvláštní komise, která pod vedením ministra Bečky a zvěčnělého sekčního šéfa dra Valníčka podjala se obtížné práce reformy přímých daní. Účastníkům bylo ihned jasno, že to nejsou především daně státní, ale přírážky samosprávné, které odůvodňují reformu. Proto z těchto prací vyšla studie jak reformy daní přímých, tak studie reformy finančního hospodářství svazků územní samosprávy.

Tyto studie dány byly k posouzení deseti-členné parlamentární daňové komisi, sestávající z členů parlamentu a senátu, kterážto komise ve více jak dvaceti sezeních podrobila přípravné studii obsáhlé debatě a kritice. Nelze říci, že by tato komise došla v podrobnostech k dohodě, ale nelze upřít, že v podrobných debatách, o nichž pořizeny i stenografické protokoly, došlo se k určitým jednotným základním liniím, které staly se též základními liniemi přítomné předlohy. Jak ministerstvo financí ve svém odboru III., tak shora uvedená komise parlamentární uvažovala o tom, zda by se náš daňový systém neměl přizpůsobit daňovému systému západoevropskému (Francie, Belgie), kde

vyměřuje se důchodová daň z úhrnného důchodu progresivní sazbou, t. zv. l'impôt général sur le revenu, a vedle toho z jednotlivých složek celkového důchodu, t. j. z důchodu z pozemků, budov, živností a kapitálu vyměří se zvláštní přírážka pevným procentem, t. zv. l'impôt cedulaire, jako náhrada za zvláštní daně výmsové. Ačkoliv vládní návrh z důchodové dani projevuje tendenci vytvořit z daně důchodové daň hlavní, přece nepřistoupil na tuto radikální změnu v celém našem daňovém systému, a to proto, že naše poměry hospodářské a valutární nejsou ještě na pevném a trvalém základě, a mimo to nemáme řádné a spolehlivé statistiky, abychom mohli aspoň přibližně vypočíst, co by daně podle nového systému vynesly. Poněvadž však všeobecně byla uznávána potřeba snížení daně, jmenovitě odstraněním t. zv. válečných přírážek a to v době co možno nejkratší, a poněvadž bylo třeba také provést kodifikaci a unifikaci našeho zákonodárství a to v době co nejkratší, vzat byl za základ reformy dosavadní systém daňový. Co se návrhu na reformu hospodaření územní samosprávy týče, došlo v tehdejší parlamentární komisi bývalé koalice k velmi vážným pochybnostem, ale jedno všeobecně bylo doznáváno, že nelze provést reformu přímých daní bez určité reglementace přírážkového systému autonomních svazků. Nejméně byla podrobena úvaze formální část předlohy, totiž ustanovení trestní (hlava VIII.) a ustanovení společná (hlava IX.). Z toho se vysvětluje, že právě tyto části došly při nynějším jednání v koalici vládních stran a ve výboru největších změn. Přes to možno tvrdit, že obě předlohy prošly již za dřívější koalice důklad-

nou generální debatou, a uvážíme-li, že tyto předlohy byly dány již tehdy odborným korporacím k posouzení, a že všechn materiál z těchto předporad experty získaný stal se materiálem pro přítomnou předlohu, a uváží-li se dále, že takto nově vypravená byla předmětem skoro půlletních porad koaličního výboru (porad bylo 45, vystřídalo se 2300 řečníků a ministr financí ujal se slova pětsetkrát), t. zv. šestnáctky, a pak projednávána byla v padesáti třech schůzích rozpočtového výboru, jež trvaly úhrnem 226 hodin, nelze upřít těmto předlohám důkladné přípravy a konstituční svědomitosti, a lze snad přičíst jen terminologii opoziční ony silné výrazy, jež označují předlohu za nepřipravenou a nepropracovanou.

Tento vývoj předlohy nezavazoval nás však k tomu, abychom předloženou předlohu pokládali za definitivní, na níž nelze ničeho měniti. Ježto, jak jsem již dříve řekl, předloha v daňových sazbách zhoršovala posici poplatníkovu a v oddílu trestním a ukládacím řešila tyto otázky příliš fiskálně, jen s hlediska státní pokladny, snažili jsme se, abychom právě v těchto směrech osnovu zlepšili, přiblížili ji pokud sazeb se týče původní studii a abychom trestní ustanovení a řízení ukládací reformovali také s hlediska poplatníka a jeho práv. Právě proto, že jsme toto zákonodárné dílo nepokládali jen za výtvor dnešní majority nebo dnešního ministra financí, podrobili jsme předlohu důkladné kritice a uznali jsme také, že v mnohém potřebuje změn. Jak byla předloha změněna, o tom svědčí 300 pozměňovacích návrhů, jež koalované strany po poradách t. zv. šestnáctky podaly a jež byly též ve výboru a plenu přijaty.

Členy t. zv. koaliční šestnáctky byli: Dr. Kramář, senátor dr. Fáček a poslanec dr. Matoušek, senátor dr. Procházka a poslanec dr. Dolanský (náhradník poslanec Roudnický), sen. Thoř a posl. Pekárek, sen. Krojher (náhr. Havelka) a posl. dr. Hnídek, posl. Polyak, sen. Ledebur a posl. Bobek, sen. Kahler a posl. Windirsch (náhr. Platzer), posl. Stenzl, jako předseda posl. Bradáč. Mimo to byli členy všichni zpravodajové: dr. Hnídek, dr. Matoušek, dr. Samek, dr. Viškovský, dr. Frytz, Roudnický, dr. Černý, Rýpar, Adámek, Pekárek.

Členy rozpočtového výboru ve sněmovně byli: dr. Samek, dr. Matoušek (nár. dem.), Bradáč, Zoch, dr. Černý, dr. Hnídek, dr. Viškovský (republ), Adámek, Roudnický, Rýpar (lid.), dr. Polyak, dr. Fritz (lud. slov.), Pekárek (živnost.), Patzer, Bellmann (něm. agr.), Stenzl (živn. n.), Bobek (n. křesť. soc.), dr. Meissner, Chalupa, Remeš (soc. dem. č.), Buřival, Netolický, dr. Patejdl (nár. soc.), Krebs (něm. nár. soc.), Kaufmann, Hokenberg (něm. soc. dem.), dr. Rosche (něm. nac.), Chlouba, Muna, Kreibich, Mikulíček (komun.). Předsedou byl posl. Bradáč.

Členy rozpočtového výboru v senátu byli: dr. Karas, Krojher, Hilgenreiner, dr. Fáček, dr. Procházka, dr. Stodola, Šimonek, Modráček, Zima, Plamínková, Klečák, Tchoř, Kučera, Průša, Volko, Rejzl, Kohler, Krause.

Hlasování provedeno bylo ve sněmovně dne 10. května (I. čtení) a 11. května (II. čtení) v senátu

Obsah:

- HLAVA I. Důchodová daň. Daňová povinnost (§ 1). — Osvobození od daně (§ 2, 3). — Údobi zdanění (§ 4). — Důchod domácnosti (§ 5). — Společné důchody (§ 6). — Dani podrobený důchod (§ 7). — Zvláštní ustanovení o jednotlivých pramenech důchodu (§ 8. A Příjem z pozemků, § 9 B Příjem z budov, § 10 C Příjem z podniků, § 11 D Příjem ze služebního poměru, § 12 E Příjem z kapitálů, § 13, § 14 F Příjem z jiných pramenů). — Srážky (§ 15 až 17). — Daňová sazba (§ 18). — Přírážka pro rodiny s menšími břemeny (§ 19). — Srážka na příslušníky rodiny (§ 20). — Sleva na dani (§ 21). — Časový rozvrh příjmů (§ 22). — Začátek a konec daňové povinnosti (§ 23—27). — Zvláštní ustanovení o důchodech ze služebního poměru (§ 28—45).
- HLAVA II. Všeobecná daň výdělková. Daňová povinnost (§ 46—49). — Osvobození od daně (§ 50—54). — Základ daně (§ 55—56). — Daňová sazba (§ 57). — Místo předpisu a dělba daně (§ 58). — Počátek a konec daňové povinnosti: změny v berním roce (§ 59—63). — Zvláštní ustanovení pro podomní a kočovní živnosti (§ 64—67).
- HLAVA III. Zvláštní daň výdělková. Daňová povinnost (§ 68—71). — Osvobození od daně (§ 72—75). — Základ daně (§ 76—82). — Daňové sazby (§ 83). — Místo předpisu a dělba daně (§ 84—89). — Počátek a konec daňové povinnosti, změny v berním roce (§ 90—93).
- HLAVA IV. Pozemková daň. Daňová povinnost (§ 94—95). — Výjimky (§ 96). — Osvobození od daně (§ 97—102). — Základ daně

(§ 103—104). — Daňová sazba (§ 105). — Platební rozkazy (§ 106). — Počátek a konec daňové povinnosti; změny v berním roce (§ 107). Náhrady pozemkové daně z důvodu živelních škod na zemědělských kulturách (§ 108—110). Slevy pozemkové daně při poškození lesů. Předpoklad pro slevu daně a výše slevy (§ 111). — Žádost o slevu daně (§ 113). — Zjištění škody a odpis daně (§ 114). — Zastoupení poplatníka (§ 115). — Účinek slevy daně na přírážky (§ 116).

- HLAVA V. Domovní daň, oddíl I. Společná ustanovení činžovní a třídní daně. Předmět a podmět domovní daně (§ 117—120). — Počátek a konec daňové povinnosti (§ 121—125). Výjimky a trvalá osvobození (§ 126—133). — Dočasné osvobození od domovní daně (§ 134 až 142). — Oddíl II. Daň činžovní. Povinnost k dani činžovní (§ 143—144). — Místa zcela dani činžovní podrobená (§ 145—147). — Základ daně činžovní (§ 148). — Nájemné (§ 149 až 150). — Odpočitatelné položky (§ 151). — Nájemní hodnota (§ 152—154). — Vyměrování daně činžovní (§ 155). — Sazby daně činžovní (§ 156). — Neuzívání a opětné užívání (§ 157). Oznámení o zapravení nájemného původně nezaplaceného a tudíž nezdaněného (§ 158). Změny v berním roce v nájemních poměrech budov všeobecné dani činžovní nepodrobených (§ 159). — Zdanění v prvních letech povinnosti k všeobecné dani činžovní (§ 160). — Oddíl III. Daň třídní. Povinnost k dani třídní (§ 161). — Výměra daně (§ 162). — Řízení vyměrovací (§ 163—164). — Katastr daně třídní (§ 165). — Evidence katastru daně třídní (§ 166). — Povinnost oznamovati změny (§ 167 až 169). — Sleva daně třídní z důvodu nepoužívání a z důvodu živelné škody (§ 170—171).
- HLAVA VI. Rentová daň. Daňová povinnost (§ 172—173). — Osvobození od daně (§ 174 až 175). — Základ daně (§ 176—178). — Daňová sazba (§ 179). — Srážka daně dlužníkem (§ 180 až 181). — Počátek a konec daňové povinnosti; změny v berním roce (§ 182).

HLAVA VII. Daň z tantiem a z vyššího služného (§ 183—184).

HLAVA VIII. Trestní ustanovení. Zkrácení daně (§ 185—189). — Zaplacení zkrácené daně (§ 190). — Návod a pomoc (§ 191). — Stanovení trestů (§ 192). — Přítěžující okolnosti (§ 193). Polehčující okolnosti (§ 194). — Porušení povinnosti členů daňových komisí a trestních senátů (§ 195). — Náhradní trest vězení (§ 196). — Ručení (§ 197). — Nepravdivé výpovědi svědků, znalců, přezvědých osob a odhadců (§ 198). — Porušení povinnosti mlčenlivosti, zneužití daňových zápisů (§ 199). — Překážení místní prohlídky (§ 200). — Pořádkové pokuty (§ 201). — Jak zaniká trestnost (§ 202). — a) Smrt (§ 203). — b) Účinná lítost (§ 204). — c) Upuštění od trestního řízení (§ 205). — d) Promlčení (§ 206—208). — e) Mimořádné prominutí (§ 209). — Příslušnost (§ 210). Nalezací senát (§ 211). — Vylučovací důvody (§ 212). — Zahájení vyšetřování (§ 213). — Výslech obviněného (§ 214). — Práva obviněného a průvody (§ 215—217). — Následky neuposlechnutí (§ 218). — Zastavení a skončení vyšetřování (§ 219). — Řízení před nalezacím senátem (§ 220). — Nález (§ 221). — Útraty (§ 222). — Odvolání (§ 223). — Odvolací stolice a řízení u ní (§ 224—227). — Stížnost k nejvyššímu správnímu soudu (§ 228). — Obnova trestního řízení (§ 229). — Komu připadají pokuty (§ 230).

HLAVA IX. Společná ustanovení. Úřady a komise (§ 232—248). 1. Úřady (§ 232). 2. Daňové komise (§ 233). 3. Odvolací komise daňová (§ 248). — Místní příslušnost úřadů a komisí a místo předpisu daně (§ 249—251). — Bydliště (§ 252). — Lhůty (§ 253, 254). — Počítání času a zaokrouhlování (§ 255). — Úřední opatření (§ 256). — Doručování (§ 257). — Daňová povinnost a daňový nárok (daňový dluh a daňová pohledávka). 1. Jak vzniká, přechází a v čem záleží (§ 259—261). 2. Způsobilost jednání, zastupování a plná moc (§ 262, 263). 3. Ručení: a) osobní (§ 264), b) věcné (§ 265—267).

4. Jak zaniká daňová povinnost a daňový nárok (daňový dluh a daňová pohledávka (§ 268). 5. Splatnost daně a úroky z prodlení (§ 269—271). Placení (§ 273). Plnění na místě placení (§ 274). Odpočet (§ 275). Úřední výrok (§ 276). Promlčení (§ 277—282). 6. Příročí (§ 283). 7. Zajištění (§ 284—290). 8. Vracení daně a nahrazovací úroky (§ 291—297). — Řízení co do vyměření daně. 1. Účel vyměřovacího řízení (§ 298—299). 2. Součinnost poplatníkovy (§ 300). 3. Součinnost třetích osob (§ 301—305). 4. Přiznání (§ 306—309). 5. Vyměřovací řízení (§ 310—313). — 6. Nahlížení do knih (§ 314 až 318). 7. Místní prohlídka (§ 319). 8. Zvláštní ustanovení o místním šetření za zjištěním daně domovní (§ 320—323). 9. Přisežní odhadci (§ 321—322). — 10. Zkoumání a ocenění vyměřovacího materiálu (§ 324). 11. Stanovení vyměřovacího základu (§ 327). 12. Platební rozkazy (§ 328). 13. Nahlédání do spisů a oznamování daňových dat (§ 329). 14. Odvolání (§ 330—333). 15. Působnost a postup odvolacích stolic (§ 334—337). 16. Náhrada útrat (§ 338). — Řízení v ostatních věcech daňových (§ 339). — Navrácení do předešlého stavu (§ 340). — Přesouvání daní (§ 341). — Poměr k cizině (§ 342). — Vymáhání daní (§ 343 až 404). 1. Způsoby vymáhání daní (§ 343). 2. Na kom může býti daň vymáhána a kdy může být exekuce zavedena (§ 344). 3. Kterému úřadu přísluší vymáhát daň (§ 345). 4. Kterému úřadu přísluší vykonat berní exekuci (§ 346). 5. Součinnost dlužníka a osob třetích (§ 347). 6. Výkonné orgány v berní exekuci (§ 348, 349). 7. Působnost výkonných orgánů v berní exekuci (§ 350—354). 8. Odvolací stolice v berní exekuci (§ 355). 9. Námitky dlužníka proti upomínce nebo výkonu berní exekuce (§ 356). 10. Odpor jiných osob proti berní exekuci (§ 357). 11. Zrušení, omezení a odklad exekuce co do věcí a osob nepřípustná (§ 362). 13. Úkony berní exekuce (§ 363). 14. Zabavení a prodej hmotných věcí movitých (svršků) (§ 364—381). 15. Použití výtěžku prodeje (§ 382).

16. Zabavení a vybrání peněžitých pohledávek (§ 383—398). 17. Zabavení a provedení nároků na vydání neb dodání hmotných věcí movitých (§ 399). 18. Berní exekuce k zajištění daní (§ 400—402). 19. Vymáhání a zajišťování peněžitých (pořádkových) pokut a útrat trestního řízení (§ 403). 20. Náklady na upomínku a exekuci (§ 404).

Uváděcí ustanovení.

Uváděcí ustanovení zahrnují celkem 16 článků, v nichž se předně stanoví, které daně se pokládají za přímé, od kdy nová úprava přímých daní počíná, od kdy a do jaké míry zrušují se některé staré předpisy, zavádí se široká amnestie, upravují se některé poplatky a konečně stanoví, od kdy nastává účinnost zákazu o přesouvání daní.

Čl. I.

Přímé daně tímto zákonem upravené dělí se na dvě skupiny:

1. na daň důchodovou a

2. na daně výnosové, a to: všeobecnou daň výdělkovou, zvláštní daň výdělkovou, daň pozemkovou, daň domovní, daň rentovou, daň z tantiém a vyššího služného.

Nemáme dosud zákonného ustanovení, které by taxativně vypočítávalo, které daně se pokládají za přímé; tomuto požadavku vyhovuje čl. I., při čemž třeba, pokud jde o Slovensko a Podkarpatskou Rus, připomenouti, že tam ku přímým daním se čítá také vedle obdobných daní jako v Čechách, na Moravě a ve Slezsku 1. báňská daň (zák. čl. XXVII/1875, XIV/1885), 2. dopravní daň (zák. čl. XX/1875, XIV/1885, XV/1908 a VI/1917), 3. všeobecná důchodková přírážka (zák. čl. XLVII/1875, XLVI/1883), 4. vojenská taxa (zák. čl. XXVII/1880 a IX/1883), 5. daň majetková (zák. čl. XXXII/1916 a IX/1918), 6. daň z výher (zák. čl. XLIX/1879 a VII/1897), 7. daň ze zbroje a lovu (zák. čl. XXIII/1883) a 8. nemocenská přírážka (zák. čl. XXI/1898).

Daně ad 1., 3., 5. a 6. se zrušují, nemajíce obdoby v dosavadním daňovém systému v Čechách, na Moravě a ve Slezsku a nejsou mimo to (ad 3. a 5.) po několik let více vybírány, daň ad 2. byla již zrušena a nahrazena zákonem ze dne 30. června 1921, č. 242 Sb. z. a n., o dopravních daních, daň ad 4. byla zrušena zákonem ze dne 29. září 1924, č. 231 Sb. z. a n., daň ad 7. zůstává zatím v platnosti dále.

Rovněž daň ad 8. se výslovně nezrušuje, ačkoliv se tato přírážka podle zákona ze dne 21. prosince 1921, č. 477 Sb. z. a n., do r. 1923 nevybírala a podle zákona ze dne 21. prosince 1923, č. 254 Sb. z. a n., až do doby, dokud nebude zákonem jinak ustanoveno (§ 1), vybíratí nebude; rovněž tato daň se ku přímým daním už nečítá.

Čl. II.

(¹) Není-li v tomto článku, v čl. III. a na jiných místech tohoto zákona jinak stanoveno, zrušují se všechny dosavadní zákony a nařízení, pokud se týkají:

1. vyměřování (čítajíc v to vše, co souvisí s určením daňové pohledávky, zejména i osvobození):

a) daně pozemkové, domovní, všeobecné daně výdělkové, výdělkové daně podniků veřejně účtujících, daně rentové, dávky tantiemové a daně z příjmu v Čechách, na Moravě a ve Slezsku;

b) daně pozemkové, domovní, daně zárokové, daně zárokové podniků veřejně účtujících, daně báňské, daně kapitálové a rentové, daně majetkové, všeobecné státní důchodkové přírážky, daně důchodkové a daně z výher na Slovensku a v Podkarpatské Rusi;

2. účtování, placení, vybírání, vymáhání a zajišťování daní a dávek pod č. 1. uvedených, dále trestních ustanovení a veškerých ostatních dřívějších ustanovení nyní v hlavě IX. upravených, pokud jde o tyto daně a dávky a to, co do daně pozemkové počínajíc kalendářním (herním) rokem 1928, a co do ostatních daní a dávek, počínajíc kalendářním (herním) rokem 1927.

(²) K daním a dávkám podle předchozích odstavců čítají se též přírážky, úroky z prodlení, náklady upomínací a exekuční, úroky nahra-

zovací a tresty na penězích. Předpisování přírážek svazků územní samosprávy upravuje zvláštní zákon.

(³) Zrušují se tudíž v rozsahu uvedeném v odst. 1. a 2. zejména:

1. Zák. ze dne 24. května 1869, č. 88 ř. z., o úpravě daně pozemkové, patent ze dne 23. února 1820, o domovní dani, zák. ze dne 9. února 1882, č. 17 ř. z., jímž se mění zákony o domovní dani, zák. ze dne 25. října 1896, č. 220 ř. z., o přímých daních osobních se všemi změnami a dodatky v Čechách, na Moravě a ve Slezsku.

2. Zák. čl. VII/1875 o úpravě daně pozemkové, zák. čl. XL/1881 o uzpůsobení některých opatření zák. čl. VII/1875 o úpravě daně pozemkové, zák. čl. XLII/1881 o změně ustanovení zák. čl. VII/1875, vztahujících se na území odvoděná, zák. čl. VI/1909 o dani domovní, zák. čl. XXIX/1875 o dani výdělkové, zák. čl. V/1908 o změně některých ustanovení zákonů o dani výdělkové II. tř., dále o dani úrokové a rentové, zák. čl. VIII/1909 o dani výdělkové podniků podrobených veřejnému účtování, zák. čl. XXXIV/1916 o tom, kdy nabývá účinnosti zák. čl. VIII/1909 o výdělkové dani podniků podrobených veřejnému účtování, zák. čl. XXVII/1875 o dani báňské, zák. čl. XIV/1885 o uzpůsobení § 12 zák. čl. XXVII/1875, zák. čl. XXII/1875, o dani úrokové a rentové, zák. článku VII/1883 o zdanění výtěžku z kapitálů, umístěných u peněžních ústavů, zák. čl. XLVII/1875 o všeobecné důchodové přírážce, dále o uzpůsobení některých ustanovení zák. čl. XXIX/1875, zák. čl. X/1909 o dani důchodkové, zák. čl. XXVI/1916 o částečné účinnosti daně důchodkové, zák. čl.

IX/1918 o uzpůsobení a doplnění zákonů o dani důchodkové a z majetku, o prodloužení platnosti zákona o dani z válečných zisků a o válečné přírážce, již jest platiti z některých druhů daní, zák. čl. XI/1909 o správě veřejných daní, zák. čl. LIII/1912 o změně a doplnění zák. čl. VI, VII, VIII, IX, X, XI/1909, dále o opatřeních s tím souvisejících, zák. čl. XXXII/1916 o dani z majetku, VI. část třicátého řádu z r. 1788 se všemi změnami a dodatky na Slovensku a v Podkarpatské Rusi.

(⁴) Ustanovení zákona ze dne 27. ledna 1922, č. 43 Sb. z. a n., o oddělení státní finanční správy od obecní a municipální správy na Slovensku a Podkarpatské Rusi, pokud se vztahují pouze na vybírání daní v čl. I. uvedených, zůstávají nedotčena; způsob vybírání těchto daní, čítajíc sem i přírážky, příslušenství a tresty na penězích státními činiteli, na Slovensku a v Podkarpatské Rusi též obcemi, daňovými městskými úřady nebo notáři, upravuje vládní nařízení; dokud se tak nestane, platí dosavadní ustanovení.

(⁵) Ministerstvo financí upraví účtování daní v čl. I. uvedených, čítajíc sem i přírážky, příslušenství, úroky nahrazovací a tresty na penězích, pokud možno, jednotně vnitřními pokyny; dokud se tak nestane, platí dosavadní ustanovení.

(⁶) Pro všechny v odst. 1. uvedené daňové věci, které se týkají let 1926 a předchozích, platí dosavadní zákony, nařízení a jinaká ustanovení.

V e š k e r á ustanovení vztahující se na obor přímých daní mají být jednak unifikována, t. j. upravena na jednotném podkladě, platném pro celé území státní, jednak kodifikována, t. j. zahrnuta v jediném zákoně, upravu-

jícím právě tento obor; tomuto úmyslu by odporovalo, kdyby vedle tohoto jednotného zákona měla zůstatí v platnosti jednotlivá, v různých zákonech rozptýlená ustanovení.

S tímto účelem by se tudíž nesrovnávala t. zv. derogací klausele, kteráž by zrušovala veškeré zákony, jež p o u z e t o m u t o z á k o n u o p o r u j í, zachovávala ale ony, kteréž tomuto zákonu neodporují.

Proto na rozdíl od rčení, které bylo zvoleno v čl. II. zákona ze dne 25. října 1898, č. 220 ř. z., volí se forma ta, že se v e š k e r é zákony, týkající se oboru přímých daní, až na některé taxativně vypočtené výjimky (čl. III.), bez jakýchkoli výhrad zrušují a nahrazují návrhem nového zákona.

Obor přímých daní probíhá v podstatě 4 fázemi, jež shrnouti lze pod: vyměřování, vybírání, účtování a vymáhání (zajišťování).

Třeba zde ovšem pamatovati, že tu jde nejen o státní daň, nýbrž i o příslušenství její v širším slova smyslu, o úroky nahrazovací a tresty v penězích.

K odst. 1. a 2.: Ustanovení, vztahující se na vyměřování, vybírání, účtování a vymáhání (zajišťování) přímých daní, zrušují se všechna proto, poněvadž veškeré otázky těchto fází se týkající jsou v zákoně jednotně a pro celé území státu upraveny.

K odst. 3.: Aby vyhověno bylo směrnicím pro podávání návrhů zákonů k ústavnímu projednávání, uvádějí se příkladmo jen nejhlavnější zákony, pokud se týče zák. články, které se zrušují.

K odst. 4.—5.: V Cechách, na Moravě a ve Slezsku jest svěřeno vybírání přímých daní dnes pouze státním berním úřadům; za to na Slovensku a v Podkarpatské Rusi svěřeno jest podle zákona ze dne 27. ledna 1922, č. 43 Sb. z. a n., vybírání přímých státních daní s přírážkami do výše 1000 Kč u jednotlivých poplatníků obcím, městským daňovými úřadům a notářům, a to až do doby, kterou určí vládní nařízení.

Jest tudíž možno, až bude organizace státních berních úřadů na Slovensku a v Podkarpatské Rusi lépe vybudována, pouhým vládním nařízením tuto výjimku odstraniti a dosáhnouti jednotného způsobu vybírání přímých daní státními berními úřady v celém státě.

Čl. III.

(1) Účinnosti nepozbývají:

1. Ustanovení o trvalých neb dočasných osvobozeních a výhodách co do daní přímých, které byly poskytnuty:

zákonem ze dne 10. dubna 1919, č. 204 Sb. z. a n., jímž se poskytuje osvobození od domovní daně činžovní a přírážek pro novostavby v t. zv. pevnostním obvodu města Hradce Králové;

vládním nařízením ze dne 28. září 1920, č. 550 Sb. z. a n., o osvobození darů pro Národní fond Masarykův od daní a poplatků;

zákonem ze dne 11. července 1922, č. 238 Sb. z. a n., o rozšíření působnosti zemských úvěrních ústavů na Slovensko a Podkarpatskou Rus;

zákonem ze dne 3. července 1923, č. 148 Sb. z. a n., kterým se prodlužuje platnost zákona o vyvlastňování k úpravě asanačního obvodu hlavního města Prahy a povolují se daňové výhody pro stavby v tomto obvodu;

čl. I., odst. 5. zákona ze dne 19. prosince 1924, č. 308 Sb. z. a n., jímž se částečně mění ustanovení § 94, lit. c) zákona ze dne 25. října 1896, č. 220 ř. z., o osobních daních přímých, pokud jde o výhody pro daň rentovou;

zákonem ze dne 26. března 1925, č. 48 Sb. z. a n., o ochraně nájemníků;

zákonem ze dne 23. června 1926, č. 149 Sb. z. a n., o daňových úlevách pro případ znovuzřízení budov, strojů a zařízení poškozených živelními pohromami;

zákony ze dne 15. dubna 1919, č. 210 Sb. z. a n., o úpravě poměrů družstev na Slovensku a ze dne 1. července 1926, č. 130 Sb. z. a n., o úpravě poměrů družstev v Podkarpatské Rusi, co do výhod daňových, avšak jen do konce r. 1931;

zákonem ze dne 7. dubna 1921, č. 44 Sb. z. a n., o stavebním ruchu.

2. Vládní nařízení ze dne 1. března 1919, č. 96 Sb. z. a n., týkající se působnosti revisního odboru ministerstva financí co do přímých daní. Činnost tohoto odboru se vztahuje na veškeré přímé daně, upravené tímto zákonem. Vláda se zmocňuje, aby ve vhodné době proměnila re-

visní odbor ministerstva financí na ústřední revisní úřad finanční, na který přejde též ostatní působnost revisního odboru. Působnost ústředního revisního úřadu finančního se omezuje časově na dobu 10 let od počátku působnosti tohoto zákona.

3. Zákon ze dne 26. března 1919, č. 170 Sb. z. a n., jímž se upravuje státní daň a přírážková základna u daní reálných co do ustanovení § 1, odst. 4. věta 2., kteréž se vztahuje i na snížení přírážkové základny z důvodu snížení sazeb činžovní daně podle § 156 tohoto zákona.

4. Zákon ze dne 21. prosince 1923, č. 254 Sb. z. a n., o vybírání zdravotní přírážky ku přímým daním státním, podléhajícím přírážkám.

5. Zákon ze dne 24. května 1869, č. 88 ř. z., a zák. čl. VII/1875 o úpravě daně pozemkové, pokud se týkají pozemkového katastru, jakož i veškeré další zákony upravující pozemkový katastr.

(²) Pokud zákon jinak neustanovuje, zůstávají dočasná osvobození nebo dočasná výhody co do daní přímých, které přísluší podle zákonů v odst. 1. nevyjmenovaných, v účinnosti až do konce lhůty, dokud nebyla vyčerpána.

(³) Co do povinností, spojených s dočasným osvobozením nebo dočasnou výhodou (odst. 1.), zůstávají dosavadní ustanovení zákonná nedotčena.

(⁴) Účinnost § 32 zákona ze dne 12. srpna 1921, č. 329 Sb. z. a n., o přechodné úpravě finančního hospodářství obcí a měst s právem municipálním, prodlužuje se na rok 1927.

Do tohoto článku patří ustanovení, která jsou určena pouze na dobu přechodnou anebo jsou rázu čistě výji-

mečného, anebo ustanovení potřebná s hlediska úpravy financí samosprávných svazků teprve od r. 1928.

Jde tu nejprve o osvobození od daně nebo jiné výhody; soubor právních norem, kteréž vedle kodifikovaného práva přímých daní v jeden celek musí být ještě vedle toho zachovány v platnosti, zůžuje se tak na miru nezbytně nutnou.

Při projednávání zákona z 10. srpna 1895, č. 131 ř. z. (prodlouženého do konce roku 1901) uplatnily se z Ústředního svazu průmyslníků z býv. Rakouska ve Vídni vzhledem k silnému průmyslovému vývoji Předlitavska velice závažné hlasy proti jakýmkoliv výhodám a nadprávím a to vůbec podstatně ze dvou důvodů:

a) v prvním směru bylo poukazováno na to, že trvajícím podnikům průmyslovým mohla by se strany zvýhodněných podniků vzniknouti velmi citelná soutěž;

b) v druhém směru pak vyslovovány obavy, aby pro ony podniky, které opatřovati musí různé artikly jako: polotovary, zvláštní stroje, nářadí anebo všelijaké suroviny v cizině, neznamenala výhoda pro určité podniky citelné zdražení nepostrádatelných potřeb.

Proto v zákoně bylo stanoveno, že výhody mohou být uděleny jenom po slyšení příslušných odborných korporací.

K dalšímu prodloužení však už — nedošlo.

Zcela odchylný byl vývoj v býv. Uhrách; Uhry, jakožto stát převahou zemědělský, vyvíjeli na prospěch státní soběstačnosti intensivní podpůrnou politiku, kteráž poskytovala průmyslu, jenž měl být takofka ze země vydupán, rozmanité výhody, zasahující do různých oborů správních a m. j. též osvobození od přímých daní a přírážek (hl. I.) a daňové osvobození pro dělnické byty (hl. I. § 3).

Utvořením československého státu vznikla ovšem situace naprosto nová, kteráž vzhledem k žádoucí soběstačnosti průmyslové a jiné výroby vyžaduje řešení ze zcela nových hledisek. Silná industrialisace připouští myšlenku podpory v oboru výrobním jen ve velmi omezené míře, jak jest bliže odůvodněno u obou daní výdělkových. V každém případě nutno ustanovení cit. zák. čl. III/1907 od 1. ledna 1927 zrušiti, při čemž ovšem (srv. odst. 2.) nabytá práva zůstávají nedotčena.

K č. 2.: Proti t. zv. revisnímu odboru min. financí vzneseno plno námitek. Podali jsme též návrh na zrušení tohoto odboru. Když však ministr financí uvedl, že revisní odbor vzhledem k amnestii nebude již mít žádné působnosti pro preterito, že všem předneseným stížnostem v cestě administrativní bude vyhověno a když bylo slíbeno, že v prováděcích nařízeních dostanou berní správy v tomto směru poučení, jmenovitě o tom, že o revisi má být žádáno, až by všechny ostatní prostředky k zjištění důchodu nebo výdělku byly vyčerpány a že má být hleděno vždy na to, aby útraty s revisí spojené byly úměrné předpokládanému důchodu nebo výdělku, upuštěno bylo od návrhu, aby revisní odbor byl zrušen. Zároveň vláda zmocněna, aby revisní odbor přeměnila v regulerní instituci, kde by ovšem také a práva poplatníkovy byl brán náležitý zřetel.

Účinnosti pozbývají počínajíc kalendářním (berním) rokem 1927 ustanovení o vypočítávání nejmenší hodnoty nemovitostí, podrobených daní pozemkové a domovní daní činžovní pro účely poplatkové, totiž čl. III. zák. ze dne 17. června 1881, č. 49 ř. z., jímž se ustanovuje hlavní suma daně pozemkové, vyhláška ministerstva financí ze dne 23. prosince 1897, č. 301 ř. z., o násobku pozemkové daně, má-li být k účelům poplatkovým zjištěna hodnota nemovitostí daní pozemkové podrobených, § 25 zák. ze dne 28. prosince 1911, č. 242 ř. z., o daňových výhodách pro novostavby, přestavby, nástavby a přístavby povšechně a pro stavby s malými byty zvláště, § 44 zák. čl. XI/1918 o poplatku z převodu majetku a to odst. 2., č. 1., věta 1., č. 2. a 4., a dále odst. 3. až 5., pokud se tyto poslední jmenované odstavce týkají domovní daně činžovní, a § 46, posl. odst., uvedeného zák. čl., pokud se týká budov trvale osvobozených od domovní daně činžovní; ustanovení § 107, č. 9., lit. b) uvedeného zák. čl. zůstávají v platnosti.

Čl. V.

(1) Všude tam, kde se v tomto zákoně mluví o zákoně občanském, rozumí se jím pro Slovensko a Podkarpatskou Rus také nepsané právo obyčejové.

(2) Na dobu, dokud ustanovení o pozůstalostech nebudou sjednocena, platí pro pozůstalosti na Slovensku a v Podkarpatské Rusi jen ustanovení § 24, odst. 4., tohoto zákona.

Čl. VI.

(¹) Srážení daně důchodové podle §§ 28 až 45 se počíná dnem 1. července 1927 po případě prvním výplatním obdobím, které následuje po 1. srpnu 1927 a to tak, že od počátku srážení až do konce roku 1927 činí daňová srážka dvojnásobek částek v § 30 po případě v § 36 uvedených.

(²) Provedením srážek podle odst. 1. jest daňová srážka za celý berní rok 1927 ve smyslu § 32 odst. 1. řádně vykonána.

Čl. VII.

(¹) Úložky do fondů a rezerv ze zisku roku 1926 (1925/26) pokládají se za zdaněny.

(²) K výdajům a ztrátám, hrazeným v obchodních obdobích, která se končila v kalendářním roce 1926, z fondů a rezerv, dlužno přihlížeti při vyměřování zvláštní daně výdělkové na kalendářní (berní) rok 1927.

Na berní rok 1927 bude zvláštní daň výdělková vyměřena na ryziho výtěžku, dosaženého v obchodním roce, který se končí v berním roce 1927. V důsledku toho nebudou výtěžky obchodního roku 1926 (1925/1926), který by jinak byl základem pro vyměření daně výdělkové na berní rok 1927, vůbec zdaněny. Úložky do fondů a rezerv ze zisku roku 1926 (1925/1926) pokládají se však za zdaněny, jelikož by se jinak jejich dodatečným zdaněním v budoucnosti výhoda pro berní rok 1926 poskytnutá opět rušila.

Jelikož výtěžek obchodního období 1926 (1925/1926) nebude podroben zdanění, bylo nutno učiniti opatření pro případy, kdy výdaje a ztráty budou v tomto období hrazeny z rezerv a fondů (§ 81). Zákon stanoví, že k okolnosti té bude přihlíženo při vyměřování daně výdělkové na rok 1927. Úpotřebí-li tedy na př. podnik v uvedeném obchodním období nezdaněného rezervního fondu k vyplácení dividendy, bude částka k tomu cíli z fondu vybraná připočtena k dani podrobenému ryziho výtěžku na berní rok 1927; naopak zase, budou-li na př. ztráty na pohledávkách hrazeny v obchodním období 1926 (1925/1926) ze zdaněného rezervního fondu, odečte se částka ta od dani podrobeného ryziho výtěžku roku 1927.

Toto opatření jeví se nutným jednak proto, aby podniky, které v obchodním období končivším se v roce 1926 budou kryti odčitatelné ztráty z rezervních fondů v minulosti již zdaněných, nepozbyly výhody, kterou jim zaručoval § 97, odst. 4. zákona o osobních daních, totiž že takovéto krytí ztrát má za následek odečtení upotřebené částky od daňové základny, jednak proto, aby okolnosti, že výsledky obchodního období, které se skončilo v r. 1926, nebudou předmětem zdanění, nebylo podniky zneužito k tomu, že by se v tomto obchodním období upotřebilo fondů v minulosti nezdaněných ku krytí výdajů a ztrát podle zákona neodčitatelných, ku příkladu ku placení dividend, tantiem členům představenstva společnosti a pod.

Čl. VIII.

(¹) Na rok 1927 vybírá se k pozemkové dani mimořádná přírážka státní v téže výměře a týmž způsobem, jako se vybírala na rok 1926 podle ustanovení čl. III. a VI. zák. ze dne 17. března 1926, č. 49 Sb. z. a n.

(²) Až do nové zákonné úpravy doplňují se dosavadní ustanovení o pozemkovém katastru a jeho vedení takto:

a) Za trvalé změny v předmětu daně pozemkové, jež v důsledku ustanovení § 96 č. 1. tohoto zákona připouštějí výjimku z daňové povinnosti, považovati jest také změny nastalé poddolováním. K takovým změnám přihlídá se pouze tehdy, jde-li při jednotlivém pozemku o souvislou plochu přesahující u zahrad a vinic 100 m², u ostatních pozemků 1000 m² nebo i o souvislé plochy menší, tvoří-li alespoň 40% celkové výměry parcely.

b) Změna jakostní třídy pozemků jest přípustnou, změnila-li se v určitém území v době od posl. vtřídění pozemků výnosnost půdy zřejmě a podstatně odlišně od výnosností v územích okolních následkem poddolování. K takovým změnám přihlídá se u lesů, vtříděných podle průměrného výtěžku jejich půdy pouze

tehdy, bude-li tím průměrné vřídění lesa změněno alespoň o jednu jakostní třídu a u jiných pozemků pouze tehdy, jde-li při jednotlivém pozemku o výměnu alespoň $\frac{1}{2}$ ha nebo bude-li v důsledku toho snížen katastrální výtěžek celé parcely o více než 10%.

(^a) Pro Hlučínsko platí o pozemkové dani tato přechodná ustanovení:

a) Pokud nenabude platnosti nový katastrální operát, jest základem pro vyměření pozemkové daně katastrální výtěžek v tolarech znásobený u lesů 100 a u ostatní půdy osmdesáti pěti.

b) Sazba pozemkové daně činí na rok 1928 1% ze základu daně a stoupá na ostatní léta za každý další rok o 0.1%, až dosáhne výše platné v ostatním území Československé republiky (2%).

Čl. IX.

Vodním regulačním družstvům na Slovensku a v Podkarpatské Rusi, spadajícím pod ustanovení zák. čl. XXIII/1885 o vodním právu, budou dosavadní restituční daně pozemkové, příslušející zmíněným družstvům podle ustanovení § 7, odst. 3. zák. čl. XLII/1881 o změně ustanovení zák. čl. VII/1875 vztahujících se na území odvodněná, pokud se týče § 1 zák. čl. XXIX/1889, jímž se pozměňují některá ustanovení zák. čl. XLII/1881, vypláceny nezměněnou výší až do roku, ve kterém nabude platnosti nové vcenění chráněných pozemků podle ustanovení zákona o pozemkovém katastru a jeho vedení.

Čl. X.

Daň činzovní činí: na Hlučínsku na léta 1927 a 1928 4½% a na léta 1929 a 1930 6% a v mí-

stech spojených s Prahou a s Brnem podle zákonů ze dne 6. února 1920 č. 114 Sb. z. a n. a ze dne 16. dubna 1919 č. 213. Sb. z. a n. na rok 1927 9%, na rok 1928 10% a na rok 1929 11% z vyměřovacího základu.

Daň činzovní předpisuje se na Hlučínsku dosud 5% ze zjištěného činzovního výnosu po srážce 30% na výlohy udržovací a amortizační, čili 3½% z hrubého výnosu činzovního. Podle ustanovení V. hlavy návrhu zákona činí činzovní daň 8%. Za účelem pozvolného zvýšení daně z dnešního výměru na zákonnou výměru stanoví článek IX., odst. 2., sazbu daně pro léta 1927 a 1928 4½% a pro léta 1929 a 1930 6%.

Pro Prahu, Brno a Bratislavu vymáhaly některé strany (N. D.) sazbu 10%. Ač důvody byly přesvědčující, nedošlo k tomuto snížení sazby. Příliš do očí bijící nespravedlnost, jež by způsobena byla majitelům domů v předměstích Prahy a Brna (připravení a přibrnění) způsobila, že došlo k přechodnému ustanovení čl. X.

Čl. XI.

(¹) Daňové komise a trestní senáty podle tohoto zákona zřízené započnou svoji činnost dnem 1. března 1928. Tímto dnem zaniká působnost dosavadních daňových komisí, trestních senátů a, pokud jde o Slovensko a Podkarpatskou Rus, též působnost sborových soudů v trestních věcech přímých daní.

(²) O ukládacích a trestních případech, které se týkají let 1926 a předchozích a které dne 1. března 1928 nebyly ještě pravoplatně rozhodnuty, rozhodují podle ustanovení pro tyto případy dříve platných v Čechách, na Moravě a ve Slezsku komise a trestní senáty tímto zákonem zřízené, na Slovensku a v Podkarpatské Rusi komise tímto zákonem zřízené a sborové soudy.

Daňové komise a trestní senáty, podle tohoto zákona zřízené, mohou svoji činnost započítati až po projití r. 1927, poněvadž daně na tento rok možno ukládati až po jeho projití. Uváží-li se, že poplatníci musí nejdříve podatí přiznání, že vyměřovací úřady musí přiznání zkou-

matí a konati o nich šetření, nelze očekávatí, že by nové komise a trestní senáty mohly svoji činnost započítí před 1. březnem 1928.

Poněvadž lze očekávatí, že o případech před r. 1927 bude rozhodováno též po nabytí platnosti tohoto zákona, bylo nutno stanovítí, že po 1. březnu 1928 budou o těchto ukládacích i trestních případech rozhodovatí komise (senáty) nové, ovšem podle ustanovení pro tyto případy dříve platných; výjimka, pokud jde na Slovensku a Podkarpatské Rusi o sborové soudy, dána jest odchýlným právním stavem v tomto území státu.

Důvod jest ten, že nelze připustítí, aby po 1. březnu 1928 — třeba po léta — trvaly vedle sebe dvoje komise (senáty), jedny podle dřívějšího, druhé podle tohoto zákona zřízené.

Čl. XII.

(1) Po vyhlášení tohoto zákona nemohou býti právoplatně uložené přímé daně za dobu před rokem 1927 v neprospěch poplatníků měněny a nesmí býti zavedeno trestní řízení co do přímých daní, doby před rokem 1927 se týkajících, leč že by se jednalo o případy, v nichž podle zákonů o válečné dani, pokud se týče o dani z válečných zisků (v Čechách, na Moravě a ve Slezsku zákon ze dne 30. ledna 1920 č. 79 Sb. z. a n., na Slovensku a v Podkarpatské Rusi zák. čl. IX. 1918), dále podle císařského nařízení ze dne 11. března 1915, č. 60 ř. z., o zálohách pro ztráty válečné a konečně podle zákona ze dne 3. března 1921, č. 102 Sb. z. a n., o výhodách pro stavby a pro obnovu strojů, dodatečná oprava daňového předpisu v neprospěch poplatníka je přípustna. K posléze uvedeným případům nepatří však u daně válečné, pokud se týče u daně z válečných zisků, dodatečně zdanění přírůstku hodnoty na zásobách.

(2) V době vyhlášení tohoto zákona zavedená již trestní řízení zastaví se bez vydání trestního nálezu, jestliže obviněný na vyzvání úřadu trestní řízení prováděcího do lhůty jím přiměřeně stanovené nesprávná udání v přiznání po-

dle pravdy opraví nebo jemu příslušející přiznání dodatečně podá a zaváže se připadající dodatečnou daň bez odporu zaplatiti. Dodatečně daně předepíše vyměřovací úřad trestní řízení provádějící.

(3) V případech, ve kterých trestní nález byl již vydán, avšak v době vyhlášení tohoto zákona nenabyl ještě moci práva, sníží se uložená pokuta na míru s okolnostmi se srovnávající, která však nesmí přesahovatí jednonásobek zkrácené nebo zkrácení vydané daně, jestliže obviněný na vyzvání úřadu trestní řízení provádějícího do lhůty jím stanovené podaný rekurs odvolá nebo podání rekursu se zřekne a se zaváže bez odporu zaplatiti dodatečnou daň, která připadá na základ daňový, obviněným podle pravdy opravený. Trest vězení se nevykoná. Snížení pokuty provede finanční úřad II. stolice, dodatečnou daň předepíše vyměřovací úřad trestní řízení provádějící.

(4) Přiznání nebo jakýchkoli jiných vyšetření, učiněných za příčinou vyměření přímých daní na berní léta 1927 a další, nesmí býti užito ani k zavedení dodatečného vyměření daní nebo veřejných dávek ani ku provedení trestního řízení co do některé veřejné dávky týkající se doby před 1. lednem 1927.

Po vzoru novely ze dne 23. ledna 1914, čís. 13 ř. z. (čl. II.) poskytuje tento článek rozsáhlou amnestii. Ač nelze popírati, že vůči poctivým poplatníkům nepoctiví poplatníci nezaslouženě získávají, nemožno přezíratí, že pro ohromné zvýšení daňového břemene za války a v letech popřevratových daňová morálka poklesla tak hluboce, že bude poměrně jen malé procento poplatníků, kteří by měli daňové svědomí úplně čisté. Aby se těmto poplatníkům umožnilo, aby bez obavy před trestním stíháním za minulé delikty mohli vyhovětí své státoobčanské povinnosti ke správnému přiznávání k daním, stanoví tento článek bezpodmínečnou beztrestnost za delikty minulé doby.

Čl. XIII.

Pokud nebyl poplatníkovi podle ustanovení tohoto zákona doručen platební rozkaz, jest povinen v kalendářním (berním) roce 1927, po případě i později platiti v stanovených lhůtách podle toho, kolik mu bylo naposled, t. j. podle posledního předpisu na časově nejbližší kalendářní (berní) rok až včetně do roku 1926 předepsáno k přímému placení na ročních daních s přírážkami.

Ježto nabývá účinnosti tento zákon dnem 1. ledna 1927, dojde k vyměření daní podle nových zásad za r. 1927 nejdříve počátkem r. 1928. Proto je nutno stanoviti pro přechodnou dobu, kteráž se po případě nemusí obmezovati jen na r. 1927, zásadu, podle které se bude v r. 1927 a později platiti.

Čl. XIV.

Nejmenší hodnota pozemků, podrobených daní pozemkové, činí pro účely poplatkové padesátinásobek dosavadního ryzího katastrálního výtěžku. Na Hlučínsku činí nejmenší hodnota pozemků, pokud tam nenabude platnosti nový katastrální operát, dvěšestpadesátinásobek dosavadního výtěžku v tolarech.

Čl. XV.

(¹) § 8. zák. čl. VII./1883 o zdanění výtěžků z kapitálů, umístěných u peněžních ústavů se zrušuje.

(²) Za právní listiny vydané při vykonávání práva vyhrazeného různým ústavům přijímati peníze k užitečnému upotřebení proti tomu, že se peníze vrátí hned na požádání nebo po uplynutí výpovědní lhůty, předložil-li strana listinu vydanou ústavem, platí se místo kolkových poplatků poplatek procentní. Poplatek tento činí

4% z úroků, které má platiti či k dobru připsati ústav z peněz přijatých k užitečnému upotřebení a odvádí se bez úředního vyměření. Pro výpočet poplatku zaokrouhluje se základna na 40 Kč nahoru. Osoby, záležitosti ústavu spravující, ručí za správné a úplné provádění kontrolních opatření, která stanovena budou nařízením, dále za poplatky a škodlivé následky a tresty přestupků rukou společnou a nerozdílnou. Vláda se zmocňuje, aby vydala předpisy o platebních lhůtách o způsobu odvádění poplatků a úředních dohlídkách. Vkladní knížky vydávané spořitelnami podle zákona ze dne 14. dubna 1920 č. 302 Sb. z. a n., pak úvěmími družstvy uvedeny v § 2. lit. b) zákona ze dne 10. října 1924 č. 239 Sb. z. a n. jsou od tohoto poplatku osvobozeny.

(³) Ustanovení odst. 2. platí na Slovensku a v Podkarpatské Rusi.

Čl. XVI.

(¹) Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. ledna 1927 s těmito odchylkami:

a) Ustanovení čl. VIII. odst. 2. a 3., dále § 58, odst. 6. a § 85, odst. 6., jakož i ustanovení hlavy IV. (§ 94—116) nabývají účinnosti od 1. ledna 1928.

b) Ustanovení § 17 č. 6 a § 78 lit. e), věta 1, pokud se týká příspěvků do pokladen a podobných ústavů, jakož i daní a dávek, dále ustanovení § 341, nabývají účinnosti od 1. ledna 1932. Platí v § 17 č. 6. a v § 78 lit. e) věta 1. (s výše uvedeným obmezením) zmíněné jsou do tohoto dne při zjištění vyměřovacího základu plátcova odpočitatelnou položkou.

c) Smlouvy pachtovní, nájemní a kolektivní, smlouvy námezdní a pracovní, uzavřené do 1 měsíce od vyhlášení tohoto zákona nebo dříve, zůstávají co do dohody o tom, aby platy uvedené v § 17 č. 6 a platy zmíněné pod pol. lit. b) podle § 78 lit. e) věta 1. nesla místo poplatníka zcela nebo částečně jiná osoba, v účinnosti i po 1. lednu 1932 až do jejich vypršení. Platy tyto jsou po tuto dobu při zjištění vyměřovacího základu plátcova odpočitatelnou položkou.

(²) Provedením tohoto zákona pověřuje se ministr financí v dohodě se zúčastněnými ministry.

HLAVA I.

Daň důchodová.

Úvod.

Hlava I. pojednává o dani důchodové. Takto totiž přezvána byla dosavadní daň z příjmů, poněvadž podle důvodové zprávy k vládnímu návrhu je tento název věcně správnější (důchod = souhrn veškerých příjmů) a jazykově přiléhavější. Pojmově, jmenovitě systematicky však nebylo na této dani mnoho měněno; ustanovení o této dani byla v podstatě přejata z dosavadního zákona o osobních daních z r. 1896. Jak ministerstvo financí ve svém odboru III., tak komise parlamentární za t. zv. všennárodní koalice zřízená, uvažovala o tom, zda by se náš daňový systém neměl přizpůsobiti daňovému systému západoevropskému (Francie, Belgie) (viz str. 6). Poněvadž však všeobecně byla uznávána potřeba snížení daně jmenovitě odstraněním t. zv. váleč. přírůstek a to v době co možno nejkratší a poněvadž vzhledem k poměrům na Slovensku a Podkarpatské Rusi a vzhledem k roztržitosti zákonodárství v přímých daních byla nutna unifikace a kodifikace a to v době nejbližší, bylo upuštěno od každé změny systému a proto i v důchodové dani vzat byl za

základ systém přijatý v zákoně z r. 1896. Mohlo se provést tím spíše, že uvedená ustanovení téměř 30letým užíváním v Čechách, na Moravě a ve Slezsku se vžila u všech vrstev obyvatelstva. Poněvadž zákonem ze dne 12. srpna 1921, č. 294 Sb. z. a n., byla na Slovensku a Podkarpatské Rusi zavedena stejná sazba a stejné daně prosté minimum, byla potřebná unifikace daně z příjmu na základě starého rakouského zákona velmi usnadněna. Daň důchodová vychází z ryzího skutečného důchodu zjištěného z hrubého důchodu po odečtení všech k jeho dosažení, zabezpečení a udržení učiněných výdajů a to na každý rok, ježto se daň musí přizpůsobiti všem změnám, ať příznivým, ať nepříznivým, jímž důchod rok od roku podléhá. Daň tato zastihuje hospodářský subjekt podle jeho celkové hospodářské situace, jak se ukazuje v důchodech v závazcích a v ostatních osobních poměrech, působících na jeho hospodářskou zdatnost. Proto jedině při této dani, jež postihuje celkový důchod, lze stanovit daně prosté minimum, t. j. hranice, do které důchod, nesvědčící již o daňové nosnosti, se osvobozuje; jen při této dani lze provésti progresivní vybudování sazeb, jež ulehčuje malým a zatěžuje důchody větší; jen při této dani lze přihlížeti k úrokům z dluhů a jiných břemen a pak k těm všem osobním individuálním zvláštnostem každého zdaňovaného subjektu (osoby samy o sobě stojící, rodina, počet dětí, výdělek členů rodiny atd.). Tyto přednosti daně důchodové přivedily, že nový zákon zůstává sice zásadně při staré kon-

strukci staré daně z příjmu — dnes důchodové, ale hledí zároveň daň tuto dále vybudovat, aby v budoucnosti opravdu mohla být daň tato základem nového daňového systému. Přes uvedené již přednosti, nevykazuje tato daň těch výtěžků, jež by zasluhovala. Podle statistiky z Čech, Moravy a Slezska (na Slovensku a Podkarpatské Rusi nemáme bezpečných dat) bylo v těchto zemích poplatníků daně důchodové:

v roce 1898	242.307	t. j.	2.64%	obyvatelstva
„ 1913	610.429	„	5.99%	„
„ 1920	727.062	„	7.26%	„

Z tabulky na str. 36 patrně, že vývoj daně důchodové nepostupuje úměrně při všech pramenech důchodových. Není přece možno, aby odvozený důchod ze služebních platů podle stavu z r. 1911 (40.93%) rovnal se procentuálně i absolutně celému důchodu ze samostatných podniků a kapitálového jmění dohromady (29.05% + 12.19%).

Kde jsou příčiny? Jistě především v komplikovanosti a různotvárnosti základu. Zachytit důchod chalupníka, živnostníka, obchodníka, statkáře, továrníka, velkostatkáře — k tomu je jistě potřebí tak různorodých znalostí našeho hospodářského života, že se zřídka jen sejdou tyto znalosti v jedné osobnosti. Vedle toho i řízení ve věcech daňových musí být zdokonaleno; o to se pokouší tento zákon. Nestačí ovšem zákon; administrativní státní aparát musí být vyzbrojen takovými kvalifikovanými silami a takovými technickými prostředky, aby i bez zakročení trestního mohl se dopátrati materiální pravdy — jed-

ním slovem nutno vybudovat náležitě daňovou techniku.

Konečně naříkala si důvodová zpráva i na nesprávné a nízké přiznávání. Nechci tento zjev popíratí, ale chci ho zároveň vysvětliti. Jestli sazba důchodové daně stálými válečnými přírážkami rostla nad skutečnou nosnost hospodářských subjektů, jestli vedle toho i daň výdělková přemáhala svou tíživostí platební schopnost naší výroby a obchodu, pak není sice úplně omluvitelná, ale jistě vysvětlitelná obrana ohrožené výroby v nižších příznávkách.

Aby v těchto věcech mohla nastat náprava, žádali jsme, aby daň důchodová byla snížena ne o 40%, ale o 50%, tak jak to činila v posledním stadiu studie Bečkova. Nebylo nám vyhověno, ale slíbeno finanční správou, že při výdělkové dani za to půjde finanční správa se sazbami dolů. V té věci opravdu nám bylo částečně vyhověno.

Proti celé předloze o daňové reformě, i proti zákonu usnesenému, vznesena byla námítka nesociálnosti, ba reakčnosti. Tuto nespravedlivou kritiku nejlépe vyvrací právě konstrukce daně důchodové. Zásada, aby pokud možno každý platil daň — je vlastně důsledkem politické demokracie, je to rub občanských práv. Je-li daňové břemeno rozloženo pokud možno na nejširší vrstvy obyvatelstva, připoutávají se tyto vrstvy k veřejnému životu a zvláště k hospodářské jeho části. Vzroste tím ve veřejném našem životě potřebná hospodárnost. Zákon ovšem s náležitou pečlivostí měří nosnost každého daňo-

Ber- mi rok	Úhrnný vzrost v mil. K (Kč)	Z jednotlivých pramenů důchodových v absolutních číslech a v procentech z pol. 2. v mil. K (Kč)											
		po- zemky	%	budo- vy	%	pod- niky	%	služeb- níplaty	%	kapi- tály	%	jiné dů- chody	%
1898	719-18	83-35	11-59	65-70	9-14	205-30	28-55	247-70	34-44	98-70	13-73	18-30	2-55
1913	1.804-47	182-61	10-12	148-68	8-24	506-33	28-06	787-65	43-65	158-25	8-77	20-93	1-16
1920	9.939-85	2.585-36	26-01	169-97	1-71	3.514-73	33-56	3.205-60	32-25	348-89	3-51	115-30	1-16

vého subjektu. Při důchodech do 20.000 Kč stanoví pouze nízký paušál 2%, který se sráží při výplatě mzdy. Stanoví se tedy sazba nízká a způsob vybírání je také nejméně tíživý; je to způsob, který užívá odborová organizace při vybírání svých příspěvků. Toto srážení 2% daně provádí se u všech gážístů, tedy nejen dělníků, ale i úředníků a zřízenců jak aktivních, tak pensionovaných.

Úprava nezdaněného minima je provedena opravdu spravedlivě tak, aby všechny individuální, jmenovitě rodinné poměry daňového subjektu byly respektovány.

Sazby jsou sníženy průměrně o 40% a jmenovitě v nižších sazbách, kde sleva dosahuje i 50%, je vidět, jak zákon dbá sociální spravedlnosti.

Při hrubém důchodu 7.000 Kč platil dosud svobodný i ženatý neb neženatý s 1 dítětem 108 Kč, ženatý s 2 dětmi 96 Kč, dnes nebude platit při tomto důchodu nikdo.

Při důchodu 8.200 Kč platil dosud ať svobodný, ať ženatý bez dětí, nebo s 1 dítětem 162 Kč, podle osnovy bude platit 106 Kč.

Při důchodu 9.200 Kč platil dosud ať svobodný, ať ženatý bez dětí, nebo s jedním dítětem 195 Kč, podle nového zákona bude platit svobodný a ženatý, bezdětný 136 Kč, ženatý s jedním dítětem 122 Kč, s 2 dětmi 95 Kč.

Při hrubém důchodu 1.100 Kč platil dosud ať svobodný, ať ženatý bez dětí, nebo s jedním dítětem 283 Kč, podle nového zákona bude platit svobodný a ženatý bezdětný 190 Kč, ženatý s jedním dítětem 171 Kč, s 2 dětmi 133 Kč, s 3 dětmi 95 Kč.

Při hrubém důchodu 16.000 Kč platil dosud ať svobodný, ať ženatý bezdětný, neb s jedním dítětem 594 Kč, podle nového zákona bude platit svobodný a ženatý bezdětný 400 Kč, ženatý s 1 dítětem 360 Kč, ženatý s 2 dětmi 280 Kč.

Přikládám přehlednou tabulku sazeb daně důchodové při hrubém důchodu od 7.000 Kč do 30.000 Kč a to tak, že z tabulky je zřejmo, kolik poplatník platil na dani důchodové dosud a kolik bude platit podle nového zákona.

Hrubý důchod	Svobodný		+ 1 čl. rod.		+ 2 čl. rod.		+ 3 čl. rod.	
	dosud	dle osnovy	dosud	dle osnovy	dosud	dle osnovy	dosud	dle osnovy
7.000	108	—	108	—	108	—	96	—
8.200	162	106	162	106	162	95	137	74
9.200	195	136	195	136	195	142	162	95
11.000	283	190	283	190	283	171	234	133
12.000	324	220	324	220	324	198	283	154
16.000	594	400	594	400	594	360	522	280
20.000	1122	600	1074	600	976	540	883	420
26.000	1681	900	1608	900	1460	810	1268	630
30.000	2093	1265	2002	1210	1820	1100	1820	990

	+ 4 čl. rod.		+ 5 čl. rod.		+ 6 čl. rod.		+ 7 čl. rod.	
	dosud	dle osnovy	dosud	dle osnovy	dosud	dle osnovy	dosud	dle osnovy
	—	—	—	—	—	—	—	—
	96	—	—	—	—	—	—	—
	108	68	—	—	—	—	—	—
	162	95	108	57	—	—	—	—
	195	110	137	66	96	22	—	—
	398	200	283	120	195	40	108	—
	690	300	322	180	392	60	234	—
	976	450	765	270	594	90	392	—
	1613	880	1461	770	1268	660	976	550

Z uvedené tabulky je vidět, oč je zvýšené minimum daněproště a jak právě v nižších sazbách jsou značné slevy v daní důchodové, jež někde dosahují až 50%. Uvází-li se vedle toho, že při příjmech do 20.000 Kč bude se vybírat daň srážkou ve smyslu § 28 a násl., která bude činit po odečtení paušálu 20% pouze 2%, vysvitne z toho, že právě u těch nižších platů, jak dělnických, tak zaměstnaneckých a úřednických (pensisty v to čítaje), bude daň ještě nižší.

V důchodové daní, jako ve všech ostatních daních, měl být proveden důsledně zákaz přesunu přímé daně s jedné osoby na druhou. Toto ustanovení vyslovené všeobecně v § 341 dotýká se v § 17 důchodové daně citelně jmenovitě soukromých úředníků, za které podle dosavadní praxe a podle kolektivních smluv platili daň zaměstnavatelé, takže ve výši vypláceného platu nebyla obsažena daň, ale správně vzato, měl vlastně úředník o to vyšší plat, co činila daň, kterou za něho zaměstnavatel platil. Kdyby bylo naráz uloženo úředníkovi, aby si sám daň platil, pak by se to nesrovnávalo s dnešními mzdovými poměry soukromého úřednictva, poněvadž při jejich vyměňování bylo vždy počítáno s tím, že zaměstnavatel za úředníka daň zaplatí. Nelze, než souhlasit s tou zásadou, kterou vyslovil ministr financí, že každý poplatník má cítit tíhu daně sám, poněvadž jen tím je hospodářsky spjat se státem a má interes, aby ve státě se pokud možná šetřilo, poněvadž výdaje také na něho do'ěhají. Přecházíme-li však k těmto novým zásadám, pak nutno poskytnout určitou lhůtu

k tomu, aby se hospodářské, jmenovitě mzdové poměry těmto novým zásadám přizpůsobily.

Proto jsme vymohli, že ustanovení tato § 341 a § 17, odst. 6., nabudou účinnosti teprve za 5 let po vyhlášení tohoto zákona. Tím je dána dostatečná lhůta k tomu, aby mzdové a platové poměry buď v kolektivních smlouvách, nebo individuálními úmluvami upravily se tak, aby výška mzdy stanovená byla s ohledem na to, že zaměstnanec bude platit daň ze svého. Lhůta 5 roků stačí k tomuto přizpůsobení se novým zákonodárným poměrům.

Daňová povinnost.

§ 1.

Důchodové daní jsou podrobeny:

1. Fysické osoby, které v tuzemsku bydlí nebo tu pobývají déle jednoho roku, veškerým svým důchodem. Avšak důchody z cizozemských nemovitostí a podniků, dále služné nebo výslužné vyplácené z cizozemské státní pokladny jsou osvobozeny od daně, jsou-li v cizině prokazatelně podrobeny daní důchodové nebo daní stejného druhu a postupuje-li cizina stejně při zdanění podobných důchodů z tuzemska plynoucích.

V témž rozsahu podrobeni jsou důchodové daní též tuzemci, kteří vykonávajíce tuzemskou státní službu mají bydliště v cizině, pokud tam nejsou podrobeni příslušným přímým daním státním.

2. Jiné fyzické osoby důchodem plynoucím z těchto pramenů:

a) z tuzemských nemovitostí nebo pohledávek na tuzemských nemovitostech knihovně zajištěných nebo z majetku vázaného na tuzemsko nuceným uschováním nebo jinými právními předpisy,

b) z výdělečných podniků nebo výdělečných zaměstnání v tuzemsku provozovaných, nebo z účastenství v takovém podniku nebo zaměstnání (na př. účastník společnosti tiché, veřejné, komanditní, společnosti s ručením omezeným, majitel kuksů),

c) ze služného nebo výslužného z některé tuzemské pokladny státní, zemské, župní, okresní nebo obecní, aneb konečně

d) z tantiem, podrobených dani podle § 183. Držba akcií, podílních listů a podobných cenných papírů nepokládá se za účastenství v podniku podle lit. b) předchozího odstavce.

3. Fyzické osoby, které nebydlíce v tuzemsku, pobývají tu dobu kratší jednoho roku za výdělkem, důchodem za pobytu v tuzemsku získaným.

4. Neodevzdané pozůstalosti podle ustanovení § 24.

Ustanovení § 1, jež v podstatě shoduje se s § 153 dřívějšího zákona o osobních daních, stanoví všeobecně, kdo dani důchodové jsou podrobeni. Jsou to zásadně jen osoby fyzické. Jedinou výjimku činí neodevzdané pozůstalosti (bod 4.), jež jsou vlastně pokračováním zesnulého daňového subjektu a jeho daňové povinnosti.

Ustanovení § 1 nečiní zásadně rozdílu mezi příslušníky československé republiky a cizími státními občany, takže jsou všichni v téměř rozsahu dani podrobeni.

Cílem ustanovení 2. věty bodu 1. jest zabránit dvojímu zdanění s cizími státy, pokud tu není zvláštních úmluv o zamezení dvojího zdanění. Výpočet pramenů teritoriálně na tuzemsko vázaných (bod 2, lit. a) jest taxativní.

Osvobození od daně.

§ 2.

Od důchodové daně jsou osvobozeni:

1. Hlavy cizích států a jejich průvod, diplomatičtí zástupcové pověřeni u vlády republiky Československé, jiné osoby, jimž přísluší podle práva mezinárodního exterritorialita, a konsulové z povolání cizích států i s příslušníky svých rodin, a to z veškerých důchodů kromě důchodů z pramenů jmenovaných v § 1, č. 2, nejsou-li ovšem československými příslušníky a je-li zaručena vzájemnost.

Osvobození v téměř rozsahu a za týchž podmínek požívají úředníci a zřízení, jichž zmínění diplomatičtí zástupcové nebo konsulové z povolání užívají pouze ku pracím vyslanectví nebo konsulátu anebo ve svých rodinách.

2. Osoby, které mají nárok na osvobození od důchodové daně podle státních smluv nebo jinak podle zásad mezinárodního práva, pokud jde o důchod, který neplyne z pramenů v § 1, odst. 2 jmenovaných.

3. Osoby vojenské a četnické v činné službě, pokud jde o vojenské (četnické) služební požitky.

4. Osoby, které požívají přídavků za zranění, pokud jde o tyto přídavky.

5. Státní zaměstnanci, kteří nemají podle speciálních zákonů práva voliti nebo volenu býti do Národního shromáždění, pokud jde o jejich služební požitky ze státní pokladny.

Tento paragraf obsahuje ustanovení o osvobození od daně důchodové.

Osvobození exterritoriálních osob se váže nyní správně na podmínku, že cizí státy v tomto směru uznávají reciproitu ohledně československých funkcionářů. Osvobození to jest nyní rozšířeno i na příslušníky rodin jmenovaných osob.

Tato ustanovení odpovídají § 1 zákona ze dne 9. listopadu 1922, č. 331 Sb. z. a n. o úpravě osvobození osob exterritoriálních od státních daní.

Bod 3. Osvobození osob vojenských a četnických v činné službě povoleno bylo ustanovením § 140, odst. 6. platového zákona ze dne 24. června 1926, č. 103 Sb. z. a n. Podle toho budou osvobozeny od daně důchodové z požitků z vojenské činné služby plynoucích jako osoby (mužstvo) konající přesměnání (§ 17 branného zákona ze dne 19. března 1920, č. 193 Sb. z. a n.) nebo další (§ 19 branného zákona) činnou službu a všechny osoby v záloze konající činnou službu podle §§ 22 a 27 branného zákona, tak i všechny kategorie důstojníků a rotmistrů, krátce všichni vojenští gázisté a pak gázisté četníci; ovšem ale zůstane dani důchodové podroben u všech těchto osob celý jiný důchod, t. j. celý důchod kromě služebních požitků z činné služby.

Nejsou-li osoby uvedených kategorií v činné službě, jsou ovšem podrobeny dani důchodové i ze svého služebního příjmu.

Přidávky za zranění jsou vždy osvobozeny ať je dostávají osoby vojenské v činné službě, anebo osoby z branné moci již propuštěné. Naproti tomu jsou důchodové dani podrobeny příjmy válečných poškozených podle zákona ze dne 20. února 1920, č. 142 Sb. z. a n. a ze dne 25. ledna 1922, č. 39 Sb. z. a n.

Ustanovení bodu 5. dáno do zákona proto, že jsou někteří státní zaměstnanci vyloučeni podle speciálních zákonů z práva volebního do Národního shromáždění a jest tedy spravedlivé, aby byly tyto osoby současně osvobozeny od povinnosti platit důchodovou daň ze svých služebních požitků, jež jim státní pokladna vyplácí.

Toho času jsou to župané a okresní náčelníci, kteří nemohou být podle § 20, odst. 5. ústavní listiny členy Národního shromáždění. Županům a okresním náčelníkům jsou v tomto směru na roven postavení v zemích, kde župní zřízení zavedeno není (v tak zv. historických zemích), přednostově politických úřadů prvé a druhé stolice, právě tak, jako na Podkarpatské Rusi přednostově služebních úřadů.

§ 3.

(1) Od důchodové daně jsou dále osvobozeny osoby, jejichž veškerý, v době pro zdanění rozhodné (§ 4) dosažený důchod nepřesahuje 7000 Kč. U osob se čtyřmi příslušníky rodiny (§ 5)

zvýšuje se tato částka na 8.200 Kč, u osob s pěti takovými příslušníky rodiny na 9.200 Kč a konečně u osob se šesti takovými příslušníky rodiny na 11.000 Kč; tento pro daně prosté minimum stanovený počet příslušníků rodiny (§ 5) snižuje se u vdovců (vdov) vždy o jednoho takového příslušníka.

(2) Toto ustanovení vztahuje se na osoby, které podle § 1 nejsou podrobeny dani veškerým svým důchodem, toliko tenkrát, prokáží-li, že veškerý jejich důchod — důchod podle tohoto zákona dani nepodrobený v to počítajíc — nepřesahuje částky daně prosté.

Pojem „daně prosté minimum“ není a nikdy nebyl totožným s pojmem „existenční minimum“, a jest nutno, aby tyto dva zcela rozdílné pojmy nebyly ztotožňovány, jak se v obyejném životě zhusta děje. Daně prosté minimum naznačuje hranici, do které se menší a malé důchody od daně vůbec osvobozují, jednak, ježto se v těchto vrstvách důchodových nepředpokládá už daňová způsobilost, a jednak, ježto by tato způsobilost mohla být vyjádřena — i kdyby zde byla — jen daňovými částkami tak malými, že by se jejich ukládání a vybírání setkávalo se značnými obtížemi technického rázu a nebylo by úměrným nákladům spojeným s jejich uložením a vybráním.

Daně prosté minimum činilo původně 1200 K a bylo v roce 1914 zvýšeno na 1600 K. Mimořádné poměry zaviněné válkou, hlavně ohromný pokles ceny peněz a z toho vyplývající snížení životní úrovně způsobily, že musilo býti přikročeno k dalšímu zvýšení daně prostého minima na 4800 Kč v roce 1920 (zákon č. 313/20 Sb. z. a n.) a na 6000 Kč v roce 1921 (zákon č. 336/21).

Pro toto osvobození jest rozhodným i při důchodech, jež netrvaly celý rok, důchod v tomto roce skutečně docílený, a tedy ne jako dosud, důchod přepočítávaný na částku celoroční. Tato poslední změna souvisí se zrušením pramenové theorie dosud platné (§ 4).

Dále třeba zdůraznit, že ustanovení § 3 nelze co do otázky daňového zatížení posuzovati samo o sobě, nýbrž v těsné souvislosti s §§ 5, 20, 21, po případě pokud jde o vrstvy poplatníků žijících z mezd a platů, ve spojitosti s §§ 28 a dalšími, poněvadž teprve tímto srovnáním vysvitne, že se nejen daně prostým minimem, nýbrž i dalšími ještě ustanoveními vycházejí vsířie těm, kdož mají nižší příjem.

Mezi příslušníky rodiny počítají se nejen děti, ale i manželka (§ 5).

Ve vládním návrhu bylo stanovené minimum 13.000 Kč při rodině se 6 dětmi; to odpadá proto, že v důsledku současně přijaté změny v § 20, odst. 1. lit. a) budou poplatníci se 7 příslušníky rodiny osvobozeni i při celkovém důchodu až do 26.000 Kč. Dodatek, týkající se vdovců, jest nutný proto, aby nebyl poškozen vdovec (vdova), jejichž hospodářská situace se ovdověním pravidelně nijak nezlepšuje.

Osoby, které v tuzemsku nejsou podle § 1 podrobeny dani veškerým důchodem, jsou od daně důchodové osvobozeny jen tehdy, prokáží-li, že veškerý jejich důchod, t. j. jak důchod v tuzemsku dani podrobený, tak i důchod v cizině dani podrobený, nepřesahuje minima v odst. 1. uvedeného. Přesahuje-li veškerý důchod takových osob daně prostě minimum, ale důchod tuzemský sám o sobě minima nepřevyšuje, zdani se tuzemský důchod sazbou v § 18 uvedenou.

Údobí zdanění.

§ 4.

(1) Daň se vyměřuje na každý kalendářní (berní) rok, když prošel, z důchodu dani podrobeného, jehož v tomto kalendářním roce bylo skutečně dosaženo.

(2) Nekryjí-li se pravidelná obchodní období poplatníkovy s kalendářním rokem, vyměří se na poplatníkovy přání daň místo podle kalendářního roku na podkladě obchodního (hospodářského) období, jestliže toto zahrnuje období jednoho roku. Zdanění dlužno položit za základ ono obchodní období, které se v příslušném kalendářním roce končí. Změní-li poplatník se souhlasem vyměřovacího úřadu obchodní období jednou již zvolené aneb přerušil-li dosavadní spojitost jednotlivých za sebou jdoucích období, dlužno na přání poplatníkovy vzítí za základ zdanění obchodní období, nehledíc k jeho trvání, při čemž nutno, končí-li se v důsledku takové změny v téměř kalendářním roce několik období, výsledky jejich pro zdanění sečísti. Nastane-li změna nebo přerušování obchod-

ního období bez souhlasu vyměřovacího úřadu, má tento na vůli vyměření daň buď podle obchodních období ve smyslu zásad předchozí věty anebo podle kalendářního roku. Vždy však nutno dbáti, aby žádné důchodové období neuniklo zdanění aneb aby se k němu nepřihlíželo dvakrát.

(3) Jinak se přihlíží ke všem ostatním pro zdanění rozhodným poměrům podle stavu, který tu byl koncem prošlého, pro zdanění rozhodného roku kalendářního; zanikla-li daňová povinnost dříve, podle stavu při jejím zániku.

(§ 4 přináší dvě význačné novoty. První — povahy úplně formální — jest v tom, že bude základem daně na určitý kalendářní rok, který bude zároveň rokem berním, důchod tohoto roku, kdežto dosud byl zdaňován důchod roku předcházejícího. Dosavadní stav zavdával příčiny ke stížnostem mnohým poplatníkům, kteří nechtěli rozuměti tomu, že mají na určitý rok platiti daň, ačkoliv v tomto roce neměli již žádného důchodu. Zapomínali ovšem, že se zdaňuje důchod z roku předcházejícího. Takové omyly nebudou v budoucnu možné, poněvadž bude poplatník platiti daň za ten rok, ve kterém měl důchod. Vyměření daně bude se moci provésti, až důchod toho onoho roku berního bude znám, t. j. až tento rok projde. Následkem tohoto ustanovení důchody z roku 1926 nebudou základem zdanění roku 1927, ježto tento rok bude se zdaňovati podle skutečného důchodu v tomto roce dosaženého. Tak třeba rozuměti tvrzení, že rok 1926 vypadne ze zdanění. Aby státní pokladna — než bude vyměření daně provedeno — nezůstala úplně bez příjmů, bylo nutno zavésti placení daně předem (§§ 269 a 270): Tyto platby činí splátky na daň, která bude teprve v budoucnu vyměřena, a započtou se do konečné náležitosti

Druhá podstatná změna, kterou § 4 přináší, jest opuštění t. zv. pramenové theorie. Tato záležela v tom, že na určitý berní rok mohly býti zdaňovány jen takové důchody, jejichž pramen na počátku roku zde byl. Oprávněnost takového postupu byla odůvodňována zejména úvahou, že poplatník jest nejspochopnějším platiti, pokud má pramen důchodu. To jest sice theoreticky správné, avšak praxe ukázala, že i tato theorie selhává v případech, ve kterých poplatník na počátku roku měl důchodový pramen, který později — avšak dříve než poplatník obdržel daňový předpis — zanikl. Na druhé straně měla pramenová theorie vážné vady. Jedna byla v tom, že za vlády pramenové theorie pravidelně nikdy nebyl postižen skutečný důchod, jehož poplatník za trvání své berní povinnosti dosáhl. Neboť na

první rok berní povinnosti mohl býti zdaňován pouze t. zv. pravděpodobný důchod berního roku, ježto skutečný důchod v čase ukládání nebyl a nemohl býti znám. Za to důchod roku, v němž důchodový pramen zanikl, nebyl zdaněn vůbec podroben. Tento postup poškozoval jednou stát, jednou poplatníka podle toho, v jaké relaci byl důchod počátečný a důchod konečný. Další vadou pramenové teorie bylo, že důchod z pramene, který vznikl po počátku berního roku, avšak zanikl před jeho projitím, nemohl býti vůbec zdaněn podroben. Tato vada byla zvláště těžce pocítována za války, kdy poplatníci, provozující výdělné, ač dosáhli značných zisků, nezaplatili ani haléře byly vázány na určitý pramen důchodu (jako na př. loterní výhry), nemohla pramenová teorie vůbec přijíti v úvahu. Pramenová teorie vedla také k částečnému dvojímu zdanění, a to v těch případech, kdy byl z jednoho důchodového pramene, aniž tento úplně zanikl, opatřen jiný, nový pramen důchodu. Tak na př. koupil-li někdo v prosinci 1922 ze svého bankovního vkladu dům, byl zdaněn na rok 1923 z celoročního pravděpodobného důchodu z tohoto domu a z úroků, které vklad v roce 1922 skutečně vynesl, poněvadž na počátku berního roku byly zde dva prameny důchodu (vklad a dům). Při zdaňování skutečně dosaženého důchodu, jak je návrh zákona zavádí, zmíněné vady nastati nemohou. Poplatník zdaněn pouze důchod, jehož skutečně dosáhl, ihostejno, kdy pramen důchodu vznikl nebo zanikl, jak dlouho trval či měnil-li se. Předpokládaje, že důchod bude zcela správně přiznan, zaplatí poplatník za celou dobu trvání své poplatnosti daň jen z toho důchodu, jehož skutečně za celou tuto dobu dosáhl. Poškození některé strany (státu n. poplatníka) bude nemožným.

Důchodem skutečně dosaženým podle odstavce 1. rozumí se úhrn všech dosažených dílčích příjmů po odečtení příslušných srážek (§ 7), ať poplatník plynuly po celý rok nepřetržitě, nebo jen po jednu část roku nebo po více částí roku s přerušením, nebo bez přerušení a ať měly ráz trvalých nebo dočasných se opakujících nebo jen jednorázových příjmů (na př. výhry na los).

Odstavec 2. § 4 rozvádí myšlenku zdanění podle obchodních, s kalendářním rokem se nekryjících závěrek poplatníkových, která v hrubých obrysech byla již obsažena v dosavadním § 156, odst. 4. Ustanovení, že změna jednou zvoleného obchodního období jest, pokud jde o platnost tohoto období pro ukládání daně, vázána souhlasem výměrovacího úřadu, má čeliti zneužívání, ke kterému dosavadní znění § 156, odst. 4., v praxi vedlo a které záleželo v tom, že poplatník mohl libovolně a kdykoli obchodní období měniti a tím podle toho, jak se mu to daňově hodilo, přesunouti zisky, resp. ztráty z jednoho období do druhého.

Úřad zpravidla projeví souhlas se změnou bilančního období, jen když to bude u poplatníka věcně odůvodněno, t. j. když bude změna vyhovovati hospodářským poměrům toho kterého podniky a když současně nebude touto změnou včasné zdanění znemožněno nebo státní pokladna poškozena; poškození to by mohlo nastati zejména u poplat-

níka, který častěji bilanční období mění, aby tím vykonával vliv na bilanční výsledek.

Odstavec 3. jest dalším důsledkem zrušení pramenové teorie, jakož i změny dosavadních ustanovení v tom smyslu, že důchod kalendářního roku jest základem daně na též rok vyměřené. Jako poměry, o nichž tento odstavec jedná, přichází v úvahu zvláště bydliště poplatníka a stav jeho rodiny a dlužno k těmto poměrům přihlížeti podle jich stavu koncem toho kterého kalendářního roku, po případě, zanikla-li daňová povinnost dříve podle stavu při jejím zániku.

Důchod domácnosti.

§ 5.

(1) Poplatníkem daně důchodové jest hlava rodiny.

(2) Základem zdanění jest důchod domácnosti; tento se zjistí tím, že se sečte důchod hlavy rodiny s důchodem příslušníků jeho rodiny, vyjmajíc služební požitky těchto příslušníků podle § 11.

(3) Za hlavu rodiny pokládá se osoba, která, stojíc v čele jednotné domácnosti dvou neb více osob, tuto vede a řídí, takže ostatní osoby jsou její vůli podřízeny. Ve sporných případech pokládá se muž za hlavu rodiny.

(4) Příslušnost k domácnosti jest založena buď manželstvím nebo faktickým spolužitím. Příslušníky rodiny jsou dále nezletilé dítky (vnukové, pastorkové, schovanci), žijí-li s hlavou rodiny ve společenství domácnostním.

(5) Zaplatil-li poplatník předepsanou daň, má stran oné její části, která poměrně připadá na důchod příslušníků rodiny, pořadem civilního práva uplatňovatelný nárok na náhradu proti těmto příslušníkům.

Široké znění dosavadního 1. odstavce § 157 ve spojení s následujícími výjimkami působilo v praxi značné obtíže

Společné důchozy.

§ 6.

Je-li více osob ve spotřebním společenství mimo případy soukromé domácnosti (na příkl. členové korporace, požívající zaopatření z jejího úhrnného důchodu, aniž dostávají určitých dílů jako vlastní důchod), budiž pokládán podíl z úhrnného důchodu, připadající na každého jednotlivého účastníka, za důchod u něho dani podrobený. Pokud se úhrnný důchod mezi účastníky nerozdělí, předpokládá se, že se dělí na stejné části.

Tento paragraf jedná o důchodech více osob, pokud jsou ve spotřebním společenství.

Obdobným jest ustanovení § 14 o příjmu příslušejícího z nějakého pramene několika osobám, aniž by tu bylo spotřebního společenství.

Důchody z t. zv. kompososorátů a urbariátů budou se zdaňovati podle ustanovení tohoto paragrafu potud, pokud kompososoráty (urbariáty) nejsou samostatnými pracovníky osobami. Je-li kompososorát (urbariát) právnickou osobou, což bude nutno v každém případě samostatně řešiti, nebude komposorát (urbariát) jako takový dani důchodové podroben. Ovšem úžitky, které podílci od této právnické osoby skutečně obdrží, budou zdaněny u těchto podílníků (podobně jako u dividend placených akciovými společnostmi atd.).

Dani podrobený důchod.

§ 7.

(1) Dani podrobený důchod zahrnuje veškeré příjmy v penězích nebo v peněžitě hodnotě z pozemků, budov, výdělečných podniků a zemědělníků, ze služebního poměru a z kapitálů, jakož i všechny jinaké příjmy, též v přírodních, spolu s užitkovou hodnotou bytu ve vlastním domě nebo jinakého bytu zdarma a hodnotou výrobků a zboží z vlastního hospodářství

a vedlo ke stálým konfliktům s poplatníky, kteří si vykládali po svém způsobu, kdo jest nebo není příslušníkem domácnosti a který důchod společné domácnosti plyne čili nie. Aby se takové rozpory pokud možno zamezily, stanoví zákon striktně, že k důchodu hlavy rodiny (misto dřívějšího přednosty domácnosti) přičítá se za všech okolností důchod příslušníků rodiny, kteří jsou určitě označeni. Za příslušníky rodiny pokládá zákon — jako v Německu — pouze druhého manžela neb osobu s hlavou rodiny fakticky spoluzijící, dále nezletilé descendenty, nevlastní děti a schovanče poplatníkovy, pokud s ním žijí ve společenství domácnostním. Důchod ascendentů poplatníkových a jeho zletilých dětí nebude se přičítati, poněvadž tyto osoby — i když výjimečně žijí v rodině poplatníkově — mají pravidelně samostatný důchod, s nímž libovolně nakládají, a bude proto spravedlivějším, budou-li jim daně ukládány samostatně. Vždyť právě přičítání důchodu ascendentů poplatníkových a jeho zletilých dětí bylo dosud předmětem stálých stížností.

Z těchto důvodů právem omezuje návrh zákona okruh osob, jichž důchod se má přičítati, na příslušníky, kteří pravidelně tvoří užší rodinu. Důchod těchto osob bude však za všech okolností přičítán, ať už do společenství domácnostního plyne čili nie (na př. je-li ukládán); za to bude míti ovšem hlava rodiny právo žádati na svém příslušníku náhradu přiměřené částky daňové (odstavec 4.).

Služební požitky podle § 11 — ať přesahují daně prošlé minimum čili nie — nebudou nikdy přičítány k důchodu hlavy rodiny, poněvadž budou platiti pro tyto požitky zvláštní ustanovení §§ 28 a dalších.

Odst. 5. dosavadního § 157 (příspěvky mezi blízkými příbuznými) byl zařazen jako bod 2. § 15 a odstavec 6. (ručení příslušníků rodiny) jako bod 5. § 264.

Tvoří-li jednotnou domácnost jediná osoba (jako samostatný muž svobodný neb bezdětný vdovec, samostatná, neprovdaná neb ovdovělá bezdětná žena), jest samozřejmě hlavou rodiny a tedy poplatníkem tato osoba.

Okruh příslušníků rodiny v odst. 4. naznačených jest užší nežli okruh osob, na něž přísluší hlavě rodiny snížení daně podle § 20.

Společenství domácnostní jest mezi hlavou rodiny a osobami v odd. 4. uvedenými, žijí-li tyto osoby s hlavou rodiny ve spotřebním společenství, t. j. dostává-li se jim uhájení jejich životních potřeb v rámci a z prostředků tohoto společenství. Spotřební společenství nevyžaduje nezbytně skutečného stálého spolubydlení všech osob tvořících skutečné spotřební společenství. Není tedy na závadu, nastalo-li skutečné spolubydlení (na př. pro bytovou krizi) nebo bylo-li dočasně skutečné spolubydlení přerušeno (odcestováním, odchodem na studii, do učení, na léčení, k výkonu vojenské služby a pod.)

Pro poplatníkův nárok na náhradu, stanovený v odst. 5., jest nerozhodno, byl-li spoluzdaněný důchod příslušníka rodiny, na němž se náhrada domáhá v domácnosti, skutečně spotřebován, čili nie.

ných. Převyšují-li skutečné výdaje stanovený paušál, může ovšem i zaměstnanec žádati, aby byly sraženy skutečné výdaje.

Změna oproti vládnímu návrhu, zavádějící při měření odstupňovaný paušál i při služebních požitcích přes 100.000 Kč (obnosem 6000 Kč) je plně odůvodněna a nad to s hlediska techniky daňové i potud žádoucí, že by jinak byl podáván individuální průkaz skutečně vynaložených výdajů, které by ve většině případů přesahovaly pevný paušál 6000 Kč.

Slova „splatné“ a „s příslušenstvím“ u textu vládního návrhu omezovalo odpočitatelnost daní a dávek v neprospěch poplatníků nad nezbytnou potřebu. Slovy „skutečně zapraveny“ rozumí se zapravení jakkoli, t. j. ať hotovými nebo dobropisem v odúčtovacím řízení, nebo pokladničními poukázkami nebo odpočtem. Ježto však slova „skutečně zapraveny“ mohla by se mylně vykládati také tak, že jsou tím míněny jen hotově zaplacené daně, vkládá se za slova „pokud byly skutečně zapraveny“ citace §§ 273 až 275, které jednají o způsobech placení daní.

Ježto v důsledku ustanovení § 273 bude platba daní mnohdy buď celá, nebo z části zúčtována na jinou daň, než jak poplatník zamýšlel, jest k větší jasnosti pro poplatníky vhodné, aby slovy „a jako takové výběrčí úřadem podle ustanovení § 273, odstavec 3. zúčtované“ bylo přesně řečeno, že odpočitatelnost daní a dávek jest podmíněna dvojím, totiž 1. že byly skutečně zapraveny a 2. že byly také podle zúčtování platby výběrčí úřadem zapraveny.

Podle znění vládního návrhu nemohli by ani poplatníci, vedoucí řádné obchodní knihy, odečítati si, leč jen skutečně zapravenou daň, ačkoliv předmětem zdanění má být skutečný výsledek jejich podnikání v berním roce, tedy již také po zapravení příslušných daní.

Uvedeným dodatkem připouští se ve prospěch těchto poplatníků s řádnými obchodními knihami možnost odečísti si příslušnou daňovou rezervu.

Protože jsou odpočitatelný skutečně zapravené a jako takové zúčastněné přímé daně s přírůzky a příslušenstvím, jsou také přeplatky příslušenství daní podrobeným příjmem, pokud byly při vyměření daně důchodové jako srážka odečteny.

Zmínka o vojenské taxě je nutná, ježto zákony o vojenské taxě byly zrušeny teprve počínaje 1. lednem 1921 (zákon č. 231/1924), takže může tu přicházeti v úvahu placená vojenská taxa z doby ještě před jejím zrušením.

Odpočítávání vztahuje se i na úroky z prodlení.

Slova „hodnověrně prokázané“ sluší vykládati tak, že se v tomto směru nevyžaduje precisiho, do všech detailů jdoucího důkazu, nýbrž že postačí, doložil-li poplatník příslušná svoje tvrzení tak, že jim možno se strany úřadu podle povahy věci přikládati víry. Bližší podrobnosti, zejména pokud jde o obchodníky, kteří vedou řádné obchodní knihy, budou obsažena v prováděcím nařízení.

V bodech 3. a 4. se maximum příspěvku nebo pojistného upravuje jednotnou částkou 2000 Kč, ať již je pojištěn poplatník sám, nebo i členové jeho domácnosti. V případech, kdy byl pojištěn nejen poplatník, ale i členové domácnosti,

znamená sice toto ustanovení snížení proti dnešnímu stavu o 400 Kč, zvyšuje ale tuto srážkovou položku proti platnému maximu o celých 1000 Kč, je-li pojištěn pouze poplatník.

§ 16.

(1) Pro výpočet výdajů, které mohou být sraženy, platí tytéž zásady jako pro výpočet příjmů.

(2) Srážky v § 15 vyznačené jsou přípustny toliko potud, pokud nejsou ve spojitosti s důchodovými prameny, které nejsou podrobeny důchodové dani.

(3) U příjmů, které z tuzemska plynou jinam (§ 1, č. 2), jsou srážky přípustny jen potud, pokud jsou v hospodářské spojitosti s tuzemskými prameny. Pro posudek, zda je tu taková hospodářská spojitost mezi dluhem a ručícím předmětem, není rozhodno, zda je tento dluh zapsán v pozemkové knize.

§ 17.

Od důchodu nemohou být odečteny zejména:

1. Částky upotřebené k zlepšení a rozmnožení majetku, jako uložené kapitály, náklady na rozšíření podniku, splacené dluhy, vyjímajíc náklady na zlepšení, vyžaduje-li jich dobré hospodaření a hradí-li se obvykle z provozovacích příjmů.

2. Ztráty, týkající se majetkové podstaty, jako ztráty a poškození některého důchodového pramene, dále zmenšení hodnoty majetkového předmětu okolnostmi, které nejsou ve spojitosti s jeho upotřebením k dosažení důchodu; ztráty majetkové, které byly způsobeny pořízením majetkových předmětů za cenu převyšující jejich

skutečnou hodnotu; ztráty na pohledávkách. pokud tyto tvoří základní jmění poplatníkovy, ačli nastaly jako přímý důsledek hospodářského provozování; ztráty dědických podílů a obchodních vkladů; všeliké ztráty majetkových částí, jichž vůbec se neupotřebuje k dosažení důchodů, na př. ztráty bytových svršků a pod.

3. Úroky z vlastního kapitálu vloženého do hospodářství nebo podniku.

4. Výdaje na byt a výživu poplatníka, jeho příslušníků rodiny a dalších v § 20 odst. 1 uvedených osob, jsou-li tyto v zaopatření poplatníka, jakož i služebnictva, chovaného k osobním službám, počítajíc v to peněžní hodnotu výrobků a zboží, spotřebovaných k tomu účelu z vlastního hospodářství nebo podniku. Stravování rodinných členů, zaměstnaných trvale při provozování vlastního hospodářství nebo podniku, budiž čítáno do provozovacích nákladů (§ 15).

5. Dary, podpory a podobná bezúplatná věnování, leda že jich vyžaduje provozování podniku. Dary za účelem zlepšení starobních, invalidních, vdovských, sirotčích a pensijních požitků zaměstnanců a členů jich rodin právě tak jako podpory jim poskytované jsou odečitatelný, vyplatil-li je zaměstnavatel zaměstnancům nebo jich rodinám buď přímo v hotovosti nebo odvedl-li je do samostatných, na zaměstnavateli nezávislých pensijních nebo podpůrných institucí.

6. Příspěvky do nemocenských, úrazových, starobních, invalidních, vdovských, sirotčích a pensijních pokladen nebo podobných ústavů, pokud je poplatník platil nad povinnou zákon-

nou kvotu za své úředníky, zřizence, dělníky a služebníky, jakož i daně a dávky za ně zaplacené, i když byl takový závazek smluvně převzat.

7. Rentová daň vybíraná srážkou (§ 180), byla-li placena za věřitele.

Bod 1.—4. tohoto paragrafu obsahuje výčet položek, jichž vzhledem k povaze daně důchodové nelze od důchodu odpočítati.

Dle bodu 5. nelze zásadně odečítati darů, podpor a podobných bezúplatných věnování.

Ze zásady té připouští se pouze dvě výjimky, a to, vyžadovalo-li toto vydání vlastní provozování obchodu, nebo jedná-li se o vydání za účelem zlepšení starobních a podobných zaopatřovacích požitků zaměstnanců nebo členů jejich rodin.

První výjimku připouští zákon proto, že jsou taková vydání vlastně do jisté míry náklady provozovacími, prokáže-li se ovšem, že byla skutečně učiněna jen proto, že sice nebyla nezbytná, ale že je přec vyžadovalo provozování podniku.

Druhou výjimku bylo nutno připustiti z důvodů sociálních, ježto by jinak mohli býti poškozeni právě drobní zaměstnanci, kteří jsou odkázáni jen na hubené výslužné, anebo vdovy a sirotci po nich.

Ovšem ale bylo nezbytno, vázati toto ustanovení na podmínku, že byla tato věnování zaměstnancům nebo jich rodinám skutečně vyplacena, anebo že byla skutečně odvedena do samostatných, na zaměstnavateli nezávislých institucí. Stačí, když věc stanovami je opatřena tak, že zaměstnavatel nemůže později těmito částkami jinak disponovati.

Ustanovení bodu 6. sleduje jednak tutéž tendenci a jednak chce klásti hráze přesunování daní s poplatníka na osoby druhé, čímž jest sledován i výchovný účel, t. j. uvědomování si co možno největšího počtu občanů, že mají vůči státu nejen rozsáhlá práva, ale i povinnosti, přispívati přímými finančními obětmi ku jeho zdraví.

Ustanovení toto souvisí s ustanovením § 341, kde se výslovně prohlašuje takové přesunutí daně za právně bezúčinné. Proti těmto ustanovením (§ 17 ad 6 a § 341) vzneseny byly vážné námitky jmenovitě referentem Dr. Matouškem, který uvádí, že okamžitě platnost těchto předpisů by způsobila úplnou anarchii v právním řádu. Uzavírány byly smlouvy kupní, pachtovní, mezdní, kde přejímá povinnost daňovou osoba, jež dle zákona dani nepodléhá. Všechny tyto úmluvy by byly prohlášeny za právně neúčinné! U soukromých úředníků bylo nepsanou zvyklostí, že zaměstnavatel platil daň za zaměstnance. To byla část jeho mzdy. Tak smlouvy byly i kolektivní smlouvy. Okamžitou účinností těchto ustanovení nastaly by nespravedlivé přesuny ve mzdových poměrech soukromých zaměstnanců. Těmito

argumenty dal se přesvědčit i ministr financí Dr. Engliš i rozpočtový výbor a proto odsunuta byla účinnost tohoto ustanovení pokud dani se týče i ustanovení § 341 na 5 let a to v uvozcacích ustanoveních.

Daňová sazba.

§ 18.

(1) Důchodová daň činí ročně:

ve stupni	z důchodu přes Kč	až včetně do Kč	procent z důchodu	méně o Kč
1.	0	6.000	1	0
2.	6.000	8.000	2	60
3.	8.000	13.000	3	140
4.	13.000	30.000	5	400
5.	30.000	40.000	6	700
6.	40.000	60.000	7	1.100
7.	60.000	80.000	8	1.700
8.	80.000	90.000	10	3.300
9.	90.000	110.000	11	4.200
10.	110.000	130.000	12	5.300
11.	130.000	180.000	13	6.600
12.	180.000	320.000	14	8.400
13.	320.000	460.000	16	14.800
14.	460.000	650.000	18	24.000
15.	650.000	1.200.000	20	37.000
16.	1.200.000	2.000.000	22	61.000
17.	2.000.000	2.800.000	24	101.000
18.	2.800.000	3.400.000	26	157.000
19.	3.400.000	5.000.000	27	191.000
20.	5.000.000 a výše		29	291.000

(2) Celkový dani podrobený důchod, není-li dělitelný stem, zaokrouhlí se dolů na nejbližší stem dělitelnou částku. Při výpočtu daně (§§ 19 až 22) budiž tato zaokrouhlena dolů na celé Kč.

(3) Důchodová daň není podkladem pro vyměřování a vybírání jakýchkoli přírážek.

Dosud platná sazba skládá se ze dvou složek, a to z dřívější základní sazby podle § 172 novely č. 13 ř. z. z r. 1914, upravené zákonem č. 313/1920 Sb. z. a n. a z válečné přírážky zavedené zákonem č. 336/1921 Sb. z. a n.

Dosavadní skála § 172 zakládala se na tak zv. tarifu stupňovém s pevnými sazbami, při kterém mnoho důchodových částek je sloučeno v jeden stupeň a při kterém progresse roste teprve se stupněm, nikoli s každým zvýšením důchodové částky. Tento tarif má především tu vadu, že v mezích téhož stupně připadá na důchod nižší poměrně vyšší daň, nežli na důchod vyšší. Tento zjev odporující zásadě daňové progresse, jest v každém jednotlivém stupni důchodu dosavadní skály.

Druhou vadou dnešní skály je okolnost, že při přechodu z jednoho stupně důchodu do stupně nejbližší vyššího stoupne daň nejen najednou, ale i dosti značně, čímž vzniká další nespravedlnost.

Tento dosavadní stupňový tarif zákon opouští a zavádí modernější princip postupňovaného berního tarifu, který záleží v tom, že rozkládá důchod na částice předem určené a že každou částici zdaňuje zvlášť příslušným procentem, takže každý poplatník s vyšším důchodem musí zaplatiti poměrně vyšší daň a je tudíž daňová degrese, t. j. nižší zatížení vyššího důchodu úplně vyloučeno.

Při tom zákon vyhovuje důraznému a zajisté oprávněnému požadavku celé veřejnosti, snižuje dosavadní sazbu daně důchodové.

Snižením sazby klesne přirozeně i výtěžek daně důchodové. Avšak pokles ten nebude úměrný se snížením sazby, t. j. nebude činiti 40%, poněvadž možno právem doufati, že se zavedením snesitelné sazby daňová morálka proti dnešku podstatně zlepši.

Nová skála srovnává se nejenom s požadavky sociálně i finančně politickými, nýbrž i s požadavky daňové spravedlnosti, aniž ohrožuje chuť k soukromému podnikání.

Daň podle tohoto paragrafu bude u rodin s menšími břemeny (§ 19) zvýšena přírážkou 15% neb 10%.

Daňovou sazbou podle § 18 budou zdaňovány též důchody, které jsou podle § 3, odst. 2. v tuzemsku podrobeny dani důchodové, ačkoli nepřesahují co do své výše částek v § 3, odst. 1. uvedených.

Podobně budou (§ 34) zdaňovány jiné důchody kromě požitků srážce podrobených osob srážkové povinnosti u zaměstnavatelů podrobených, čini-li tyto důchody více, než 500 Kč ročně, jakož i od daně důchodové neosvobozené důchody osob uvedených v § 2 i když tyto důchody samy o sobě nedosáhly výše podle § 3 odst. 1. zdanitelné.

Odstavec 3 tohoto paragrafu nezavádí žádné novoty, poněvadž daň z příjmu — vyjmajíc státní válečné přírážky — byla vždycky od veškerých přírážek osvobozena (zákon ze dne 29. ledna 1920, č. 72 Sb. z. a n. a § 16 zák. čl. XXVI. 1926).

Srovnání zatížení nyní platnou dani z příjmu dani z příjmu proti navrhané dani důchodové.

D ů c h o d Kč		Nyní platná daň z příjmu s válečnou přírůžkou (bez přírůžky pro méně zatížené) Kč		Kovná se příd- měrnému pro- centu důchodu		Nová sazba dle návrhu Kč		Kovná se příd- měrnému pro- centu důchodu		Navrhovaná nová daň je nižší o staré daně	
od	do	od	do	od	do	od	do	od	do	od	do
6.000,-	8.000,-	—	96,-	60,-	162,50	1.700	1.800	—	60,-	1.000	37,93
8.000,-	13.000,-	162,50	382,-	162,50	2.820,70	1.780	2.520	100,-	100,-	1.12	37,94
13.000,-	30.000,-	382,-	1.820,70	1.820,70	2.809,80	4,34	6,54	250,-	250,-	1,58	37,90
30.000,-	40.000,-	1.820,70	2.809,80	2.809,80	4.300,35	6,54	7,39	1.100,-	1.100,-	3,95	39,53
40.000,-	60.000,-	2.809,80	4.300,35	4.300,35	7.591,50	8,82	8,82	1.700,-	1.700,-	4,70	39,53
60.000,-	80.000,-	4.300,35	7.591,50	7.591,50	9.539,20	10,04	10,04	1.700,-	1.700,-	5,52	37,41
80.000,-	90.000,-	7.591,50	9.539,20	9.539,20	13.548,-	11,45	11,45	4.700,-	4.700,-	6,10	39,16
90.000,-	110.000,-	9.539,20	13.548,-	13.548,-	17.462,50	12,85	12,85	7.900,-	7.900,-	6,76	40,96
110.000,-	130.000,-	13.548,-	17.462,50	17.462,50	27.542,70	14,35	14,35	10.300,-	10.300,-	7,55	41,35
130.000,-	150.000,-	17.462,50	27.542,70	27.542,70	60.140,-	17,04	17,04	16.800,-	16.800,-	8,63	40,-
150.000,-	320.000,-	27.542,70	60.140,-	60.140,-	97.852,-	20,93	20,93	36.400,-	36.400,-	10,35	39,34
320.000,-	460.000,-	60.140,-	97.852,-	97.852,-	153.587,-	25,85	25,85	58.800,-	58.800,-	12,08	39,68
460.000,-	650.000,-	97.852,-	153.587,-	153.587,-	356.948,-	29,87	29,87	93.000,-	93.000,-	13,74	39,67
650.000,-	1.200.000,-	153.587,-	356.948,-	356.948,-	633.408,-	35,85	35,85	203.000,-	203.000,-	15,61	39,59
1.200.000,-	2.000.000,-	356.948,-	633.408,-	633.408,-	946.356,-	37,73	37,73	379.000,-	379.000,-	17,83	39,86
2.000.000,-	2.800.000,-	633.408,-	946.356,-	946.356,-	1.219.104,-	34,79	34,79	571.000,-	571.000,-	19,67	39,91
2.800.000,-	3.400.000,-	946.356,-	1.219.104,-	1.219.104,-	1.897.872,-	36,87	36,87	737.000,-	737.000,-	20,89	40,01
3.400.000,-	5.000.000,-	1.219.104,-	1.897.872,-	1.897.872,-	4.208.148,-	40,91	40,91	1.559.000,-	1.559.000,-	22,28	39,64
5.000.000,-	10.000.000,-	1.897.872,-	4.208.148,-	4.208.148,-	—	40,91	40,91	2.709.000,-	2.709.000,-	24,61	38,46

Z této tabulky je vidno, oč klesá nová daň proti dani dosavadní a o kolik procent dosud platné daně jest nová daň průměrem nižší. Jest přirozeno, že tento pokles jest číselně větší u důchodů velkých a největších, poněvadž při zvyšování daně malé a střední důchody byly právem šetřeny, kdežto důchody velké byly zatěžovány nepoměrně více.

Nová škála, provádějíc důsledně progresi, odstraňuje zároveň hrubě nerovnosti a nespravedlnosti skály dosavadní. Kdežto podle nové sazby každý vyšší důchod jest nižší, není tak u sazby staré, kde daň připadající na vyšší důchod činí v mezích každého stupně (na př. u důchodu 8440—9200 Kč, 22.200—22.400, 994.000 až 1 mil. Kč atd.) nižší procento důchodu než daň připadající na důchod nižší v tomže stupni. Jinými slovy: stará sazba působí v mezích téhož stupně důchodu regresivně.

Nová sazba i v mezích téhož stupně zatěžuje každý menší důchod méně, za to však každý vyšší důchod více. Kdežto podle staré sazby daň, pokud důchod nevybočil z mezi téhož stupně, zůstává stejnou, bude daň podle nové sazby vždy o něco vyšší, jakmile se důchod zvýší o jakoukoli částku. Tak na př. poplatníci s důchodem 22.200 Kč 80 hal. Podle nové sazby (§ 18) bude však poplatník platiti:

- z důchodu 22.200 Kč daň 710 Kč,
- z důchodu 22.500 Kč daň 725 Kč,
- z důchodu 23.000 Kč daň 750 Kč,
- z důchodu 23.500 Kč daň 775 Kč,
- z důchodu 24.000 Kč daň 800 Kč.

A to jest právě velká přednost nové sazby, že odstraňuje nerovnosti i v jednotlivých stupních a že působí progresivně i při sebe menším zvýšení důchodu.

Přírůžka pro rodiny s menšími břemeny.

§ 19.

(1) Pro poplatníky s poplatným důchodem více než 26.000 Kč zvýší se podle předešlých ustanovení vypočtená důchodová daň o 15%, jestliže k jejich rodině nenáleží žádná osoba, jejíž případný důchod má být podle § 5. společně zdaněn, a o 10%, jestliže k jejich rodině nenáleží více než jediná taková osoba. U vdovců (vdov) odpadá zvýšení o 10%, náleží-li k jejich rodině aspoň jedna taková osoba.

(2) Při použití tohoto ustanovení sluší započísti:

1. Zletilé dívky, rodiče, prarodiče, nevlastní rodiče, pěstouny, zetě a snachu, tchána a tchýni poplatníkovu, pokud jsou v jeho zaopatření.

2. osoby v § 15 č. 2 uvedené, pokud dostávají od poplatníka pravidelné příspěvky, přesahující 5% jeho důchodu,

3. nemajetné sourozence a sešvagrené poplatníkovy až do druhého stupně, kteří jsou jim vydržováni.

(3) U poplatníků s daní podrobeným důchodem nepřevyšujícím 52.000 Kč, kteří vychovali 2 nebo více dětí, nenastane přírážka v odst. 1. uvedená.

(4) Jde-li o poplatníky, mající daní podrobený důchod nejvýše 80.000 Kč, kteří jsou pro nějaký neduh odkázáni na ošetřování cizími osobami, dále o poplatníky, mající daní podrobený důchod přes 52.000 Kč až do 80.000 Kč včetně, kteří vychovali 2 nebo více dětí, může se komise usnésti, aby byla přiměřeně snížena přírážka, která by měla nastati podle odst. 1.

Ustanovení paragrafu 19 ukládá 15% resp. 10% přírážku k daní, ježto by jinak zůstali poplatníci, kteří nemají břemen s výživou četnější rodiny, tedy svobodní nebo ženatí, ale bezdětní i při prostupované sazbě § 18 a při jinak stejném důchodu stejně vysoko zdanění jako osoby s jedním dítětem, ač by bylo přece těžko popírati, že poplatník, který se stará jen o sebe samého, nese menší břímě nežli jiný, který se stará o jedno a více dětí, stejně jako nese menší břímě rodina bezdětná oproti rodině s dětmi. Zvýšení sazby daňové bylo podrženo až u důchodů vyšších, ale zvýšena k vůli jednotnosti v §§ 19 a 20 hranice důchodu přírážce nepodléhajícího na 26.000 Kč. Rovněž podrženy dosavadní úlevy z tohoto zvýšení daně (zvýšení nenastane, vychoval-li poplatník aspoň 2 dívky; anebo je-li pro neduh odkázán na ošetřování cizími osobami).

Dodatek, týkající se vdovců, je věcně odůvodněn, ježto by jinak pozůstalý manžel, jehož hospodářská situace se úmrtím druhého manžela pravidelně nezlepšuje, byl více daňově zatížen.

Podle znění vládního návrhu bylo možno při použití ustanovení § 19, odst. 1. započísti osoby u § 15, č. 2. uvedené, pokud nežily v domácnosti poplatníkově jen tehdy, dostávaly-li od poplatníka pravidelné příspěvky nad 5% jeho důchodu; naproti tomu by jich nebylo lze započísti, žijí-li v domácnosti poplatníkově, třeba jsou v jeho zaopatření, tedy třeba jsou poplatníkem plně vydržovány, čímž jest poplatník po případě daleko více hospodářsky zatížen než v případě prvním. Zmíněným doplněním se tato nesrovnalost odstraňuje.

Činily-li pravidelné příspěvky několika osobám v § 15, č. 2 uvedeným méně nežli vyšší v tomto paragrafu, odst. 2. č. 2 uvedenou, dlužno počítati tolik osob jako pravidelně podporovaných ve shora stanovené výši, kolikrát převyšuje souhrn oněch příspěvků 5% daní podrobeného důchodu.

Příklad: Poplatník vdovec bez příslušníků rodiny, s důchodem do 80.000 Kč, dává svým provdaným třem dcerám ve společné domácnosti s ním nežijícím pravidelné příspěvky, které činí pro každou dceru 4%, tedy celkem 12%.

Protože příspěvky tyto pro všechny tři dcery převyšují d v a k r á t 5% jeho důchodu, nebude poplatník platiti přírážku podle § 19 (sluší totiž započítati u něho 2 osoby).

„Vydržovanými“ ve smyslu bodu 3. jsou osoby, které požívají v domácnosti poplatníkově bezplatného zaopatření, to jest zejména bytu, výživy a ošacení.

Za „nemajetné“ ve smyslu bodu 3. sluší pokládati dotčené zde osoby tehdy, nemají-li dostatečných prostředků, nutných k vlastní obživě.

Okolnost, zda poplatník vychoval 2 nebo více dětí, dlužno podle povahy toho kterého konkrétního případu posuzovati slušným způsobem. Zpravidla budou děti, o něž se poplatník staral alespoň až do dosažení 14. roku jejich věku, pokládány za děti jim vychované.

Srážka pro mnoholetné rodiny.

§ 20.

(1) Poplatníkům, kteří mají několik příslušníků rodiny (§ 5, odst. 4) nebo v jejichž zaopatření jsou jejich zletilé dívky, rodiče, prarodiče, nevlastní rodiče, pěstouni, tchán a tchýně, zef a snacha, sníží se daň připadající podle § 18:

a) při celkovém poplatném důchodu až do 26.000 Kč o jednu desetinu za druhou a vždy o dvě desetiny za třetí a každou další takovou osobu;

b) při celkovém poplatném důchodu přes 26.000 Kč až do 52.000 Kč vždy o jednu desetinu za třetí a každou další takovou osobu.

(²) U poplatníků, kteří jsou vdovci (vdovy), snižuje se nahore [lit. a) a b)] stanovený počet osob pro snížení daně rozhodný vždy o jednu takovou osobu.

(3) Osoby v odst. 1 jmenované jsou samostatným daňovým subjektem jen, mají-li kromě shora uvedeného zaopatření ještě jiný dani zásadně podrobený důchod, a sice jen ohledně tohoto jiného důchodu.

(4) Předchozích ustanovení nelze užití na příslušníky rodiny, jejichž stravování se odečítá od dani podrobeného důchodu podle § 17, č. 4, aneb kteří mají samostatný důchod, jenž se k důchodu hlavy rodiny při vyměření daně důchodové nepřipočítá.

Ježto zavedením postupňované škály, která nemá stupňů jako dosavadní škála, stalo se snižování daně o stupně podle dosavadního § 172 nemožným, jest nutno srážky ve smyslu § 20 poskytovat ve formě odpočítávání desetin daně.

Odstavec 2., který ve výboru rozpočtovém byl připojen jest nutný proto, aby nebyl poškozen vdovec (vdova), jejichž hospodářská situace se ovdověním pravidelně nijak nelepšíje.

Sleva na dani.

§ 21.

(1) Ke zvláštním poměrům, které podstatně omezují poplatníkovu platební schopnost a ke kterým se již nehledělo podle § 20, může být přihlíženo tím způsobem, že při dani podrobeném důchodu do 20.000 Kč může být daň přiměřeně snížena nebo zcela prominuta, při důchodu vyšším, avšak 80.000 Kč nepřesahujícím, nejvýše o třetinu snížena.

(²) Za takové poměry dlužno pokládati zejména neobyčejné zatížení výživou a výchovou dítěte, vydržováním nemajetných příbuzných

v linii vzestupné i sestupné a nemajetných sourozenců a sešvagřených poplatníkových až do druhého stupně, zadlužením, nákladnou nebo trvalou nemocí nebo jinými zvláštními událostmi.

(³) Sleva na dani podle odst. 1 budiž obdobně poskytnuta v případech, ve kterých by v důsledku číselných hranic, tímto zákonem pevně stanovených, docházelo při vyměřování důchodové daně k tvrdostem.

Při poskytování slevy přiznává se komisi mnohem větší pravomoc, než dosud. Komise může do důchodu 20.000 Kč daň podle volného uvážení snížit nebo docela prominouti i při důchodu vyšším, avšak 80.000 Kč nepřevyšujícím, může daň snížit o třetinu. Hranice důchodu 80.000 Kč, do níž sleva jest přípustna, zůstává nezměněna (§ 174 ve znění novely č. 336/21 Sb. z. a n.).

Slova „vydržováním nemajetných příbuzných v linii vzestupné a sestupné a nemajetných sourozenců a sešvakřených poplatníkových až do druhého stupně“ dána byla do § 21 ad 2 výborem místo původních slov „povinnosti vydržovati nemajetné příslušníky“. Tim se okruh osob proti znění vládní osnovy ve prospěch poplatníků značně rozšířil a to jednak konformně s § 19, odst. 2., bod 3, jednak přibráním nemajetných příbuzných v linii vzestupné a sestupné. K těmto osobám se sice přihlíží podle § 20, ale jen do 52.000 Kč. Podle nového znění budou dotčené osoby přicházeti v úvahu i při důchodu přes 52.000 Kč až do 80.000 Kč. Pokud jde o sourozence a sešvakřené osoby, k nimž se ani podle § 20 nemůže přihlížeti, jsou nyní v § 21 výslovně jmenovány.

Časový rozvrh příjmů.

§ 22.

(1) Jsou-li v dani podrobeném důchodu zahrnuty mimořádné příjmy, které jsou odměnou za vědeckou, uměleckou nebo spisovatelskou činnost po několik roků trvajících, vyměří se daň jen takovou částkou, která je ku celkovému důchodu v témž poměru, v jakém jest sazba daně (§ 18) z ostatního důchodu zvýšeného o příjem

ze zmíněné několikaleté činnosti dělený počtem plných let této činnosti ku takto upravenému důchodu.

(2) Je-li v dani podrobeném důchodu zahrnut výtěžek majitele (pachtýře) půdy z občasně poruby lesů a je-li tento výtěžek jediným výnosem poruby z celkové lesní držby poplatníkovy za více než tři leta, vyměří se z úhrnného důchodu daň tím, že se připočte k daňové částce odpovídající podle § 18 celému ostatnímu důchodu částka daně, vypočtená samostatně podle § 18 z výtěžku této občasně poruby.

(3) Při mimořádné porubě lesů, pro kterou celkově dosažený výtěžek majitele (pachtýře) půdy z kácení lesů podstatně přesahuje pravidelný užitek, vyměří se daň jen takovou částkou, která je ku celkovému důchodu v témž poměru, v jakém jest sazba daně (§ 18) z ostatního důchodu zvýšeného o desátý díl mimořádného výtěžku k takto upravenému důchodu.

Ustanovení toto jest nové a bylo převzato z německého (§23 až 25) a rakouského zákona (§ 175). Jeho účelem je zmírnění daňové progresse u mimořádných příjmů, které jsou zřejmě výsledkem několikaleté činnosti anebo s kterými nelze vůbec nebo pravidelně počítati.

Původní vládní návrh tohoto paragrafu měl pouze dva odstavce. Odstavec 2. nový byl vsunut ve výboru proto, aby byli zejména mali majitelé lesů, kteří nemohou hospodářiti podle obmýtného plánu a rubají dříví každý rok, ušetření neodůvodněné progresse daňové.

Výhod v paragrafu tomto uvedených (odst. 2. a 3.) jsou účastni jen majitelé nebo pachtýři lesů, nikoliv však ti, kteří koupili zásobu dříví „na stojato“.

Výpočet v § 22 označených druhů mimořádných příjmů, které jsou zřejmě výsledkem několikaleté činnosti, jest taxativní. Mimořádnými příjmy podle odst. 1. rozumějí se jednorázové příjmy vědecké, umělecké nebo spisovatelské činnosti, pokud se tato vymyká z rámce pravidelné činnosti příjemcovy. Činnosti po několik roků trvající rozumí se činné, trvající aspoň plná dvě leta.

Význam ustanovení odst. 1. vynikne z tohoto příkladu: Poplatník, povoláním spisovatel, měl důchod:

a) ze služebních požitků (jako redaktor časopisu) po odečtení přípustných srážek (paušálu)	24.000 Kč
b) z proměnlivých příjmů ze spisovatelské činnosti (bez mimořádného příjmu)	12.500 Kč
c) z mimořádného příjmu za sepsání samostatného díla, o kterém pracoval po 25 měsících (t. j. dvě plná leta a měsíc)	50.000 Kč
Na celkový důchod	86.500 Kč
případla by podle § 18 daň	5.350 Kč
Podle ustanovení § 22 odst. 1. předepíše se však daň takto:	
Důchod ad a)	24.000 Kč
Důchod ad b)	12.000 Kč
Důchod ad c) jedna polovina z 50.000 Kč	25.000 Kč
Na důchod	61.500 Kč

t. j. na ostatní důchod zvýšený o polovinu mimořádného příjmu připadá podle § 18 daň 3.220 Kč.

Z této daně připadá poměrně na celkový důchod 86.500 Kč podle úměry $61.500 : 3.220 = 86.500 : x$ částka 4.528,94 Kč. Daň činí tedy 4.528 Kč.

Dosah daňové výhody, která vzejde poplatníkovi v důsledku nově připojeného odstavce 2. §22, jest patrný z tohoto příkladu:

Poplatník měl důchod:	
a) z pozemků	10.000 Kč
b) z občasně (6leté) poruby	6.000 Kč
Na celkový důchod	16.000 Kč
případla by — nebyť nového odst. 2. — podle § 18 daň	400 Kč.

Vzhledem k ustanovení odst. 2. § 22 předepíše se však daň takto:

Z důchodu:	
ad a) 10.000 Kč	daň 160 Kč
ad b) 6.000 Kč	daň 60 Kč
tedy celkem	daň 220 Kč

takže výhoda, plynoucí z odstranění progresse, činí 180 Kč.

Zda jde v určitém případě o mimořádnou porubu ve smyslu odst. 3., při níž celkově dosažený výtěžek podstatně přesahuje pravidelný užitek, náleží posouditi úřadu nebo daňové komisi. Za mimořádnou porubu lze pokládati jen porubu, přesahující pravidelnou míru, dovolenou schváleným lesním plánem. Za mimořádnou však nelze pokládati takovou porubu lesní, při níž byly vykáceeny toliko nahromaděné dřevní úspory povstale tím, že v dřívějších letech nebyl buď vůbec, nebo jen z části kácen normální roční přírůstek dříví, vyplývající podle lesního hospodářského plánu.

Způsob stanovení zvýhodněné sazby ve smyslu odst. 3. § 22, vysvitne z tohoto příkladu:

Poplatník měl důchod:

a) z polního hospodářství	40.000 Kč
b) z lesního hospodářství pravidelný užitek, rovnající se normálnímu ročnímu přírůstku dříví	10.000 Kč
a konečně	
c) výtěžek z mimořádného kácení lesů	150.000 Kč
Na celkový důchod	200.000 Kč
připadla by podle § 18 daň	19.000 Kč
Podle ustanovení § 22 odst. 3. předepíše se však daň tako:	
důchod ad a)	40.000 Kč
důchod ad b)	10.000 Kč
důchod ad c) jedna desetina ze 150.000 Kč	15.000 Kč
Na důchod	65.000 Kč
t. j. na ostatní důchod zvýšený o desátý díl mimořádného výtěžku připadá podle § 18 daň 3500 Kč.	
Z této daně připadá poměrně na celkový důchod 200 tisíc Kč, podle úměry: $65.000 : 3500 = 200.000 : x$ částka 10.769 Kč.	
Poplatník zaplatí na daň 10.769 Kč místo 19.600 Kč.	

Počátek a konec daňové povinnosti; změny v berním roce.

§ 23.

Osobám, jejichž daňová povinnost nově vznikne v berním roce, bude uložena daň na tento rok z důchodu v něm skutečně dosaženého (§ 4, odst. 1.).

Ustanovení § 23—27 jsou v těsné spojitosti s ustanovením § 4, které opouští pramenovou teorii zdaňující skutečně dosažený důchod v tom kterém roce bez ohledu na to, trvá-li ještě důchodový pramen. Novým vznikem daňové povinnosti sluší rozumět nový vznik zásadní daňové povinnosti. Ten nastane zejména tím, když se stane osoba dosud československé berní výsosti nepodrobená, této výsosti podrobená tím, že se přistěhuje do tuzemska, že počne pobývat v tuzemsku za výdělkem, nebo že pobývá déle jednoho roku v tuzemsku, anebo posléze tím, že přestane u ní důvod k osobnímu osvobození (na př. nezletilý příslušník rodiny z domácnosti rodiny vystoupí).

§ 24.

(1) Zanikne-li daňová povinnost v berním roce, zdaní se důchod do zániku daňové povinnosti skutečně dosažený (§ 4). V tomto případě může být ukládání daně provedeno již před projitím příslušného kalendářního roku.

(2) Při úmrtí poplatníka zdaní se důchod jím skutečně dosažený společně s důchodem, kterého snad dosáhla pozůstalost.

(3) Pokud osoby, které jsou povolány k dědické posloupnosti, nenabudou požívání pozůstalosti, podrobí se neodevzdaná pozůstalost také na příští berní leta dani z důchodu, kterého skutečně dosáhla.

(4) Ode dne, kdy dědicové nabyli požívání pozůstalosti, zdaní se u každého dědice důchod, kterého z této pozůstalosti skutečně dosáhl.

Zánikem daňové povinnosti rozumí se zánik zásadní daňové povinnosti. Ten nastane zejména, když osoba podrobená dosud československé berní výsosti vystěhováním se z Československa, nebo tím, že nastane u ní důvod k osobnímu osvobození, přestane být podrobená československé berní výsosti; dále, když poplatník zemře a dědicové nabudou užívání pozůstalosti.

§ 25.

Jestliže v témže berním roce daňová povinnost zanikne a opět vznikne, zdaní se podle ustanovení § 4 veškerý v tomto roce skutečně dosažený důchod.

§ 26.

Vystoupí-li příslušník rodiny (§ 5) z domácnosti hlavy rodiny, vznikne tím jeho samostatná daňová povinnost; naopak vstoupí-li poplatník do domácnosti jiné hlavy rodiny jako její příslušník, zanikne tím jeho samostatná daňová povinnost.

§ 27.

(1) Osoby, jejichž daňová povinnost nově vznikla nebo úplně zanikla, jsou povinny oznámit to příslušnému vyměřovacímu úřadu do 30 dnů poté, kdy nastala okolnost daňovou povinností zakládající nebo její zánik způsobující.

(2) Zanikla-li daňová povinnost úmrtím poplatníka úplně, jsou dědicové povinni oznámiti to do 3 měsíců po jeho úmrtí.

(3) K oznámení o úplném zániku daňové povinnosti nutno připojití příznání.

(4) Opominutí oznámení může být potrestáno pořádkovou pokutou, pokud nezakládá skutkové povahy jinakého trestného činu podle tohoto zákona.

Oznamovací povinnost nastává jen tehdy, jde-li o nový vznik aneb úplný zánik zásadní daňové povinnosti (§ 23 a 24); nastává tudíž povinnost oznámení úřadu, jestliže osoba daňové výsosti československé zásadně už podrobená, avšak podle § 3 od daně osvobozená nabude důchodu v poplatné výši, nebo naopak, když důchod osoby dosud zdaňované klesne dočasně pod minimum dani podrobené. Rovněž nastane-li počátek daňové povinnosti nabytím poplatných služebních požitků, které jsou podle § 28—44 podrobeny dani důchodové, nebude se oznámení konati. Lhůta k podání zmíněného oznámení se počítá od okamžiku přistěhování, od počátku pobytu za výdělkem, od dokončení jednorocního pobytu, od okamžiku, kdy přestal důvod k osobnímu osvobození, aneb, jde-li o oznámení zániku daňové povinnosti, počítá se lhůta od okamžiku vystěhování, od okamžiku, kdy přestal důvod k osobnímu osvobození neb posléze ode dne úmrtí poplatníka (povinnost dědiců).

Srážková daň (§ 28—45).

Zákon při stanovení zvláštních ustanovení o služebních požitcích nezavádí — jak se mnohdy ve veřejnosti omylem soudilo — nějaké zvláštní daně ze mzdy, t. j. daně čistě výnosové. Charakter daně důchodové, t. j. daně čistě subjektivní není nikterak dotčen zvláštním způsobem vybírání této daně ze služebních požitků, což jest zřejmo nejlépe z toho, že má každý zaměstnanec právo žádati za řádné ukládání daně podle všeobecných zásad (§ 32, odst. 4.). Nelze také říci, že se nepřihlíží k osobním poměrům poplatníkovým, ke stavu rodiny, k odpočitatelným srážkovým položkám atd. Naopak ke všem těmto okolnostem se přihlíží nejen ve formě zvýšeného daně prostého minima, nýbrž zvláště také ve formě značně nižší daně. Tento způsob přihlížení k odpočitatelným výdajům byl nutný proto, aby srážení daně bylo jak pro zaměstnance, tak i pro zaměstnavatele jasné a co nejjednodušší.

Zvláště kruhy zaměstnavatelské stanovily jednoduše jako *conditio sine qua non*. Nelze popřít, že navrženou jednoduše stát na papíře ztrácí. Avšak uvážíme-li, že podle dosavadního stavu bylo třeba mnoho práce a nákladu jak od zaměstnavatele, tak i od státu, než byla daň vyměřena, že daň již vyměřená musila býtí opět se znač-

ným nákladem a námahou dobývána, že daň z valné části byla nedobytnou, buď proto, že poplatník se přestěhoval a nemohl býtí vypátrán, anebo že — nemaje žádného jmění — nemohl vůbec daně zaplatiti, uvážíme-li dále, že bude daň podle návrhu plynouti do státních pokladen v pravidelných obdobích, takřka bez práce a nákladu, tu nemůže býtí těžkým rozhodnouti se pro příjem sice menší, avšak jistý a pravidelný, nežli pro příjem vyšší, avšak co do dobytosti pochybný a co do splatnosti nespolehlivý.

Zde napodobuje stát opatrného obchodníka, který rád konvertuje vyšší dubiosní pohledávku v pohledávku nižší, avšak jistou a v určitý den splatnou.

Bude-li stát novým způsobem vybírání vůbec zkrácen aneb oč bude zkrácen, nelze nyní ani zdaleka předvídati; avšak, i kdyby tak bylo, bude ono zkrácení dobře vyváženo výhodami na druhé straně; totiž pravidelným a jistým příjmem pro státní pokladnu, velkou úlevou v práci vyměňovacího úřadu a úlevou poplatníků — čehož nelze podceňovati — morálním uspokojením, že bez obtíží mohou vyhověti daňové povinnosti a že nemusí se nadále obávati od druhých poplatníků výtek, že této povinnosti neplní.

Zákon zdaňuje hrubé služební požitky, tedy nepřihlíží ani ke srážkám podle zákona přípustným, ani k osobním poměrům poplatníkovým (počet členů rodiny). Proto musilo býtí daně prosté minimum stanovené přiměřeně vyšší částkou a sazba volena tak, aby poplatník zdaňující hrubý důchod, nejen neplatil více, ale platil spíše o něco méně, než jiný poplatník s tímž hrubým, avšak na rzyi důchod převedeným důchodem.

Není pochyby, že při jednotné sazbě získávají na př. poplatníci svobodní vůči poplatníkům s rodinou. Takovíto nesrovnalostem nelze se však vyhnouti, má-li býtí zákon jednoduchý. Kdyby se chtělo a mohlo rozlišovati mezi stavem rodiny, výši srážek atd., pak by to vedlo k takovým technickým obtížím, jaké jsou při srážení daně v Německu a v Rakousku. Tento způsob vybírání daně byl však se strany zaměstnavatelů označen za nepřijatelný. Jednoduchost vyžaduje rovné linie. Kdo získává (na př. svobodný poplatník), nebude zajisté činiti námitek; jiný poplatník musí se uspokojiti vědomím, že nejonem neplatí více, nýbrž že platí méně než ostatní poplatníci z jiných vrstev než dělnických nebo zaměstnanecých.

Kdyby si snad některé jiné kategorie poplatníků chtěly činiti nároky na stejné výhody, jaké osnova poskytuje při zdaňování služebních požitků, nutno především poukázati na podstatný rozdíl mezi t. zv. fundovaným (založeným) důchodem (z držby pozemkové, domovní, z výdělečných podniků a zaměstnání, z kapitálů) a mezi čistým důchodem z práce.

Poplatníku s důchodem fundovaným jest k dispozici vedle jeho — třeba i nezužitkováné — pracovní síly a vedle jeho důchodu ještě pramen důchodu sám (pozemky, budovy, podnik, kapitál), který trvá i tehdy, nemůže-li nebo nechce-li poplatník z jakýchkoli důvodů pracovati aneb zemře-li, takže pravidelně jí pouhou existenci důchodového pramene jest poplatník i se svou rodinou pro případ ne-

moci, invalidity, smrti buď zcela neb alespoň částečně zaopatřen. Naproti tomu jest u zaměstnance pracovní síla (tělesná nebo duševní) jediným jeho majetkem a pramenem důchodu, jehož získání samo vyžaduje již námahu a nákladů (učení, studie). Tento pramen důchodu má zaměstnanec a jeho rodině nejen poskytnouti prostředky k slušné obživě a výchově rodiny, nýbrž má mu zajistiti existenci pro případ nemoci, invalidity, stáří a konečně — pokud jde o jeho rodinu — i pro případ smrti. Kdyby tento na pracovní důchod kladeným požadavkům mělo býti vyhověno, musila by býti mzda tak velká, aby zaměstnanec z ní nejen sebe a svou rodinu slušně obživil, nýbrž aby si mohl pro budoucnost, až pracovní síla jeho ochabne neb úplně zanikne, pořizovati rezervy (ukládáním peněz nebo pojištěním), které by další existenci jeho a jeho rodiny zajistily. Takových rezerv — jak již bylo řečeno — důchod fundovaný buď vůbec nemá zapotřebi neb alespoň ne měrou tak dalekosáhlou jako důchod z práce. Neméně je důležitá úvaha, že příjemce důchodů fundovaných daleko snáze může svůj důchod přizpůsobiti svým potřebám nebo poměrům, než může učiniti zaměstnanec.

Z uvedeného vysvitá, že jest co do daňové nosnosti již v principu velký rozdíl mezi čistým důchodem z práce a důchodem fundovaným, který se zvětšuje ještě tím, že služební požitky zachyti se daní úplně, kdežto úplně zachyceni důchodů jiných jest skoro nemožno. Proto také se poskytují i v jiných státech při zdaňování služebních požitků určité výhody, kterých jiní poplatníci nemají (na př. srážkové paušály v Německu a Rakousku; nižší zdaňování v Anglii a Francii; v Polsku se zdaňují služební požitky jen sedmi desetinami).

Zvláštní ustanovení o důchodech ze služebních požitků.

§ 28.

(1) Osoby, pokladny, fondy a jiné korporace, které vyplácejí služební požitky ze služebního poměru vyplývající a v § 11, odst. 1 až 3 uvedené nebo odpočinkové a zaopatřovací požitky uvedené v § 11, č. 4, dále veřejnoprávní pokladny a fondy, které vyplácejí nemocenské, úrazové, invalidní nebo starobní podpory a platy, jsou povinny srážeti při výplatě těchto požitků daňové částky v §§ 30 a 36 podrobně vyznačené.

(2) Osoby, pokladny, fondy a jiné korporace v odst. 1. uvedené budou nadále nazývány

plátcí; služební, odpočinkové, zaopatřovací požitky, podpory a platy v odst. 1 uvedené budou nazývány nadále požitky, a osoby, které tyto požitky pobírají, příjemci.

Původní vládní návrh byl na podnět referenta pozměněn a doplněn potud, aby výhoda srážkové daně mohla se vztahovat také na pensijní požitky, požitky zaopatřovací resp. na podpory nemocenské a pod. Bylo by přece nespravedlivé, aby aktivní zaměstnanci byli účastni výhody snížené 2% daně, kdežto pensisti, jichž platy daleko nedosahují platů aktivních zaměstnanců, museli by platit daň podle normální sazby § 18.

§ 29.

(1) Požitky srážce podrobenými rozumějí se hrubé požitky, počítajíc v to požitky v přírodninách, bez jakýchkoli srážek, vyjímajíc náhradu služebních výdajů podle § 11, odst. 2. Vládní nařízení ustanoví, které služební požitky na úhradu služebních výdajů určené, po případě jakou měrou nejsou podrobeny dani a její srážce.

(2) Požitky v přírodninách ocení plátcé hodnotami, které jsou podkladem nemocenskému pojištění; není-li tu takového podkladu pro ohodnocení, platí ustanovení § 11, odst. 3.

Tímto paragrafem definují se požitky, z nichž se bude daň srážeti. Aby se usnadnilo zaměstnavatelům jednotné ocenění dani podrobených naturálních požitků, jichž zaměstnanci požívají, stanoví se jako podklad pro ně ocenění, které je podkladem úrazovému pojištění (fakticky též nemocenskému pojištění) a upravuje se každoročně zvláštními za tou příčinou úředně vydávanými tabulkami. Jenom tehdy, neobsahují-li tabulky ocenění zvláštních nebo zvláště velkých naturálních požitků, bude nutno podle ustanovení § 11, odst. 3 tyto požitky oceniti hodnotou, jakou mají podle místních poměrů. Takové případy budou poměrně řídké a nastanou toliko u zaměstnanců s velkým důchodem (na příklad velkým naturální byt továrního ředitele), kde při výkonu srážky na přesném ocenění tolik nezáleží, poněvadž v těchto případech srážka daně činí pouze prozatímní platbu na daň, která bude předepsána v řádném řízení ukládacím. Menší nebo větší ocenění

takového naturálního požitku bude vyrovnáno vyměřovací orgánem.

Pokud jde o zmíněné oceňovací tabulky, lze je obdržeti u příslušné okresní politické správy. Nebyly-li tyto tabulky ještě vydány pro rok, v němž se koná srážka, budiž provedeno ocenění podle tabulek vydaných na předchozí rok.

Požitky jednorázové (na př. běžné novoročné) jsou podrobena srážce při jejich výplatě.

§ 30.

(¹) Daňová srážka činí:

a) z požitků vyplácených týdně ve výši		
od 193 do 194 Kč týdně		25 hal.
" 195 " 206 " "		50 "
" 207 " 218 " "		75 "
" 219 " 231 " "	1 Kč	— "
" 232 " 243 " "	1 "	25 "
" 244 " 256 " "	1 "	50 "
" 257 " 268 " "	1 "	75 "
" 269 " 281 " "	2 "	— "
" 282 " 293 " "	2 "	25 "
" 294 " 306 " "	2 "	50 "
" 307 " 318 " "	2 "	75 "
" 319 " 331 " "	3 "	— "
" 332 " 343 " "	3 "	25 "
" 344 " 356 " "	3 "	50 "
" 357 " 368 " "	3 "	75 "
" 369 " 387 " "	4 "	— "
" 388 " 392 " "	4 "	50 "
" 393 " 397 " "	5 "	— "
" 398 " 402 " "	5 "	50 "
" 403 " 407 " "	6 "	— "
" 408 " 412 " "	6 "	50 "
" 413 " 417 " "	7 "	— "
" 418 " 422 " "	7 "	50 "
" 423 " 427 " "	8 "	— "

od 428 do 432 Kč týdně		8 "	50 "
" 433 " 437 " "		9 "	— "
" 438 " 442 " "		9 "	50 "
" 443 " 447 " "		10 "	— "
" 448 " 453 " "		10 "	50 "

b) z požitků vyplácených měsíčně ve výši

od 837 do 838 měsíčně			
" 837 do 838 měsíčně		1 Kč	10 hal
" 839 " 885 " "		2 "	20 "
" 886 " 937 " "		3 "	20 "
" 938 " 992 " "		4 "	30 "
" 993 " 1047 " "		5 "	40 "
" 1048 " 1102 " "		6 "	50 "
" 1103 " 1157 " "		7 "	60 "
" 1158 " 1212 " "		8 "	70 "
" 1213 " 1265 " "		9 "	80 "
" 1266 " 1314 " "		10 "	80 "
" 1315 " 1373 " "		11 "	90 "
" 1374 " 1428 " "		13 "	— "
" 1429 " 1482 " "		14 "	10 "
" 1483 " 1535 " "		15 "	20 "
" 1536 " 1587 " "		16 "	20 "
" 1588 " 1680 " "		17 "	30 "
" 1681 " 1702 " "		19 "	50 "
" 1703 " 1724 " "		21 "	70 "
" 1725 " 1745 " "		23 "	80 "
" 1746 " 1767 " "		26 "	— "
" 1768 " 1789 " "		28 "	20 "
" 1790 " 1810 " "		30 "	30 "
" 1811 " 1832 " "		32 "	50 "
" 1833 " 1854 " "		34 "	70 "
" 1855 " 1875 " "		36 "	80 "
" 1876 " 1897 " "		39 "	— "
" 1898 " 1919 " "		41 "	20 "
" 1920 " 1940 " "		43 "	30 "
" 1941 " 1963 " "		45 "	50 "

(2) Při výplatách čtrnácti- a dvacetiosmidenních činí tato srážka při dvoj- po případě čtyřnásobku požitků, v odst. 1 a) uvedených, dvoj- po případě čtyřnásobek tamtéž uvedených částek, a při výplatách desetidenních při třetině požitků v odst. 1 b) uvedených, třetinu tamtéž uvedených částek; při tom se tyto zaokrouhlují na nejbližší 25ti dělitelné částky.

(3) Při výplatách v jiných obdobích činí srážka za každý pracovní den jednu šestinu příslušných daňových částek v odst. 1 a) uvedených. Srážka se nevykoná, nedosahuje-li na jeden pracovní den přepočtený průměrný požitek 34 Kč. Z požitků vyplácených denně se srážka nekoná.

(4) Při provádění daňové srážky podle ustanovení tohoto paragrafu se připočtou požitky (po případě zálohy) vyplacené mimo pravidelné výplatní období k nejbližší příští pravidelné výplatě, nebo, byl-li mezi tím služební poměr zrušen, ke konečnému zúčtování.

(5) Při přechodném zvýšení požitků nad příslušnou nejvyšší hranici v odst. 1 až 3 uvedenou se zvýší daňová srážka za každých dalších třeba začatých 10 Kč o dalších 50 haléřů. Vládní nařízení stanoví v tabulkách, pro jednotlivá výplatní období sestavených, zaokrouhlené částky těchto srážek. Zjistí-li se při srážce podle tohoto odstavce, že by celoroční daňová srážka při stejnoměrném vyplácení těchto požitků byla nižší, vrátí se tento přeplatek, činí-li za rok aspoň 2 Kč.

(6) Klesne-li přechodně požitek v některém výplatním období pod příslušnou hranici v odstavci 1 až 3 stanovenou, lze-li však očekávat,

že příjemcův srážce podrobený roční požitek dosáhne nejnižší na rok přepočtené hranice příslušného období, srazí se z tohoto požitku při výplatách měsíčních a osmdvacetidenních po 1 Kč, při výplatách čtrnáctidenních po 50 h a při výplatách v kratších obdobích po 25 h.

Z odstavce 1. a 2. patrna je nejnižší hranice důchodu, od níž se srážka daně počítá a to podle toho, vyplácí-li se důchod týdně, měsíčně, resp. čtrnáctidenně, osmdvacetidenně, nebo desetidenně. Z důchodu nižšího srážka se nekoná, poněvadž jest podle § 35 od daně osvobozen. Přepočteme-li číslice v § 30 uvedené na částky celoroční, seznáme, že daní a tudíž i srážce jest podroben roční požitek nejméně 10.044 Kč při výplatě měsíční, nejméně 10.036 Kč při výplatě osmdvacetidenní nebo čtrnáctidenní nejméně 10.044 Kč při výplatě desetidenní (v dekádách) a nejméně 10.036 Kč při výplatě týdenní. Požitek nižší jest od daně osvobozen a to i když má příjemce vedle požitků jiný důchod (na příklad z domu, kapitálu atd.) 500 Kč ročně nepřevyšující (§ 35).

Při převedení požitků v § 30 uvedených na částku celoroční bylo postupováno tak, že se měsíční plat násobil 12, čtrnáctidenní 26, desetidenní 36, týdenní 52, a to proto, že jsou v těchto obdobích výplatních zahrnuty neděle i svátky.

Kdežto u ostatních poplatníků činí daně prostě minimum 7000 Kč (§ 3), stanoví se pro požitky mnohem vyšší daňové minimum, t. j. 10.036 Kč až 10.044 Kč, resp. ve spojení s jiným důchodem 10.536 Kč až 10.544 Kč, proto, že ostatní poplatníci platí daň z ryziho důchodu t. j. po odečtení všech přípustných srážek (též srážek za členy rodiny), kdežto zde nelze přihlížeti k žádným odpočitatelným položkám ani ke stavu rodiny kromě případu § 31. Tyto zákonem přípustné srážky jsou vyváženy jednak mnohem vyšším daní podrobeným minimem, jednak nízkou sazbou, takže bude pravidelné daň srážková nižší než daň, která by byla uložena při řádném ukládání. V řídících případech, zvláště u poplatníků s nejnižším důchodem, jest ovšem možno, že by daň podle všeobecných ustanovení vyměřená byla menší než daň vybraná srážkou nebo že by vůbec nebyla předepsána (na příklad při mimořádném zatížení dluhy a pod.). V takových případech jest poplatník chráněn ustanovením (§ 32, odst. 5, podle něhož může vždy žádati za řádné ukládání daně, při kterém se přihlédne ku všem zákonem přípustným srážkám. Bylo-li srazeno více, než činí daň v řádném řízení uložena, bude vrácen přeplatek v hotovosti (§ 37, odst. 2). Z toho zřejmo, že s příjemci za žádných okolností nebude nakládáno hůře než s každým jiným poplatníkem: buď bude mít výhodu, že bude platiti méně než při řádném ukládání, anebo v nejhorším případě nezplatí nikdy více než to, co by z téhož důchodu musil platiti každý jiný poplatník.

Z mezd vyplácených denně (mzdy vlastních nádeníků atd.) nebude srážka prováděna.

Pro sazby srážkové daně, v tomto paragrafu upravené, zvolen byl usnesením rozpočtového výboru po formální stránce způsob stupnicových sazeb, které jsou oproti znění vládního návrhu, obsahujícího v tomto směru pouhou matematickou formuli, pro praktickou potřebu vhodnější a zároveň i přehlednější. Též materiálně znamenají sazby proti vládnímu návrhu výhodu, neboť počínají u nejnižších srážecí podrobených požitků toliko $\frac{1}{8}\%$, kdežto dříve začínaly již $\frac{1}{4}\%$. Vedle toho také usneseným rozšířením sazby srážkové daně pro roční požitky nad 20.000 Kč do 23.550 Kč získávají poplatníci výhodu nižší daně oproti vládnímu návrhu, podle něhož již při požitcích ročně přes 20.000 Kč nastávalo ostřejší progresivní zdanění podle všeobecných ustanovení tohoto zákona. Vedle této faktické výhody pro drobnější příjemce požitků (§ 28) dosaženo bylo naznačeným rozšířením sazby žádoucího přechodu mezi nižší daní srážkovou (pro roční požitky až do 23.550 Kč) a progresivní daní podle sazby § 18 (pro roční požitky nad 23.550 Kč). Tim získávají značně také nižší úředníci a pensisti, kteří do 23.550 Kč ročního platu budou platit nižší sazbu v tomto paragrafu stanovenou.

V zákoně uvedena jest ovšem jen příslušná tabulka danové sazby při výplatě týdenní a měsíční, jakožto základních výplatních období, z nichž ostatní období (14denní, 28denní, resp. 10denní) lze mechanickým přepočtením přesně odvodit a stane se tak v tabulkách, jež budou obzaryženy v prováděcích nařízeních.

Nového ustanovení v odst. 4. jest třeba, aby i v těch případech, kde má na př. zaměstnanec vedle svých obvyklých požitků, vyplácených v pravidelných obdobích (na př. měsíčních, týdenních atd.), další požitky, po př. zálohy, v jiných obdobích splatné (na př. čtvrtletní příbytečné, remunerace a pod.), bylo možno prováděti daňovou srážku, jejímž řádným výkonem by pak bylo daňové povinnosti učiněno zadost.

V důsledku toho čini se v odst. 5. opatření, aby i při toliko přechodném zvýšení požitků nad některou z nejvyšších hranic v § 30 stanovených, bylo možno prováděti přesně stanovenou srážku daně, jejímž řádným výkonem bylo by učiněno zadost daňové povinnosti. Při tom se zároven poplatníkům dostává spravedlivé ochrany, aby neplatili v důsledku třeba jen nahodilé kumulace požitků větší daně, nežli která by na ně připadla, kdyby se jim byly v jednom roce úhrnem dosažené požitky vyplácely v pravidelných obdobích stejnoměrně. Eventuelní přeplatek z technických důvodů ovšem aspoň částky 2 Kč dosahující — se pak vrátí.

Roavněž pro případ přechodného klesnutí požitků pod nejnižší hranici v § 30 uvedenou (okrouhle 10.000 Kč) bylo nutno v odst. 6. stanoviti výši daňové srážky, ovšem v předpokladu, že roční požitky příjemcovy pravděpodobně dosáhnou výše ročních 10.000 Kč.

(¹) Srážka se nevykoná, nedosahují-li požitky:

a) měsíčně 959 Kč nebo osmadvacetidenně 885 Kč, čtrnáctidenně 443 Kč, desetidenně 320 Kč nebo týdně 222 Kč a má-li příjemce alespoň tři osoby v § 20, odst. 1, označené, a

b) měsíčně 1063 Kč nebo osmadvacetidenně 982 Kč, čtrnáctidenně 491 Kč, desetidenně 355 Kč nebo týdně 246 Kč a má-li příjemce alespoň čtyři osoby v § 20, odst. 1, označené a

c) měsíčně 1250 Kč nebo osmadvacetidenně 1154 Kč, čtrnáctidenně 577 Kč, desetidenně 417 Kč anebo týdně 289 Kč a má-li příjemce alespoň pět osob v § 20, odst. 1, označených.

Srážka se nevykoná dále, má-li příjemce alespoň šest osob v § 20, odst. 1, označených, a nepřesahují-li jeho požitky příslušné nejvyšší hranice v § 30 uvedeně.

(²) Je-li příjemce vdovcem (vdovou), snižuje se při použití předchozích ustanovení (odst. 1) počet osob tam uvedených vždy o jednu osobu.

(³) Fento stav osob prokáže příjemce, odevzdá-li plátcí potvrzení obecního nebo jiného k tomu příslušného úřadu o stavu a počtu osob v předchozím odstavci označených k 1. lednu berního roku. Jmenované úřady mají povinnost tyto průkazy vyhotoviti příjemci na požádání.

Částky uvedené v lit. a) odpovídají ročním částkám 11.505 Kč, 11.508 Kč, 11.518 Kč, 11.520, resp. 11.544 Kč a celoročnímu ryzimu důchodu 8200 Kč (§ 3), částky uvedené v lit. b) odpovídají ročním částkám 12.756 Kč, 12.766 Kč, 12.780 Kč, resp. 12.792 Kč a celoročnímu ryzimu důchodu 9200 Kč (§ 3) a posléze částky uvedené v lit. c) odpovídají ročním částkám 15.000 Kč, 15.002 Kč, 15.012 Kč, resp. 15.028 Kč a celoročnímu ryzimu důchodu 11.000 Kč (§ 3). Potvrzení o stavu a počtu osob v rodině ve smyslu odstavce 3. jsou kolkou prosta, ježto jde o osvědčení, vydávaná na pokyn úřadu.

§ 32.

(1) Řádně vykonanou srážkou podle §§ 30 a 31, po případě vyměřením daně podle § 33, odst. 1 a 2, jest daňové povinnosti učiněno zadost, i když má příjemce (§ 5, odst. 1) jiný důchod, nepřesahující ročně 500 Kč.

(2) Do jiného důchodu podle předchozího odstavce počítá se též důchod příslušníků rodiny podle § 5 přičitatelný.

(3) V případě odstavce 1 jest příjemce osvobozen od povinnosti podati přiznání, leda by byl k tomu zvlášť vyzván.

(4) Zjistí-li se, že byla příjemci z celoročních služebních požitků (§ 11, odst. 1, č. 1 a 2) sražena daň v částce vyšší než by činila částka vypočtená z těchto požitků po srážce paušálu podle § 15, č. 1 d) podle sazby § 18 a po další srážce podle ustanovení § 20, anebo že byla příjemci z celoročních požitků, jež nejsou služebními požitky podle § 11, odst. 1, č. 1 a 2, sražena daň v částce vyšší, než by činila částka vypočtená z těchto požitků podle sazby § 18 a po další srážce podle ustanovení § 20, vrátí se tento rozdíl příjemci jako přeplatek z úřední povinnosti.

(5) Příjemci přísluší vždy právo žádati za řádné vyměrování daně podle všeobecných ustanovení; takovou žádost (bez kolku), k níž třeba připojití řádně vyplněné přiznání, nutno podati nejdéle do konce března po projití roku, ve kterém byla sražena daň podle § 30, po případě §§ 30 a 31. Přesahuje-li srážka vyměřenou daň nebo není-li příjemce vůbec daní povinen vrátí se přeplatek v hotovosti z úřední povinnosti.

(6) Přeplatek podle odst. 4 a 5 se vrátí, čínil-li za rok alespoň 2 Kč.

Při četnější rodině příjemcově může nastati případ, že by byla daň srážková vyšší než daň, jež by byla uložena v řádném vyměrování. Aby byli v podobných případech příjemci, jichž celoroční požitky jsou najisto postaveny, uchráněni škody, i kdyby sami neužili oprávnění žádati o řádné vyměření, připojen byl ve výboru rozpočtovém do tohoto § nový odstavec 4.

Nynější odst. 5. má za účel, aby příjemce za žádných okolností nebyl daňově hůře postížen nežli každý jiný poplatník.

§ 33.

(1) Nebyla-li srážka, kterou byl plátce podle § 30, po případě §§ 30 a 31, povinen, vykonána buď vůbec nebo řádně nebo nebyla-li srážka vykonána jen proto, že požitek v jednotlivých výplatních obdobích nedosáhl příslušné nejnižší hranice v § 30, po příp. § 31 uvedené, předepíše vyměřovací úřad příjemci dodatečně ku přímému placení příslušnou částku, jestliže celkový hrubý požitek toho onoho roku dosáhl alespoň částky, která vychází, přepočte-li se příslušný v § 30, po případě § 31 uvedený nejnižší požitek na požitek celoroční.

(2) Téhož způsobu dodatečného zdanění se užije vyjma případy § 35, byly-li téměř příjemci vypláceny požitky od různých plátců a nepřesahuje-li součet takto v berním roce dosažených požitků nejvyšší hranice v § 30 uvedené a na rok přepočtené. Daň se vyměří částkou, která by odpovídala celoroční srážce podle § 30, odst. 1 až 3, kdyby tu byl jediný plátce. Daňové částky plátcem sražené budou od ní odpočteny.

(3) Přesahuje-li součet požitků v odst. 2 uvedený tuto hranici, vyměří se daň z celého dů-

chodu v řádném vyměřovacím řízení podle všeobecných ustanovení tohoto zákona.

(¹) Ustanovení § 32, odst. 5, platí obdobně i co do § 33, odst. 1 a 2, s tou úchytkou, že žádost tam zmíněnou nutno podati nejdéle do 30 dnů po doručení předpisu daně.

Paragraf tento stanoví dodatečně zdanění (předpis) úřadem tam, kde srážka proti zákonným ustanovením nebyla vykonána buď vůbec nebo nikoli řádným způsobem, nebo kde srážka ani vykonána býti nemohla, poněvadž požitek v jednotlivých výplatních obdobích klesl pod nejnižší hranici v § 30 uvedenou, kde však celkový požitek toho onoho roku dosáhl alespoň částky, která vychází, přepočte-li se příslušný v § 30 uvedený nejnižší požitek na požitek celoroční. I zde nebude daň větší, než připadá podle § 30, odst. 1. a může poplatník, je-li to pro něho příznivější, žádati i zde za vyměření daně v řádném řízení vyměřovacím.

Ustanovení nového odst. 2. dodaného v rozpočtovém výboru, jest nutno, ježto by jinak došlo k té nesrovnalosti, že by zaměstnanec jediné proto, že má požitky od několika zaměstnavatelů, byl podroben tiživější dani podle všeobecných ustanovení, nežli zaměstnanec, který by s těmiž požitky u jednoho zaměstnavatele měl výhodu srážkové daně.

Tato výhoda je ovšem odůvodněna jen u požitků do výše 23.550 Kč, ježto přes tuto hranici nastává u požitků již řádné vyměřování (srov. §§ 36 a 37). Nový odst. 3. tuto zásadu zákona v souvislosti s odst. 2. jasně vyslovuje i na tomto místě.

§ 34.

Má-li příjemce (§ 5, odst. 1) vedle požitků podle §§ 30 až 33 odst. 1 a 2 srážkové dani podrobených ještě jiný 500 Kč ročně přesahující důchod (§ 32, odst. 1 a 2), vyměří se z něho daň podle § 18 zvláště, beze zření na jmenované požitky. Při zjišťování jiného důchodu možno přihlížeti pouze k takovým odpočitatelným položkám, které jsou s tímto důchodem v přímé spojitosti.

Tímto paragrafem upravuje se u příjemců, kteří nemají na služebních požitcích ročně více než 23.550 Kč (§ 37, odst. 4) a u nichž srážkou daně je daňové po-

vinnosti učiněno zadost, zdanění jejich případného, z jiných pramenů pocházejícího důchodu, přesahuje-li ročně 500 Kč. Tento jinaký důchod zdani se u nich úplně samostatně podle všeobecné sazby § 18, jako by byl jejich jediným důchodem, a získávají tudíž na progresi daně. Při zjišťování jiného důchodu možno ovšem přihlížeti pouze k takovým odpočitatelným srážkám, které jsou s tímto důchodem v přímé spojitosti, nikoliv však k takovým srážkám, ke kterým ve formě zvýšení daně prostého mimima a nízké sazby bylo již přihlíženo při zdanění požitků služebních (na příklad srážky za členy rodiny, srážky spojené se služebními požitky).

Zde nezavádí se řádné vyměřování daně co do jiného důchodu 500 Kč přesahujícího, takže z něho vyměří se daň podle sazby § 18 a nelze tam připustit jakýchkoliv srážek na př. dle § 20 a 21.

§ 35.

(¹) Hrubé požitky podle § 28 zásadně daňové srážce podrobené, jež v tom onom roce nedosáhly částky, která vychází, přepočte-li se příslušný v §§ 30 a 31 uvedený nejnižší požitek na požitek celoroční, jsou od daně osvobozeny, byť i měl příjemce (§ 5, odst. 1) vedle nich ještě jiný 500 Kč ročně nepřesahující důchod (§ 32, odst. 1 a 2). Zjistí-li se to, bude daň, která snad byla sražena, vrácena v hotovosti z úřední povinnosti. Ustanovení § 32, odst. 6, platí tu obdobně.

(²) Má-li příjemce jiný důchod nad 500 Kč, ale ne vyšší než 5000 Kč a nepřesahuje-li součet hrubých požitků a tohoto jiného důchodu ročních 10.000 Kč, vyměří se v řádném ukládání daň z hrubých požitků sazbou $\frac{1}{4}$ % a z jiného důchodu sazbou 1%. Součet obou sazeb činí daňovou povinnost. Není-li tu některého z uvedených předpokladů, nastává stran celého důchodu (§ 5, odst. 2) — hrubé požitky v to počítajíc — řádné vyměřování daně podle všeobecných ustanovení tohoto zákona.

Řádné vyměřování nadejde dle odst. 2. teprve při jiném důchodu nad 5000 Kč, kdežto při jiném důchodu nepřesahujícím tuto částku dojde k dělenému, tedy neprogresivnímu

zdanění, totiž vyměří se daň zvláště z hrubých požitků sazbou $\frac{1}{8}\%$ a zvláště z jiného důchodu sazbou 1%.

Jaká výhoda z toho plyne pro poplatníka, je patrná z těchto příkladů:

1. Poplatník, který má	
a) požitky	4800 Kč
b) jiný důchod	4500 Kč
úhrnem	9300 Kč

zaplatil by podle původního vládního návrhu v řádném ukládání 109 Kč, kdežto podle přijaté změny odst. 2 pouze 51 Kč.

2. Poplatník, který má	
a) požitky	8000 Kč
b) jiný důchod	1000 Kč
úhrnem	900 Kč

zaplatil by podle původního vládního návrhu 88 Kč, kdežto podle nového odst. 2 pouze 20 Kč.

Přesahuje-li však jiný důchod ročně 5000 Kč aneb činí-li součet hrubých požitků a jiného důchodu přes 10.000 Kč, nastává řádné vyměrování daně podle všeobecných ustanovení a připočítají se tedy k jinému důchodu i požitky, třebaž by tyto jinak, kdyby zde totiž nebylo jiného důchodu, byly od daně osvobozeny. Ustanovení toto jest nutné a spravedlivé, neboť není důvodu, aby na př. poplatník, který má jiný důchod per 50.000 Kč (ze statku, domu, kapitoly) neplatil též daně z pense 6000 Kč. Tento jiný fundovaný důchod 50.000 Kč snese snadno daň připadající na požitek 6000 Kč.

§ 36.

(1) Při služebních požitcích (§ 11, odst. 1, č. 1 a 2), které trvale přesahují příslušnou nejvyšší hranici v § 30 uvedenou, vypočte plátec nejprve, jaký daní podrobený požitek pravděpodobně příjemci vyplatí za celý rok nebo, vznikl-li služební poměr teprve během roku, od počátku tohoto poměru do konce roku. Od takto zjištěného požitku odečte paušál v § 15, č. 1 d) stanovený a ze zbývajících částky vypočte daň sazbou podle § 18; u ostatních srážek podrobených požitků (§ 28) provede se též výpočet s tou změnou, že tu odčítání paušálu podle § 15, č. 1 d) odpadá. Tuto daň srazí pak poměrnými částkami v těchž lhůtách, ve kterých se vyplácí požitek. Není-li roční částka daně důchodové,

připadající na požitek, vyjádřena v korunách bez haléřů nebo není-li dělitelna počtem výplatních lhůt jednoho kalendářního roku, sníží se na nejbližší částku dělitelnou počtem výplatních lhůt.

(2) Klesnou-li v roce požitky trvale pod příslušnou nejvyšší hranici v § 30 uvedenou, bude plátec nadále srážeti daň podle ustanovení § 30.

Při požitcích, trvale přesahujících příslušnou nejvyšší hranici v § 30 uvedenou, bude činíti srážka daně toliko zatímní platbu na daň, která v řádném řízení vyměřovacím bude teprve předepsána (§ 37, odst. 1). Poněvadž zde jde o požitky přesahující 20.100 Kč (§ 37, odst. 4), tudíž o důchod, který snese větší zatížení, nelze zde užiti nízké sazby podle § 30 a nutno trvati na všeobecné sazbě a daňové progresi. Proto musí plátec, aby se srážka přiměřovala pokud možno nejvíce k budoucímu předpisu, vypočísti sám pravděpodobný roční důchod a daň naň připadající. Tento výpočet nebude dělati plátcům obtíž, poněvadž již dnes při pevných služebních požitcích — a o takové zde hlavně půjde — byl zaměstnavatel povinen daňovou základnu a daň si vypočísti. Zde ostatně nebude třeba zvláštní přesnosti, ježto jde jen o platbu à conto a nezáleží tudíž na tom, srazí-li se více nebo méně, poněvadž podle toho, kolik se srazilo, předepíše se poplatníkovi při řádném vyměrování méně nebo více ku přímému placení; poškozen nebude ani poplatník ani stát. A přesné zjištění důchodu, jakého příjemce dosáhne, není předem vůbec možno.

§ 15, č. 1 lit. d) stanoví určitý paušál jako přípustnou srážku místo všech podle zákona dovolených a služebních požitků se týkajících srážek (kromě úlev pro členy rodiny). Jsou-li však srážky podle zákona přípustné vyšší než zmíněný paušál, má zaměstnanec právo na srážku této vyšší částky, kterou ovšem bude moci uplatniti až v řádném vyměrování daně.

Ustanovení odstavce druhého má za účel při trvalém poklesu požitků pod příslušnou nejvyšší hranici v § 30 uvedenou v zájmu příjemcové přilhlížití se výši srážky k daní, která jemu bude uložena v řádném řízení vyměřovacím.

§ 37.

(1) Srážky podle § 36 vykonané činí zatímní platbu na daň, která v budoucnu bude vyměřena z celkového důchodu v řádném vyměřovacím řízení podle všeobecných ustanovení tohoto zákona. Přesahuje-li tato daň srážku podle § 36

§ 38.

Částky, které byli plátcí povinni v měsíci srážeti, odvedou do konce příštího měsíce státní pokladně, pokud finanční správa nepovolí delších lhůt.

Tento paragraf stanoví pro odvádění srážkové daně lhůtu, která však může být finanční správou prodloužena, tak jako bylo při dosavadním srážení daně z platů pevných (§§ 235 zák. o os. d. a čl. 83, č. 1 prov. nař.).

§ 39.

Plátce jest povinen do konce února po každém kalendářním roce, nebo, vystoupil-li příjemce před koncem roku z jeho služeb, při zrušení služebního poměru, anebo přestala-li povinnost plátceva požitky platiti, při zániku této povinnosti dáti každému příjemci písemné, kolku prosté potvrzení o tom, kolik činily hrubé požitky a jaká daň z nich byla příjemci srážena za prošlý rok, pokud se týče za dobu až do vystoupení ze služebního poměru, nebo až do poslední výplaty. Této povinnosti jsou zproštěni plátcí, kteří vydají podobné potvrzení při každé výplatě.

Příjemce má zajisté právo, aby mu byly potvrzeny vyplacené požitky a srážky z nich. Aby se plátcí příliš nezatěžovali, stanoveno, že potvrzení bude se vydávati teprve po projití roku nebo při dřívějším vystoupení ze služby, resp. při zániku plátcevy povinnosti požitky platiti, a to jen potud, pokud snad nebylo již vydáváno při každé výplatě zvláště.

§ 40.

(1) K řádnému vyměřování daně, pokud toto podle předchozích ustanovení vůbec má místo, jest pro příjemce, kteří kromě požitků srážce podrobených nemají jiného 500 Kč přesahujícího důchodu (§ 32, odst. 2) příslušným vyměřovací úřad.

(²) O odvoláních z platebních rozkazů vyměřovacího úřadu rozhoduje finanční úřad II. stolice s konečnou platností.

(³) V těchto případech má úřad též práva a povinnosti jako daňová komise.

Tímto ustanovením bude jak úřadu, tak i komisím nesmírně ulehčeno. Zaměstnanci se služebními požitky, jichž důchod jest známý a nezatajitelný, nemají zájmu na tom, vyměří-li jim daň komise nebo úřad, poněvadž nemůže dojiti k odhadu. Naopak budou mítí výhodu, že vyměrování daně resp. vyřízení odvolání se značně urychlí (ne třeba čekati na svolání komisi).

Příjemcům, kteří vedle požitků srážce podrobených mají ještě jiný 500 Kč ročně převyšující důchod (z pozemků, domů, kapitálů atd.), bude daň i nadále vyměřována komisemi.

§ 41.

(1) Nezaplatí-li příjemce požitků (§ 28) včas daně, jemu ku přímému placení předepsané, může vyměřovací úřad uložití dočasnému plátcí, aby dlužnou daň, pokud poměrně připadá na požitky, při výplatě požitků srážel a příslušnému bernímu úřadu odváděl v částkách a lhůtách, jež určí vyměřovací úřad, přihlížeje k míře jeho zaměstnání a výdělku.

V jednom roce nesmí býti více sraženo, nežli činí předpis za jeden a půl berního roku. Srážka není přípustna, pokud by jí bylo zkráceno nezabavitelné existenční minimum příjemcevo.

(²) Srážku podle předchozího odstavce nutno vykonati nezávisle na srážce podle §§ 30 a 36.

Toto ustanovení jest vlastně exekučním ustanovením. Dosed, chtěla-li se vésti exkuce na služební požitky, musil tuto exekuci povolati soud, čímž se způsoboval průtah a poplatníkům značné útraty. To se zamezí tím, že plátce na vyzvání úřadu strhne po částkách dlužnou daň. Toto ustanovení týká se jen daně příjemci ku přímému placení předepsané, proto srážka této daně musí býti vykonána vedle srážky podle §§ 30 a 36.

§ 42.

O stížnostech vyplývajících ze sporů, které vzniknou mezi plátcí a příjemci o provádění srážky, rozhoduje vyměřovací úřad, v jehož obvodu plátce má bydliště (sídlo). O odvoláních rozhodne finanční úřad II. stolice s konečnou platností.

Účelem tohoto ustanovení jest, aby event. difference v nazírání na provádění srážky mezi plátcí a příjemci byly zasažením finančních úřadů odklizeny.

§ 43.

(1) Plátcí ručí státu za správné provedení a včasné odvedení srážek (§§ 30, 36 a 41) podle ustanovení § 264, č. 3.

(²) Jednání a opomenutí proti ustanovením §§ 28 až 39 a 41, nespádají-li pod přísnější ustanovení hlavy VIII. tohoto zákona, budou potrestány pořádkovou pokutou až do 30.000 Kč.

V prvním odstavci tohoto § stanoví se tíživá povinnost zaměstnavatelů. Byly sice vyslovovány vážné námitky proti tomuto zákonnému ručení, ale pro odpor finanční správy, jež bez tohoto ručení nechtěla daň srážkovou připustit — zůstalo ustanovení to v zákoně.

Druhým odstavcem nechtěly se stanovit nějaké zvláštní přestupky (proto také původní termín „přestupky“ změněn na „jednání a opomenutí“), nýbrž chtěla se jen vyslovit trestnost naznačených tu nepořádků.

§ 44.

Pokud v §§ 28 až 43 nejsou stanoveny úchyly, platí i co do požitků v § 28 uvedených všeobecná ustanovení o vyměrování důchodové daně.

§ 45.

(1) Nemocenské pojišťovny, podrobené ustanovením zákona ze dne 9. října 1924, č. 221 Sb. z. a n., o pojištění zaměstnanců pro případ nemoci, invalidity a stáří, a nemocenská oddělení

revírních bratrských pokladen, podrobených zákonu ze dne 11. července 1922, č. 242 Sb. z. a n., o pojištění u báňských bratrských pokladen, jakož i všechny jiné obdobné veřejnoprávní fondy a pokladny, jsou povinny poskytovat finančním úřadům vyžádanou pomoc pro provádění daňové srážky z požitků podle §§ 28 až 44.

(²) Podrobnější ustanovení o provedení §§ 28 až 44, zejména o odvádění daně vůbec, o způsobu, jakým budou plátcí oznamovati úřadu vyplacené požitky a sraženou daň, a o dozoru nad prováděním srážek, budou vydána vládním nařízením.

zákona o srážkové dani (§ 28—43) nutno použít všeobecných Zde vyslovena jasně zásada, že i v této zvláštní partii ustanovení o vyměřování, pokud zminěná partie nevykazuje výslovných odchylek.

Povinnost nemocenských pojištěneců ku poskytování zádané pomoci finančním úřadům je odůvodněna reciprocitou (§ 225 odst. 3. zák. z 9. října 1924 č. 221 Sb. z. a n.).

HLAVA II.

Všeobecná daň výdělková.

Úvod.

Žádná daň nedoznala v krátké poměrně době takových změn, jako všeobecná daň výdělková. Z kontingentované na jednotlivé berní společnosti rozvrhované a v rámci těchto společností na jednotlivé poplatníky podle „střední výnosnosti“ rozdělované daně, stala se zákonem z 10. prosince 1918, č. 65 Sb. z. a n. daň vyměřovaná podle skutečného výtěžku, čímž ztratila daň tato původní svůj charakter a přiblížila se velmi značně dani důchodové. Vedle této theoretické změny nastala uvedeným zákonem, těsně po převratu odhlasovaným, také změna v praktickém účinku této daně. A tato praktická změna ve výnosu této daně zajímala nás při projednávání daňové reformy v první řadě. Kdežto poslední výdělková daň v rámci dosavadních berních společností v Čechách, Moravě a Slezsku vypočtená by činila podle stavu 1. července 1918 pouze 21,616.327 Kč, činil předpis na rok 1919 v Čechách, Moravě a Slezsku 38,135.768 Kč. Tato nová, teprve před 8 lety provedená úprava zvýšila výdělkovou daň okrouhle o 57%. Již od této doby datuje se přílišné zatížení

výroby daní výdělkovou. Starý kontingent byl zrušen, ale náhrada za ochranný kontingent dána nebyla. K tomu nutno uvážit, že tato podstatná reforma v neprospěch poplatnictva provedena byla, bohužel, již v době, kdy válečné zisky přestávaly, kdy naopak začalo se pozvolna zapadat do normálního hospodářského života s normálními zisky. Proto při všeobecné dani výdělkové nebyla to jen výše autonomních přírážek, nýbrž i sazba státní daně, která poplatnictvo značně zatěžovala a proto bylo třeba v tomto směru i sazby státní daně proti původní předloze snížit. Sazby osnovy nebyly sice nepříznivější, než maximální sazby zákona č. 144 z roku 1922, ale uváží-li se, že to byly sazby maximální a že se jich vlastně neužívalo, ježto užívalo se t. zv. klíčů, k nimž poplatnictvo přístupu nemělo — nutno přiznat, že sazby v osnově pevnou číslicí stanovené — byly proti vžitě praxi skutečně vysoké. V tom směru podařilo se v rozpočtovém výboru snížit základní sazbu se 3% na 2½% a nejvyšší sazbu 4½% na 4%. Vedle toho pro nižší výdělky probodována degrese ½%, ¼% a ⅓%. Jinak vybudována byla tato daň jako daň výnosová, tedy objektivní, která, postihující ryzí výtěžek, nejlépe vyjadřuje věcnou nosnost podniku, jevící se v rozdílu příjmů, dosažených v podniku a nákladů sloužících v rámci podniku k jejich dosažení. Daň jest v zásadě daní kvotovou, při čemž se nepouští se zřetele požadavek sociální spravedlnosti daňové. Vychází se z praesumpce, že určitý rozsah výnosu je výnosem pracovním, určitý další rozsah výnosu výnosem smíšeným a že výnos nejvyšší

jest odměnou kapitálu. Stanoví se proto generelní sazba na 2½%. Pro prvních 30.000 Kč sazba se snižuje na 0,5%. Pro výnosy nad 140.000 Kč zvyšuje se sazba na 4%. Ohledy na pracovní příjem vyjadřují se také v tom, že hranice výtěžků, pro něž platí sazba snížená a sazba zvýšená, se při společenských podnicích zvyšují o tolikrát 30.000 Kč, kolik společníků mimo jednoho jest v podniku trvale činných.

Avšak i v jiném směru uplatňují se ohledy na subjektivní poměry poplatníkovy; při výtěžcích nepřesahujících 15.000 Kč snižuje se sazba daně na ¼%, do 7.000 Kč stanoví se sazba ⅓%; tato daň se nevybírá do 4.000 Kč výtěžku, zde vybírají se jen přírážky. Pro pracovní živnosti, které zanikají smrtí poplatníkovou, snižuje se daň o 20%. Do 7.000 Kč — při přestárlých do 10.000 Kč — může daňová komise vyslovit úplné nebo částečné osvobození od daně. Důležitou odchylku od dosavadních zásad uplatňuje zákon potud, že nezdaňuje, jako dosud, každou jednotlivou provozovnu, nýbrž podniky, tvořící samostatné hospodářské celky. Uložení berní sazby pro samostatné podniky děje se současně s uložením daně důchodové touže daňovou komisí. Uložené berní sazby rozděluje pak berní správa na jednotlivé provozovny podniku a to zpravidla v poměru částek, jež v nich byly vydány na služné a mzdy. Také při stanovení základu daně odkloňuje se zákon od dosavadních zásad, jelikož připouští odečtení skutečně zapravené všeobecné daně výdělkové s přírážkami a příslušenstvím a veškerých úroků

z dluhů obchodních, s provozováním podniku souvisejících, bez ohledu na to, jde-li o cizí kapitály trvale v podniku uložené nebo o běžné úvěry provozovací.

Daňová povinnost.

§ 46.

(¹) Všeobecné daní výdělkové jsou podrobeny osoby nebo sdružení osob, které v tuzemsku svým jménem provozují výdělečný podnik nebo vykonávají zaměstnání směřující k dosažení zisku.

(²) Pokud se v dalším mluví o podniku, rozumí se tím, nestanoví-li zákon jinak, také zaměstnání směřující k dosažení zisku.

(³) Předmětem daně jest každý podnik, jenž jest samostatným hospodářským celkem.

Daňová povinnost a výjimky z ní stanoví se celkem v rozsahu ustanovení I. hlavy zákona o osobních daních v dnešním znění. K podstatnějším změnám v daňové povinnosti dojde tudíž jen na Slovensku a v Podkarpatské Rusi, kde místo dosavadní zárobkové daně I. až IV. třídy nastoupí jediné povinnost k všeobecné daní výdělkové. Subjekt daně definuje se v tom smyslu, že poplatníkem jest podnikatel, který svým jménem podnik provozuje. Definice tato srovnává se s dosavadní judikaturou správního soudu.

Co do předmětu daně uchyluje se odst. 3. podstatně od dosavadních zásad. Daň neukládá se jako dosud zpravidla z každé provozovny, nýbrž z každého podniku, čínicího samostatný hospodářský celek. Všechny provozovny náležející k témuž podniku jako hospodářskému celku, ať leží kdekoliv, budou tedy zdaňovány společnou daňovou sazbou; pojem podniku, čínicího samostatný hospodářský celek, není v návrhu zákona blíže definován, poněvadž pojem ten vykládati lze jen podle všeobecných hledisek hospodářských a se zřetelem k individuálním okolnostem konkrétního případu.

§ 47.

(¹) Všeobecné daní výdělkové nejsou podrobeny:

1. Podniky, které jsou podrobeny zvláštní daní výdělkové podle hlavy III. tohoto zákona.

2. Zaměstnání, která se vykonávají ve služebním poměru za plat nebo za mzdu.

3. Zemědělské a lesní hospodářství, zahrnujíc v to zahradnictví, honitbu a rybářství. Z daňové povinnosti nejsou však vyňaty: honitba na cizích pozemcích, rybářství ve volných, najatých a veřejných vodách, dále výdělek z najatých pozemků a hospodářství (s výjimkou uvedenou v § 50, č. 1), konečně obchodní zahradnictví provozované po živnostensku.

(²) Do zemědělského a lesního hospodářství dlužno zahrnouti:

a) Vedlejší výrobu, spojenou se zemědělským a lesním hospodářstvím, pokud se omezuje na zpracování výrobků vlastního hospodářství a pokud taková výroba není zpravidla a převážně provozována samostatnými průmyslovými podniky (pily, mlýny, pekárny, pivovary, lihovary, cukrovary a podob.) anebo v daném případě není provozována po živnostensku v samostatném závodě (mlékárny, sýrárny, sušárny a podob.)

b) Dobývání podstaty parifikační půdy, pokud nedochází k dalšímu zpracování, za podmínek uvedených pod lit. a).

c) Prodej vlastních výrobků zemědělského a lesního hospodářství s výjimkou prodeje v drobném, provozovaného po živnostensku v trvale otevřených, zmíněnému účelu určených prodejnách nebo skladištích.

Jisté zostření proti dosavadním ustanovením zákona o osobních daních stanoví odst. 2., jelikož zahrnuje do zemědělského a lesního hospodářství vedlejší výrobu s ním spojenou — i když se výroba omezuje na zpracování

vlastních výrobků — jen tehdy, není-li zmíněná výroba takového druhu, že se zpravidla provozuje samostatnými průmyslovými podniky a nejde-li o samostatný závod po živnostensku provozovaný. Totéž vymezení stanoví návrh zákona i u podniků záležejících v dobývání podstaty parafikační půdy. Při prodeji vlastních výrobků zemědělského a lesního hospodářství vylučuje návrh zákona výjimku z daně, jde-li o živnostenské provozování prodeje v drobném v trvale otevřených, zmíněnému účelu určených prodejních nebo skladističích, ať již jsou v sídle vlastního hospodářství nebo v jiném místě.

ad 3. odstavec. Není úmyslem postihnouti všeobecnou výdělkovou daní zahradnictví zemědělské, to jest takové zahradnictví, které se provozuje způsobem neodlišujícím se podstatně od obyčejného zemědělství. K takovému zahradnictví patří za obdobného způsobu hospodaření nesporně také ovocnictví (štěpařství, školkářství) a zelinářství. Provozování zahradnictví k účelům obchodním po živnostensku způsobem odlišným od obyčejného zemědělství tím, že vliv přírody nahražován nebo zvyšován jest umělými prostředky výrobními (pařeniště, skleníky, umělé zavlažování, ozařování atd.) nebo zvýšenou a odbornou činností lidskou, není možno klásti na roveň zemědělskému hospodaření a nutno činnost zvýšenou všeobecnou daní výdělkovou postihnouti. Tohoto cíle má se dosáhnouti tím, že se z osvobození stanoveného v bodu 3., odst. 1., vyjímá výslovně obchodní zahradnictví provozované po živnostensku. V praxi dá se snadno rozeznati, co jest obchodní živností zahradnickou a co spadá pod obyčejné zemědělské zahradnictví. Dvojího zdanění při obchodní živnosti zahradnické se tu obávati netřeba, jelikož podle ustanovení § 55 se výtěžek pozemků podrobený dani pozemkové od výtěžku dosaženého v živnosti zahradnické odečítá, takže zde více nedojde k zatížení téhož výtěžku dani pozemkovou i daní výdělkovou, jak tomu bývalo za platnosti dosavadních ustanovení. Výslovně však dlužno na to upozorniti, že pod obchodním zahradnictvím nelze vyznačivati snad jen obchod cizími zahradnickými výrobky, nýbrž především také zahradnickou produkcí samu, určenou pro obchodování vlastními produkty. Výhradní prodej cizích produktů nebylo by možno označovat zahradnickou živností, nýbrž jedině obchodem zahradnickými výrobky.

§ 48.

(1) Rozšíří-li se provozování podniku, podrobeného všeobecné dani výdělkové, z provozovny ležící v tuzemsku nebo, není-li zvláštní provozovny, z poplatníkovy bydlíště do ciziny, vyměří se daň z celého rozsahu provozování.

(2) Udržuje-li však tuzemský podnik v cizině trvalé provozování tím, že tam zřídí odbočku, výrobnu, nákupnu nebo prodejnu, jed-

natelství, nebo že užívá v cizozemsku provozovacích prostředků, nebo jiným způsobem, nezdaní se v tuzemsku tato část podniku, pokud podrobena je v cizině dani stejného druhu; vždy však budiž alespoň čtvrtina výtěžku dosaženého v celém podniku pokládána za výtěžek tuzemský.

Daňová povinnost tuzemských podniků, rozšiřujících své provozování do ciziny, a cizích podniků, rozšiřujících své provozování do našeho území, zůstává nezměněna v rozsahu dosavadních ustanovení zákona o osobních daních.

§ 49.

Rozšíří-li se provozování podniku, podrobeného všeobecné dani výdělkové, z provozovny ležící v cizině nebo, není-li zvláštní provozovny, z poplatníkovy, v cizině ležícího bydlíště do tuzemska způsobem označeným v § 48, odst. 2., vyměří se všeobecná daň výdělková pouze z tuzemského provozování dotčeného podniku.

Osvobození od daně.

§ 50.

Od všeobecné daně výdělkové jsou osvobozeny:

1. Výdělek z najatých pozemků a hospodářství, které pachtýř a jeho rodina v obyčejném zemědělském hospodaření sami obdělávají, byť i přibírali občasné a výjimečně dělníky.

2. Ženy, které se zaměstnávají obyčejnými ručními pracemi nebo výkony toliko v bytě svých zákazníků nebo doma bez pomocných dělníků.

3. Vedlejší zaměstnání (povoznictví, orání za mzdu, výroba dřevěného nádobí, dřeváků, dřevěných krabic, tření lnu atd.) provozovaná polními hospodáři toliko dočasně a nikoliv po živnostensku a prodej takto zhotovených výrobků.

4. Domáctí výrobci, kteří pouze na příkaz a na účet jiného podnikatele vyrábějí nebo zpracovávají průmyslové výrobky sami nebo za spolupůsobení osob vlastní domácnosti, avšak bez cizích pomocných dělníků.

5. Studující soukromě vyučující, dále osoby, které se zabývají soukromým vyučováním, spisovatelstvím nebo uměleckou činností toliko jako vedlejším zaměstnáním a s výtěžkem, který nestačí na úhradu výživy.

6. Vedlejší zaměstnání vůbec, nepřesahuje-li jejich ryzí výtěžek 2000 Kč ročně a nelze-li jich pokládati za část jiného pravidelného a rozsáhlejšího podniku výdělečného.

7. Osoby, které nejsou schopny provozovati živnost, jež by poskytovala pravidelnou výživu, obstarávají bez pomocníků výdělečné úkony, aby částečně hradily svou výživu.

Ad 2. Výrazem „ženy“ rozumí zákon ženy vůbec bez ohledu na příslušnost k určité třídě.

Ad 3. Pro objasnění uvádí zákon exemplifikační výpočet zaměstnání, jež tímto odstavcem zákona jsou miněna.

„K ustanovení pod č. 3. se podotýká, že u polních hospodářů, kteří drží pouze počet potahů pro obhospodařování vlastních pozemků podle místních poměrů potřebný, se zpravidla předpokládá, že vykonávají povoznictví toliko dočasně a nikoliv po živnostensku.“

§ 51.

Ministerstvo financí může osvoboditi od všeobecné daně výdělkové i podniky nespadající pod ustanovení § 50, napomáhají-li veřej-

ným, dobročinným nebo obecně užitečným účelům a při tom neposkytují trvale výtěžku nebo poskytují výtěžku poměrně nepatrného. Osvobození může býti povoleno také jen částečně, na určitou dobu nebo pod podmínkami.

Povolovati osvobození od daně všeužitečným podnikům zmocňuje se ministerstvo financí v rozsahu poněkud rozšířeném proti dosavadním platným ustanovením zákona o osobních daních.

§ 52.

(¹) Nově vzniklým tuzemským podnikům, vedoucím řádné obchodní knihy, které zavedou v tuzemsku dosud nezastoupenou nebo jen nedostatečně zastoupenou výrobu a jejichž vznik se doporučuje z národohospodářských ohledů, mohou býti na žádost, o níž rozhodne ministerstvo financí s ministerstvem průmyslu, obchodu a živností a dalšími zúčastněnými ministerstvy, na dobu nejdéle 5 berních let, počínajíc berním rokem, v němž s provozováním bylo započato, poskytnuty daňové výhody v tom rozsahu, že podniky dotčené mohou býti osvobozeny od všeobecné daně výdělkové se všemi přírážkami, jestliže výtěžek v době pro uložení daně rozhodně nepřesahuje 6% kapitálu v podniku trvale uloženého. Činí-li výtěžek podniku více než 6%, nejvýše však 8% kapitálu v podniku uloženého, lze při ukládání všeobecné daně výdělkové na léta, na která výhody byly poskytnuty, přihlížeti pouze k polovici docíleného výtěžku.

(²) Výhody podle odst. 1. mohou býti přiznány i stávajícím již podnikům, jestliže se buď přetvoří na výrobu v odst. 1. označenou anebo jestliže vedle posavadní výroby onu

výrobu si zařídí. V tomto posledním případě platí výhody jen pro výrobu v odst. 1. označenou a podniky jsou povinny vykazovati zvláště bilančně zisky a ztráty z této výroby plynoucí.

(³) Výhodám odstavce 1. není na překážku, provozuje-li podnik vedle výroby i obchod s cizími výrobky, jestliže tento obchod jest jen významu poměrně podřadného.

(⁴) Udělení, jakož i trvání poskytnutých již výhod může býti učiněno odvislým od splnění podmínek, stanovených zúčastněnými ministristvy a směřující k zabezpečení národohospodářského prospěchu přiznáním výhod sledovaného.

(⁵) V případech zvláštního ohledu vyžadujících může vláda prodloužiti dobu trvání výhod v odst. 1. zmíněných nejdéle na dalších 5 let.

§ 53.

Osvobození příslušející podle mezinárodních smluv zůstávají v platnosti, rovněž i osvobození, jež zvláštní zákony vyhrazují místním železničním drahám a drahám nižšího řádu.

Mimo osvobození stanovená v §§ 50 a 51 ponechávají se v platnosti pouze osvobození příslušející podle státních smluv a osvobození poskytnutá zvláštními zákony místním železničním drahám a drahám nižšího řádu.

V platnosti zůstávají tedy osvobození drah nižšího řádu a vicinálek podle zákona ze dne 8. srpna 1910, č. 149 ř. z., a zák. čl. XXX/1880 resp. zák. čl. IV/1888. Zrušují se dosavadní osvobození lékáren řádu milosrdných bratří, poskytnutá rozhodnutím ze dne 2. února 1823 a 2. května 1854 (dv. dekret ze dne 6. února 1823, č. 4307 pol. sb. zák. sv. 41, č. 16, a výnos býv. ministerstva financí ve Vídni ze dne 28. května 1854, č. 19.507), jelikož osvobození to nelze z ohledu daňové stejnoměrnosti uznati odůvodněným, dosahuje-li se v lékárně řádové podnikatelského zisku; není-li tu zisku nebo jen zisk nepatrný, spadá provozování lékárny pod pojem podniku obecně užitečného a jest tu možnost osvoboditi zmíněnou lékárnu od všeobecné daně výdělkové podle ustanovení § 51.

Platnosti pozbývají dále některá osvobození, stanovená zák. čl. XXIX/1875, jako na př. osvobození tureckých poddaných, cizinců, žebravých řádů atd.

§ 54.

Nuzným poplatníkům, kteří provozují výdělečný podnik bez dělníků pomocných nebo, jsou-li sami ku provozování podniku méně způsobilí, toliko s jedním dělníkem pomocným (tovaryšem nebo učněm), může býti daňovou komisí případně vyměřovacím úřadem (§§ 64, 66 a 67) přiznáno částečné nebo v případech zvlášť odůvodněných i úplné osvobození od daně, nepřevyšuje-li daňový základ 7.000 Kč, po případě, jde-li o poplatníky starší 65 let, jejichž podnik byl již dani podroben po dobu alespoň 20 let, nepřevyšuje-li daňový základ 10.000 Kč.

Původní vládní osnova připouštěla snížení daňové sazby o 50%, nepřevyšoval-li daňový základ 10.000 Kč, ponechávala však rozhodnutí o tomto snížení sazby daňové komisí. Bylo však uznáno, aby pro nejmenší poplatníky byl místo fakultativního snížení daňové sazby přiznán pevný nárok na pokud možno nejnížší sazbu, jelikož by jinak nastalo v Čechách, na Moravě a ve Slezsku proti dosa- vadním poměrům zvýšení daňového břemene právě pro ty nejmenší a hospodářsky nejslabší poplatníky. Tyto obligatorní snížení sazby je stanoveno v § 57. V tomto paragrafu má zůstatí ustanovení o fakultativním částečném nebo i úplném osvobození od daně pro nuzné poplatníky; osvobození toto však třeba připustiti ještě ve vyšší míře u přestárých, k provozování podniku méně způsobilých poplatníků, kteří již daňové povinnosti po dlouhou řadu let zadost učinili. Z toho důvodu se stanoví, aby částečné nebo úplné osvobození bylo možno připustiti, nepřevyšuje-li daňový základ 7.000 Kč, a jde-li o přestárle poplatníky, nepřevyšuje-li daňový základ 10.000 Kč.

Základ daně.

§ 55.

(¹) Základem pro vyměření daně jest ryzí vý-
těžek dosažený v podniku dani podrobeném.

Ryzí výtěžek se vypočte tím způsobem, že se od příjmů v podniku dosažených odečtou veškeré výdaje učiněné v mezích provozování na dosažení těchto příjmů. Podíly tichých společníků na dosažení výtěžku srážeti nelze. Při podnicích společenských zahrnuje poplatný ryzí výtěžek podíly na výtěžku všech společníků. Ostatně platí tu pro vyšetření příjmů v podniku dosažených a přípustných srážek obdobně ustanovení §§ 7, 15, 16 a 17, případně § 10, odst. 2. tohoto zákona s úchyly podle ustanovení odstavců 2. až 4. tohoto paragrafu.

(²) Všeobecnou daň výdělkovou s přírážkami odečísti lze jen potud, pokud byla výběřcím úřadem podle ustanovení § 273, odst. 3., zúčtována na berní léta, na něž se vztahuje tento zákon.

(³) Jsou-li ve výtěžku podniku zahrnuty výtěžky podnikatelových pozemků a budov (jejich částí), jež jsou podrobeny dani pozemkové a domovní, odečísti jest ze základu výdělkové daně výtěžky zmíněných předmětů tou částkou, která jest základem pro vyměření daně pozemkové a domovní. U předmětů podrobených domovní dani třídní, budiž za výtěžek pokládána částka, kterou by předmět, kdyby byl podroben domovní dani činžovní, musil poskytovat jako činžovní výtěžek (§ 148), aby domovní daň činžovní se rovnala domovní dani třídní z předmětu skutečně předepsané. Naproti tomu nelze z daňového základu vylučovati daň pozemkovou a domovní s přírážkami, pokud připadá na výtěžky zmíněných předmětů nezahrnuté do daňového základu podniku.

TABELKA

srovnání celkové daňové povinnosti u všeobecné daně výdělkové podle dosavadního stavu (minimální sazby podle klíčů a podle nového zákona jednak při autonomních přírážkách 300%, jednak při přírážkách 832% a 470%.

Vysvětlení k jednotlivým sloupcům výkazu:

Sloupec 1: vykazuje „obchodní zisk“, t. j. zisk bez odečtení výdělkové daně s přírážkami; tento zisk se kryje s dosavadním „základem daně“, jelikož výdělková daň s přírážkami nebyla pro daňové účely odpočitatelnou položkou.

Sloupec 2: vykazuje „obchodní zisk“, zkrácený o výdělkovou daň s přírážkami, připadající podle pozměňovacího návrhu většinových stran. Zde se projevuje rozdíl daňových základů dosavadního a budoucího (proti sloupci 1.) Rozdíl ten bude v praxi ještě větší, jelikož zbudou odčitatelní i úroky z dlužných kapitálů v podniku trvale na zisk uložených a odpisy provedených investic, na které ovšem nebylo možno zde brát zřetele, jelikož jsou úplně odvisly od individuálních poměrů.

Sloupec 3: Zde uvedeny jsou v prvním řádku sub a) daňové procento a částka daně, připadající na obchodní zisk (sloupec 1) podle „klíčů“; v druhém řádku sub b) daňové procento a částka daně, připadající podle návrhu většinových stran z daňového základu (sloupec 2), a to:

není-li daňový základ větší než 7.000 Kč $\frac{1}{4}\%$, tedy z celého základu: $\frac{1}{4}\%$;

je-li daňový základ větší než 7.000 Kč až do 15.000 Kč $\frac{1}{4}\%$, tedy z celého základu: $\frac{1}{4}\%$;

převyšuje-li daňový základ Kč 15.000:

z prvních 30.000 Kč $\frac{1}{2}\%$, tedy z celého základu: $\frac{1}{2}\%$;

z dalších 110.000 Kč (tedy celkem až do 140.000 Kč) 2,5%, tedy z celého základu: 2,5% méně 600 Kč;

z dalších částek daňového základu přes 140.000 Kč 4%, tedy z celého základu: 4% méně 2.700 Kč.

Sloupec 4: Zde uvedena vždy sub a) dosavadní mimořádná (dříve válečná) přírážka státní.

Sloupec 5: Zde uvedeny a) 832%, sub b) 470% přírážky autonomní k základní dani.

Sloupec 6: Zde uvedena celková daňová povinnost (daň s přírážkami) v úhrnné částce a v procentech z obchodního zisku (sloupec 1) a to v prvním řádku sub a) podle dosavadního stavu, sub b) podle nového zákona.

Sloupec 7: Zde uvedeny 300% přírážky autonomní k základní dani.

Sloupec 8: Zde uvedena celková daňová povinnost (daň s přírážkami) v úhrnné částce a v procentech z obchodního zisku (sloupec 1), a to v první řádce sub a) podle dosavadního stavu, sub b) podle nového zákona.

*) Při obchodních ziscích až do 8.000 Kč jest pro neplatnost rozdílu vzat za daňový základ podle reformy „obchodní zisk“, takže se neběře zřetele na zmenšování základu daně odčítáním všeob. daně výdělkové s přírážkami — tedy peníz příštího zdanění podle reformy (sub b) ve skutečnosti ještě o něco málo nižší.

1 Obchodní zisk (dosavadní daňový základ Kč)	2 Daňový základ podle reformy (obchodní zisk po odečt. daně s autonomními přírážkami Kč)	3 Sazba všeobecné daně výdělkové		4 Mimořádná státní přírážka Kč	5 Autonom. přírážky: ad a) 832% průměr z r. 1926 b) 470% limit. Kč	6 Celk. zatížení všeob. daní výdělkovou s přír. samospr. svaz. (sl. 3+4+5)		7 Autonomní přírážky (u a) i u b) 300%	8 Celkové zatížení všeob. daní výdělkovou s přír. samospr. svaz. (sl. 3+4+7)	
		v % daň. základu	v Kč			v Kč	v % obch. zisku		v Kč	v % s.z.
3.000		a) 0·1	3·—	1·50	24·96	29·46	1·—	9·—	13·50	0·45
		b) 0·125	3·75	—	17·62	17·62	0·59	11·25	11·25	0·37
4.000		a) 0·125	5·—	2·50	41·60	49·10	1·2	15·—	22·50	0·56
		b) 0·125	5·—	—	23·50	23·50	0·59	15·—	15·—	0·37
5.000		a) 0·16	8·—	4·—	66·56	78·56	1·6	24·—	36·—	0·72
		b) 0·125	6·25	—	29·37	35·62	0·7	18·75	25·—	0·5
6.000		a) 0·16	10·—	5·—	83·20	98·20	1·6	30·—	45·—	0·75
		b) 0·125	7·50	—	35·25	42·75	0·7	22·50	30·—	0·5
6.500		a) 0·18	12·—	6·—	99·84	117·84	1·8	36·—	54·—	0·8
		b) 0·125	8·12	—	38·16	46·28	0·7	24·36	32·48	0·5

7.250		a) 0'22	16'—	8'—	133'12	157'12	2'2	48'—	72'—	1'—
		b) 0'25	18'12	—	85'16	103'28	1'4	54'36	72'48	1'—
8.000	7.800	a) 0'25	20'—	10'—	166'40	196'40	2'5	60'—	90'—	1'1
		b) 0'25	19'50	—	91'65	111'15	1'4	59'25	79'—	1'—
10.760	10.600	a) 0'4	26'—	18'—	299'52	353'52	3'3	108'—	162'—	1'5
		b) 0'25	26'50	—	124'55	151'05	1'4	79'50	106'—	1'—
12.500	12.300	a) 0'4	48'—	24'—	399'36	471'36	3'8	144'—	216'—	1'7
		b) 0'25	30'75	—	144'52	175'27	1'4	92'25	123'—	1'—
13.750	13.500	a) 0'4	56'—	28'—	465'92	549'92	4'—	168'—	252'—	1'8
		b) 0'25	33'75	—	158'62	192'37	1'4	102'—	136'—	1'—
15.000	14.700	a) 0'4	64'—	58'—	532'48	654'48	4'4	192'—	314'—	2'1
		b) 0'25	36'75	—	172'72	209'47	1'4	111'—	148'—	1'—
20.000	19.400	a) 0'5	100'—	90'—	832'—	1.022'—	5'1	300'—	490'—	2'4
		b) 0'5	97'—	—	455'90	552'90	2'8	294'—	392'—	2'—
25.000	24.300	a) 0'6	140'—	126'—	1.164'80	1.430'80	5'7	420'—	686'—	2'7
		b) 0'5	121'50	—	571'05	692'55	2'8	367'50	480'—	2'—
30.000	29.100	a) 0'6	180'—	162'—	1.497'66	1.839'60	6'1	540'—	882'—	2'9
		b) 0'5	145'50	—	683'85	829'35	2'8	441'—	588'—	2'—
48.500	45.400	a) 0'9	440'—	616'—	3.660'80	4.716'80	9'7	1.320'—	2.376'—	4'9
		2'5 méné b) 600 Kč	535'—	—	2.514'50	3.049'50	6'3	1.665'—	2.320'—	4'6
60.000	55'500	a) 1'13	680'—	952'—	5.657'60	7.289'60	12'1	2.040'—	3.612'—	6'1
		2'5 méné b) 600 Kč	787'50	—	3.701'25	4.488'75	7'5	2.452'50	3.270'—	5'4
80.000	73.000	a) 1'15	920'—	1.288'—	7.654'40	9.862'40	12'3	2.70'—	4.968'—	6'2
		2'5 méné b) 600 Kč	1.225'—	—	5.757'50	6.982'50	8'7	3.816'—	+5.088'—	6'4
100.000	90.500	a) 1'2	1.160'—	1.624'—	9'651'20	12.435'20	12'4	3.483'—	6.264'—	6'3
		2'5 méné b) 600 Kč	1'662'50	—	7.813'75	9.476'25	9'5	5.175'—	+6.900'—	6'9
140.000	125.500	a) 1'2	1.640'—	2.296'—	13.644'80	17.580'80	13'—	4.920'—	8.856'—	6'6
		2'5 méné b) 600 Kč	2.537'50	—	11.926'25	14.463'75	10'3	7.905'—	+10.540'—	7'5
150.000	134.200	a) 1'2	1.800'—	2.520'—	14.976'—	19.296'—	12'9	5.400'—	9.720'—	6'5
		2'5 méné b) 600 Kč	2.755'—	—	12.948'50	15.703'50	10'5	8.587'50	+11.450'—	7'6
200.000	175.400	a) 1'1	2.200'—	5.500'—	18.304'—	26.004'—	13'—	6.600'—	14.300'—	7'1
		4'— méné b) 2.700 Kč	4'316'—	—	20'285'20	24.601'20	12'3	13.704'—	+18.272'—	9'1
300.000	256.800	a) 1'3	3.800'—	9.500'—	31.616'—	44.916'—	15'—	11.400'—	24.700'—	8'2
		4'— méné b) 2.700 Kč	7.572'—	—	35.58'40	43.160'40	14'4	24.048'—	+32.064'—	10'7
500.000	419.700	a) 1'8	9.000'—	22.500'—	74.880'—	106.380'—	21'3	27.000'—	58.500'—	11'7
		4'— méné b) 2.700 Kč	14.088'—	—	66.213'60	80.301'60	16'1	44.736'—	+59.640'—	11'9
1.000.000	826.800	a) 2'8	28.200'—	70.500'—	234.624'—	333.324'—	33'3	84.600'—	183.300'—	18'3
		4'— méné b) 2.700 Kč	30.372'—	—	142.748'40	173.120'40	17'3	96.456'—	128.608'—	12'9

(⁴) U podniků vedoucích řádné obchodní knihy, které měly prokazatelně na počátku hospodářského období pro zdanění rozhodného ve svém vlastnictví alespoň 15% akcií, kuksů, podílů společností s obmezeným ručením nebo užitkových listů jiného tuzemského podniku podrobeného zvláštní dani výdělkové, nezapočítávají se do základu všeobecné daně výdělkové podíly na zisku zmíněných podniků.

Zákon upouští zde od dosavadního vyměřování všeobecné výdělkové daně (pokud jde o Čechy, Moravu a Slezsko podle prostřední výnosnosti podniku, pokud jde o Slovensko a Podkarpatskou Rus podle průměrného výtěžku nebo pevnými sazbami) a buduje všeobecnou daň výdělkovou jako daň procentovou (kvotovou), jejímž základem jest ryzí výtěžek v podniku dosažený, při čemž se za účelem zjištění ryzího výtěžku přihlíží jediné k příjmům v podniku samém dosaženým a k výdajům učiněným v mezích provozování podniku na dosažení těchto příjmů. Základem zdanění jest celý ryzí výtěžek v podniku dosažený bez ohledu na to, komu ryzí výtěžek konečně přísluší. Z této zásady vyplývá ustanovení, že podíly z výtěžku plynoucí tichým společníkům nelze srážeti a že při podnicích společenských jsou základem zdanění výdělkové podíly všech společníků. Jinak — pokud ovšem příjem a srážky jsou v přímém vztahu s provozováním podniku — platí pro vyšetření příjmů a srážek obdobná ustanovení platná pro daň důchodovou, obsažená v §§ 7, 15, 16 a 17 tohoto zákona; tím překročuje základ pro vyměření daně hranice, které se pravidelně pojmu výnosu kladou.

Podle odst. 2. lze podle obdoby § 15, č. 1., lit. e), ze základu všeobecné daně výdělkové odpočítávati skutečně zaplacenou všeobecnou daň výdělkovou s přírážkami a příslušenstvím. Tím liší se osnova podstatně od dosavadního stavu, jelikož dosud nebylo možno při ukládání všeobecné daně výdělkové bráti zřetel na daň z podniku placenou. Účinek novoty nutno však u všeobecné daně výdělkové omeziti na daň placenou za berní léta po platnosti reformy, jelikož by daně placené v letech rokem 1927 počínajíc za léta dřívější neoprávněně zkracovaly základ daně pro berní rok, ve kterém se platba koná. Jinak by se také poskytovala poplatníku liknavému výhoda proti poplatníku, jenž včas daně za léta před účinností reformy platil, poněvadž tento poplatník si podle dosavadních platných ustanovení při vyměření všeobecné daně výdělkové nesměl srážeti částky na tuto daň připadající.

§ 56.

(⁴) Daň se vyměřuje na každý kalendářní (berní) rok, když prošel, z výtěžku dani

podrobeného, jehož v tomto kalendářním roce bylo v podniku skutečně dosaženo.

(²) Nekryjí-li se pravidelná obchodní období poplatníkovy s kalendářním rokem, vyměří se na poplatníkovy přání daň místo podle kalendářního roku na podkladě obchodního (hospodářského) období, jestliže toto zahrnuje období jednoho roku. U poplatníků všeobecné daně výdělkové, kteří jsou podrobeni důchodové dani, jest zmíněný způsob uložení daně přípustný jen tehdy, přihlíží-li se také při vyměřování důchodové daně k těmž obchodnímu (hospodářskému) období. Ostatně platí pro vyměření všeobecné daně výdělkové podle obchodního (hospodářského) období ustanovení § 4, odst. 2. tohoto zákona.

Daňová sazba.

§ 57.

(¹) Sazba všeobecné daně výdělkové činí 2-5% dani podrobeného výtěžku s tou odchylkou, že z prvních 30.000 Kč daňového základu se sazba daně snižuje na 0-5% a z daňového základu převyšujícího částku 140.000 Kč se sazba daně zvyšuje na 4%.

Jsou-li ve společenském podniku vedle jednoho společníka ještě další společníci činní takovým způsobem, že vykonávají služby, jež by za ně musely konati síly placené, zvyšují se částky daňového základu, pro něž platí sazba snížená a u nichž nastává sazba zvýšená, o 30.000 Kč za druhého a každého dalšího v podniku zaměstnaného společníka.

(²) Nepřevyšuje-li daňový základ podniku 15.000 Kč, číni sazba daně $\frac{1}{4}$ % dani podrobeného výtěžku.

(³) Jde-li o poplatníka, jehož celoroční důchod ani sám o sobě ani s důchodem hlavy rodiny, s níž by případně měl býti společně zdaňován důchodovou daní (§ 5), nepřevyšuje částky dani důchodové nepodrobené (§ 3), a nečiní-li daňový základ podniku více než 7.000 Kč, číni sazba daně $\frac{1}{4}$ % dani podrobeného výtěžku.

(⁴) Nepřevyšuje-li za podmínek odst. 3. daňový základ podniku 4.000 Kč, předepíše se daň sazbou $\frac{1}{4}$ % pouze k rozvržení autonomních přírážek, daň sama se však nevybírá.

(⁵) Dani podrobený výtěžek, není-li dělitelný stem, zaokrouhli se dolů na nejbližší stem dělitelnou částku.

(⁶) Jde-li o zdanění podniků, jejichž výtěžek jest bez podstatného spolupůsobení kapitálu podmíněn osobní činností poplatníkovou takovou měrou, že trvalé provozování poplatného podniku není možným bez činnosti poplatníkovy (svobodná povolání advokátů, notářů, lékařů, spisovatelů, umělců, obchodních jednatelů a pod., jakož i živnostenská a obchodní zaměstnání záležející v takových osobních výkonech poplatníkových, jež není možno vykonávati zástupcem), snižuje se všeobecná daň výdělková připadající podle sazeb odst. 1 o 20%.

(⁷) Daň na berní rok uložená nesmí býti menší než $\frac{1}{2}$ ‰ (z tisíce) veškerého kapitálu, který je v podniku trvale na zisk uložen, činil-li tento kapitál více než 100.000 Kč.

Výhody poskytované odstavci 2. až 4. jsou plně odůvodněny ohledy, které dosavadní daňová praxe brala na nejmenší poplatníky všeobecné daně výdělkové, kteří by tedy jinak při normální sazbě $\frac{1}{4}$ %, jak ji stanoví odst. 1., byli daňovou reformou poškozeni.

V odst. 6. se výpočet sem spadajících podniků doplňuje obchodními jednateli, jejichž činnost spočívá výhradně v osobní činnosti poplatníkově. Doplňuje se pak ustanovení toto v tom smyslu, že snížení daně má místa u sazeb stanovených v odst. 1. (tedy nikoli též u sazeb snížených již odstavcem 2. a 4. na $\frac{1}{4}\%$ resp. na $\frac{1}{8}\%$).

V odst. 7. se připojuje ustanovení, že daň minimální má místa jen u podniků, jejichž kapitál trvale na zisk u podniku uložený činí více než 100.000 Kč, čímž se daň minimální omezi pouze na podniky s větším kapitálem, u nichž se již dá předpokládati, že vedou řádné obchodní knihy a že tu tedy nebude značnějších obtíží při zjišťování výše kapitálu.

Uvážíme-li, že horější daňové sazby znamenají procenta výtěžku zkráceného již o placenou daň výdělkovou s přírážkami a o úroky z cizích kapitálů v podniku uložených, případně i o zvláštní odpisy z důvodu provedených investic, seznáme, že navrhované sazby jsou daleko méně tíživými nežli dosavadní sazby všeobecné daně výdělkové podle ustanovení článku III. zákona č. 144/1922 Sb. z. a n., resp. sazby zárobkové daně III. třídy platné na Slovensku a v Podkarpatské Rusi podle ustanovení článku IV. zákona č. 253/1923 Sb. z. a n. Značné snížení daňového břemene vyplývá však dále z toho, že k novým sazbám nevybírají se mimořádné (válečné) přírážky, že autonomní přírážky jsou omezeny limitem, jehož hranic nesmějí přestoupiti, a konečně, že poplatníci všeobecné daně výdělkové jsou účastni značného snížení daně důchodové z důchodů plynoucích z jejich podniků. Z připojené tabely jest zřejmou výše maximálního daňového zatížení výtěžků samostatných podniků dani výdělkovou.

Podle ustanovení odst. 4., § 57 nesmí daň z podniku vyměřená býti menší než $\frac{1}{2000}$ (z tisíce) veškerého kapitálu v podniku trvale na zisk uloženého. Ustanovení toto jest odůvodněno tím, že s hlediska berní způsobilosti jest ve výdělečném podniku, byť i dočasně neposkytoval výtěžku, utajena jakási berní síla, které objektivní daň nemůže přejíti; dlužno-li někdy i přihlížeti k momentu „zájmu“, pak i dočasně pasivní podniky jsou povinny přispívati státu a samosprávným svazkům na úhradu výdajů právních a správních opatření, jejichž výhod jsou účastny. Ustanovení toto dotýká se ostatně jen podniků, u nichž jest kapitál ne-li rozhodným, tedy aspoň významným činitelem a nemůže přijíti v úvahu u podniků, u nichž převládá osobní práce poplatníkovy, což je při kapitále do 100.000 Kč.

Místo předpisu a dělba daně.

§ 58.

(¹) Daň z podniku vyměřená podle předchozích ustanovení předepíše se v obci, kde jest provozovna podniku, nebo není-li tu provozovny, kde poplatník bydlí.

(²) Dlužno-li podle odst. 1. přihlížeti k několika provozovnám, rozdělí vyměřovací úřad, příslušný podle daňové komise, celkovou daň mezi jednotlivé provozovny v poměru částek, jež v nich byly vydány na služné a mzdy, v to počítajíc tamtímy zřízenců. U stavebních podniků pokládá se v tomto případě za provozovnu jen takové provádění staveb, které vyžaduje doby delší dvou let.

(³) Nedá-li se dělba daně provésti v poměru v odst. 2. uvedeném, rozdělí se daň mezi jednotlivé provozovny podle jejich hospodářského významu pro celkový podnik.

(⁴) Podnikatelům a zúčastněným obcím jest volno, aby se co do rozdělení daně mezi jednotlivé provozovny dohodli i o jiném vhodném dělidle.

(⁵) Rozprostírá-li se provozovna do obvodu několika obcí, rozdělí příslušný vyměřovací úřad daň připadající na zmíněnou provozovnu mezi zúčastněné obce z volné úvahy podle míry poměrné důležitosti jednotlivých částí provozovny, přihlížeje ku břemenům, která vznikají obcím provozovnou nebo provozováním podniku, a ku ploše, kterou provozovna v obcích zaujímá; to platí též při podzemním dolování.

(⁶) Bydlí-li ze zaměstnanců provozovny počátkem berního roku nebo počátkem obchodního období pro zdanění rozhodného alespoň jedna čtvrtina trvale v jiných obcích, než ve které je provozovna, zmenší se přírážková základna pro obec, v níž je provozovna, o polovici té částky, která připadá poměrně na služební platy zaměstnanců bydlících mimo obec; obecní příráž-

ky k polovině daňové částky připadající poměrně na služební platy zaměstnanců bydlících v jiných obcích, plynou do zvláštního fondu zřízeného podle § 10 zákona o nové úpravě finančního hospodářství svazků územní samosprávy. Přírázky pro zmíněný fond vybírají se týměž procentem, jakým byly stanoveny přírázky pro obec, v níž jest provozovna, nejméně však výměrou 100%. Ustanovení tohoto odstavce neplatí pro podniky, které ve všech svých provozovnách ležících v téže obci nezaměstnávají trvale alespoň 400 zaměstnanců.

(7) Rozdělení daně jest podstatnou součástíkou platebního rozkazu; o prvním rozdělení daně buďtež opisem platebního rozkazu, pokud se týká rozdělení daně, zpraveny všechny zúčastněné obce; při tom buďtež uvedeny důvody rozdělení daně.

(8) Ve věci rozdělení daně jest volno jak poplatníkovi tak i zúčastněným obcím podati odvolání, o němž rozhodne s konečnou platností finanční úřad II. stolice.

(9) Kde nestačí pro stanovení místa předpisu daně předcházející ustanovení, rozhoduje ministerstvo financí o tom, ve kterém místě se má daň předepsati.

(10) Stalo-li se první rozdělení daně pravoplatným, platí rozdělovací měřítko — pokud není promlčeno právo státu opravití vyměření daně — bez dalšího zpravování obcí tak dlouho, dokud některá ze zúčastněných obcí nebo poplatník nezavdá podnětu ku přezkoušení tohoto měřítka při rozdělení daně na některý příští rok.

Otázka, kde se daň předpisuje, jest důležitá s hlediska přírázek samosprávných svazků; návrh zákona navazuje

v zásadě na dosud platná ustanovení, hledí však stanoviti předpisy pokud možno nejjednodušší a nejpřesnější.

U stavebních podniků upouští se od dosavadního ustanovení, že za provozovnu se považuje jen sídlo stavební správy, jelikož ustanovení toto mělo za následek, že podnikatel mohl obce, v nichž po leta prováděl veliké a nákladné stavby, připraviti o podíl na výdělkové dani tím, že ponechal provozovací správu úmyslně v jiné obci, na př. v obci sídla své stavební kanceláře. Návrh zákona umožňuje, aby obcím, v nichž poplatník provádí po delší dobu stavby, byla přikázána poměrná část daně z podniku jeho vyměřené.

Novým jest ustanovení o dělbě daňové základny pro přírázky obecní u podniků, které zaměstnávají značný počet dělnictva, bydlícího v jiných obcích, než ve kterých se nalézá provozovna podniku. V těchto případech zkracuje se přírzková základna pro obec, v níž jest provozovna, o polovinu té části, která z daně na provozovnu přiřčené připadá poměrně na služební platy dělnictva bydlícího v jiných obcích. Z poloviny této části daně neplynou tedy obecní přírázky do obce, kde jest provozovna, nýbrž do fondu zřízeného podle § 10 zákona o nové úpravě finančního hospodářství svazků územní samosprávy. Tímto ustanovením má býti zmíněný fond posílen, aby snáze mohl plniti svůj úkol, pomáhati obcím, jimž vlastní přírázky nestačí na krytí nutných výdajů. Aby účel tento nemohl býti mařen, stanoví osnova zákona, že se přírázky pro fond vybírají týměž procentem, jakým stanoveny byly přírázky pro obec, v níž jest provozovna, nejméně však výměrou 100%. Provádění zmíněného ustanovení bude jistě značným zatížením pro berní správy při rozvrhu daňové sazby, z kteréhožto důvodu se dotčené ustanovení omezuje jen na provozovny se značným počtem dělnictva a na případy, kde vysoké procento dělnictva (25%) bydlí mimo sídlo provozovny.

Počátek a konec daňové povinnosti; změny v berním roce.

§ 59.

Daňová povinnost počíná se dnem, kterým bylo započato s provozováním dani podrobeného podniku, a končí se dnem, kterým bylo provozování podniku trvale a úplně zastaveno.

Vznik a zánik daňové povinnosti přimyká návrh zákona zcela logicky na vznik a zánik provozování dani podrobeného podniku (objektu daňového).

Povinnost oznamovati vznik, převzetí, přesídlení a zánik dani povinných podniků jest nutnou, aby byla zajištěna správná evidence poplatníků.

(¹) Podnikům, které vznikly počátkem nebo během berního roku, uloží se daň po prvé po projití tohoto roku podle všeobecně platných ustanovení.

(²) Převzetí podniku jinou osobou nebo sdružením osob rovná se vzniku nového podniku při zániku dosavadního podniku.

(³) Přesídlení podniku v berním roce nemění ničeho na jeho daňové povinnosti, leč jen pokud jde o rozdělení daně mezi jednotlivé provozovny podle ustanovení § 58.

§ 61.

Zanikne-li daňová povinnost v berním roce, zdání se výtěžek do zániku daňové povinnosti skutečně dosažený, přihlízejíc k ustanovení § 57, odst. 7. V tomto případě může být daň vyměřena již před projitím příslušného kalendářního roku.

§ 62.

(¹) Kdo započne nový dani podrobený podnik nebo převezme trvajícím již podnik nebo změni místo provozování trvajícím podniku, jest povinen ohlásiti to nejdéle s počátkem provozování příslušnému vyměřovacímu úřadu.

(²) Povinnosti této není poplatník zbaven, učinil-li u živnostenského úřadu ohlášku nařízenou živnostenskými předpisy; stačí však, předloží-li se včas vyměřovacímu úřadu kolku prostý opis ohlášky podané živnost. úřadu.

(³) Opominutí oznámení v odst. 1. označených může býti potrestáno pořádkovou pokutou, pokud nezakládá skutkové povahy jinakého trestného činu podle tohoto zákona.

(¹) O zániku daňové povinnosti jest poplatník povinen učiniti oznámení příslušnému vyměřovacímu úřadu do 30 dnů po zastavení provozování podniku. Zanikne-li daňová povinnost úmrtím poplatníka, jsou dědicové povinni oznámiti to do 3 měsíců po jeho úmrtí. Pro nepodání shora označených oznámení může býti uložena pořádková pokuta.

(²) K oznámení o úplném zániku daňové povinnosti nutno připojiti příznání.

(³) Z podniků trvale zastavených může býti na žádost poplatníkovu po dobu neprovozování daň dále ukládána na podkladě celoroční daňové sazby 10 Kč nebo, jde-li o protokolovanou firmu, na podkladě celoroční daňové sazby, která jest rozhodnou pro vznik povinnosti ku protokolování firmy. Žádost podati dlužno do lhůty v odst. 1. stanovené. Opětný počátek provozování taktéž zdaňovaného podniku rovná se vzniku nového podniku. Podrobnější ustanovení o předpisu daně z trvale zastavených podniků budou vydána vládním nařízením.

Vzhledem k tomu, že se může vyskytnouti zájem některého podnikatele na tom, aby zůstal předepsán všeobecnou daní výdělkovou ještě po zastavení provozování dani podrobeného podniku, přebírá zákon v § 63, odst. 3., s některými úchytkami, odůvodněnými provedenou změnou hlavních zásad všeobecné daně výdělkové, dosavadní ustanovení § 73, odst. 4., zákona o osobních daních potud, že na žádost poplatníkovu může se i po dobu neprovozování podniku předepisovati všeobecná výdělková daň roční sazbou 10 Kč, resp. pokud jde o protokolované firmy, roční sazbou, která jest rozhodnou pro povinnost k protokolování firmy (200 Kč, pokud se týče 400 Kč — podle zákona ze dne 30. června 1921, č. 260 Sb. z. a n.). Podrobnější ustanovení o způsobu předpisu daně ponechává návrh zákona nařízení.

Zvláštní ustanovení pro podomní a kočovní živnosti.

§ 64.

(1) Podomní obchod a živnosti (zaměstnání) provozované obcházením z místa na místo zdaní se všeobecnou daní výdělkovou sazbami uvedenými v § 57 podle pravděpodobného ročního výtěžku, který lze vzhledem ke způsobu provozování obchodu nebo živnosti (zaměstnání) a k užívaným provozovacím prostředkům očekávat v roce, na který se daň předpisuje.

(2) Daň zapraví se za celý rok najednou a napřed.

(3) Rozšíří-li se provozování obchodu nebo živnosti (zaměstnání) po zapravení daně v obvodu jednoho finančního úřadu II. stolice do obvodu jiného nebo jiných finančních úřadů II. stolice, budiž případný doplatek daňový, odůvodněný očekávaným zvýšením ročního výtěžku, zaplacen dříve, než se zaponče s provozováním v rozšířeném obvodu.

(4) Daň vyměří vyměřovací úřad příslušný podle sídla úřadu, který vydává, prodlužuje nebo rozšiřuje povolení ku provozování obchodu nebo živnosti (zaměstnání).

(5) Za účelem vyměření daně jest poplatník povinen podati u příslušného vyměřovacího úřadu přiznání před vydáním povolení ku provozování obchodu nebo živnosti.

(6) Má-li poplatník bydliště v obvodu příslušného vyměřovacího úřadu, předepíše se daň v obci bydliště, jinak v obci, ve které vyměřovací úřad má sídlo.

§ 65.

Ustanovení § 64 nevztahuje se na podniky, které se provozují na určitých místech střídavě ve stálých provozovnách, dále na trhovníky a na tuzemské obchodní cestující, kteří nejsou ve služebním nebo námezdním poměru. Zmíněné podniky a zaměstnání zdaní se podle všeobecných zásad uvedených v §§ 55 a dalších.

§ 66.

(1) Provozují-li cizinci obchod nebo živnost v tuzemsku jako cestující nebo obchodními cestujícími, kteří jsou v jejich službách, zdaní se všeobecnou daní výdělkovou sazbami uvedenými v § 57 podle pravděpodobného ročního výtěžku, který lze očekávat v roce, na který se daň předpisuje.

(2) Daň nesmí býti nižší nežli 200 Kč na jeden rok.

(3) Daň vyměří se vyměřovacím úřadem příslušným podle sídla úřadu, který rozhoduje o žádosti, aby bylo povoleno provozování obchodu neb živnosti v tuzemsku, a zapraví se pokaždé na celý rok napřed.

(4) Ustanovení § 64, odst. 5., platí tu obdobně.

(5) Daň se předepíše v obci, ve které vyměřovací úřad má sídlo.

§ 67.

(1) Výstavy, hudební produkce a podob., které se nepořádají podle licencí svědčících na obcházení z místa na místo, nýbrž se pořádají s dočasným užitím stálé provozovny podle zvláštních licencí vydaných pro každé jed-

notlivé místo, dále prodeje zboží, které se pořádají s dočasným užitím stálé provozovny (kočovní skladiště), buďtež zvláště zdaněny na každém provozovacím místě — pokud nejsou částí stálého podniku zdaňovaného podle všeobecných zásad uvedených v §§ 55 a dalších — příslušným vyměřovacím úřadem podle pravděpodobného ročního výtěžku.

(²) Daň předepíše se v místě provozování částkou, která připadá z daňové sazby stanovené v § 57 podle pravděpodobného celoročního výtěžku poplatného podniku (zaměstnání) poměrně na pravděpodobný výtěžek za dobu zamýšleného provozování v místě, pro které se daň vyměřuje, a jest splatna najednou a na před.

(³) Za účelem vyměření daně jest poplatník povinen podati u příslušného vyměřovacího úřadu přiznání dříve, než započal provozovati poplatný podnik.

Ustanovení pro podomní a kočovní živnosti přimykají se v podstatě k dosud platnému právu podle zákona o osobních daních a obsahují úchyly jen tudíž, pokud změněná konstrukce daně toho vyžaduje. To platí zejména o zásadě vyměření daně podle pravděpodobného ročního ryzího výtěžku, má-li daň býti placena napřed; odchylky od zásad platných pro stálé podniky bylo při dani pro podomní a kočovní živnosti, nutno stanoviti vzhledem k tomu, že jde o živly, které z velké části nemají stálého bydliště a že se daň předpisuje zároveň s vydáním povolení k provozování zmíněných živností.

Totéž platí i pro podniky podle § 67; ustanovením druhého odstavce tohoto paragrafu se dosáhne přiměřeného zdanění, aniž je podnik zdaňován za delší dobu, než za dobu skutečného neb alespoň zamýšleného provozování

HLAVA III.

Zvláštní daň výdělková.

Úvod.

Z pojmenování vyplývá, že jde o daň výdělkovou, která postihuje zvláště vyjmenované výdělečné podniky nebo zaměstnání na výdělek provozovaná. Jsou to podniky trojí skupiny: I. podniky povinné veřejně účtovat, II. podniky společností s ručením omezeným a III. podniky výdělečné, na nichž kapitálovou účastí, podílem na zisku nebo jiným způsobem aspoň 50% zúčastněna jest akciová společnost, komanditní společnost na akcie, těžiřstvo nebo společnost s ručením omezeným, tuzemskému zdanění nepodrobená. Základem zdanění jest ryzí výtěžek v obchodním roce docilený.

V Čechách, na Moravě a ve Slezsku činil výnos této daně:

Rok	Zvláštní výdělková	Všeobecná výdělková
1914	31,487.777	12,991.642
1918	63,420.669	52,970.193
1919	71,806.603	64,950.921
1922	217,923.266	180,851.360
1925	280,525.712	197,793.386

Na Slovensku a Podkarpatské Rusi činil výnos:

Rok	Zvláštní výdělková	Všeobecná výdělková
1922	10,605.457	41,205.576
1923	25,326.201	46,844.671
1924	21,683.233	36,771.896
1925	24,177.450	27,441.775

Dlužno uznati, že z daní výnosových tato forma daně relativně jest nejdokonalejší; dokonalejší nežli analogická daň ve státech jiných.

Proto osnova přidrzuje se formy dosavadní a zavádí jen některé změny; unifikující pak, běře za základ daň platnou z býv. Rakousku.

Z cifer předeslaných vyplývá, že touto formou výnos podniků byl co nejdokonaleji (s hlediska fiskálního) postižen. Základna daňová byla tu vlastně nejširší. Daň tato s vysokými přírážkami stala se nesnesitelnou a brzdou v pokroku. Poněvadž přečetné podniky touto daní postižené jsou podniky větší, na export odkázané, přemíra daňového břemene ohrozila i soutěživost podniků našich na světovém trhu. Odtud snaha, břemeno daňové zmírniti a limitovati přírážky.

Pokud jde o materiální ustanovení, vykazuje návrh zákona oproti nynějšímu právnímu stavu tyto podstatnější změny:

Okruh podniků podrobených zvláštní dani výdělkové jest rozšířen.

Možnost osvoboditi podniky napomáhající veřejným, dobročinným, nebo obecně užitečným účelům, rozšířena jest i na podniky obecně prospěšné, u nichž zájem veřejný převládá nad zájmem výdělečným.

Osvobození tato a rovněž i osvobození ipso lege stanovená, dotknou se citelně financí samosprávných, hlavně větších a zejména hlavních měst. Nová osvobození podniků státních, rovněž i podniků veřejných korporací, způsobiti mohla by i nebezpečnou konkurenci podnikání soukromému v témže nebo souvislém oboru. Stejně účinky mohly by vyplynouti i ze zatížení nestejnou daňovou sazbou. Tato hlediska bylo by nutno bráti v úvahu na př. když jednalo by se o spořitelnách. Je na snadě posuzovati tyto stejně jako okresní hospodářské záložny. Ale v praxi jest velký rozdíl mezi spořitelnami. A z toho důsledek: Ponechati vládě, aby stanovila osvobození buď od případu k případu nebo nařízením stanovila aspoň předpoklady osvobození všeobecně platné. Nově vzniklým podnikům národohospodářské důležitosti poskytuje návrh zákona možnost dosíci na určitou dobu buď plného, nebo částečného osvobození od daně s přírážkami.

Podstatně změněna jsou dosavadní ustanovení o základu daně. Tím jest nyní jen skutečný výtěžek, dosažený v obchodním období, které končí v roce berním, i tenkrát, trvá-li období kratší dobu nežli rok.

V daňových sazbách přináší návrh zákona úlevy proti nynějšímu stavu. Základní sazba daňová 10% se snižuje na 8%. Zvýhodněné podniky zdaňovati se budou 2 promille ze základního kapitálu. Sniženy jsou i sazby daně výdělkové pro výdělková a hospodářská společenstva nezvýhodněná, pro spořitelny a dobročinné, vzdělávací nebo kulturní nadace.

Aby vyhověno bylo přechetným stížnostem samostatných podnikatelů z kruhů živnostenských a obchodnických, najmě drobných, že jim některé družstevní podniky zvýhodněné působí konkurenci tíživou, navrhuji se přísné kautely, jež mají brániti překročování rámce zvýhodněné družstevní svépomoci.

Daňová povinnost.

§ 68.

(¹) Zvláštní dani výdělkové jsou podrobeny:
I. Podniky povinné veřejně účtovat.

Takové podniky jsou:

1. Podniky výdělečné, a to zejména:

- a) podniky akciových společností a komanditních společností na akcie;
- b) podniky těžištev;
- c) podniky pojišťovací kromě vzájemných pojišťoven;
- d) veřejné úvěrní ústavy;
- e) podniky státu a samosprávných svazků;
- f) podniky výdělkových a hospodářských společenstev, pokud tato neobmezují obchodní činnost na své členy podle § 75.

2. Podniky obecně prospěšné a podniky sdružení svépomocných, a to zejména:

- a) podniky společenstev uvedených pod čís. 1., lit. f, které obmezují obchodní činnost na své členy podle § 75;
- b) spořitelny;
- c) vzájemné pojišťovny;
- d) okresní záložny hospodářské, zřízené z bývalých kontribučních fondů obilních a

kontribučních fondů peněžních (zákon ze dne 6. června 1924, č. 128 Sb. z. a n.).

II. Podniky společností s obmezeným ručením a pravovárečných měšťanstev (pravovárečných komunit).

III. Jiné podniky výdělečné, na nichž jest účastí kapitálovou, podílem na zisku, nebo jinakým způsobem alespoň padesáti procenty zúčastněna akciová společnost, komanditní společnost na akcie, těžištev nebo společnost s ručením obmezeným, tuzemskému zdanění nepodrobená.

(²) Zvláštní daň výdělková se vyměří tomu, kdo provozuje podnik v odst. 1. uvedený.

Nově stanoví se daňová povinnost pro společnosti uvedené pod III. Ustanovení toto má zabrániti, aby cizozemské společnosti, které by jinak zvláštní dani výdělkové v tuzemsku byly podrobeny (§ 71 návrhu zákona), neunikaly povinnosti té tím, že nezřídí v tuzemsku samostatné provozovny, nýbrž účastní se pouze vkladem na tuzemském podniku, který zvláštní dani výdělkové není podroben (veřejná obchodní společnost).

Daňová povinnost jest obmezena na cizozemské společnosti akciové, komanditní společnosti na akcie, těžištev a společnosti s obmezeným ručením a na případy, kdy tyto společnosti jsou na tuzemském podniku účasti kapitálovou, podílem na zisku nebo jiným způsobem účastny alespoň 50%.

Ve výpočtu dani podrobených podniků nastaly tyto změny:

a) u podniků výdělečných (§ 83, I) bylo posavadní ustanovení o daňové povinnosti státních drah nahrazeno novým ustanovením pod I, 1, lit. e) zákona, které odstraňuje případné pochybnosti o tom, že zvláštní dani výdělkové jsou podrobeny — jako ostatně již jest i podle nynějšího právního stavu — nejso státní železnice, nýbrž veškeré podniky státní a obdobné podniky samosprávných svazků, jelikož i tyto svazky jsou povinny veřejně účtovat;

b) přihlízejíc k poměrům na Slovensku a v Podkarpatské Rusi byla z posavadního ustanovení § 83, I, lit. f) zák. o os. daních vypuštěna citace zákona ze dne 9. dubna 1873, č. 70 ř. z., a příkladný výpočet jednotlivých výdělkových a hospodářských společenstev;

c) ustanovení § 83, II, lit. e) bylo vynecháno jako bezpředmětné.

§ 69.

Rozšíří-li se provozování podniku, podrobeného zvláštní dani výdělkové, z provozovny tuzemské do ciziny, podroben je veškerý výtěžek podniku této dani.

§§ 69—71 obsahují ustanovení o poměru k cizině, která se kryjí s dosavadním zákonným stavem.

§ 70.

(1) Udrzuje-li tuzemský podnik v cizině trvalé provozování tím, že tam zřídí odbočku, výrobu, nákupnu nebo prodejnu, jednatelství, nebo že užívá v cizozemsku provozovacích prostředků, nebo jiným způsobem, zdaní se výtěžek cizozemského provozování, s výhradou ustanovení dalších paragrafů, toliko potud, pokud se neprokáže, že je podroben zdanění v cizině.

(2) Záleží-li dani podrobené provozování v odbytu z tuzemska do cizozemska nebo naopak, nesmí býti pokládána více než polovina výtěžku z tohoto odbytu za výtěžek provozování cizozemského; v případech pak, kde dani podrobený podnik vyrábí v tuzemsku zboží, které prodává v cizozemsku, nesmí býti vyloučena z daňové základny více než jedna třetina celkového výtěžku z tohoto provozování.

(3) Ve všech ostatních případech zdaní se podle tohoto zákona alespoň jedna desetina výtěžku celého podniku.

§ 71.

(1) Rozšíří-li cizozemský podnik svou činnost z provozovny cizozemské do tuzemska způsobem označeným v § 70, odst. 1., je podroben

zvláštní dani výdělkové z výtěžku tuzemské činnosti.

(2) Ustanovení § 70, odst. 2. platí obdobně pro výpočet výtěžku na tuzemsko připadajícího.

Osvobození od daně.

§ 72.

Od daně jsou osvobozeny:

a) podniky, které provozuje stát k účelům veřejné správy, včetně monopolů a státních železnic;

b) elektrické podniky, na kterých jest zúčastněn stát spolu se samosprávnými svazky, prohlášené za všeužitečné nebo na takové přeměněné podle zákona ze dne 22. července 1919, č. 438 Sb. z. a n. o státní podpoře při zahájení soustavné elektrisace a zákona ze dne 1. července 1921, č. 258 Sb. z. a n., jestliže dividenda (podíl na zisku) v jednotlivém roce vyplacená nečiní více než 4% základního kapitálu (§ 83, odst. 14). Činí-li vyplacená dividenda více než 4%, nejvýše však 6%, bude daň výdělková vyměřena z poloviny berně vyšetřeného základu;

c) zemědělské a lesní hospodářství státu a samosprávných svazků, avšak s tímž obmezením, jaké platí pro osvobození jednotlivého polního hospodáře od všeobecné daně výdělkové podle § 47;

d) nevýdělečné podniky spolků a společenských sdružení, spravujících se zásadou vzájemnosti, jakož i fondy zřízené veřejnými korporacemi nebo podnikateli pro vlastní zřízení, jejichž úkolem podle stanov jest, aby pojišťo-

valy platy nemocenské, úrazové náhrady, invalidní, starobní, vdovské, sirotčí pense a pohřebné, nebo aby poskytovaly podpory veřejným a soukromým úředníkům, zřízcům a čeledi, a to i dostávají-li příspěvky a dary od nečlenů.

Tuto výhodu poskytne ministerstvo financí sdružením stejného druhu, jejichž členové jsou zcela nebo z části jiného povolání (jako zejména menší živnostníci a rolníci) tehdy, je-li to žádoucím pro podporu veřejných, dobročinných nebo všeužitečných účelů a jsou-li částky jednotlivým účastníkům zajištěné přiměřeně jejich stavu;

e) Národní banka Československá;

f) okresní záložny hospodářské, zřízené z bývalých kontribučních fondů obilních a kontribučních fondů peněžních, uvedené v § 68, I, 2 d, obmezují-li svou činnost skutečně na využitkování vlastních kapitálů;

g) podniky společenstev a jiných sdružení zemědělců, jejichž účelem je společně opatřovat semena, hnojiva, hosp. stroje a nářadí, nebo jiné potřeby ku provozování polního hospodářství, ke zvelebení chovu dobytka (společenstva k chovu dobytka, k chovu býků, pastevní společenstva, spolky pro pojištění dobytka atd.) aneb společně podporovat jiné zemědělské snahy, je-li podle stanov rozdělování ryzích výtěžků vyloučeno a výtěžky se také skutečně nerozdělují, dále za těchto podmínek podniky společenstev a jiných sdružení živnostenských, jejichž účelem jest společně opatřovat stroje pro své členy a konečně sdružení zemědělců, která slouží k tomu, aby spo-

lečně zpracovala a zpeněžila výrobky ve vlastním polním hospodářství členů vytěženě, avšak s tím obmezením, jaké platí pro osvobození jednotlivého polního hospodáře od všeobecné daně výdělkové podle § 47.

Osvobození od výdělkové daně platí také pro svazy takových společenstev a sdružení, které sledují uvedené účely za stejných statutárních i skutečných podmínek, nebo které obstarávají vyrovnání peněz mezi svými svazovými společenstvy, obmezující při tom zúrokování vlastních závodních podílů podle stanov i skutečně nejvýše na 4%, pokud jsou zřízeny jako zapsaná výdělková a hospodářská společenstva a pokud obmezují svou obchodní činnost podle § 75 na své členy;

h) poštovní úřady šekové;

ch) Všeobecný pensijní ústav, jakož i náhradní ústavy pensijní omezující své obchody na pojišťování zřízců, avšak jen pokud jde o pojišťování zřízců ku pojištění povinných a jen do výše zákonem nebo stanovami předepsaných nejmenších plnění;

i) pojišťovny zřízené podle zákona o úrazovém pojištění dělníků;

j) Fond pro zaopatření zaměstnanců velko-
statků;

k) báňské bratrské pokladny;

l) pojišťovny zřízené podle zákona o pojištění zaměstnanců pro případ nemoci, invalidity a stáří a fondy jimi spravované, avšak jen pokud jde o pojištění osob podrobených pojistné povinnosti;

m) Pojišťovna osob samostatných a fondy jí spravované, s tímž obmezením jako pod lit. m);

n) Léčebný fond veřejných zaměstnanců a fondy jím spravované jakož i zvláštní fondy pro nemocenské pojištění pro zaměstnance státních podniků;

o) společnosti s omezeným ručením, zřízené za účelem poskytování zápůjček státem zaručených podle zákonů o stavebním ruchu.

Do zákona byla pojata tato nová ustanovení ohledně osvobození:

1. odst. 1., lit. a). Ustanovení toto bylo převzato z dosud platného ustanovení § 3, odst. 1., č. 1 zák. o os. daních o všeobecné dani výdělkové. Jelikož dani povinné podniky státní jsou podrobeny vesměs zvláštní dani výdělkové, nutno jejich případné osvobození od daně pojmouti rovněž do ustanovení III. hlavy;

2. odst. 1., lit. b). Osvobozením obecně prospěšných podniků od zvláštní daně výdělkové vyhovuje zákon četným přáním samosprávných svazků, jmenovitě pokud jde o osvobození podniků elektrárenských a plynárenských od zvláštní daně výdělkové. Osvobozeny jsou i dráhy, a to jak dráhy státní, tak i dráhy, jejichž vlastníkem jest některý ze samosprávných svazků (na př. zemské dráhy a pouliční dráhy městské).

K uvedeným osvobozením přibýlo nově osvobození od zvláštní daně výdělkové Národní banky Československé, zřízené podle zákona ze dne 14. dubna 1920, č. 347 Sb. z. a n., a zákona ze dne 23. dubna 1925, č. 102 Sb. z. a n., a osvobození zemědělského a lesního hospodářství státu a samosprávných svazků, avšak s tímž omezením, jaké platí pro osvobození jednotlivého polního hospodáře od všeobecné daně výdělkové podle § 47.

Od daně výdělkové osvobozují se i elektrárenské podniky, jimž byla přiznána všeužitečnost podle § 4 zákona č. 438/1919 Sb. z. a n. a na nichž je zúčastněn stát spolu se samosprávnými svazky. Ustanovení toto jest jen důsledkem ustanovení § 72, lit. b). Přiznává-li se osvobození od daně výdělkové jednotlivým podnikům elektrárenským, provozovaným státem neb samosprávnými svazky, pak jest důsledným, aby téhož osvobození požívaly i podniky týž účel sledující, které provozují tyto korporace společně. Osvobození je však vázáno podmínkou, že podniky takové musí být prohlášeny za všeužitečné podle zákona č. 438/1919, pokud se týče č. 258/1919 Sb. z. a n. a že rozdělená dividenda nesmí činit více než 4% základního kapitálu; činí-li více než 4%, nejvýše však 6%, bude daň výdělková vyměřena z poloviny berně vyšetřenoho základu.

§ 73.

(1) Ministerstvo financí může osvoboditi od daně výdělkové obecně prospěšné podniky,

u nichž zájem veřejný převládá nad zájmem výdělečným, ať již jde o podniky vlastní nebo pachtované, jakož i podniky, které napomáhají veřejným, dobročinným neb obecně užitečným účelům a při tom neposkytují trvale výtěžku neb poskytují výtěžku poměrně nepatrného. Osvobození může býti povoleno také jen částečně, na určitou dobu nebo pod podmínkami.

(2) Nově vzniklým tuzemským podnikům, vedoucím řádné obchodní knihy, které zavedou v tuzemsku dosud nezastoupenou nebo jen nedostatečně zastoupenou výrobu a jejichž vznik se doporučuje z národohospodářských ohledů, mohou býti na žádost, o níž rozhodne ministerstvo financí s ministerstvem průmyslu, obchodu a živností a dalšími zúčastněnými ministerstvy, na dobu nejdéle 5 berních let, počínajíc kalendářním (berním) rokem, v němž s provozováním bylo započato, poskytnuty daňové výhody v tom rozsahu, že podniky dotčené mohou býti osvobozeny od zvláštní daně výdělkové se všemi přírážkami, jestliže v jednotlivém roce vyplacená dividenda (podíl na zisku) nebude činiti více než 4% základního (kmenového) kapitálu. Činí-li vyplacená dividenda více než 4%, nejvýše však 6%, může býti daň výdělková vyměřena z poloviny berně vyšetřenoho základu.

(3) Upotřebí-li se rezervních fondů, nahromaděných daněprostě v létech, kdy podnik byl od daně výdělkové zcela nebo z poloviny osvobozen, k rozmnožení základního kapitálu (§ 83, odst. 14.) nebo k vyplacení dividendy (podílu na zisku) anebo k placení tantiem společenským orgánům, zdaní se částky ty v berním roce, ve kterém jich bylo takto upotře-

beno; jinak platí co do nakládání s rezervními fondy platné předpisy zákonné.

(⁴) Ustanovení § 52, odst. 2.—5. platí obdobně.

Do zákona bylo nově pojata ustanovení o možnosti osvobodit od zvláštní daně výdělkové podniky, které napomáhají veřejným, dobročinným nebo obecně užitečným účelům. Osvobození takové povolovalo se podnikům veřejně účtujícími již podle platného práva a to podle analogie v § 4 zák. o osobních daních.

§ 74.

(¹) Osvobození příslušející podle mezinárodních smluv zůstávají v platnosti, rovněž i osvobození, jež zvláštní zákony vyhrazuji místním železničním drahám a drahám nižšího řádu.

(²) Ustanovení zvláštních zákonů osvobozující úroky a důchody od daně rentové, jakož i od daně, na jejímž místě byla rentová daň svého času zavedena, neopravňují, aby tyto výtěžky byly ze základu zvláštní daně výdělkové vyloučeny.

V platnosti zůstávají osvobození podle státních smluv a osvobození poskytnutá zvláštními zákony místním drahám a drahám nižšího řádu (zák. čl. XXXI/1880 a zák. č. 2/1895 ř. z., pokud se týče č. 149 (1910) ř. z.).

§ 75.

(¹) Výhod podle §§ 83 a 90 požívají:

1. v § 68, I, 2 a) uvedená výdělková a hospodářská společenstva, která řídíce se zásadou svépomoci, obmezují svou činnost podle stanov i skutečně na své členy;

2. záložny uvedené v § 68, I, 2 d);

3. podniky uvedené v čl. IX., čís. 2 zákona ze dne 23. května 1919, č. 276 Sb. z. a n., o úvěru pro živnostníky válkou poškozené, pokud jde o provozování úvěrních obchodů z těchto úvěrů;

4. stavební sdružení, která sledují účely vyčtené v zákonech o státním fondu pro péči bytovou a jež podle těchto zákonů a statutu zmíněného fondu dlužno pokládati za sdružení všeužitečná.

(²) Rozšíří-li podniky v odstavci 1. uvedené svou činnost ve skutečnosti na nečleny, ztrácí pro berní rok, v němž rozšíření to se stalo, výhody podle § 83, odst. 2. a platí pro ně ustanovení § 83, odst. 1., 6. a případně odst. 12.

(³) Přiznání výhod hospodářským útvarům v odst. 1. pod č. 1 a 2 uvedeným však nevádí:

a) když si tyto opatřují půjčky od nečlenů aneb ukládají své pokladní přebytky u podniků a ústavů veřejně účtujících;

b) když úvěrní společenstva přijímají ručení nečlenů, aby právně zabezpečila půjčky poskytnuté členům, anebo vybírají za své členy pohledávky u nečlenů (inkaso);

c) když spotřební družstva (spolky) a družstva k opatrování surovin, jakož i sdružení zemědělců ke společnému opatření semen, hnojiv, chovného dobytka, hospodářských strojů a náradí nebo jiných potřeb ku provozování zemědělství, jakož i sdružení živnostníků ke společnému opatrování strojů nakupují zboží od nečlenů, ačli nejsou podle § 72, lit. g) vůbec od daně osvobozeny;

d) když výrobní společenstva prodávají své výrobky nečlenům; při tom musí se při užívání pracovních sil nebo při odběru hlavních surovin výrobních zásadně obmezovati na členy; vládním nařízením bude stanoveno, v jakém rozsahu lze na výpomoc nebo pro podřízené vedlejší výkony užívati cizích pracovních sil aneb odebíratí suroviny od cizích osob;

e) když spolky skladištní a odbytové prodávají nečlenům výrobky zhotovené členy nebo když jsou nepředvídatelnými a mimořádnými okolnostmi nuceny dodatí částečně i výrobky získané od nečlenů; vládním nařízením bude stanoveno, v jakém rozsahu mohou být dodány i výrobky od nečlenů získané;

f) když svaz společenstev z příkazu a na účet svých svazových společenstev obchoduje s jejich členy.

(4) Této výhody se nepozbývá, nemají-li členové podle stanov nároku na výtěžek (dividendu) ze závodních podílů splacených v posledním rozvahovém roce.

Základ daně.

§ 76.

(1) Zvláštní daň výdělková vyměřuje se na každý kalendářní (berní) rok.

(2) Základem pro její vyměření jest ryzí výtěžek, dosažený v obchodním období, které se končí v roce berním, ať ho bylo dosaženo vlastním provozováním dani podrobeného podniku anebo jeho pronájemem.

(3) Končí-li se pro změnu hospodářského období v témže berním roce několik období obchodních, buďtež jejich výsledky pro zdanění pravidelně sečteny.

(4) Nekončí-li se pro změnu hospodářského období v některém berním roce žádné období obchodní, jest podkladem vyměření daně na tento berní rok ryzí výtěžek, dosažený v obchodním období, končícím se po projití roku berního. Tento ryzí výtěžek rozdělí se na jed-

notlivá berní léta podle doby trvání obchodního období v tom onom roce berním.

(5) Je-li odůvodněno podezření, že změna v obchodním období se stala jen proto, aby bylo dosaženo příznivějšího zdanění, může vyměřovací úřad při ukládání daně na rok, v němž změna se stala, jakož i na rok nejbližší příští vzíti za podklad zdanění ona časová období, která by beze změny bilančního roku byla bývala rozhodnými obdobími obchodními. Při tom však nesmí při zdanění žádné období ani vypadnouti, ani nesmí býti k němu dvakrát přihlíženo.

Jako dosud, bude i nadále zvláštní daň výdělková vyměřována na každý kalendářní (berní) rok. Podstatných změn doznala dosavadní ustanovení o zjišťování vyměřovacího základu (§ 92 zák. o os. daních). Podle nynějšího práva byl podkladem pro vyměření daně pravidelně ryzí výtěžek dosažený v obchodním roce, který předcházel rok berní. Nevykazovala-li obojí závěrka výtěžku celoročního, nebo vykazovala-li snad výtěžek z obchodního období delšího jednoho roku, nastalo přepočítání výtěžku na dobu jednoho roku.

Toto ustanovení vedlo v praxi k značným tvrdostem. Tak na příklad: Nový podnik pracoval půl roku (od 1. 7. do 31. 12.) a dosáhl zisku 50.000 Kč, který byl podkladem zdanění jak na rok, v němž bylo s provozováním započato, tak i na příští rok berní, v němž snad nevydělal již nicého a byl koncem tohoto roku zastaven. Zdanil tedy podnik:

na první rok	50.000 Kč
na druhý rok částku na rok přepočtenou (2 × 50.000), t. j.	100.000 Kč

tedy celkem 150.000 Kč,
ačkoliv ve skutečnosti vydělal za oba roky jen Kč 50.000.

Jiný příklad:

Nový podnik začal se dne 1. 11. jednoho roku a sestavil první bilanci ke dni 30. 6. roku příštího. Tato vykazovala zisk 80.000 Kč, který byl podkladem zdanění. V tomto případě byla účetní závěrka podkladem pro vyměření daně výdělkové na 3 berní roky a podnik zdanil:

za první berní rok (od 1. 11.—31. 12.)	20.000 Kč
za druhý berní rok částku na rok přepočtenou	120.000 Kč
a na třetí berní rok rovněž	120.000 Kč

tedy úhrnem 260.000 Kč,
ač vydělal za všechna 3 léta snad mnohem méně, ba koncem třetího roku musil býti zastaven.

Tyto tvrdosti odstraňuje § 76 návrhu zákona. Dosavadní rozlišování mezi rokem obchodním a berním přestává. Základem zdanění jest skutečný výtěžek, dosažený v obchodním období, které se končí v roce berním (§ 76, odst. 2.). Přepočítání zisku na dobu jednoroční a případně zdanění téhož zisku na několik berních let místa nemá.

Příklad:

1. Podnik, bilancující podle kalendářního roku, počne poplatnou činnost dne 1. 3. 1927 a uzavře bilanci k 31. 12. 1927, výkazav ryzí zisk Kč 100.000.—. Podle platného práva zdanila by se částka Kč 100.000.— na berní rok 1927. Na berní rok 1928 by se částka ta přepočítala na rok a zdanilo by se tedy na rok 1928 Kč 120.000.—.

Podle tohoto zákona zdaní se Kč 100.000.— pouze jednou a to na berní rok 1927. Na berní rok 1928 zdaní se zisk roku 1928.

2. Podnik počne poplatnou činnost dne 1. 7. 1927 a uzavře bilanci k 30. 6. 1928 se ziskem Kč 100.000.—.

Podle dosud platného práva zdanilo by se na berní rok 1927 Kč 50.000.—, na berní rok 1928 Kč 100.000.— a na berní rok 1929 rovněž Kč 100.000.—.

Podle tohoto zákona zdaní se uvedený ryzí zisk Kč 100.000.— pouze jednou a to na berní rok 1928; na berní rok 1927 se žádná daň nepředepíše a na berní rok 1929 zdaní se zisk dosažený v době od 1. 7. 1928 do 30. 6. 1929.

§ 77.

(1) Ryzím výtěžkem jsou — s výhradou §§ 78 až 82 — rozvahové přebytky, ať se již rozdělují jako úroky, dividendy, tantiemy nebo pod jakýmkoliv názvem nebo podle jakéhokoli měřítká, nebo se ukládají do rezervních fondů, převádějí na nový účet nebo ať se jich konečně užije jiným způsobem.

(2) Základem vyměření zvláštní daně výtěžkové z podniků státních a z podniků samosprávných svazků jest ryzí výtěžek každého jednotlivého podniku. Za státní podnik při vyšetřování daňového základu ve smyslu tohoto ustanovení se považuje souhrn závodů spravovaných na podkladě zákona ze dne 18. prosince 1922, č. 404 Sb. z. a n., některým ze správních sborů.

Provozují-li jiní poplatníci několik dani podrobených podniků, jest daňovým základem

úhrn jejich ryzích výtěžků po odečtení ztrát, které snad vznikly u některých z těchto podniků.

§ 78.

K rozvahovým přebytkům připočtou se částky v nich neobsažené, jichž se užije z výtěžků obchodního období buď k některému z účelů v předešlém paragrafu výslovně výtčených, anebo k některému z těchto účelů:

a) k rozmnožení kapitálu v podniku uloženého;

b) k splacení kapitálů účastníky v podniku uložených, jakož i k úhradě takových dluhů, jichž zapravení z běžných výtěžků má podle zásad správné majetkové rozvahy v zápětí zvýšení majetkového salda podniku, nebo které se týkají záloh nebo příspěvků nepojatých podle § 79, lit. c) do daňového základu;

c) k zúrokování kapitálů v podniku uložených (v akciích, prioritních akciích, závodních vkladech, společenstevních podílech, vkladech komanditistů a pod.);

d) ku poskytnutí zárukových příspěvků, záloh a příplatků jiným podnikům;

e) ku příspěvkům, darům a jiným bezúplatným věnováním, leč že jich vyžaduje provozování podniků, dále ku příspěvkům do nemoženských, úrazových, starobních, invalidních, vdovských, sirotčích a pensijních pokladen nebo podobných ústavů, pokud je podnik platil nad povinnou zákonnou kvotu za své úředníky, zřízence, dělníky a služebníky, jakož i daně a dávky za ně placené, i když byl takový závazek smluvně převzat. Remunerace placené zaměstnancům podniku za konané práce pokládají se za výlohy vyžadované provozováním podniku.

Dary sloužící ke zlepšení starobních, invalidních, vdovských, sirotčích a pensijních požitků zaměstnanců a členů jejich rodin, jakož i podpory těmto podniky poskytnuté jsou odčitatelné, jestliže se dary a podpory ty buď přímo vyplácejí zaměstnancům a členům jejich rodin, anebo se ukládají do samostatných, k tomu zřízených, od jmění podniku oddělených pensijních nebo podpůrných fondů.

f) Ke krytí zvláštní daně výdělkové s přírážkami. Na vrub ryzího výtěžku zaúčtovaná zvláštní daň výdělková s přírážkami za berní leta počínajíc r. 1928 se odečte od daní podrobeného ryzího výtěžku, pokud byla v rozhodném obchodním období prokazatelně zapravena (§§ 273—275). Počínajíc tímže rokem jest odčitatelnou i reserva pro zvláštní daň výdělkovou, pokud jest přiměřená berní povinnosti roku, v němž byla zřízena a pokud podnik prokáže, že jí upotřebil v roce nejbližší příštím a to nejdéle do lhůty uvedené v § 307, odst. 1. č. 1., k placení zvláštní daně výdělkové s přírážkami;

g) ku placení daně rentové vybírané srážkou (§ 180) za věřitele;

h) k úhradě rozvahových ztrát převedených z předešlých let.

Tento paragraf srovnává se s dosavadním § 94 zák. o osobních daních, který byl návrhem zákona takto změněn:

1. úroky placené z dluhů kontrahovaných na prioritní obligace nebo jiné dílčí dlužní úpisy a na hypotéky jsou nyní odčitatelnými položkami vůbec.

Tímto přestává ovšem důvod pro osvobození zmíněných úroků od daně rentové a budou úroky ty podrobeny dani rentové u věřitele podniku, pokud ovšem nebude týž od ní osvobozen již podle ustanovení § 174 tohoto zákona.

Tímto ustanovením, které ostatně se srovnává i s nynějším právním stavem na Slovensku a v Podkarpatské Rusi (§ 17, č. 12 zák. čl. VIII/1909), vyhovuje se četným přáním v tom směru na finanční správu vzneseným. Tím

jest umožněno podnikům, aby si místo drahého úvěru běžného zaopatřily peníze lacinějším úvěrem dlouhodobým buď hypotečním nebo na obligace prioritní;

2. odčitatelnými jsou jen příspěvky, dary a jinak bezúplatná věnování, pokud jich vyžaduje provozování podniku. Veškeré ostatní příspěvky a dary, komukoliv poskytnuté, k nimž podnik není podle platných zákonů povinen, nemohou daněprostě zkracovati daňový základ. Neodčitatelnými jsou i daně a dávky za zaměstnance podnikem placené, a to i když jde o závazek smluvní. Dary podniku ke zlepšení zaopatřovacích požitků zaměstnanců a členů jejich rodin, jakož i podpory jim podniky poskytnuté jsou odčitatelné, budou-li poskytnuty buď přímo neb uloženy do zvláštních samostatných fondů. Ustanovení tato jsou obdobnými s ustanoveními § 17, č. 5 a 6.

3. Podle původního návrhu měly býti jen skutečně zaplacené daně odpočitatelnou položkou. Teprve ve výboru koaličním podařilo se nám prosadit, že také jen zúčtovaná daň výdělková s přírážkami bude odčitatelnou položkou.

§ 79.

(1) Naproti tomu se dále uvedené položky do daňové základny nezapočítávají, nebo, nebylo-li k nim již při výpočtu rozvahových zbytků jako k srážkám hleděno, od těchto odpočítávají:

a) rozvahové převody zisků z předešlých let;

b) výtěžky z předmětů podrobených dani pozemkové a domovní částkou, která jest základem pro vyměření daně pozemkové a domovní (§ 148); u předmětů podrobených domovní dani třídní budiž za výtěžek pokládána částka, kterou by předmět, kdyby byl podroben domovní dani činžovní, musil poskytovat jako činžovní výtěžek (§ 148), aby domovní daň činžovní se rovnala domovní dani třídní, z předmětu skutečně předepsané;

c) garanční příspěvky nebo státní zálohy; dále subvence a jinaké dary;

d) prémiové rezervy, které u pojišťoven jsou určeny na úhradu pojištění koncem roku ještě neprošlých, pak částky, které nebyly koncem roku ještě vyplaceny za škody již ohlášené anebo za jiné případy pojištění;

e) úroky podnikem zaúčtované pokud není v § 78, lit. c) výslovně nařízeno, aby byly po-
jaty do daňového základu;

f) odpisy, které jsou úměrné opotřebení nebo znehodnocení inventáře nebo provozovacího materiálu, jakož i ztrátám na podstatě, na kur-
su nebo jiným ztrátám při provozování obcho-
dů nastalým, dále části výtěžku, které se z téže
příčiny ukládají do zvláštních rezerv (reservy
pro odpisy, umořování a pod.), v tomto případě
však jen tehdy, byly-li tyto rezervy věnovány
úhradě úbytků a ztrát určitého označeného druhu
a ztráty a úbytky tohoto druhu buď již nastaly
nebo lze-li je očekávat jako předvídaný výse-
dek obchodních poměrů.

Pochybuje-li úřad o přiměřenosti odpisu nebo
úložek, zjistí ji výsledkem znalců.

Podniky, která počínajíc rokem 1927 vystaví,
přestaví, přistaví, nebo nastaví budovy pro pro-
vozování podniků včetně budov s byty pro
vlastní úředníky nebo dělníky anebo které vy-
mění staré nebo pořídí nové stroje a zařízení,
mohou si v pěti letech, počínajíc obchodním
obdobím, v němž stavba byla dokončena anebo
stroje a zařízení byly vyměněny nebo nově po-
řízeny, vedle odpisů svrchu uvedených daně-
prostě odepsati dalších 20% nákladu na stavbu
nebo stroje a zařízení prokazatelně vynalože-
ného.

Užije-li se těchto budov v době deseti let, po-
čínajíc rokem, v němž stavba byla dokončena,
k jiným účelům než vpředu uvedeným, má to
za následek dodatečné zdanění mimořádného
odpisu 20% pro berní leta, v nichž odpis ten byl
proveden.

Zmíněné mimořádné odpisy nepřislušejí však
co do nákladů se znovuzřízením předmětů ži-
velní pohromou poškozených, pokud pro tyto
náklady bylo užito výhod zákona ze dne 23.
června 1926, č. 149 Sb. z. a. n.

Spořitelnám a pojišťovacím ústavům, které
přidělují účetní, avšak nerealizované kursovní
zisky zvláštním rezervám pro kursovní ztráty,
nelze odeprítí vyloučení takovýchto přidělů
z daňového základu.

Upotřebí-li se odepsaných částek k výměně
inventáře nebo provozovacího materiálu, nebu-
diž v tom spatřováno rozmnožení kapitálu
v podniku uloženého (§ 78, lit. a);

g) tantiemy vyplacené podle smlouvy zaměst-
nancům podniků;

h) u spořitelen odměny, které dostávají z ry-
zího výtěžku členové správy a revisního od-
boru nebo zaměstnanci za své služby; u všech
ostatních podniků odměny společenských orgá-
nů (představenstva, správní rady, dozorčí rady,
revisorů, jednatelů-společníků a pod.), jestliže:

1. tyto mají na ně právní, žalovatelný nárok,
2. jsou neodvisly na docílení ryzího výtěžku,
3. jsou svou výší přiměřeny pracím uvede-
nými orgány v podniku konaným,
4. činnost jmenovaných orgánů v podniku vy-
víjená jest prokazatelně jejich hlavním povolá-
ním a jest taková, že by jí jinak musily konati
placené síly zaměstnanecké, a
5. odměny ty nečiní u podniků společností
s obmezeným ručením dohromady více než 30%
a u ostatních podniků dohromady více než 10%
ryzího výtěžku.

i) U podniků, které měly prokazatelně na po-
čátku hospodářského období pro zdanění roz-

hodného ve svém vlastnictví alespoň 15% akcií, kuksů, podílů nebo užitkových listů jiného tu- zemského, této dani podrobeného podniku, po- díly na zisku tohoto podniku;

j) rozděluje-li se u výtěžkových a hospodář- ských společenstev výtěžek nebo část jeho čle- nům podle vykonané práce, podle dodaných su- rovin atd., buď sice tato rozdělená částka po- jata do daňového základu, ale společenstva jsou oprávněna odečísti částku, rovnající se tržní ceně těchto výkonů (dodávek), čítajíc v to i zá- vadky členům napřed snad dané;

k) příspěvky do Všeobecného fondu peněžních ústavů v republice Československé a výpomoci z něho poskytnuté;

l) příspěvky do Zvláštního fondu pro zmír- nění ztrát povstalých z poválečných poměrů a podpory z tohoto fondu poskytnuté, jakož i pří- spěvky výtěžkových a hospodářských společen- stev (družstev) do zvláštních fondů, zřízených u jejich ústředí (svazů) podle zákona o Zvláš- tním fondu;

m) renty za postátněné nebo trvale do státní správy převzaté podniky, pokud jim příslušelo osvobození od zvláštní daně výtěžkové již podle ustanovení platných před vydáním tohoto zá- kona.

(²) Vztahují-li se výdaje v odst. 1. vyčtené zá- roven na podniky nebo části výtěžku, zvláštní dani výtěžkové podrobené i nepodrobené, buď- tež odečteny pouze ony části těchto výdajů, kte- ré připadají na podniky nebo výtěžky dani podrobené. Nelze-li těchto částí přesně určit, předpokládá se, že se rozvrhují na podniky nebo výtěžky podle hrubých příjmů.

Ve výpočtu odčitatelných položek nastaly proti posa- vadnímu stavu (§ 95 zák. o os. daních) tyto změny:

1. Nezapočítatelnost sůbvenčí do daňového základu, ob- mezená § 95, lit. c) zák. o os. d. jen na sůbvenče posky- tované státem, zemí nebo jinými veřejnými korporacemi výtěžkovým a hospodářským družstvům, jest nyní vyslo- vena všeobecně; nezapočítatelnými jsou i jinaké dary.

2. Ustanovení § 95, lit. e), druhá věta, obsahující pří- kladně vypočítávání jednotlivých druhů odčitatelných úroků, bylo vypuštěno a bude pojmato do prováděcího na- řízení.

3. Novým jest ustanovení o mimořádných odpisech na budovách provozních a strojích. Počíná se poskytnuta možnost, aby si v 5 letech, počínajíc obchodním obdobím, v němž byla stavba dokončena nebo stroje a zařízení na- koupeny, odepsaly vedle normálních odpisů daněprostě mimořádně dalších 20% nákladu na stavbu nebo stroje a zařízení prokazatelně vynaloženého. Tim má se podpořit provádění staveb pro provozování podniků nutných a umožnit náhradu, resp. nákup nových strojů a zařízení.

Obdobné ustanovení jest v § 55, odst. 1, co do všeobecné daně výtěžkové.

4. Příspěvky k zaopatření zřízených jsou odčitatelnou po- lžkou jen tehdy, je-li podnik k nim podle zákona povinen.

5. Do zákona bylo nově pojato ustanovení, kterým má býti zamezeno, aby dividendy, zdaněné zvláštní dani výt- žekovou u podniku jednoho, nebyly zdaněny touže dani u podniku druhého, když tento má ve svém vlastnictví určitý počet akcií, kuksů, podílů neb užitkových listů onoho podniku [§ 79, lit. i)]. Pro toto ustanovení mluví důvody všeobecného národohospodářského prospěchu, ne- boť tím se nemalou měrou podporuje akce, najmě peněž- ních ústavů, o zvýšení kapitálové účasti na tuzemských podnikcích a tím urychluje osamostatňovací proces našeho hospodářského života od ciziny. Poskytnuti této výhody jest obmezeno jen na dividendy podniků tuzemských a podmíněno vlastnictvím alespoň jedné pětiny akcií atd. na počátku hospodářského období pro zdanění rozhodného. Obdobné zákonné ustanovení máme již v právu platném na Slovensku a v Podkarpatské Rusi (§ 17 zák. čl. VIII/1909 ve znění zák. čl. XXXIV/1916). Podobně tomu jest i v zákonodárství německém a rakouském.

(¹) Reservy, označené v § 79, lit. d) a f), zda- nují se jen tehdy, když a pokud se jich upotřebí způsobem, který zakládá berní povinnost; za takové upotřebení pokládá se zejména, rozdě- lují-li se z nich při zrušení společnosti nebo sdružení (§ 68) přebytky nad kmenový kapitál. Pokud nebyly přebytky nad kmenový kapitál

pojaty do daňového základu již při dřívějším vyměření daně, zdaní se dodatečně a poplatník je za tou příčinou povinen je přiznati. Pouhé rozdělení akciového nebo kmenového kapitálu při zrušení společnosti nebo spolku nepokládá se za upotřebení dani podrobené.

(2) Dodatečné zdanění rezerv podle předchozího odstavce nenastane při splynutí podniku (fusi) podle obchodního práva, dále při přeměně podniků ve společnosti akciové a společnosti akciových ve společnosti s obmezeným ručením, při přeměně společností s obmezeným ručením ve výdělková a hospodářská společenstva, při splynutí spořitelén v jednu neb při splynutí spořitelény s jiným veřejně účtujícíím peněžním ústavem, dále při splynutí právovárečného měšfansiva se společností akciovou, při splynutí okresních hospodářských záložen v jednu nebo při splynutí okresní hospodářské záložny s jiným veřejně účtujícíím peněžním ústavem a konečně při splynutí výdělkových a hospodářských společenstev ve společenstvo jedno. Úlevy tyto nevyklučují však dodatečné zdanění uvedených rezerv, užije-li se jich v pozdější době k účelům poplatným.

Znění se srovnává v podstatě s dosavadním § 96 zák. o os. daních.

Novým jest ustanovení 2. odstavce tohoto paragrafu, kterým má býti umožněno podnikům splynutí s jinými podniky nebo přeměna jejich právní formy ve formu jinou. V těchto případech nenastane dodatečné zdanění rezerv do té doby, dokud jich nebude skutečně použito k účelům poplatným.

§ 81.

(1) Ztráty a výdaje hrazené z rezerv označených v § 79, lit. f), nesmějí býti pojaty do všeobecného provozovacího účtu.

(2) Pokud pojišřovací ústavy zapravují výdaje (výplaty škod a zpětné koupě) z rezerv, uvedených v § 79, lit. d), smějí je pojmouti do provozovacího účtu jen tehdy, započte-li se navzájem plná hodnota jako příjem z těchto rezerv.

(3) Jsou-li tyto, jakož i ostatní rezervy nebo fondy zvláště uloženy, připočtou se dosažené výtěžky k ryzimu výtěžku podniku, pokud se jich neuzije ke hrazení výdajů, které zatěžují tyto rezervy nebo fondy podle jejich zvláštního určení.

(4) Uhradí-li se ztráty a výdaje podle zákona odčitatelné, které by jinak byly zatížily všeobecný provozovací účet, z úložky, která byla již zdaněna, anebo z jejich zdaněných výtěžků, jsou při vyměření výdělkové daně srážkovou položkou.

§ 82.

Není-li žádného rozvahového přebytku, přihlíží se toliko k částkám, které se obdobně podle § 78 mají pojmouti do daňového základu; od nich odečtou se částky, které z příjmu dlužno vyloučiti, a rozvahová ztráta.

Daňové sazby.

§ 83.

(1) Zvláštní daň výdělková činí, pokud se v dalším jinak nestanoví, 8% dani podrobeného ryzího výtěžku.

(2) U výdělkových a hospodářských společenstev, jakož i jiných podniků, uvedených v § 75, činí výdělková daň dvě tisíciny základního ka-

pitálu, vyjímajíc případy zdaňování likvidačních přebytků (§ 80), kde se předepíše 4% daň výdělková a 4% likvidační přírážka z přebytků likvidačních, dani podrobených.

(3) U ostatních výdělkových a hospodářských společenstev (§ 68, I, 1 f), pokud se jejich obchodování pohybuje v zákonných a stanovami určených mezích, činí daň výdělková:

z prvních 20.000 Kč dani podrobeného ryziho výtěžku	2%
z dalších 30.000 Kč dani podrobeného ryziho výtěžku	3%
z dalších 50.000 Kč dani podrobeného ryziho výtěžku	4%
a z dalších částek (přes 100.000 Kč)	5%

(4) Spořitelnám a dobročinným, vzdělávacím nebo kulturním nadacím vyměří se daň výdělková:

z prvních 20.000 Kč dani podrobeného ryziho výtěžku	1%
z dalších 30.000 Kč dani podrobeného ryziho výtěžku	2%
z dalších 50.000 Kč dani podrobeného ryziho výtěžku	3%
a z dalších částek (přes 100.000 Kč)	4%

(5) U vzájemných společností pojišťovacích činí daň jednu tisícinu úhrnu ročních ryzích premii (po srážce nahrazených premii — bonus).

(6) Akciovým společností, akciovým spolkům, komanditním společností na akcie, těžírstvům a společností s omezeným ručením předepíše se vedle výdělkové daně (odst. 1.) ještě přírážka rentabilitní, a to při výnosnosti podniku

nad 6 až 8% přírážka	2%
nad 8 až 10% přírážka	3%
nad 10 až 12% přírážka	4%

nad 12 až 14% přírážka 5%
a nad 14% přírážka 6%
dani podrobeného ryziho výtěžku.

(7) U výdělkových a hospodářských společenstev, uvedených v odst. 3., činí rentabilitní přírážka (odst. 6.) při výnosnosti podniku

nad 6 až 8%	2%
nad 8 až 10%	3%
a nad 10%	4%

dani podrobeného ryziho výtěžku.

(8) Výnosnost budiž vypočtena z poměru dani podrobeného ryziho výtěžku ke kapitálu ukládacímu. Ukládacím kapitálem jest splacený kapitál základní s připočtením pravých rezerv bilančně vykázaných podle stavu na počátku obchodního období pro zdanění rozhodného (§ 76). U výdělkových a hospodářských společenstev započtou se splacené společenstevní podíly do ukládacího kapitálu dvojnásobnou částkou.

(9) Je-li výtěžek vypočítán za několik obchodních období, jest rozhodný ukládací kapitál na počátku prvního z nich.

(10) Je-li základem daně ryzí výtěžek z doby delší nebo kratší jednoho roku, budiž ukládací kapitál přiměřeně přepočten.

(11) Sazeb uvedených v odst. 6. a 7. dlužno užítí tak, aby z ryziho výtěžku, jenž byl zat za podklad pro výpočet procenta výnosnosti, nezbyvalo po odečtení přírážky méně, než by zbylo z ryziho výtěžku, rovnajícího se nejvyššímu procentu výnosnosti stupnice nejbližší nižší, po srážce příslušné přírážky.

(12) Při zdaňování likvidačních přebytků (§ 80) společností, uvedených v odst. 6, a 7., nastupuje na místo rentabilitní přírážky přírážka likvi-

dační, která činí 4% z likvidačních přebytků dani podrobených.

(13) Daň s případnou rentabilitní přírážkou nesmí však být menší než jedna tisícina základního kapitálu poplatníka, uloženého v podniku dani podrobeném, u pojišťovacích společností na akcie (vyjímajíc společnosti výhradně zajišťovací) ne méně než jedna tisícina z úhrnu ročních ryzích premií (po srážce nahrazených premií — bonus).

(14) Základním kapitálem jest u akciových společností a komanditních společností na akcie splacený akciový kapitál, u výdělkových a hospodářských společenstev úhrn splacených závodních podílů členských a u společností s omezeným ručením a těžišťev splacený kmenový kapitál, pokud se týče cena kuksů, v obou případech příplatky v to počítajíc.

(15) Slouží-li základní kapitál poplatníků zároveň dani podrobeným i nepodrobeným podnikům nebo závodům (§§ 70, 71 a 72), jakož i v případech, které nejsou v odst. 14. zvláště vypočteny, budiž základní kapitál v podnicích nebo závodech dani podrobených uložený zvláště vykázan.

(16) Pro výpočet daně, rentabilitní a likvidační přírážky zaokrouhlí se daňová základna na 100 Kč dolů.

(17) Rentabilitní a likvidační přírážky nejsou podkladem pro vyměňování a vybírání jakýchkoliv přírážek.

Podle dosud platných ustanovení zákona o os. daních zdaňuje se dani povinný výtěžek pravidelně jednotnou sazbou 10%. Výjimka jest u společenstev výdělkových a hospodářských, založen a spořitel, u nichž jsou berní sazby odstupňovány podle výše berně vyšetřené výtěžku a u vzájemných pojišťoven, u nichž berní sazba činí 1⁰/₁₀₀ ryzích premií.

Při jednotné pro všechny podniky bez rozdílu platné berní sazbě zůstává otázka hospodářské kapacity jednotlivých podniků úplně stranou. Desetiprocentní sazbu postiheny jsou stejně podniky pracující s malou výnosností investovaných kapitálů, jako podniky vykazující výnosnost do desítek procent jdoucí.

Tuto tvrdost jednotné sazby vyrovnávala finanční správa za války tím, že zavedla k dani výdělkové zvláštní rentabilitní přírážku, přihlížející k výnosnosti podniku. Po převratu zavedena byla u nás místo přírážky rentabilitní přírážka válečná, odstupňovaná rovněž podle výnosnosti podniku. Také pro zdaňování válečných zisků let 1914 a 1915 podle cis. nař. ze dne 16. dubna 1916, č. 103 ř. z., byla zavedena sazba progresivní a v zákoně ze dne 16. února 1918, č. 66 ř. z., o zdaňování válečných zisků let 1916 a dalších byla pak k progresivní sazbě přičleněna zvláštní přírážka, vypočtená rovněž podle výnosnosti.

Zákon zachovává v podstatě zásadu jednotné proporcionální sazby berní, přihlíží však i k výnosnosti podniku tím, že zavádí u podniků, které mají základní kapitál, k daňové sazbě přírážku rentabilitní, odstupňovanou podle relativní výnosnosti podniku.

Relativní výnosnost podniku vypočítává se u podniků podrobených rentabilitní přírážce z poměru dani podrobeného ryzího výtěžku ke kapitálu ukládácímu. Pojem ukládácího kapitálu vysvětluje § 83, odst. 8.

Při zjišťování ukládácího kapitálu výdělkových a hospodářských společenstev započtu se splacené společenstevní podíly dvojnásobnou částkou. Důvodem pro to jest okolnost, že členové společenstev ručí za případné ztráty ještě další (nejméně jednonásobnou) částkou upsaných společenstevních podílů.

Jelikož předpis rentabilitní přírážky předpokládá i bilančně vykázaný základní kapitál a dani podrobený ryzí výtěžek, nenastane předpis rentabilitní přírážky ve všech případech, kde jednoho neb obou z uvedených faktorů není. Tak nenastane předpis rentabilitní přírážky na pří. u státních a zemských podniků a u podniků samosprávných svazků, které nemají základního kapitálu. Tak jest i u spořitel, a vzájemných pojišťoven, u těchto také proto, poněvadž se u nich nezjišťuje ryzí výtěžek.

Pro nedostatek dani podrobeného ryzího výtěžku nenastane předpis rentabilitní přírážky dále u podniků vyjmenovaných v § 75 a samozřejmě i v případech berně vyšetřené ztráty (tedy při předpisu daně minimální podle odstavce 13.).

Jelikož předpis rentabilitní přírážky předpokládá i výnosnost podniku, nenastane její předpis dále i při likvidaci podniku, pokud tato se obzahuje jen na realizaci jmění. Provozuje-li společnost po dobu likvidace podnik dále, byť i v míře omezené, a dosahuje ryzích výtěžků, předepíše se i v tom případě vedle normální daně přírážka rentabilitní.

Jelikož se při likvidaci podniku rentabilitní přírážka nepředpisuje, hromadily by podniky po celou dobu svého provozování tajné rezervy, které by usly přírážce rentabilitní. Toho nelze připustiti. Proto jeví se nutným, aby tyto tajné rezervy při předpisu daně likvidační byly též podrobeny určité přírážce. K tomu zavádí se t. zv. pří-

rázka likvidační, která činí u podniků vyjmenovaných v odst. 6. čtyři procenta z likvidačních přebytků dani podrobených.

Vedle podniků vyjmenovaných v odst. 6. podrobeny jsou likvidanci přírážce i podniky uvedené v § 75, u nichž se jinak po dobu jejich provozování přírážka rentabilitní z důvodů svrchu uvedených nepředpisuje. K úlevám, které návrh zákona v § 83, odst. 2., uvedeným podnikům poskytuje, byla vedena finanční správa úvahou, že jde o všechny, svépomocné podniky rázu nevýdělečného. Této své povahy pozbývají však podniky ty, jakmile vstoupí v likvidaci a snaží se své jmění co nejvýhodněji zrealizovati a likvidační přebytky, v nichž budou i realizované dřívější tajné rezervy, mezi své členy rozdělit. Tu nutno podniky ty co do zdaňování likvidačních přebytků likvidační přírážkou postavit na roveň ostatním podnikům výdělečným.

Vedle úlev stanovených co do výše berní sazby pro podniky uvedené v § 75 poskytuje § 83 návrhu zákona úlevy berních sazeb výdělkovým a hospodářským společenstvům nezvýhodněným (odst. 3.), spořitelnám (odst. 4.) a vzájemným pojišťovnám (odst. 5.), vesměs hospodářským útvarům, které již v zákoně o os. daních v tom směru byly privilegovány.

U nezvýhodněných výdělkových a hospodářských společenstev činila podle zákona o os. daních daň 4—10% podle výše ryziho dani podrobeného výtěžku. Na území Slovenska a Podkarpatské Rusi jsou podle platného práva taková družstva, která sice jsou hospodářskými a výdělkovými společenstvy úvěrními, ale nikoliv podle zák. článku XXXIII/1898, zdaňována 10%, resp. 12—16% podle poměru ryziho výtěžku dani podrobeného k vlastnímu kapitálu podniku. Zdanění jen 6% nastupuje, jde-li o družstva výrobní, nákupní a potravní, která nevyplácejí více než 5% dividendy.

Návrh zákona stanoví pro nezvýhodněná družstva daňovou sazbu 2% až 5%, postupovanou podle výše ryziho výtěžku, a přírážku rentabilitní, odstupňovanou podle výnosnosti družstva.

Obecní a spolkové spořitelny platily podle zákona o os. daních 3—10% daň podle výše ryziho, dani podrobeného výtěžku. Návrh zákona zavádí pro spořitelny odstupňovanou daň výdělkovou, při čemž počíná daňová sazba v prvním stupni 1% a stoupá v nejvyšším stupni na 4% částí ryziho výtěžku dani podrobeného.

Na Slovensku a v Podkarpatské Rusi platí tyto sazby jen pro spořitelny zřízené podle zákona ze dne 14. dubna 1920, č. 302 Sb. z. a n. Pro spořitelny zřízené tam ve formě akciových společností platila by normální sazba s rentabilitní přírážkou pro akciové společnosti stanovená.

Zdaňování dobročinných, vzdělávacích a kulturních nadací nižšími sazbami (§ 83, odst. 4.) jest odůvodněno jejich charakterem.

U vzájemných společností pojišťovacích ponechává návrh zákona v platnosti dosavadní ustanovení § 100, odst. 9., zákona o os. daních, podle kterého činí daň výdělková 10/100 ročních ryziích premií po srážce premií nahrazených (bonus).

Zákon (odst. 13.) přejímá také ustanovení § 100, odst. 2., zákona o osobních daních o t. zv. dani minimální s úchytkou, že u akciových společností výhradně zajišťovacích činí minimální daň — obdobně jako u jiných podniků akciových — 10/100 kapitálu základního. Zabývá-li se však společnost vedle obchodů zajišťovacích také příjmy pojišťováním, bude minimální daň vyměřena 10/100 ze všech ročních ryziích premií (po srážce premií nahrazených).

Dosavadní 10% daňovou sazbu (§ 100, odst. 1., zák. o os. d.) snižuje návrh zákona na 8% ryziho výtěžku.

Místo předpisu a dělba daně.

§ 84.

Zvláštní daň výdělková předepisuje se, jsou-li provozovny podniku v témže místě, kde sídlí podnikatel, v obci tohoto místa.

§ 85.

(1) Není-li u dolů, továren nebo u jiných podniků, zaměstnávajících se výrobou, provozovna v obci sídla podnikatelova, předepíše se 15% daně vyměřené ze všech takových podniků téhož podnikatele v obci sídla podnikatelova, ostatních 85% v obci, kde je provozovna. U stavebních podniků považuje se za provozovnu jen takové provádění staveb, které vyžaduje doby delší dvou let.

(2) Jsou-li však provozovny v několika obcích, rozdělí se 85% podíl daně mezi tyto obce v poměru částek, jež v nich byly vydány na služné a mzdy, v to počítajíc tantiemy zřízenců.

(3) Nedá-li se dělba daně provést v poměru v odst. 2. uvedeném, rozdělí se daň mezi jednotlivé provozovny podle jejich hospodářského významu pro celkový podnik; při tom nečiní rozdílu, jsou-li jednotlivé provozovny samostatny nebo je-li mezi nimi poměr hlavního, pobočného nebo pomocného závodu.

(4) Podnikatelům a zúčastněným obcím jest volno, aby se co do rozdělení 85% podílu daně dohodli i na jiném vhodném dělidle.

(5) Rozprostírá-li se provozovna do obvodu několika obcí, rozdělí příslušný vyměřovací úřad daň připadající na zmíněnou provozovnu mezi zúčastněné obce z volné úvahy podle míry poměrné důležitosti jednotlivých částí provozovny, přihlížeje ku břemenům, která vznikají obcím provozovnou nebo provozováním podniku, a ku ploše, kterou provozovna v obcích zaujímá; to platí též při podzemním dolování.

(6) Bydlí-li ze zaměstnanců provozovny počátkem berního roku nebo počátkem obchodního období pro zdanění rozhodného alespoň jedna čtvrtina trvale v jiných obcích, než ve které jest provozovna, zmenší se přírážková základna pro obec, v níž jest provozovna, o polovici té částky, která připadá poměrně na služební platy zaměstnanců bydlících mimo obec; obecní přírážky k polovině daňové částky připadající poměrně na služební platy zaměstnanců, bydlících v jiných obcích, plynou do zvláštního fondu, zřízeného podle § 10 zákona o nové úpravě finančního hospodářství svazků územní samosprávy. Přírážky pro zmíněný fond vybírají se týmž procentem, jakým byly stanoveny přírážky pro obec, v níž jest provozovna, nejméně však výměrou 100%. Ustanovení tohoto odstavce neplatí pro podniky, které ve všech svých provozovnách, ležících v téže obci, nezaměstnávají trvale alespoň 400 zaměstnanců.

(7) Rozdělení daně jest podstatnou součástíkou platebního rozkazu; o prvním rozdělení daně buďtež opisem platebního rozkazu, pokud se týká rozdělení daně, zpraveny všechny zúčastně-

né obce; při tom buďtež uvedeny důvody rozdělení daně.

(8) Ve věci rozdělení daně jest volno jak poplatníkovi, tak i zúčastněným obcím podati odvolání, o němž rozhodne s konečnou platností finanční úřad II. stolice.

(9) Stalo-li se první rozdělení daně pravoplatným, platí rozdělovací měřítko — pokud není promlčeno právo státu opravití vyměření daně — bez dalšího zpravování obcí tak dlouho, dokud některá ze zúčastněných obcí nebo podnik nezavdá podnětu ku přezkoušení tohoto měřítka při rozdělení daně na některý příští rok.

K §§ 85 až 89.

Podle návrhu zákona mají nastati v posavadním způsobu děby daně tyto změny:

a) kvóta pro sídlo u dolů, továren a podniků pro živnostenskou výrobu se sniží z 20% daně na 15%;

b) zbývajících 85% daně u podniků výrobních, pokud se týče 50% u podniků obchodních rozdělí se mezi obce, v nichž jsou provozovny podniku, nejprve v poměru částek, které byly v provozovnách vydány na služné a mzdy čítajíc v to i tantiemy zřízenců. Není-li taková dělba možná, rozdělí se daň podle poměru hospodářského významu jednotlivých provozoven pro celkový podnik, pokud se týče podle vzájemné dohody stran;

c) při dělbě daně má býti přihlíženo i k obcím, v nichž nejsou sice provozovny podniku, ve kterých ale bydlí zaměstnanci, pracující v provozovnách mimo obec svého bydliště.

ad a) Důvodem pro snížení kvóty pro sídlo u podniků výrobních na 15% předepsané daně byla okolnost, že u nich má sídlo podniku pro otázku zatížení obcí celkem jen podřadný význam, ježto v sídle průmyslových podniků jest jejich obchodní vedení, které obstarává pravidelně jen nepatrný počet osob, a to lépe placených. Těžisko celého podniku, pokud se zatížení obcí týče, je ve výrobě a jsou tedy značně zatíženy obce, kde jsou provozovny podniku. V obcích těch bydlí dělnictvo v továrnách zaměstnané, což způsobuje zatížení obcí v oboru školství, zdravotnictví, chudinské péče a pod. Z těchto důvodů bylo obcemi, v nichž jsou provozovny, požadováno, aby daňová kvóta na provozovny připadající byla přiměřeně zvýšena, kterémuž požadavku vychází návrh zákona vsfíc.

ad b) Podle dosud platného práva dělí se daň na provozovny připadající nejprve v poměru ryzích zisků jednotlivých provozoven; není-li tato dělba možná, nastává dělba podle významu, jaký jednotlivé provozovny mají k celkovému podniku, naposlědy — když ani tohoto klíče nelze užiti — v poměru platů a mezd spolu s tantiemami.

Požadavek dělby podle ryziích zisků narážel v praxi na značné potíže. Překážkou byla okolnost, že mnoho podniků — pravidelně výrobních — nevedlo zvláštních účtů pro jednotlivé provozovny, takže jim vůbec nebylo možno sestavit speciální závěrky. U oněch podniků pak, které vedly zvláštní účty o jednotlivých provozovnách — a to byly pravidelně podniky obchodní (banky) — zavdávaly účty ty podněty ke stížnostem se strany obce co do materiální správnosti předložených účetních závěrek. Byla to nanejvý otázka ústřední režie, která na jednotlivé provozovny byla rozvrhována. Ze podniky při nynější výši přírůžek samosprávných svazků při rozvrhu ústřední režie na jednotlivé provozovny přibližely i k celkovému zatížení přírůžkami obceními, jest pochopitelné.

I co do materiální správnosti byly účty jednotlivých filiálek obchodních, jmenovitě bankovních, se strany obce brány v pochybnost, a to z toho důvodu, že při úzké spojitosti filiálek mezi sebou se strany jedné a s centrálou se strany druhé není možno, aby zisk určitě filiálky mohl být číselně přesně vykázán, ježto na př. na zisku, jež buď centrála nebo některá filiálka v určitém případě vykázala, braly případně podíl nejen centrála nebo ona filiálka, nýbrž začasté i řada filiálek ostatních, v jejichž účetní uzavěrce toto spoluúčastenství nikterak nebylo vyjádřeno.

Avšak nejen podniky, nýbrž i obce samy užívaly možnosti uplatňovati při dělbě daně klíč jim vhodný a vyskytly se i případy, kde táž obec u filiálek dvou různých bank si stězovala do dělby daně, a to u jedné — kde podkladem byl ryzi výtěžek — proto, že není možno, aby výtěžek byl materiálně správně zjištěn, a u druhé — kde byla dělba provedena podle zaplacených platů a mzdy — zase žádala, aby podkladem dělby byla speciální závěrka filiálky, tedy právě něco, co u filiálky prvé banky potírala.

Vzhledem k obtížím, jež se při zjišťování výtěžku jednotlivých provozoven vyskytovaly, prováděly vyměřovací úřady dělbu daně téměř pravidelně podle platů a mezd a jest tedy návrh zákona vlastně jen uzákoněním nynějšího skutečného stavu.

ad c) Ustanovení obdobně jako v § 58, odst. 6. Tím vyhovuje se přání četných obcí, aby se podílu na přírůžkách dostalo nejen obcím, kde jsou provozovny, nýbrž i obcím, v nichž sice provozoven není, kde ale bydlí dělníci zaměstnaní v provozovnách, ležících v jiných obcích. Neboť i takové obce jsou z toho důvodu značně zatěžovány výdaji v oboru školství, chudinské péče a p.

Dosud platná ustanovení o dělbě daně byla v osnově doplněna i přesným vymezením pojmu provozovny u podniků stavebních (§ 85, odst. 1., druhá věta).

§ 86.

(¹) Nastane-li případ označený v § 85, odst. 1., u podniků obchodních, ústavů úvěrních a poji-

šťovacích, předepíše se 50% daně vyměřené ze všech takových podniků téhož poplatníka v obci sídla podnikatelova, ostatních 50% v obci, ve které jest provozovna.

(²) Jinak platí obdobně ustanovení § 85, odst. 2. až 9.

§ 87.

(¹) Z daně podniků železničních předepíše se 20% v obci, v níž má podnikatel sídlo.

(²) Ze zbývajících 80% předepíše se 40% v obci, kde jest provozní správa.

(³) Zbývajících 40% předepíše se ve všech ostatních obcích, jimiž železniční trať probíhá, při čemž základem dělby daňového předpisu mezi označené obce jest souhrn přímých daní, vyjímajíc daň důchodkovou, v každé obci placených; tento se zjišťuje vždy od pěti ku pěti rokům.

(⁴) Jinak platí obdobně ustanovení § 85, odst. 7. a 8.

§ 88.

(¹) U plavebních podniků předepíše se 80% daně vyměřené z veškerých takovýchto podniků poplatníkových v obci sídla podnikatelova. Ostatních 20% se předepíše v obci, v níž jest stanice, loděnice, jednatelství, dílny nebo podobné provozovny podniku.

(²) Jinak platí obdobně ustanovení § 85, odst. 2. až 9.

§ 89.

Provozuje-li poplatník, podrobený zvláštní dani výdělkové podniky, pro které platí podle §§ 84 až 88 různé zásady místní dělby daně, rozvrhne se úhrn daně poplatníku předepsané na každý

druh těchto podniků podle poměru ryziho výtěžku v nich dosaženého a, není-li možno ryzí výtěžek vyšetřiti, podle poměru základního kapitálu v nich užívaného (§ 83, odst. 14.).

Počátek a konec daňové povinnosti; změny v berním roce.

§ 90.

(1) Poplatník má nově vzniklé podniky oznámiti vyměřovacímu úřadu do patnácti dní od počátku provozování a oznámiti, kdy s provozováním podniku na jeho účet bylo počato.

(2) Ku prvnímu oznámení o nově zřízeném podniku budiž připojena společenská smlouva a při podnicích majících zvláštní stanovy dva výtisky stanov.

(3) Nově zřízené podniky druhu označeného v § 75 předloží vyměřovacímu úřadu pouze své stanovy.

(4) Opominutí oznámení může být potrestáno pořádkovou pokutou, pokud nezakládá skutkové povahy jiného trestného činu podle tohoto zákona.

§ 91.

(1) Převzetí podniku již trvajících, ale zvláštní dani výdělkové nepodrobeného, pokládá se za vznik nového podniku, podrobeného této dani.

(2) V takovém případě se zdání výtěžky počínajíc dnem, od kterého se podnik provozuje na účet přejimatelův.

§ 92.

Přejdou-li podniky poplatníka, podrobeného zvláštní dani výdělkové, na jiného takového po-

platníka, pokládá se za dobu přechodu doba, od níž se podnik provozuje na účet přejimatelův. Přejimatel zdání tudíž výtěžek počínajíc dnem, od kterého se podnik provozuje na jeho účet (§ 76, odst. 2.).

§ 93.

(1) Zanechá-li se provozování podniku v berním roce, má to podnikatel oznámiti do 30 dní vyměřovacímu úřadu. Opominutí oznámení může být potrestáno pořádkovou pokutou.

(2) Na berní rok, v němž provozování podniku bylo zanecháno nebo na jiného podnikatele převedeno, zaplatí se daň z výtěžku, který byl dosažen v době od konce obchodního období posledně zdaněného až do vzdání podniku. Tento výtěžek musí podnikatel přiznati do lhůty určené v § 307.

(3) Veškeré výtěžky, dosažené po dobu likvidace, jsou podrobeny zdanění podle ustanovení této hlavy.

HLAVA IV.

Pozemková daň.

Úvod.

Vládní osnova zákona o přímých daních omezovala úpravu pozemkové daně na kodifikaci a unifikaci materiálních ustanovení o pozemkové dani bez její kvantitní úpravy, kterou odkazovala na zvláštní zákonnou úpravu. Základ a výše daně měly býti upraveny pouze prozatímně článkem VII. uváděcích ustanovení, a to na podkladě dosavadního katastrálního výtěžku sazbou platnou dosud v Čechách, na Moravě a ve Slezsku (22.7%) s podržením mimořádné přírážky státní (z lesů 400%, u ostatní půdy 200% státní daně).

Rozpočtový výbor nepřistoupil na toto provisorium a stanovil základ pozemkové daně i její sazbu definitivně, což také sněmovnami bylo přijato. Na rozsahu daňové povinnosti se podstatně proti dosavadnímu stavu ničeho nemění.

Základem daně stanoví se dosavadní katastrální výtěžek znásobený u lesů dvaceti, u ostatní půdy sedmnácti. Daňová sazba činí 2% daňového základu. S pozemkovou daní vybírá se zvláštní příspěvek ve výši 15% daňového základu, který není podroben přírážkám. Od tohoto příspěvku jsou osvobozeni hospodářsky slabí držitelé půdy.

Daň vyměřuje se po projití berního roku. Zvláštní platební rozkazy vydají se jako dosud jen v případech, kdy se daň mění, a na zvláštní žádost poplatníkovu, podanou do lhůty zákonem stanovené.

Odchylně od dosavadního stavu řeší se v zákoně slevy daně z důvodů živelních škod.

Sleva podle rozsahu škody způsobené mimořádnými živelnými pohromami připouští se jen u lesů, a to celkem za obdobných, avšak ve prospěch poškozených majitelů lesů značně zmírněných podmínek, než jaké vyžadovala ustanovení dosud platná. Z důvodu živelních škod na zemědělských kulturách má se dostati poškozeným poplatníkům náhrady pozemkové daně s přírážkami ze zvláštních fondů, jež se zřídí při zemědělských radách.

Ustanovení hlavy IV. o pozemkové dani mají podle čl. XVI. uv. zák. nabýti účinnosti teprve počátkem roku 1928. Opatření to je nutným proto, že účinnost zákona o finančním hospodářství svazků územní samosprávy má nastati také teprve rokem 1928, následkem čehož výše přírážek autonomních svazků nebude pro rok 1927 ještě vázána nejvyšší přípustnou hranicí, kterou zmíněný zákon stanoví. Vzhledem k tomu, že přírážková základna u pozemkové daně má podle ustanovení §§ 103 a 105 býti proti dosavadní základně přírážkové podstatně zvýšena, nutno s novou úpravou vyčkati až do účinnosti limitování autonomních přírážek.

Abyste nenastaly ve vybírání daně poruchy, prodlužuje čl. VIII. odst. 1. platnost mimořádných přírážek státních na rok 1927 (400%, 200%).

Daňová povinnost.

§ 94.

Pozemkové daní jsou podrobeny všechny pozemky, jež lze hospodářsky obdělávati, a to i tehdy, byly-li hospodářskému obdělávání odňaty způsobem neodůvodňujícím osvobození od pozemkové daně podle tohoto zákona.

§ 95.

Pozemkovou daní jest povinen držitel daní podrobeného pozemku zapsaný do pozemkového katastru.

Výjimky.

§ 96.

Pozemkové daní nejsou podrobeny:

1. Neplodné půdy.
2. Močály, jezera a rybníky, pokud nejsou hospodářsky obdělávány a nedávají užitku rybolovem, řezáním rákosu nebo dobýváním rašeliny.
3. Zastavěná plocha a nádvoří.
4. Silnice a stálé vozové, polní nebo lesní cesty; pěšiny, potahové stezky a jiné cesty, jsou-li zapsány v pozemkové knize jako veřejný statek; náměstí (návsí), kostelní prostranství a ulice; pozemkové plochy železničních drah sloužících veřejné dopravě, zapsané v železniční knize; veřejným účelům sloužící průplavy; vodovody a splaškové kanály, pokud slouží veřejným účelům a pokud pozemky pro ně vyhrazené jsou příslušnými zařízeními zastavěny (zabrány) tak, že zeměděl-

ský nebo lesní výtěžek jest vyloučen; koryto řek a potoků.

Zákon stanoví výjimky z daňové povinnosti, pokud jde o solnice a cesty, způsobem platným dosud v Čechách, na Moravě a ve Slezsku. Na Slovensku a v Podkarpatské Rusi jsou však v platnosti výjimky z daňové povinnosti v daleko širším rozsahu, jelikož osvobozeny jsou od pozemkové daně i soukromé polní cesty. Aby unifikaci nebyli držitelé pozemků dosavadních výhod zbaveni, usnesen byl ve výboru rozpočtovém dodatek v tom smyslu, že z daňové povinnosti se vyjímají veškeré silnice a stálé cesty bez ohledu na to, jsou-li veřejnými nebo soukromými. Pojem silnice značí tu pevně stavěné komunikace a jest tedy předpoklad jejich „stálosti“ již v pojmu tom obsažen. Z ostatních cest jsou tu míněny jen stálé cesty vozové, polní a lesní, tedy pozemkové plochy, které slouží trvale a jediné k účelům komunikačním a nedávají výtěžku hospodářským obděláváním. Jiné cesty, tedy zejména nestálé polní a lesní cesty, pak pěšiny a potahové stezky, mají býti z daňové povinnosti vyjmuty, jen, jsou-li majetkem veřejným.

Výjimku z daňové povinnosti pozemkových ploch věnovaných provozu železničních drah rozšířil výbor na všechny dráhy sloužící veřejné dopravě, jelikož výjimka jest u zmíněných drah právě tak odůvodněna jako u železničních drah státních.

Osvobození od daně.

§ 97.

Od pozemkové daně jsou trvale osvobozeny:

1. Zahrady veřejných korporací, pokud jsou věnovány přímo účelům vědeckým, všeužitečným nebo dobročinným a neposkytují vzhledem ke svému věnování zemědělského výtěžku; stromové a révové školky a pokusné zahrady veřejných korporací, zemědělských, vinařských a lesnických spolků, pokud jsou věnovány pouze výchovným a všeužitečným účelům, nesledujícím snahy po dosažení zisku.
2. Ochranné hráze a odvodňovací příkopy v zaplavovaném území; plochy zastavěné přístavními hrázemi a vlnolomy; vodní nádrže údolních přehrad, pokud nejsou hospodářsky

obdělávány a pokud neslouží chovu ryb a nedávají užitku rybolovem nebo řezáním rákosu.

3. Veřejná pohřebiště a veřejná mrchoviště, pokud se nevěnují jiným účelům.

4. Vojenská cvičiště zřízená na pozemkových plochách státních nebo státu bezplatně propůjčených, dále pozemkové plochy veřejných korporací a tělovýchovných spolků věnované trvale a výhradně za cvičiště a hřiště, pokud zmíněné plochy jsou vzhledem k svému věnování odňaty pravidelnému hospodaření takovou měrou, že neposkytují zemědělského (lesního) výtěžku nebo poskytují výtěžku poměrně nepatrného.

Trvalá osvobození od daně byla rozšířena jednak převzetím některých zásad ustanovení uherského zákona o pozemkové dani, jednak vzhledem k požadavkům uplatňovaným odedávna za příčinou osvobození pozemků věnovaných veřejnému dobru od pozemkové daně.

Z ohledu na prospěch branné moci převzato zde i osvobození vojenských cvičišť pokud jsou zřízena na pozemcích státních nebo státu bezplatně propůjčených a pokud pozemky dotčené v důsledku svého věnování účelům vojenským neposkytují podstatného výtěžku.

Trvalé osvobození rozšiřuje se dále (podle změn provedených v rozpočtovém výboru) na pozemkové plochy veřejných korporací a tělovýchovných spolků, které jsou trvale a výhradně věnovány za cvičiště a hřiště a v důsledku toho neposkytují zemědělského (lesního) výtěžku nebo poskytují výtěžku poměrně nepatrného. Ustanovení toto odůvodněno jest veřejným zájmem na podpoře tělovýchovy.

§ 98.

(1) Od pozemkové daně jsou dočasně osvobozeny:

1. Neplodné pozemkové plochy, které dosud dani podrobeny nebyly, nebo pozemkové plochy, které se staly zcela neplodnými živelnými pohromami, byly-li učiněny plodnými, a to na 10 let, nebo jde-li o založení vysokokmenných lesů, na 25 let, počínajíc rokem jdoucím

po provedeném zúrodnění nebo po dokončeném zalesnění. Ministerstvo financí může v dohodě s ministerstvem zemědělství prodloužit dobu dočasného osvobození pro vysokokmenné lesy až na 40 let, byly-li náklady se zalesněním spojené zvláště vysoké.

2. Pozemky nebo části pozemků ve výměře alespoň $\frac{1}{4}$ hektaru, které dosud nebyly osázeny vinnými keři a které byly příslušnou zemědělskou radou uznány za způsobilé k založení vinic, byly-li věnovány toliko vinařství, a to, byly-li osázeny révami domácimi, na 8 let, byly-li osázeny révami šlechtěnými na amerických podločkách nebo byly-li zároveň s osázením zařízeny na zavodňování kanály, artéskými studněmi nebo čerpadly, na 10 let, počínajíc rokem jdoucím po provedeném osázení.

3. Pozemky dosud pěstování révy věnované nebo jejich části ve výměře alespoň $\frac{1}{4}$ hektaru, na kterých vinné keře před projitím pravidelného kultivačního období vyhynuly nebo byly vysekány, aby se zabránilo rozšiřování nákazy, byly-li znova vysázeny révami domácími, na 8 let, byly-li vysázeny révami šlechtěnými na amerických podločkách nebo byly-li zároveň s novým osázením zařízeny na zavodňování kanály, artéskými studněmi nebo čerpadly, na 10 let počínajíc rokem jdoucím po provedeném novém osázení; nezdařilo-li se u pozemků v tomto odstavci zmíněných nové osázení vinnými keři a musilo-li za příčinou opětného dosažení výnosnosti pozemku býti osázení zcela nebo z větší části obnoveno, prodlouží se doba dočasného osvobození o dalších 5 let.

(2) Osvobození od pozemkové daně podle ustanovení odst. 1., č. 2. a 3., zanikají, byla-li vinice v době povoleného osvobození zrušena. Držitel osvobozeného pozemku jest povinen do 30 dnů oznámiti příslušnému katastrálnímu měřickému úřadu zrušení vinice. Nebylo-li oznámení o zrušení vinice včas podáno, předepíše se pozemková daň z dotčeného pozemku dodatečně za všechna předcházející leta, za která byl pozemek od daně osvobozen.

Dočasně osvobození od pozemkové daně poskytuje se pozemkovým plochám, které byly učiněny způsobilými k hospodářskému obdělávání, a nově založeným nebo obnoveným vinicím.

V odstavci 1., č. 1., převzata jsou ustanovení dosavadního § 3 zák. ze dne 24. /5. 1869, č. 88 ř. z., a § 6 lit. b) a c) uh. zák. čl. VII/1875. Doba osvobození stanoví se podle výměry zákona z 24./5. 1869, č. 88 ř. z. (10 a 25 let; podle uherského zákona poskytovalo se dosud osvobození na 15 a na 20 až 40 let). Ministerstvo financí může však v době s ministerstvem zemědělství prodloužit dobu dočasně osvobození pro vysokokmenné lesy na 40 let.

V odstavci 1., č. 2., převzata jsou s některými odchylkami ustanovení zákona ze dne 26./6. 1894, č. 138 ř. z., a uh. zák. čl. XVII/1883 a I/1891.

V odstavci 1., č. 3., a v odstavci 2. převzata jsou rovněž s některými odchylkami ustanovení zákonů ze dne 15./6. 1890, č. 143 ř. z., a ze dne 4./4. 1902, č. 87 ř. z., a ustanovení § 6 lit. e) uh. zák. čl. VII/1875 a uh. zák. čl. I/1891.

§ 99.

(1) O nároku na trvalé a na dočasné osvobození pozemků od pozemkové daně podle ustanovení §§ 97 a 98 rozhoduje finanční úřad II. stolice na žádost držitele pozemku, již podati nutno u příslušného katastrálního měřického úřadu do 30 dnů po skončení oněch skutkových okolností, které odůvodňují osvobození od daně. Byla-li žádost podána po stanovené lhůtě, přísluší osvobození teprve od počátku roku jdoucího po podané žádosti, a to při dočasných osvobozeních pouze na zbýva-

ající ještě dobu zákonem přípustného daňového osvobození.

(2) Proti rozhodnutí finančního úřadu II. stolice podle odst. 1. přípustno jest odvolání k ministerstvu financí.

§ 100.

Dočasná osvobození od pozemkové daně, poskytnutá jednotlivým pozemkům podle dříve platných zákonných ustanovení, zůstávají i podle tohoto zákona v platnosti až do konce doby, na kterou byla povolena.

§ 101.

(1) Vyplývá-li z trvalé změny vzdělávání (kultury) nebo z trvalé změny jakostní třídy v důsledku provedených zařízení melioračních u daní podrobeného pozemku podle platných ustanovení o pozemkovém katastru a jeho vedení zvýšení dosavadního katastrálního výtěžku, předepíše se zvýšená daň pozemková teprve počínajíc jedenáctým rokem po provedené změně kultury nebo po dokončení melioračních zařízení, bylo-li předepsané ohlášení o nastalých změnách včas učiněno.

(2) Výhoda podle odst. 1. nemá místa u bývalých lesů, u nichž trvalá změna kultury byla provedena bez předchozího schválení příslušnými úřady lesními.

Daňové výhody při změně způsobu obhospodařování poskytnuty se v témže rozsahu, jako příslušely dosud podle ustanovení §§ 8, 9 a 10 zákona ze dne 12./7. 1896, č. 121 ř. z., a rozšiřují se v důsledku ustanovení chystaného nového zákona o pozemkovém katastru také na změny nastávající v katastrálním výtěžku pozemků zlepšených provedenými zařízeními melioračními.

§ 102.

Ministerstvo financí se zmocňuje, aby v dohodě s ministerstvem zemědělství a vnitra povolilo dočasné osvobození od pozemkové daně pro pozemky, na nichž provedena byla nová hromadná osídlení. Osvobození od daně z tohoto důvodu povoliti dlužno podle výše nákladů vzniklých kolonistům a podle jejich majetkových a rodinných poměrů, nejdéle však na 6 let. Podrobnější ustanovení budou vydána vládním nařízením.

Osvobození od daně pro pozemky, na nichž provedena byla nová hromadná osídlení, přejímá se z ustanovení § 6, lit. d), uh. zák. článku VII/1875 v uvážení, že bude nutno novým kolonistům poskytnouti nějaké daňové výhody náhradou za značné výdaje, s nimiž kolonisace, prováděná téměř jen ve veřejném zájmu, bývají spojeny. Stanoviti dobu osvobození od daně ponechává se však nejvýše na 6 roků (podle uh. zák. čl. VII/1875 bylo v platnosti osvobození podle počtu rodin na 3 nebo 6 let).

Základ daně.

§ 103.

Základem pro vyměření pozemkové daně jest u lesů dvacetinásobek, u ostatní půdy sedmnáctinásobek katastrálního výtěžku, se kterým jsou jednotlivé pozemky (parcely) započítány do pozemkového katastru.

Zákon bere za základ daně katastrální výtěžek, se kterým jsou jednotlivé pozemky zapsány v pozemkovém katastru, násobí však katastrální výtěžek pro vyměření daně u lesů dvacetí, u ostatní půdy sedmnáctí. Sazba daně stanoví se zároveň v § 105 na 2% takto upraveného základu.

S pozemkovou daní vybírá se dále zvláštní příspěvek ve výši 1-5% daňového základu. Zmíněný zvláštní příspěvek není však podroben přírůzkům a osvobozeny jsou od něho pozemky patřící hospodářsky slabým držitelům půdy.

Proti dosavadnímu zatížení pozemk. daní ve výši 22-7% (na Slovensku a v Podkarpatské Rusi 20%) katastrálního

výtěžku nastoupí tudíž daň ve výši u lesů 40%, u ostatní půdy 34% dosavadního katastrálního výtěžku. Tato daň bude napříště také základem pro vyměření přírůzek. Zvýšená základna přírůzková umožní, aby v zákoně o úpravě finančního hospodářství svazků územní samosprávy byla výše přírůzek k pozemkové dani limitována stejnými procenty jako k ostatním daním výnosovým.

Dosavadní mimořádné (dřívější válečné) přírůzky ve výši 400% resp. 200% pozemkové daně se ruší. Zvláštní příspěvek, který se má s pozemkovou daní nadále vybírati podle pozmenovacího návrhu (§ 105, odst. 2.), činí u lesů 30%, u ostatní půdy 25-5% dosavadního katastrálního výtěžku čili 75% nově stanovené (zvýšené) daně.

§ 104.

(1) Pozemková daň vyměřuje se na každý kalendářní (berní) rok, když prošel, ze všech daní podrobených pozemků vyměřovacím úřadem nebo v jeho zastoupení a za jeho dozoru příslušným berním úřadem pro každé katastrální území jednotlivých obcí (jejich součástí) zvláště tím způsobem, že se podle pozemkového katastru a se zřetelem na trvalá a na dočasná osvobození a na výhody, poskytnuté jednotlivým pozemkům, pokud se týče se zřetelem na trvání daňové povinnosti jednotlivých pozemků vypočte pro každého poplatníka částka daně připadající na pozemky jemu připsané.

(2) O provedeném předpisu daně zpraví úřad v odst. 1. zmíněný obec zvláštní vyhláškou s připomenutím, že poplatníci mohou do předpisných výkazů u příslušného úřadu do 15 dnů po úředním vyhlášení nahlédnouti a případná vysvětlení si vyžádati. Obec jest povinna vyhláškou příslušného úřadu o předpisu pozemkové daně způsobem v obci obvyklým do 3 dnů vyhlásiti a den, kdy se tak stalo, úřadu oznámiti.

Daňová sazba.

§ 105.

(¹) Sazba pozemkové daně činí 2% daňového základu (§ 103).

(²) S pozemkovou daní vybírá se zvláštní příspěvek ve výši 15% základu pro vyměření pozemkové daně (§ 103). Od zvláštního příspěvku jsou však osvobozeny pozemky držitelů půdy, jejichž celoroční důchod ani sám o sobě, ani s důchodem hlavy rodiny, s níž by případně měli být společně zdaňováni důchodovou daní, nepřesahuje částky důchodové daní nepodrobené (§ 3) a kteří i s ostatními členy společné domácnosti (§ 5) nemají v téže berní obci většího majetku pozemkového nežli nejvýše s celkovým katastrálním výtěžkem 120 Kč.

(³) Zvláštní příspěvek není základem pro vybírání jakýchkoli přírůžek.

Zvláštní příspěvek, jenž se má vybírat podle odst. 2., není podroben autonomním přírůžkám. Od tohoto příspěvku osvobozují se hospodářsky slabí držitelé půdy. Za takové se považují držitelé, kteří nemají v jedné berní obci i s ostatními členy společné domácnosti většího pozemkového majetku nežli nejvýše s katastrálním výtěžkem 120 Kč a kteří případně ani společně s hlavou rodiny nemají důchodu podrobeného daní důchodové.

Zvláštního příspěvku má se použití z části k dotování fondů, jež se zřídí podle § 108 u zemědělských rad pro poskytování náhrad pozemkové daně v případech živelních pohrom, a zbytkem ku dotování fondu zmíněného v § 10 osnovy zákona o úpravě finančního hospodářství svazků územní samosprávy.

Platební rozkazy.

§ 106.

(¹) Zvláštní platební rozkaz o předepsané pozemkové dani doručí vyměřovací úřad nebo

v jeho zastoupení berní úřad jednotlivým poplatníkům pouze tehdy, změnila-li se jejich daňová povinnost proti roku předcházejícímu provedením změn v pozemkovém katastru.

(²) Kromě toho doručí příslušný úřad zvláštní platební rozkaz, žádá-li o to poplatník do lhůty, stanovené pro nahlédnutí do předpisných výkazů.

Ve způsobu předpisování pozemkové daně (každoroční re-partice) nenastává v zásadě změna (až na to, že se daň vyměří jako u ostatních přímých daní teprve po projití berního roku) a také oznamování provedeného předpisu daně poplatníkům obecními představenstvy se podržuje. Zvláštní platební rozkazy na pozemkovou daň mají se vydati, jako dosud, jen v případech, kde se daňová povinnost mění a na zvláštní žádost poplatníkovu, podanou do lhůty zákonem stanovené.

Počátek a konec daňové povinnosti; změny v berním roce.

§ 107.

(¹) Daňová povinnost pozemků dosud pozemkové dani nepodrobených počíná se zpravidla počátkem příštího kalendářního roku po tom, kdy nastaly okolnosti, na nichž se daňová povinnost zakládá, nebo byly-li pozemky od daně osvobozeny, počátkem příštího kalendářního roku po tom, kdy daňové osvobození zaniklo.

(²) Daňová povinnost končí se zpravidla koncem kalendářního roku, v němž nastaly okolnosti, vylučující daňovou povinnost nebo zakládající nárok na osvobození od daně.

(³) Změny nastalé v osobě poplatníkově neb v předmětu daňovém za berního roku nemají účinku na předpis daně na tento rok, leda že se pozemky pozemkové dani podro-

bené zastaví nebo že se jich užije za nádvoří budov podrobených dani domovní. V těchto případech zaniká povinnost ku pozemkové dani dnem, kdy pro dotčený pozemek nastala povinnost k dani domovní.

Povinnost platiti daň počíná se zpravidla vždy počátkem roku jdoucího po vzniku daňového nároku státu a končí se koncem roku, v němž nárok na daň pomíjí. Ke změnám daňové povinnosti, nastalým během roku, přihlíží se pouze při pozemcích podrobených dani domovní (zastavěná plocha a nádvoří) vzhledem ku případnému dvojmu zdanění dani pozemkovou a dani domovní.

Náhrady pozemkové daně z důvodů živelních škod na zemědělských kulturách.

§ 108.

Při zemědělských radách (v Podkarpatské Rusi při zemědělském referátu civilní správy) zřídí se zvláštní fondy k tomu účelu, aby z nich v případech rozsáhlejšího poškození zemědělských kultur živelními pohromami byla poškozeným poplatníkům poskytována náhrada pozemkové daně se zvláštním příspěvkem (§ 105, odst. 2.) a přírážkami, odpovídající části naturálního výtěžku zničeného živelní pohromou.

§ 109.

(¹) Do fondů zřízených podle § 108 přispívají stát 30% zvláštního příspěvku (§ 105, odst. 2.) předepsaného v obvodu dotčeného fondu z veškeré půdy, kromě lesů a obce částkou ve výši 10% pozemkové daně, předepsané v obci z veškeré půdy kromě lesů.

(²) Přebytků zvláštních fondů může býti použito ku poskytování mimořádných podpor hospodářsky slabým poplatníkům, jimž ke

zmírnění škod způsobených živelní pohromou jest zvláštní pomoci třeba.

§ 110.

Podrobná ustanovení o podmínkách a způsobu náhrad, jakož i o hospodaření se zvláštními fondy, zejména také co do nakládání s jejich přebytky, stanoví vládní nařízení po slyšení korporací zmíněných v § 108.

V §§ 108—110 stanoví se, zásadně nárok poškozených na náhradu ze zvláštních fondů; rozsah a bližší podmínky náhrady určiti má však teprve vládní nařízení, jež vydáno býti má po slyšení korporací, do jejichž pravomoci rozhodování o náhradách přísluší.

Příspěvky, jež do fondů poskytuje stát a obec, stanoví se definitivně. Příspěvek státu stanoví se 30% zvláštního příspěvku vybíraného s pozemkovou daní a příspěvek obci částkou 10% pozemkové daně předepsané v obci. K lesům se při výpočtu těchto příspěvků nepřihlédá, jelikož odpis pozemkové daně z důvodů živelních pohrom u lesů upravuje se ustanoveními § 111 a násled. zvláštním způsobem. Výše příspěvků státních a obecních podle nového návrhu rovná se celkem příspěvkům, jež měly býti vybírány podle přechodných ustanovení čl. VII., odst. 6. vládní osnovy.

Slevy pozemkové daně při poškození lesů.

Předpoklad pro slevu daně a výše slevy.

§ 111.

(¹) Byl-li na lesní půdě zničen dřevní porost živelní pohromou jako na př. ohněm, vichřicí, sněhovým polomem, hmyzem nebo u mladých kultur také kromobyčejným suchem tou měrou, že postižené plochy lze jen novým zalesněním opět učiniti výnosnými, přísluší držitelé lesních pozemků sleva pozemkové daně, byl-li naznačeným způsobem zničen dřevní porost alespoň na čtvrtině plochy ce-

lého, témuž držiteli náležejícího spojeného lesního komplexu.

(2) Silnice, cesty, vodotoky a hranice katastrálních území jednotlivých obcí (jejich součástí), lesním komplexem probíhající, neruší jeho spjitosti.

(3) Zničení lesního porostu za tou příčinou, aby se zabránilo rozšiřování škodlivého hmyzu, rovná se škodě hmyzem způsobené.

§ 112.

Sleva pozemkové daně přísluší částkou, jež byla na pozemkové dani s případnými státními přírůžkami placena ze zničeného množství dřeva až do konce roku, v němž škoda nastala.

Zde stanoví se zřetelně, že nárok na slevu daně jest dán, bylo-li poškození v míře zákonem stanovené způsobeno na čtvrtině plochy lesního komplexu bez ohledu na stáří porostu.

V § 112 má se jasněji vyjádřiti, že sleva daně povoluje se celou částkou, která ze zničeného dřeva byla podle stavu pozemkového katastru na pozemkové dani placena až do konce roku, v němž škoda nastala.

Žádost o slevu daně.

§ 113.

(1) Žádost o slevu pozemkové daně z lesů podati dlužno buď písemně nebo protokolárně do 30 dnů po zpozorování škody u vyměřovacího úřadu, v jehož obvodu leží větší část poškozeného lesního komplexu. V žádosti uvéstí nutno čísla poškozených lesních parcel, příčinu škody a přibližný její rozsah.

(2) Výjimečně lze škodu oznámiti blíže ležícímu bernímu úřadu, je-li pravidelné spojení

s vyměřovacím úřadem přerušeno a bylo-li by nebezpečí v prodlení.

Zjištění škody a odpis daně.

§ 114.

(1) Škodu zjistí vyměřovací úřad příslušný podle § 113 vyšetřením na místě samém a to zpravidla za součinnosti jednoho nebo dvou úředně oprávněných lesních znalců.

(2) Množství zničeného dřeva zjistí se tím způsobem, že se vypočítá roční přírůstek dřeva (roční naturální výtěžek) připadající podle operátů pozemkového katastru na lesní plochu, na níž dřevní porost byl zničen, a násobí se stářím zničeného dřevního porostu. K zásobě dřeva, která tu zbyla, byť i v hodnotě zmenšené, nutno přihlížeti při zjištění množství zničeného dřeva.

(3) Podrobnější ustanovení o vyšetření škod lesních a o provedení odpisu daně budou stanovena vládním nařízením.

(4) O nároku na slevu daně rozhodne vyměřovací úřad, proti jehož rozhodnutí přípustno jest odvolání k finančnímu úřadu II. stolice, jenž rozhodne s konečnou platností.

Zastoupení poplatníka.

§ 115.

Žádost o slevu daně podle § 113 podati může za poplatníka též nájemce nebo trvalý uživatel poškozených pozemků, hospodářský nebo lesní úředník, pověřený správou poškozených pozemků, pokud se týče starosta obce.

§ 116.

(1) Se slevou pozemkové daně jest spojena i sleva zvláštního příspěvku, vybíraného s daní pozemkovou podle § 105, odst. 2.

(2) Předpis jiných přírážek, zvláště přírážek samosprávných korporací, zůstává slevou daně pozemkové nedotčen.

HLAVA V.

Domovní daň.

Úvod.

Důvody, které uvádí důvodová zpráva pro nutnost rychlé reformy přímých daní — „kodifikace a zřetel objektivní i subjektivní únosnosti“ — platí snad největší měrou o potřebě reformy daně domovní. Základem daně domovní je patent z roku 1820, k němuž se připojuje pro Čechy, Moravu a Slezsko neméně než 544 zákonů, patentů, císařských nařízení a instrukcí, které doplňuje popřevratové zákonodárství novými 70 zákony a nařízeními. Zákonný základ této daně je nejen náležitě starý, ale novými předpisy velmi komplikovaný. Vedle toho tento starý zákoný podklad nebyl vydán po nějakých delších studiích a úvahách, snad v dobách normálních, nýbrž po válkách Napoleonských, kdy po několika státních úpadcích byly státní finance v úplném rozvratu. Není proto divu, že již za Rakouska zatížení daní činžovní s přírážkami bylo největší v celé Evropě právě v Rakousku. Jedině Itálie mohla s Rakouskem v této věci konkurovati. Ze statistiky z roku 1876 a 1908 vyplývá, jakým procentem v jednotlivých státech domovní daň přispívá na celkové příjmy státní.

	V r. 1876	v r. 1908
V Anglii	1.8%	1.2%
ve Francii	—	2.8%
v Itálii	4.7%	5.0%
v Německu	1.4%	0.13%
v Uhrách	3.4%	2.2%
v Rakousku	5.3%	4.8%

Není divu proto, že již v Rakousku byla daň domovní předmětem reformních úvah. Vedle teoretických návrhů na reformu (Harkup, Glöckner, Myrbach, Wiesner, Schäfle a j.) podala vláda v r. 1908 v říšské radě předlohy zákona o dani domovní, která však narazila na tak tuhý odpor interesentů, že vláda předlohy vzala zpět a podala v r. 1910 osnovu novou. Již podle této osnovy mělo dojít ke snížení sazeb ve třech etapách, které by končily sazbou 12%. Dnes ovšem následkem neblahého systému přírážkového je daň domovní stále tíživější. Dnes daň činžovní se všemi samosprávnými přírážkami pohlcuje 50% hrubého výnosu domovního. Uváží-li se, že k tomu přistupují ještě obecní dávky: činžovní groše, vodní činže, kanalizační dávka, které v Praze na př. při nájemném nad 4.000 Kč činí 39%, nyní 35%, a uváží-li se, že obce vybírají dnes zvláštní vodné podle skutečné spotřeby vody v domě, pak musíme přiznat, že domovní majetek, jmenovitě městský, u nás je zatížen nejvíc a že objektivní únosnost při této dani je respektována nejméně.

Nesmí se však zapomínat, že nutné snížení této daně má své zdůvodnění také v dnešní zvláštní bytové a stavební situaci našeho státu. Ač všechna skoro omezení vnitřního obchodu byla odstraněna, zůstal po-

slední zbytek vázaného hospodářství v majetku domovním. Důsledky nedostatku bytů a stavební krise nebyl rozvržen na všechno poplatnictvo, nýbrž byli těmito důsledky zatíženi jen majitelé obytných budov, neboť t. zv. ochrana nájemníků především a přímo stihla je. Ne přímo postižen byl ovšem těmito opatřeními celý náš hospodářský život, ježto vyvolal krizi stavební, která musila býti odstraňována subvencováním státním, jež přirozeně dolehlo na všechno poplatnictvo. Dnes všeobecně se již uznává, že snížením výnosu starých domů podlomen byl stavební ruch, který možno vzbuditi, aniž by bylo třeba umělého a drahého subvencování státního jedině zvýšením výnosnosti starých domů. Nebylo-li možno uvolniti činže, a bylo-li nutno postupovati po etapách, mohla by se nyní rentabilita starých domů zvednouti značnějším snížením činžovní daně. Toto snížení i z fiskálních důvodů stát může dnes snést proto, že rozšířením činžovní daně na objekty, jež dosud podléhaly dani domotřídní, značně nahradí si úbytek, nastalý sníženou sazbou, a pak zvýšením rentability starých domů vzbudí soukromé stavební podnikání, čímž zbaví se povinnosti podporovati stavební ruch nesnesitelnými subvencemi.

Co se základní konstrukce reformy daně domovní týká, uvažovalo se v teorii o tom, zasluhuje-li vůbec daň domovní, vybíraná z domů od majitelů jejich vzhledem k přesouvání daně na nájemníky formou zvýšených činží, názvu daně přímé, a nemá-li býti konstrukce její změněna a přetvořena z větší části v nepřímou daň ze spotřeby bytové, a to z bytů a nesené u živateli bytů, a zmenší částí v daň prve uvedeného rázu.

Zákon přidrzuje se po vzoru ciziny (na př. Francie, Bavorska atd.) dosavadní konstrukce. Vládní návrh i sněmovny neshledával dostatečných důvodů a to ani věcných, ani technických pro tak radikální změnu; daň domovní zůstává v podstatě takovou, jakou jest dosud, totiž daní přímou, objektivní a výnosovou, t. j. postihuje výtěžky z budovy zcela objektivně, nepřihlížeje k osobě vlastníka a k jeho osobním poměrům, jakož i k dělení výtěžku mezi několik vlastníků, podílníkův a věřitelův.

Co se tkne formy zdaňovací, postihuje se, jako dosud, výtěžek budov pronajímaných daní činžovní, užitková hodnota budov nepronajímaných pak daní třídní.

Mělo-li by se díti zdanění budov všude stejnoměrně, bylo by ovšem nutně třeba, aby se tak stalo daní jednotnou. Za takovou uznává se daň činžovní, která nejsprávněji postihuje co nejpřesněji zachycený daňový předmět u budov pronajímaných, skutečné nájemné, u budov užívaných vlastníkem nájemné parafikované (činžovní hodnotu). Nestejnoměrnost daně třídní a daně činžovní vysvítá z tohoto příkladu:

Skládá-li se v místě venkovském, podrobeném zcela daní činžovní, dům ze 3 pokojů a 1 kuchyně s přísl., a je-li parafikovaná roční činžovní hodnota Kč 900.—, činí při nynější sazbě 12¼% daň činžovní na 1924 Kč 110.25, přistoupí-li k tomu 200% přírázek Kč 220.50, nese dům břímě daně s přírážkami Kč 330.75.

Stejný domek v místě podrobeném daní třídní, zařazený se 3 místnostmi obytnými do katastru daně třídní podle XIV. třídy tarifu, a to od 1.

ledna 1922 zvýšeného Kč 9.—, s přírážkami fondovními 200% Kč 18.—, nese v r. 1924 břímě daně celkem Kč 27.—.

Rozdíl náležitostí v neprospěch domku podrobeného daní činžovní činí ročně 303 Kč 75 h, čili daňové zatížení jeho je více nežli dvanáctkrát větší nežli daňové zatížení domku druhého.

Úvaha však, že ke zjištění činžovní hodnoty je třeba srovnávacích objektů, kterých na venkově buď vůbec není, aneb je jich příliš málo a nevhodných, dále že ukládání činžovní daně vyžadovalo by každoročního podávání činžovních příznání, čímž ukládána by byla poplatníku poměrně obtížná povinnost, s druhé strany pak, že složitě úřední jednání o podaných příznáních, vydávání každoročně platebních rozkazů a vyřizování odvolání způsobilo by úřadům vyměřovacím práci, která by nebyla úměrnou s poměrně malou a neměnicí se užitkovou hodnotou nepronajímaných budov venkova, byla pohnutkou zákonod. sboru, že rozhodla se nikoli pro všeobecnou daň činžovní, jakožto jedinou, jakkoli zmíněná stejnoměrnost do všech důsledků provedená by toho vyžadovala, nýbrž dala přednost tomu, aby zachovány byly oba druhy daně domovní, totiž daň činžovní a daň třídní, ovšem tak, aby daň činžovní zaujala místo dominující, kdežto daň třídní jako pouhá náhražka daně činžovní zatlačena byla na místo podřadné.

K tomu konci byl okruh daně činžovní proti dosavadnímu právnímu stavu rozšířen.

Zákon snižuje pro Prahu, Brno, Bratislavu daň činžovní z 19¼% na 12%, v ostatních městech z 12¼% na 8%. Tato úleva byla by však všude tam, kde jsou přírážky malé (Praha, Brno), pohlcena zrušením zákazu zvyšovati přírážky k činžovní

dani, zrušením srážky zvýšených přírážek a povolením zvýšení samosprávných přírážek na výši přípustnou podle § 1. odst. 1 a 2. vládn. návrhu o úpravě finančního hospodáření svazků územní samosprávy.

Toto prokazují následující výpočty:

Dům v Praze. Nájemné 10.000 Kč (bez obec. přírážek). Osvětlení schodiště 4 žárovkami.

I. Dnešní zdanění (před reformou).

Nájemné	10.000 Kč
Přípustné srážky: 1. Osvětlení (paušál) 4 žárovky po 110 Kč 440.—	
2. 7% srážka zvýšených přírážek 669.—	1.109 Kč
Základ pro činž. daň	8.891 Kč
Činžovní daň 19 ⁵ / ₆ %	1.763 Kč
Přírážky 136%	2.398 Kč
Celkové zdanění	4.161 Kč

II. Zdanění (po reformě).

Podle vládn. návrhu zrušují se odpočetně srážky: náklady osvětlovací a 7% srážka zvýšených přírážek.

1. Samosprávné svazky (země, okresy a obce) nesly by samy úbytek dosavadního výnosu přírážek, který jest důsledkem snížení základny přírážkové, t. j. snížení činžovní daně.

Činžovní daň 12% (z 10.000 Kč)	1.200 Kč
Přírážka 136%	1.632 Kč
Celkové zdanění	2.832 Kč
Dnešní zdanění	4.161 Kč

Tudíž podle návrhu vládního menší

zdanění o 1.329 Kč

2. Samosprávné svazky nemohou však nésti úbytek přírážek, aby si zachovaly dnešní výnos svých přírážek, budou nuceny zvýšiti přírážky ze 136% na 200%.

Činžovní daň 12% (z 10.000 Kč)	1.200 Kč
Přírážky 200%	2.400 Kč
Celkové zdanění	3.600 Kč
Dnešní zdanění	4.161 Kč

Tudíž podle návrhu vládního menší

zdanění o 561 Kč

Samosprávné svazky se však nespokojí jen s udržením dosavadního výnosu svých přírážek a jistě použijí práva jim vyhrazeného § 1, odst. 1. a 2. vl. návrhu o úpravě fin. hospodářství a vyšší přírážky do nejvýše přípustné míry, t. j. na 235%.

Činžovní daň 12%	1.200 Kč
Přírážky, a to zemské 86% v dosavadní výši, 155% obec. a okres. podle návrhu, celkem 241%	2.892 Kč
Celkové zdanění	4.092 Kč
Dnešní zdanění	4.161 Kč

Tudíž menší zdanění než dnešní jen o . . . 69 Kč

Tedy při nájemném Kč 10.000 činí daňová úleva toliko 69 Kč. Podobné výpočty budou pro Brno a jiná města, kde jsou nízké přírážky.

Proto, má-li vůbec smyslu v Praze, Brně, či uvedených městech vládní návrh zákona o dani činžovní, pak jest nutno:

1. Zachovati platnost zákona č. 170 Sb. z. a n. z r. 1919 o zákazu zvyšovati samosprávné přírážky k činžovní dani.

2. Zachovati platnost zákona č. 164 ř. z. z r. 1912 o srážce zvýšených přírážek, a

3. snížití daň činžovní.

Z těchto požadavků, jež kladly organizace domovního majetku, podařilo se ve výboru koalovaných stran a pak ve sněmovně prosaditi

nezvýšitelnost samosprávných přírážek až do konce roku 1931 a snížení sazby činžovní daně v místech spojených s Prahou a Brnem o 9% do 11% mezi roky 1927—1930.

Oddíl I.

Společná ustanovení činžovní a třídní daně.

Předmět a podmět domovní daně.

§ 117.

Domovní daní podrobeny jsou všechny budovy spojené pevně se zemí nebo v zemi, zřízené k trvalým účelům, i se zastavěnou jimi plochou a nádvořím (§ 96, č. 3.).

Dosavadní právo nemá definice budovy; na Slovensku a v Podkarpatské Rusi jen příkladno určuje se předmět daně domovní, kterým je:

- a) každý dům obytný,
- b) každé jiné stavení stálého charakteru (zák. čl. VI/1909 § 1).

Podle judikatury býv. rak. správního dvoru soudního sluší „budovami“ ve smyslu dosavadních ustanovení o daní domovní rozuměti stavby, jejichž prostory jsou podle předpisů stavitelství uzavřeny stěnami, podlahou a střechou a které jsou způsobilé sloužití lidskému bydlení a účelům pracovním nebo hospodářským. (Nálezy ze dne 9. března 1906 č. 2779, B. 4348; ze dne 12. listopadu 1910 č. 11.280 B. 7870; ze dne 25. června 1912 čis. 6730 B. 9015; ze dne 6. prosince 1917 č. 30.635 B. 11.649 a j.)

Definuje-li návrh budovy jako stavby spojené pevně se zemí nebo zřízené i v zemi k trvalým účelům, přejímá dosud platné právo a praxi. Ježto k pojmu budovy shodně s § 297 rak. obč. z. vyžaduje, aby stavení bylo zřízeno k trvalým účelům, nejsou stavení přechodného rázu, jako na př. stavení zřízená k účelům a na dobu provádění stavby, pak stany, výstavištní pavilony, jež se po skončení výstavy neb veletrhu odklizejí, dále plovárny a pod. budovami; ježto dále vyžaduje, aby stavení provedeno bylo na zemi nebo v zemi jsouc pevně s ní spojeno, nejsou budovami movitostí jako: obývací vozy, vagony železniční, lodní

mlýny, stavby na vodě plovoucí, tyto i když jsou trvale ku břehu připoutány, jakož i když náležejí jako vedlejší objekty ke stavení stojícímu na břehu.

V osnově byl „trvalý účel“ vymezen bližší tak, že budova nebo stavba má sloužití bydlení, hospodaření a výdělků. Výbor rozpočtový uznal, že tohoto výčtu není třeba.

§ 118.

Budovy zdaňují se buď podle činžovního výtežku, aneb podle počtu obytných místností; podle toho je domovní daň dvojí:

- a) daň činžovní (Oddíl II.),
- b) daň třídní (Oddíl III.).

§ 119.

(1) Domovní daní jest povinen vlastník nebo trvalý poživatel budovy.

(2) Trvalému poživateli budovy je na roveň postaven doživotní poživatel.

(3) Při dílčím vlastnictví stíhá daňová povinnost každého vlastníka dílu domu samostatně, předpokládajíc, že počátkem účinnosti tohoto zákona rozdělení domu tu již bylo a že činily díly domu také zvláštní knihovni tělesa.

(4) Stojí-li budova na cizí půdě neb na cizích zdech (superedifikát), je daní z ní povinen její poživatel.

(5) Kde se v tomto zákoně mluví o vlastníku, rozumí se jím, pokud není výslovně něco jiného ustanoveno, také ostatní osoby, uvedené v tomto paragrafu.

Daň domovní předpisuje se podle návrhu zákona vlastníku anebo trvalému poživateli budovy. Ustanovení to shoduje se s dosavadním právním stavem; novým jest v zákoně, že trvalému poživateli, kterým je dnes pouze beneficiát a držitel svěřenství, jest na roveň postaven doživotní poživatel (nikoli pouhý ušatř). Ustanovení to jest odůvodněno slušností, aby platil daň z budovy, kdo doživotní požitky z ní bere.

(¹) Daň předpisuje se zpravidla na kalendářní (berní) rok, a to pro každou samostatnou budovu zvláště s výjimkami § 119, odst. 3. a § 161, odst. 4.

(²) Pro předpis jsou rozhodna vlastnická neb poživací práva podle stavu 31. prosince roku berního; skončila-li se daňová povinnost (§ 122) dříve, podle stavu při jejím zániku.

Předpis daně domovní pro každou samostatnou budovu není novotou. Novum jest výjimka v § 161, odst. 4. Místo příznávky na 2 leta zavádí se přiznání na každý kalendářní rok zvlášť. Aby to majitele domu příliš nezatěžovalo, připustí finanční správa v prováděcích nařízeních, aby v tom případě, když se v nájemných poměrech něčeho nezmění, mohl majitel domu své příznávkové povinnosti učinit zadost tím, že napíše do formuláře: zůstává vše nezměněno jako v roce předchozím.

Počátek a konec daňové povinnosti.

§ 121.

Daňová povinnost nově vzniklých budov neb součástí jejich počíná se:

- a) u daně činžovní dnem skutečného použití aneb, byly-li od daně osvobozeny, dnem jdoucím po dni, kdy daňové osvobození zaniklo;
- b) u daně třídní od příštího kalendářního roku, který jde po skutečném použití stavby, nebo při zániku daňového osvobození od příštího dne.

Počátek povinnosti daňové při dani činžovní jest dán dnem skutečného použití budovy (její části) nebo dnem, který jde po zániku daňového osvobození. Tak je i podle práva dosavadního. V pojem „skutečného použití“ zahrnuje se také fakt, že počal poplatník plynouti z objektu výtěžek činžovní ještě před užíváním jeho, na př.: Objekt byl pronajat, nájemné platí se ode dne smlouvy nájemní, nájemník však nastěhuje se později. Povinnost, oznamovati k účelům daně činžovní počátek užívání budov (jejich částí) nově zřízených, je stanovena výslovně (§ 124).

U daně třídní počíná povinnost daňová od příštího kalendářního roku, který jde po skutečném použití stavby nebo při zániku daňového osvobození od příštího dne, čímž návrh zákona zachovává dosavadní stav.

§ 122.

(¹) Daňová povinnost se končí:

a) u daně činžovní dnem:

1. kterým budova zanikla nebo
2. kterým byla za příčinou zbourání vyklizena nebo
3. kterým se počíná dočasné neb trvalé osvobození její od daně;

b) u daně třídní projitím kalendářního roku, kdy nastal, pokud se týče byl oznámen příslušný případ evidenční (§ 166); v případech pak, kde se započalo dočasné osvobození od daně, dnem předchozím.

(²) Omezují-li se skutečnosti v odst. 1. pod č. 1. až včetně 3. uvedené na část budovy, zaniká daňová povinnost pouze pokud se týče daně, připadající na tuto část.

§ 123.

Vyklizení budovy (její části) nařízené policií stavební posuzuje se jako zánik; zrušení vyklizovacího nařízení neb opětné užívání po odstranění závad jako vznik budovy.

§ 124.

(¹) Den, kterým nastalo skutečné užívání nově zřízených budov neb jejich částí, oznámiti dlužno k účelům daně činžovní písemně u příslušného vyměřovacího úřadu do 15 dnů.

(²) Opominutí oznámení podle odstavce 1. může býti potrestáno pořádkovou pokutou, pokud

nezakládá skutkové povahy jinakého trestného činu podle tohoto zákona.

(³) O povinnosti oznamovati změny v předmětu daně třídní jedná § 167.

§ 125.

(¹) Stavební přeměny, jimiž budova dosud daní nepovinná stala se daní povinnou, posuzují se jako zřízení nové budovy; přeměny stavební pak, jimiž budova dosud daní povinná stala se daní nepovinnou, posuzují se jako zánik budovy.

(²) Vzniknou-li fysickým rozdělením budovy díly úplně samostatné, posuzují se jako budovy nově zřízené a naopak sloučí-li se stavební úpravou dvě nebo více samostatných budov v jednu, posuzují se taková stavební přeměna jako zánik těch budov, které s jinou splynuly.

§ 125 pojednává o případech, ve kterých stavební přeměny způsobily změnu daňově-právního posuzování, ať již objekt dosud daní nepodrobený (na příkl. továrna, skladiště, stodola) stal se budovou daní povinnou (obytný dům) aneb naopak objekt daní povinný (obytný dům) stal se v celém rozsahu stavením daní nepovinným, dále v případech, když fysickým rozdělením budovy neb sloučením několika samostatných budov v jednu, zvětší nebo zmenší se počet daňových objektů.

Výjimky a trvalé osvobození.

§ 126.

Z domovní daně jsou vyňaty:

1. státní budovy, pokud slouží za sídlo presidenta republiky,

2. státní budovy a jich části, pokud slouží účelům v § 127, č. 1., 3.—6., vyznačeným nebo veřejné dopravě,

3. budovy cizích států, užívané diplomatickými zástupci a konsuly z povolání, pověřenými u vlády republiky Československé, pokud trvá vzájemnost,

4. budovy a jich části, kterým přísluší osvobození podle státních smluv,

5. budovy a jich části, pokud slouží veřejné bohoslužbě náboženských společností uznaných státem, pak budovy a jejich části, sloužící za úřadovny osob, jež jsou pověřeny duchovní správou společností náboženských státem uznaných nebo vedením matrik,

6. budovy hřbitovní,

7. budovy (části budov) pojišťoven zřízených podle zvláštních zákonů, sloužících výlučně a trvale účelům sociálního pojištění zaměstnanců pro případ nemoci, úrazu, invalidity a stáří nebo pojištění osob samostatně hospodařících pro případ invalidity a stáří nebo nemocenskému pojištění veřejných zaměstnanců,

8. budovy (samostatně použitelná křídla budov, celá patra) sloužící výlučně a trvale jako provozovny a skladiště účelům výroby; součástí sloužící za naturální byty osob obstarávajících správu a hlídku těchto budov, pak součástí sloužící účelům kancelářským a manipulačním podniku v budově provozovaného nejsou vynětí z daně na překážku, jestliže podlahová plocha těchto všech prostor dohromady nepřesahuje $\frac{1}{4}$ celkové podlahové plochy budovy (samostatně použitelného křídla, celého patra).

Zákon upravuje výjimky z daně a trvalé osvobození zakládá se v celku na dosavadních právních a skutečných poměrech; je však v něm uplatněna zásada, že pro vynětí z daně neb trvalé osvobození rozhodným

má být jedině účel, jemuž budova slouží a nikoli povaha daňového subjektu. Zásada srovnává se s povahou daně domovní jakožto daně reální, objektivní.

Na druhé straně zákon vynětí z daně a trvalé osvobození podstatně rozšiřuje v tom směru, že obsahuje vynětí z daně budov (samostatně použitelných traktů budov) sloužících výlučně a trvale účelům výroby. Pro vypuštění z daně budov továrních byly směrodatnými jednak úvaha, že nadále nelze držeti dosavadní stav nespravedlivého rozvržení daňového břemene, když jedna nepronažatá továrna v místě A dani činžovní podléhá a jiná začasť, těsně vedle ní nebo naproti ní stojící stejná budova je vůbec domovní daně prostá, protože stojí v místě B, všeobecné dani činžovní nepodrobeném; jednak zřetel k výrobě, která ve státu, odkázaném na vývoz, vyžaduje podpory.

Mají-li pak být z daně vypuštěny stavby průmyslové, nutno ze stejných důvodů, za stejných předpokladů sprostiti od daně provozovny živnostenské a zemědělské.

§ 127.

Trvalé osvobození přísluší budovám (částem budov), které nenáleží státu, pokud slouží výlučně a trvale:

1. účelům státní nebo veřejné správy vůbec a ubytování vojska,

2. účelům Společnosti Československého červeného kříže,

3. jako veřejné nemocnice nebo veřejné ústavy sloužící zdravotnictví nebo zaopatření chudých,

4. jako veřejné lidumilné a dobročinné ústavy, sledující podobné účely jako ústavy pod č. 3. zmíněné, na př. ústavy pro slabomyslné, nalezince, sirotčince, opatrovny, ústavy pro slepce, hluchoněmé a pod.,

5. jako ústavy vyučovací a výchovné spravované bez výdělečných účelů veřejnými korporacemi neb nadecemi; sem náleží též vědecké akademie, musea, veřejné knihovny, hvězdárny, studentské koleje, internáty a pod.,

6. jako turistické útulny.

(¹) Ministerstvo financí může i v jiných případech, než které má na mysli § 127, povolovati osvobození budovám (částem budov), které slouží výlučně a trvale účelům veřejným, dobročinným nebo všeužitečným, předpokládajíc, že při činnosti k těmto účelům směřující nedosahuje se výtěžku vůbec nebo se dosahuje jen výtěžku poměrně nepatrného, pak budován památným, jichž nikdo nepoužívá.

(²) Osvobození může být povoleno také částečně, jen na určitou dobu nebo za určitých podmínek.

Podle tohoto ustanovení mohou být trvale od daně osvobozeny veřejné, dobročinné a všeužitečné ústavy, i když jsou chovancům přístupny nikoli zcela zdarma.

Omezení osvobození jen na zcela bezplatné dobročinné ústavy mohlo by vésti v mnohých případech ke tvrdostem, poněvadž se částečná úplatnost za výhody poskytnuté od ústav takových začasť doporučuje. Po té úvaze připouští zákon osvobození budov zmíněných ústav, které při své činnosti nedosahují buď výtěžku vůbec, nebo jen výtěžku poměrně nepatrného.

Ústavy takové ovšem vystupují v různých formách s čteným odstupňováním všeužitečnosti, takže nějaké všeobecné osvobození jich by vedlo příliš daleko, s druhé strany pak přiřknutí osvobození takovýmto ústavům znamená vlastně nic jiného, nežli podporu z peněz státu, země, okresu, obce; musí proto být učiněno rozhodnutí o osvobození závislým na výsledku zkoumání případ od případu, zasluhuje-li dotčený ústav hledíc k jeho činnosti, aby byl z veřejných peněz podporován.

Rozhodovati o tom v jednotlivých případech přísluší má podle zákona ministerstvu financí, čímž budou jednotně nazíráni na vše a stejnost rozhodování zabezpečeny.

Poněvadž není možno pro výjimky z daně a trvalé osvobození stanoviti vědci zásadu, neuvádějí se v něm systematicky skupiny budov, jimž má vynětí z daně a trvalé osvobození příslušet.

Jestliže připouští zákon osvobození od daně budov památných, jichž nikdo nepoužívá, sleduje tím účel zachovati je v zájmu veřejném. Přicházejí tu v úvahu budovy dějinně důležité a umělecky cenné. Opatrování jich zřizenci nebylo by ovšem pokladati za užívání.

Vynětí z daně (§ 126), pokud se týče osvobození od daně (§§ 127 a 128) zahrnuje:

1. u státních budov a u budov cizích států služební byty, kterých zaměstnanci užívají jsou povinni v zájmu služby,

2. v ostatních případech vyjma ustanovení § 126, č. 8. místnosti téhož druhu v dotčených budovách, pokud jsou s účely, o které se vynětí z daně neb trvalé osvobození opírá, ve spojitosti a v rozsahu, jakého tato spojitost nezbytně vyžaduje; to platí zejména o osobách pověřených vedením správy, opatrováním, ošetřováním a pod.

Toto ustanovení připouští vynětí z daně a trvalé osvobození od daně bytů služebních, t. j. bytů, jichž jsou povinni užívatí zaměstnanci v zájmu služby. V příčině těchto bytů, které musí býti v budově z daně vyňaté nebo trvale osvobozené, nečiní se rozdíl, byly-li přenechány úředníkům nebo zřízcům zcela zdarma aneb za částečný plat in partem salarii, který se koná obyčejně formou zadržené částky příbytečného, místního přídatku nebo služného.

Služebního bytu musí v budově v případech, jež má na mysli § 129, č. 2., vyžadovati nezbytná potřeba na př. v nemocnici, bytu správce, lékařů, opatrovníků; v ústavě, který přijímá a vydává peníze (nemocenská pokladna), bytu pokladníka; ve školní budově bytu ředitele a školníka, v továrně bytu správce a vrátného. Dále služební byt musí býti poměrem co do velikosti přiměřeným, t. j. nemá přesahovati nezbytnou míru potřeby.

§ 130.

(1) Vynětí z daně a trvalé osvobození nepřísluší budovám (částí budov), které jsou v účelům §§ 126—128 za nájemné přenechány; za nájemné se však nepokládají náhrady poskytované státem za užívání budov (jejich částí) k účelům státním nebo veřejným vůbec, náhrady poskytované podle příslušných ustanovení o ubytování vojska a platy ošetřovanců v ústavě (§ 127, 128).

(2) Přenechá-li oprávněná osoba byt daně prostý (§ 129) třetí osobě, předepíše se z úplaty neb z nájemní hodnoty (§ 153) příslušná daň vlastníkovi domu, který ji může přesunouti na osobu oprávněnou. O takovém přenechání má učiniti vyměřovacímu úřadu oznámení do 15 dnů čítaje ode dne, kdy nastalo.

(3) Opominutí tohoto oznámení může býti potrestáno pořádkovou pokutou, pokud nezakládá skutkové povahy jinakého trestného činu podle tohoto zákona.

Shodně s dosavadním stavem nepřísluší trvalé osvobození budovám (jejich částem), které jsou k účelům vyznačeným v §§ 126—128 pronajaty. Za nájemné se však nepokládají náhrady nesené státem za užívání budov k účelům státním, při nichž zisk je vyloučen, na př. pouhá náhrada nákladů udržovacích nebo náhrada poskytovaná státem podle ustanovení o ubytování vojska, pak platy ošetřovanců v ústavěch veřejných ve výměře stanovené autoritativně a v ústavěch dobročinných a všeúčelových, nestačí na náhradu režie.

§ 18 zák. o ubytování vojska ze dne 11. června 1879 č. 93 ř. z. zní: „Budovy, které se trvale věnují obci, okresem, zemi neb osobou soukromou účelům ubytování vojska za náhradu stanovenou tímto zákonem, jsou po dobu tohoto věnování od daně domovní osvobozeny.“ Obdobně ustanovení má zák. čl. VI/1909 § 28 lit. a), který se odvolává na vojenské ubytovací zákony z r. 1879 a z r. 1895.

Odst. 2. upravuje případ, že osoba oprávněná, t. j. osoba, které přísluší v budově daněprosté služební byt, tento zcela neb z části za úplatu nebo i bez ní přenechá osobě třetí, které by jinak nepříslušel. Ježto tím ztrácí byt ten vlastnost bytu služebního a tím vstupuje do povinnosti dani činovní, předepíše se z dotčené úplaty neb z nájemní hodnoty příslušná daň sice vlastníku stavení, tento ji však může přesunouti na osobu oprávněnou, která byt zcela neb z části přenechala. Subjektem daně musí i v tomto případě býti vlastník stavení, poněvadž jde o daň reální.

§ 131.

(1) Výjimky a osvobození, kteráž nejsou v souladě s ustanoveními §§ 126—130, pozbývají platnosti, počínajíc dnem účinnosti tohoto zákona.

(2) K výjimkám § 126 dlužno přihlížeti z povinnosti úřední.

(³) Za trvalé osvobození podle §§ 127 a 128 dlužno žádati. Žádosti s potřebnými doklady buďtež podány u příslušného vyměřovacího úřadu do 30 dnů, počínajíc dnem, kdy se skutečné užívání počalo.

(⁴) Žádost, která nebylo doklady řádně opatřena, se straně vrátí, aby ji do přiměřené lhůty doplnila; učiní-li tak, pokládá se za včas podanou.

(⁵) V případech § 127, pokud se týče § 126, přísluší rozhodovati vyměřovacímu úřadu, z jehož rozhodnutí lze se odvolati k finančnímu úřadu II. stolice, jenž rozhodne s konečnou platností.

Zde zákon rozlišuje z důvodů správně-technických výjimky z daně ex ipsa lege (§ 126), k nimž dlužno hleděti z moci úřední, a trvale osvobození (§§ 127 a 128), které povoluje úřad na žádost strany, upravuje pak v §§ 131 a 132 řízení o povolení trvalého osvobození.

§ 132.

Osvobození trvá po dobu, po kterou jsou dány zákonné podmínky osvobození a to:

- a) byla-li žádost včas podána, od počátku skutečného užívání,
- b) byla-li však opožděně podána, počátkem kalendářního čtvrtletí, jež jde po dni podané žádosti, a končí se buď pronájmem anebo užíváním budovy (části budovy) k jiným účelům.

§ 133.

(¹) Vlastník jest povinen oznámiti do 30 dn u příslušného vyměřovacího úřadu změny v poměrech, které nárok na osvobození mění nebo zrušují; opominutí tohoto oznámení může býti potrestáno pořádkovou pokutou, pokud nezaklá-

dá skutkové podstaty jinakého trestného činu podle tohoto zákona.

(²) Vyměřovací úřad jest oprávněn přesvědčiti se kdykoliv, zda trvají nadále poměry, jež osvobození odůvodňují.

(³) Trvalé osvobození neosvobozuje od povinnosti podati přiznání, požádá-li o to vyměřovací úřad.

Zde zákon ukládá vlastníku (trvalému poživateli) trvale osvobozeného objektu povinnost oznámiti změny v poměrech, které mění neb zrušují titul osvobozovací, a dává úřadu vyměřovacímu právo kontroly i právo odvolati osvobození povolená neprávem jakož i osvobození buď vůbec nepříslušející neb nepříslušející v původním rozsahu.

Dočasné osvobození od domovní daně.

§ 134.

(¹) Z důvodu stavby povoluje se pro stavby, které byly započaty po 31. prosinci 1926, dočasné osvobození od daně a přírážek, a to pro:

- a) novostavby, to jest zřízení nových stavení na pozemcích před tím nezastavěných;
- b) přístavby, to jest zvětšení dosavadních stavení ve směru vodorovném na ploše před tím nezastavěné, zřídí-li se stavbou nové celé místnosti, uzavřené stěnami;
- c) nástavby, to jest zvýšení dosavadních stavení zřízením nových pater;
- d) úplné přestavby, zbourají-li se dosavadní stavení v celém rozsahu až na povrch zemský a postaví znovu;
- e) částečné přestavby, zbourají-li se celá samostatně použitelná křídla stavení ve všech patrech i s půdou až na povrch zemský, nebo celá patra i s půdou, a vystaví-li se na jejich místě křídla nebo patra nová.

(2) Osвобоzení od daně vztahuje se vždy jen na celé nově postavené místnosti.

(3) Pro budovy postavené pouze na určitou dobu nepovoluje se dočasné osvobození od daně.

(4) Trvalé úlevy z důvodu stavby, vyplývající z dosavadních zákonů a záležející v používání zmírněných daňových sazeb, pokud jsou pro poplatníka s výhodou, potrvají v platnosti ještě 15 let od počátku účinnosti tohoto zákona. Srážka na daní třídní podle § 3, č. 3. zák. č. 242/1911 ř. z., se zrušuje.

Účelem dočasného osvobození od daně domovní, které zahrnuje v sobě též osvobození ode všech jakékoli jméno majících přírůžek jest podpora stavebního ruchu, aby obyvatelstvu opatřeny byly laciné a zdravé byty a provozovny dostatečnou měrou.

Věcné předpoklady pro dosažení dočasného osvobození přejímá zákon z dosavadního práva (ze dne 28. prosince 1911, č. 242 ř. z. a zák. čl. VI/1909 § 29 a násl.); osvobození povoluje se pro novostavby, přístavby, nástavby, uplné a částečné přístavby..

Ochranu práv nabytých na dočasná osvobození plynoucí ze zvláštních zákonů, pokud již nevypršela, zabezpečuje odst. 4. a čl. III. uv. ustanovení. Že se zruší má srážka na daní třídní podle § 3, č. 3, zák. z r. 1911, č. 242 ř. z., která pro nepatrnost (10% a 20%) jest pro poplatníka bez významu, úřadům však způsobuje značnou práci, a že se časově omezití má používání daňových sazeb tarifů A, B, C zák. ze dne 28. prosince 1911, č. 242 ř. z. a sazeb podle § 1, odst. 2., zák. ze dne 30. března 1920, č. 209 Sb. z. n., kteréž při navrhování sazbách daně činovní ztratily z větší části významu, navrhuje se za účelem zjednodušení ukládacích prací.

§ 135.

(1) Dočasné osvobození povoluje se ode dne dokončení stavby do příštího kalendářního čtvrtletí a odtud na 6 let.

(2) Bylo-li některých částí stavení užíváno dříve, nežli celá stavba byla dokončena, jsou podrobeny zdanění až do dne, kterým dočasné osvobození od daně bylo povoleno. K užívání stavby podmíněnému jejím prováděním se při tom nehledí.

Doba osvobození činí v Čechách, na Moravě a ve Slezsku podle dosud platných zákonů — nehledíc ke speciálním zákonům osvobožovacím, vydaným ze zvláštních podnětů pro jednotlivá místa —:

24 let pro domy dělnické, osvobozené od daně domovní a 5%ní (zák. ze dne 8. července 1902, č. 144 ř. z.);

6 let pro novostavby, přístavby, nástavby a přestavby vůbec a

10 let pro určité druhy staveb v přechodné době (zák. ze dne 28. prosince 1911, č. 242 ř. z.);

20 let pro nové stavby (i kvalifikované přestavby) pro stavby domů s malými byty, přístavby a nástavby (zák. ze dne 30. března 1920, č. 209 Sb. z. a n.);

50, pokud se týče 30, pokud se týče 25 let let, pro stavby s malými byty (zák. ze dne 11. března 1921, č. 100, ze dne 27. ledna 1922, č. 45, ze dne 25. ledna 1923, č. 35, a zák. ze dne 7. března 1924, č. 58 Sb. z. a n.

Na Slovensku a v Podkarpatské Rusi bylo zák. čl. VI/1909 § 31 stanovena řádná osvobožovací doba jednak podle povahy stavby, šlo-li o novostavbu a přístavbu, neb šlo-li o přestavbu, jednak podle místa, kde stavba byla provedena, na 15—12, 12—10, 10—8 let.

Nynější doba s abnormálními poměry ve stavebnictví (neobyčejná výše stavebních nákladů způsobená devalvace měny) je pro stanovení osvobožovací lhůty svrchované nepřihodná, neboť jak známo, ani 50leté osvobození od daně a všech přírůžek nemělo na ruch stavební očekávaných účinků. Ježto však zmíněné poměry jsou přechodné, nebylo lze při stanovení lhůty osvobožovací k nim hleděti a bylo třeba, míti na mysli jediné doby normální. Návrh zákona doporučuje řádné osvobození z důvodů stavby na dobu 6 let, kteréžto osvobození týká se jak státní daně, tak všech přírůžek.

Nepřihlíží se tu ani k místu, kde stavba vznikla, ani se nečiní rozdíl mezi způsoby stavby; až dosud — aspoň v sazbě — činil se rozdíl mezi přestavbou, která pravidelně jen nahrazuje dosavadní počet bytů, a novostavbou, kteráž rozmnožuje počet bytů potud, že prvnějšímu druhu staveb se dostávalo menších výhod; proti tomu třeba poukázati na to, že i přestavby lze celkem pokládati za rovnocenné, uváží-li se, že umožňují pravidelně kvantitativní zlepšení z ohledů zdravotních, policejních, stavebních atd.

Výhoda ze šestiletého osvobození plynoucí jde podstatně dále nežli dosud, poskytující ex lege i osvobození od přírůžek svazků samosprávných.

Abý přestalo obtížné počítání na dny, vyměřuje se doba dočasného osvobození od kalendářního čtvrtletí ke kalendářnímu čtvrtletí a na vice se ještě započítává do ní mezidobí ode dne dokončení stavby do konce kalendářního čtvrtletí, což usnadnití má předpis daně, který započne se vždy kalendářním čtvrtletím. Přebírá se tím ustanovení § 5 zák. z r. 1911, č. 242 ř. z., které se v praxi osvědčilo. (Viz poznámku k § 121.)

Uprava osvobození z důvodu stavby po dobu nynějších poměrů, vyznačujících se bytovou nouzí, vyhrazuje se zvláštním zákonům.

(1) Domům s malými byty a malými provozovnamí, které byly zřízeny novostavbou (§ 134, lit. a) neb úplnou přestavbou (§ 134, lit. d), přísluší osvobození od domovní daně a všech přírážek ode dne dokončení stavby do příštího kalendářního čtvrtletí a odtud na 12 let.

(2) Za domy s malými byty a malými provozovnamí pokládají se taková stavení, ve kterých z úhrnu obyvatelných podlahových ploch a podlahových ploch místností věnovaných občedním, živnostenským neb jiným účelům připadají alespoň dvě třetiny na malé byty a malé provozovny.

(3) Za malé byty považují se stavebně v sobě uzavřené byty, jejichž obytná podlahová plocha nepřesahuje celkem 80 m².

(4) Za malé provozovny pokládají se stavebně pro sebe uzavřené dílny drobných živnostníků, obývajících malý byt v témže domě, aneb nebydlí-li v něm, takové dílny o podlahové ploše do 36 m².

(5) Současné užívání dvou, nebo více malých bytů jednou domácností aneb dvou nebo více malých provozoven jedním živnostníkem vylučuje výhody podle odst. 1.

(6) Za domy s malými byty a malými provozovnamí se nepokládají: přepychový majetek (vily a pod.), pak hotely, hostince, léčebny, pensionáty, internáty a p.

(7) Sezonní byty nesluší pokládati za malé byty.

(8) Ustanovení § 134, odst. 4. platí tu obdobně.

Nával drobného lidu do měst zejména velikých a stoupání činže v nich způsobily nouzi o malé byty. Zákon ze dne 28. prosince 1911, č. 242 ř. z., po němž přišly zá-

kony další, mající odstraniti bytovou nouzi, jmenovitě nouzi o malé byty a malé živnostenské provozovny, poskytovaly nově zřízeným stavbám domů s malými byty a malými provozovnamí zvláštní úlevy danové, a to jednak dočasné, poskytující úplné osvobození od daně domovní, jednak trvalé, zavádějící nižší sazby daně činžovní.

Nouze o malé byty trvá nadále, a trvá tudíž dále důvod k podpoře jejich staveb výhodami daňovými. Této potřebě přichází zákon vstříc doporučuje pro domy s malými byty a malými provozovnamí zřízené novostavbou nebo úplnou přestavbou, kvalifikované osvobození od daně domovní.

Pokud se týče kvalifikace domů s malými byty a provozovnamí, dále kvalifikace malých bytů a malých provozoven, přejímá zákon ustanovení cit. zák. z roku 1911, dobu osvobozovací však rozšiřuje oproti obyčejným stavbám na 12 let, aby tím spíše účelu bytové péče bylo dosaženo. Osvobození dotýká se jak daně státní, tak všech přírážek.

Vzorem co do doby trvání osvobození bylo tu právo francouzské, poskytující novostavbám obytných budov, vyhovujícím podmínkám zákona ze dne 23. prosince 1911 o stavbě domů s levnými byty (Habitation à bon marché) osvobození od daně domovní na 12 let.

§ 137.

(1) Za dočasné osvobození od daně je třeba žádati.

(2) Žádost nutno podati do 30 dnů ode dne dokončení celé stavby u vyměřovacího úřadu; doklady, které dlužno k ní přiložiti, stanoveny budou nařízením.

(3) O žádosti řádně nedoložené platí ustanovení § 131 odst. 4. obdobně.

Ustanovením odst. 3., že žádost, která nebyla potřebnými doklady opatřena, se straně vrátí — aniž to bude mít pro ni škodlivé následky — s tím, aby ji doplnila do přiměřené lhůty, která může býti na důvodnou žádost prodloužena, přichází se vstříc stranám, práva neznalým, měrou dostatečnou. (§ 131, odst. 4.)

§ 138.

Podala-li strana žádost pozdě, povolí se dočasné osvobození teprve počínajíc prvním dnem kalendářního čtvrtletí, které jde po dni podané

žádosti, na zbytek doby čítané podle § 135, odst. 1., pokud se týče § 136, odst. 1.

Právní újma spojená s opožděným podáním žádosti za osvobození podle § 138 srovnává se s dosaadvním právem (§ 5 zák. ze dne 28. prosince 1911, č. 242 ř. z. a zák. čl. VI/1909 § 37).

§ 139.

Na řádně doloženou žádost nařídí vyměřovací úřad, uzná-li toho potřebu, místní prohlídku, aby zjistil podmínky dočasného osvobození od daně a přezkoušel místopis.

Místní prohlídka, ke zjištění skutečnosti rozhodných pro osvobození od daně, nemusí býti v každém případě provedena, nýbrž jen tehda (§ 130), uzná-li toho úřad vyměřovací potřebu.

§ 140.

O žádosti za dočasné osvobození rozhoduje vyměřovací úřad, z jehož rozhodnutí lze se odvolati k finančnímu úřadu II. stolice, jenž rozhodne s konečnou platností.

Zde zákon určuje příslušnost o rozhodování žádosti za osvobození, jakož i o prostředku opravném a nezavádí proti dosavadnímu stavu na území mimo Slovensko a Podkarpatskou Rus žádné novoty.

§ 141.

(¹) Poplatník je povinen oznámiti do 15 dnů písemně neb ústně u příslušného úřadu vyměřovacího, že nastaly okolnosti, kterými budova pozbyla vlastnosti jako dům s malými byty a udati den, kdy se tak stalo; opomine-li to oznámiti, může býti potrestán pořádkovou pokutou, pokud nezakládá opominutí skutkové povahy jinakého trestného činu podle tohoto zákona.

(²) Ustanovení § 133, odst. 2. platí obdobně o osvobození domů s malými byty.

(³) Dočasné osvobození neosvobozuje od povinnosti podávati příznání, požádá-li o to vyměřovací úřad.

§ 142.

(¹) Zanikne-li vlastnost domu jako domu s malými byty dříve, nežli řádná doba osvobození (§ 135) prošla, povolí vyměřovací úřad pro příslušnou budovu osvobození od daně na zbytek doby v § 135 vytčené z povinnosti úřední.

(²) Zanikne-li tato vlastnost po projití řádné doby osvobození, ale nežli vypršelo osvobození podle § 136, odst. 1. a § 138, zaniká osvobození od daně dnem zániku této vlastnosti.

(³) Nabude-li stavba potom opět vlastnosti domu s malými byty, nenabývá tím již nároku na výhodu podle § 136.

Zanikne-li vlastnost domu s malými byty dříve, nežli řádná šestiletá doba osvobození prošla, povolí úřad vyměřovací pro dotčenou budovu obyčejné osvobození od daně na zbytek doby vytčené v § 135, a to z povinnosti úřední, nečekaje žádosti strany, což je pro stranu se značnou výhodou.

Ustanovení odst. 2. tohoto paragrafu sleduje účel, aby dům malobytný nebyl měněn, ale takovým navždy zůstal.

Oddíl II.

DAŇ ČINŽOVNÍ.

Povinnost k dani činžovní.

§ 143.

(¹) Dani činžovní jsou podrobeny:

a) V Praze, Brně a Bratislavě, dále v léčebných lázeňských místech, jakož i v soupisných místech, v nichž je v rozhodné době (§ 144) pronajato více nežli třetina obytných místností (§ 161, odst. 2., lit. a) a b), všechny budovy;

b) v ostatních místech jen budovy zcela neb částečně pronajaté.

(²) Soutpisným místem rozumí se soubor budov očíslovaných samostatně, t. j. od budov jiného místa nezávisle.

(³) Při čítání obytných místností podle lit. a) se k místnostem obytným z daně vyňatým a od daně trvale osvobozeným nehledí.

(⁴) Seznam léčebných míst lázeňských vyhlásí ministerstvo financí ve sbírce zákonů a nařízení.

Dani činžovní jsou podrobeny všechny budovy v soupisných místech, v nichž jest v rozhodné době více nežli třetina obytných místností pronajata, dále všechny budovy v léčebných lázeňských místech a konečně všechny budovy zcela neb částečně pronajaté, ať jsou kdekoliv.

Soutpisným místem rozumí se soubor budov očíslovaných samostatně, t. j. od budov jiného místa nezávisle. Měřitko „více než třetina obytných budov pronajatých“ k tomu účelu, aby bylo soupisné místo pojato do všeobecné povinnosti daně činžovní, jest vhodným, poněvadž počet pronajatých obytných místností požadovaný jim poskytuje dostatečný počet objektů srovnávacích, jichž je třeba, aby byla zjištěna činžovní hodnota místností nepronajatých. Že mají býti všechny budovy v léčebných lázeňských místech pojaty do všeobecné daně činžovní, jest odůvodněno jednak dostatečným počtem srovnávacích objektů, jednak poměrně vyššími činžovními výtěžky, které tu zpravidla pronájmy poskytují. Pojetí budov zcela neb částečně pronajatých v místech ostatních, srovnává se v podstatě s dosavadním právním stavem a povahou věci.

Abý byly zjištěny podmínky pro zařazení soupisného místa do všeobecné povinnosti daně činžovní, čítati se mají jen obytné místnosti budov opatřených vlastním číslem popisným, podrobených dani domovní, a nemají při tom býti čítány obytné místnosti z daně vyňaté a trvale od daně domovní osvobozené. Ustanovení to má za účel umožniti přesné čítání pronajatých obytných místností, které mají účinek na bytový trh, jehož vývin je pro zařazení místa do všeobecné povinnosti daně činžovní požadavkem.

§ 144.

(¹) Za pronajaté pokládají se s výhradou ustanovení § 159 budovy, které byly skutečně pronaj-

jaty dne 1. ledna roku berního, pokud se týče za sezony.

(²) Pronájmem rozumí se každé přenechané užívání budovy (její části) za plat (§ 149, odst. 1.) bez rozdílu, je-li přenechání to nájmem, pachtem nebo jiným právním poměrem.

(³) Deputátní byty přenechané vlastnímu zemědělskému dělnictvu zdarma nebo za plat vpočítány do mzdy v místech uvedených v § 143, lit. b) považují se za nepronajaté.

V tomto paragrafu se ustanovuje, které budovy sluší pokládati za pronajaté; ustanovení to shoduje se s dosavadním stavem.

Místa zcela dani činžovní podrobená.

§ 145.

(¹) Od počátku působnosti tohoto zákona až do konce roku příštího sčítání lidu jsou podrobeny dani činžovní v místech, která byla dosud podrobena zcela dani činžovní, všechny budovy; nadále rozhoduje o povinnosti k dani činžovní podle § 143, odst. 1. lit. a) s výhradou ustanovení § 147 vyměřovací úřad na celé období od jednoho sčítání lidu ke druhému.

(²) Jen klesne-li v tomto období v soupisném místě poměr pronajatých místností obytných k nepronajatým pod pětinu, povolí na žádost obce nebo kteréhokoli poplatníka ministerstvo financí, aby bylo místo vyřaděno ze všeobecné povinnosti daně činžovní, a to od příštího roku berního, který jde po roce, v němž žádost byla podána, až do konce období (odst. 1.).

Tento paragraf upravuje všeobecnou povinnost daně činžovní pro dobu přechodnou, t. j. od počátku působnosti nového zákona až do příštího sčítání lidu, ponecháváje pokud se týče povinnosti daně činžovní v místech dosud zvaných lit. a), dosavadní stav v platnosti. Teprve od pří-

štitu sčítání lidu má vejíti v život ustanovení § 143 lit. a). Účelem ustanovení, že rozhodnutí o zařazení místa mezi místa podrobená všeobecné dani činžovní diti se má v obdobích od jednoho sčítání lidu ke druhému, jest způsobiti větší stálost poměrů zdaňovacích, což je důležité jmenovitě pro místa, kde se vyvíjejí poměry bytové těsně na hranici všeobecné povinnosti daně činžovní. Odstavec 2. hledí odstraniti tvrdost, která by mohla nastati ustanovením poměrně dlouhého období povinnosti daně činžovní, kdyby počet pronájmů v některém soupisném místě v tomto období silně poklesl.

§ 146.

(1) Rozhodným pro všeobecnou povinnost daně činžovní je stav počátkem roku, ve kterém se děje sčítání lidu.

(2) Rozhodnutí, že bylo místo nově zařadeno do všeobecné povinnosti daně činžovní, doručí vyměřovací úřad obci do rukou starosty obce s vyzváním, aby je uvedl v obecnou známost způsobem v obci obvyklým.

(3) Z tohoto rozhodnutí může se odvolati jak obec, tak i každý daní povinný k finančnímu úřadu II. stolice, jehož rozhodnutí je konečné.

(4) Odvolání má odkládací účinek.

Stanoviti rozhodný den pro zjištění podmínky zařazení místa do všeobecné povinnosti daně činžovní bylo nutné, aby wszeliké pochybnosti v té příčině byly znemožněny.

§ 147.

(1) Výjimečně jest přípustno:

1. aby dvě nebo více míst, vyhovujících společně ustanovení § 143 lit. a) bylo sloučeno v jeden celek, jsou-li spolu stavebně a hospodářsky v tak úzké spojitosti, že činí uzavřené sedliště a je-li v každém z nich alespoň čtvrtina obytných místností pronajata; částí míst, u kterých takovéto spojitosti není, mohou býti vyloučeny ze sloučení, leží-li alespoň 1 km stranou od uzavřeného sedliště;

2. aby část místa, vyhovujícího podmínkám § 143, lit. a), jež není uzavřeným sedlištěm a jejíž budovy jsou alespoň 1 km vzdáleny od uzavřeného sedliště, byla vyloučena ze všeobecné daně činžovní.

(2) O sloučení a vyloučení rozhodne finanční úřad II. stolice a zpraví o něm všechny zúčastněné obce (města); odvolání k ministerstvu financí má odkládací účinek.

(3) Sloučení i vyloučení nabývá účinnosti — nehledíc k ustanovení § 145 — na zbytek období počátkem roku, jenž jde po dni, kdy o sloučení bylo pravoplatně rozhodnuto, pokud se týče kdy k vyloučení byl dán podnět.

Důležitou novotou proti dnešnímu právnímu stavu zavádí tento paragraf, ustanovuje, že dvě nebo více soupisných míst může býti spojeno za příčinou zařazení do všeobecné daně činžovní za určitých podmínek v jeden daňový obvod a že naopak místo, které by jinak všeobecné dani činžovní bylo podrobeno, může býti za určitých podmínek z ní vyloučeno. Účelem, který je tímto ustanovením sledován, jest odstraniti překrostiti, vyplývající z práva dosud platného v příčině daňového zatížení budov stojících blízko sebe, pro jejich různá daňově právní posuzování, o kterém se již stala zmínka v odůvodnění povšechném. Přesně vymeziti pojem „uzavřeného sedliště“, o němž jest v tomto paragrafu řeč, není v zákoně možno hledic k tomu, že tu rozhoduje mnoho individuálních momentů; rozhodnutí o tom bude se moci státi jenom přihlížejeic ku povaze jednotlivého případu.

Základ daně činžovní.

§ 148.

(1) Daň činžovní vyměřuje se na každý kalendářní (berní) rok, když prošel, z nájemného (§ 149) nebo z nájemní hodnoty (§ 152) tohoto roku po srážce odpočitatelných položek (§ 151).

(2) U bytů sezonních zastupuje kalendářní (berní) rok období, po které se v roce obyčejně pronajímají.

(3) U budov, které se stávají povinnými dani činžovní během roku a v případě § 159, odst. 4., je základem daně nájemné neb nájemní hodnota za dobu od počátku povinnosti k dani činžovní až do konce roku po srážce odpočitatelných položek (odst. 1.).

(4) Činžovní daň z budov částečně pronajatých (§ 143, odst. 1., lit. b), uloží se tak, že k dani činžovní, vypočtené z nájemného místností pronajatých přičte se daň třídní připadající dle sazebníku (§ 162) na nepronajaté místnosti obytné.

Základem daně činžovní má být skutečné hrubé nájemné aneb skutečná hrubá nájemní hodnota budovy (její části) pronajaté nebo vlastníkem užívané zpravidla za jeden celý prošlý rok po srážce odpočitatelných položek v § 151 uvedených.

Rokem rozumí se tu rok berní, který kryje se s rokem kalendářním, čímž odstraňuje se dosavadní rozdíl mezi rokem činžovním a rokem berním, který jenom poplatník mátl. Ustanovení, že zastupuje u bytů sezonních provozoven období, po které se obyčejně pronajímají (užívají), berní rok, jest přiměřeno způsobu jejich pronajímání (užívání) jenom na určitou roční dobu a srovnává se s dosud platným právem. U budov vstupujících nově během roku do povinnosti daně činžovní má se vyměřovati daň za první rok ze skutečného nájemného (nájemní hodnoty), kterého bylo za dobu od počátku povinnosti daňové až do 31. prosince toho roku dosaženo, taktéž po srážce připadajících odpočitatelných položek (§ 151). Na příští rok bude ukládání daně pravidelné.

Skutečný, hrubý výtěžek jako základ daně činžovní je velmi důležitou novotou, která se přejímá ze zák. čl. VI/1909 § 13.

Zdaňování skutečného nájemného (nájemní hodnoty) dosaženého v roce berním postaví daň činžovní proti stavu dosavadnímu na zcela reálný základ, učiní vyměření daně poplatníkům srozumitelnějším, způsobí soulad ve způsobu přiznávání výtěžku z budovy k dani činžovní a přiznávání důchodu z budovy k dani důchodové, dále zjednoduší podstatně agendu vyměřovací, konečně přestanou též odpisy na dani činžovní z důvodu uprázdnění.

Nájemné.

§ 149.

(1) Za nájemné pokládá se soubor všech platů smluvených za přenechání budovy

neb její části i s příslušenstvím (§ 150, odst. 2.), plněných poplatníků ať přímo nebo nepřímo v penězích, přírodninách, pracovních výkonech aneb jiných majetkových výhodách.

(2) Plnění v přírodninách nebo v pracovních výkonech ocení se podle skutečných v místě obvyklých cen.

(3) Nájemné posečkané, prominuté, jakož i ono, kterého nezaplatily osoby s poplatníkem příbuzné nebo sešvakřené do třetího stupně, pak jeho služebníci nynější i bývalí, pokládá se za skutečně přijaté.

(4) Nájemné nedobytné, t. j. takové, které po projití nájemního období, za které bylo splatno, zůstalo jinými osobami nežli v odst. 3. uvedenými nezapraveno a prokazatelně nemohlo by býti vydobyto, nepokládá se za nájemné.

Za nájemné pokládá se v úplné shodě s právem dosud platným soubor všech plnění nájemníkových za přenechání budovy (její části) i s příslušenstvím, ať plnění toho záleží v čemkoli, tedy na př. penězích, přírodninách, práci. Demonstrativním výpočtem druhú plnění se pojem nájemného v návrhu podrobně určuje. Činžovní daň má podle toho býti podroben hospodářský výtěžek každého přenechaného užívání budovy (její části) a nejen tedy přenechání smluvního; pojem „přenechání“ je tedy širším, nežli soukromoprávní pojem pronájmu, což se srovnává s dosavadním právním stavem.

K odst. 4. že nájemné nedobytné nemá se za stanovených předpokladů zdaniti, odpovídá zásadě zdanění skutečného výtěžku a srovnává se s dosavadním právem (zák. ze dne 24. října 1896, č. 223 ř. z.), při čemž se výslovně podotýká, že požadovaný průkaz nedobytnosti neobmezuje se pouze na soudní usnesení o bezvýslednosti exekuce, ale že může býti podán i jinak věrohodně, na př. potvrzením místního obecního nebo policejního úřadu o tom, že by nebylo možno dlužnou činži na dlužníku vydobyti.

§ 150.

(1) Nájemné je podrobeno dani činžovní, jen pokud plyne vlastníku z budovy samotné i s příslušenstvím.

(2) Příslušenstvím rozumí se podle tohoto zákona předměty s budovou nebo její částí pevně spojené, jako zařízení osvětlovací, kamna, telefon, telegraf, elektrické zvonky, vezděné vany v koupelnách, výklady a j., vyjma zařízení strojní a živnostenského, ústřední topení a výtahy.

(3) Dani činžovní tudíž nejsou podrobeny platy za spolu přenechané užívání:

- a) pozemků podrobených pozemkové dani;
- b) práv s budovou spojených;
- c) předmětů, které nejsou s budovou (její částí) pevně spojeny, anebo nenáleží k obvyklému vybavení nájemního objektu;
- d) strojního a živnostenského zařízení, ústředního topení a výtahů.

(4) Náhrady za plnění poplatníka, jímž tento z důvodu smlouvy nájemní neb pachtovní podle zákona není povinen, nepokládají se za platy, podrobené dani činžovní.

(5) V případech odst. 3., lit. a), smí se na užívání pozemků, pokud neslouží zemědělské nebo jiné výrobě, účtovat z celkového smluveného nájemného neb úhrnu nájemného zvláště smluveného nejvýše třicetinásobek jejich ryzího katastrálního výtěžku, kterýž pak dani činžovní není podroben.

(6) U domů lázeňských v léčebných místech lázeňských, v nichž jest zavedena všeobecná daň činžovní, je podrobeno dani činžovní celé nájemné, odrazí se však z něho na opotřebení nábytku, zařízení a posluhu 50%.

Dani činžovní má býti podroben nájemní výtěžek, ovšem jenom pokud plyne z budovy samotné a z jejího příslušenství. Je-li přenecháno zároveň s budovou užívání věci movitých (na př. inventář), věci nemovitých (na př. zahrada), práv (na př. živnostenská koncese), nemají platy za toto přenechání býti podrobeny dani činžovní stejně jako dosud. To platí též o zařízení strojním

a živnostenském, pak o ústředním topení a domovních výtazích. Byly-li zároveň s budovou přenechány pozemky, podrobené dani pozemkové, které neslouží zemědělské nebo jiné výrobě (§ 150), a které náleží k budově (na př. domovní zahrádka), za celkové nájemné, smí se z něho odraziti třicetinásobek jejich ryzího katastrálního výtěžku. Násobek tento přibližuje se skutečným poměrem: paušální srážkou má se jednak čelití přehnaným srážkám na škodu daně, jednak uspořiti odhad výnosové hodnoty na místě samém. Co se týče domovních zahrádek, bylo by teoreticky správnějším, ježto jde u nich o městskou rentu, pozemkovou, postihovati výtěžek jejich dani domovní, jako se děje na př.: v Prusku (§ 1 zákona ze dne 21. května 1861) a nyní v Maďarsku (zák. čl. XXII/1922, § 8), bylo však od toho upuštěno proto, aby se dosavadní stav nezostřoval, jakož i z ohledů zdravotně-estetických.

U bytů přenechaných s nábytkem, zařízením a posluhou, stanoví se srážka 30% na opotřebení nábytku, zařízení a za posluhu. Přejímá se tu osvědčené ustanovení zák. čl. VI/1909 § 15, aby bylo čeleno zkracování daňového základu uplatňováním příliš velké srážky, jak se posud dělo hojnou měrou, což způsobovalo obšírné řízení parifikační.

Ze návrh výjimečně v místech lázeňských, v nichž je zavedena všeobecná daň činžovní, stanoví srážku na 50% z hrubého nájemního výtěžku domů lázeňských, odvádějí se poměrně větší režii, která je spojena s pronajímáním bytů v těchto budovách (reklama, inzerce, komfort, školené služebnictvo, vzorná čistota a j.).

Odpočítatelné položky.

§ 151.

(1) Z nájemného neb nájemní hodnoty vyloučí se, jsou-li v nich obsaženy a nejsou-li nijak zvláště hrazeny, částky v berním roce skutečně placené na dávky nebo na dávkám podobné platy, jež postihují uživatele budovy (její částí), odvádějí se však poplatníkem obci, jako: dávka z nájemného, vodné, vodní činže, poplatky za vodoměr a poplatky za užívání obecních stok.

(2) Je-li část budovy osvobozena od daně činžovní, lze vyloučiti jen částky, úměrně připadající na díly budovy daní povinné.

(3) Při superedifikaci lze činži placenou majetníku půdy nebo zdí, na nichž výstavba stojí, z nájemného (nájemní hodnoty) superedifikátu odraziti.

Kdežto podle dosavadního práva v Čechách, na Moravě a ve Slezsku vylučují se z výtěžku nájemného, byly-li v něm obsaženy, všechny obecní dávky a poplatky (dávka z nájemného, vodné, vodní činže, poplatek za čištění ulic), a vedle těchto ještě výdaje spojené s osvětlováním společných prostor domu a dvorku, pokud je majetník domu nese ze svého, pak jiné výdaje, jako na př.: režijní náklady na ústřední topení, zdviž, domovní telefon a telefon, a konečně přiměřené částky za používání koberec na schodišti a chodbách, jakož i za používání zařízení ve společné prádelně (mandl a p.), dopouští zákon, ježto za základ daně přijal výtěžek hrubý, k odpočtení jenom dávky veřejnoprávní a platy jim podobné, které postihují držitele bytu a které byly v roce berním skutečně poplatníkem obci placeny. Sem náleží jmenovitě obecní dávka z nájemného, vodné, vodní činže, činže z místa, poplatek za čištění a kropení ulic, za odvázení popela a smetí, poplatek za noční hlídku. Ze odpočítání bude lze jen dávky skutečně v roce berním placené, srovnává se se zdaňováním skutečného výtěžku. Při superedifikaci má se činže placená majetníku půdy nebo zdí, na nichž výstavba stojí, z hrubého výtěžku superedifikátu odpočítati. Ustanovení to čelí dvojitému zdanění vzhledem k tomu, že dotčená činže podrobuje se dani rentové.

Nájemní hodnota.

§ 152.

Nájemní hodnota budovy neb její části oceňuje se penízem, kterého by bylo lze dosáhnouti jejím pronájmem v roce berním podle poměrů místního bytového trhu hledíc k poloze, k účelu budovy, její velikosti, k jejímu stavebnímu zařízení, k době, po kterou se jí v roce užívá, a k jiným poměrům, majícím účinek na užitkovou hodnotu.

Ježto v místech všeobecné daně činžovní podrobeny jsou dani této všechny budovy, ať jsou pronajaty čili nic, nutno v případech, kde budova (její část) byla nepronajata, byla však ve vlastním užívání poplatníkově nebo přenechána k užívání osobám třetím zcela nebo částečně

zdarma, anebo byla pronajata za nájemné, které přesně zjistiti nelze, vyšetřiti a zdaniti nájemní hodnotu, t. j. hodnotu, které by bylo lze v místě pronájmem objektu dosíci.

§ 153.

Podle nájemní hodnoty vyměřuje se daň činžovní v těchto případech:

1. jsou-li budova neb její části:

- a) užívány poplatníkem neb
- b) přenechány zdarma komukoliv k užívání nebo
- c) pronajaty komukoliv za zřejmě nižší nájemné, nežli jaké je v místě obvyklé;

2. užívá-li se budovy (její části) ku přechovávání cizinců a noclehářů (hotely, hostince, noclehárny a pod.);

3. bylo-li užívání budovy neb její části přenecháno zároveň s jinými majetkovými předměty nebo právy za úhrnný plat, vyjímajíc případy uvedené v § 150, odst. 3., lit. a), pak odst. 5. a 6.

4. vzniknou-li o údajích stran v příčině úplat. za přenechané užívání budovy neb její části pochybnosti, které nebyly vyvráceny.

Případy, v nichž vyměřiti se má daň z nájemní hodnoty, uvádí § 153, neuchyluje se v podstatě od práva dosud platného.

§ 154.

(1) Vyměřovací úřad je zmocněn, aby v případě § 153, odst. 1., č. 1., lit. c) ponechal příznání v platnosti, bude-li hodnověrně prokázáno, že přiznané nízké nájemné má svůj důvod ve známých umírněných požadavcích pronajímatelových vůči nájemníkům, a není-li přiznané nájemné o více nežli o 25% menší nájemného, jehož by bylo lze na místním trhu bytovém dosáhnouti.

(²) O stejně nižší částku proti dosažitelné činži smí se oceniti nájemní hodnota budov a jejich částí, užívaných poplatníkem nebo přenechaných zdarma jeho manželce, jeho pokrevcům, osobám s ním sešvakřeným do třetího stupně, služebnictvu, správci domu, domovníku, pak osobám podle posledního pořízení nebo smluvní výhrady učiněné při prodeji nebo postupu budovy.

Tento paragraf obsahuje výjimku; připouští totiž zdání podle příznání a nikoliv podle nájemní hodnoty i tehda, kdy činže je přiznána nižší částkou, nežli činí činže v místě obvyklá. Tohoto ustanovení nelze užívatí všeobecně, nýbrž dlužno si uvědomiti, že jde tu pouze o výjimečné zmocnění úřadu vyměřovacího, které je vázáno průkazem, že přiznané nižší nájemné má důvod ve známých umírněných požadavcích pronajímatele vůči všem nájemníkům, a které jest omezeno podmínkou, že přiznané nájemné není o 25% nižší nájemného v místě obvyklého. Sleduje se tím účel, aby pronajímatel, který má slušné ohledy naproti svým nájemníkům, kotvíci v blahovolné nezištnosti, neměl za to s úřadem potíží, jak se začasť dělo doposud. Ustanovení § 154, odst. 2, obsahuje v zákoně novum; má se jím uzákoniti dosavadní všeobecná praxe v Čechách, na Moravě a ve Slezsku, která postupuje naproti poplatníku v dotčených případech civiliter, poskytujíc mu výhodu asi o průměrné hodnotě, jak se v osnově navrhuje. Určitou výměrou této výhody dosáhnouti se má jednotného postupu u všech úřadů vyměřovacích.

Vyměrování daně činžovní.

§ 155.

(¹) Daň činžovní vyměřuje se na podkladu písemných, nájemníky stvrzovaných příznání.

(²) Podávání a úřední zkoušení příznání upravuje se v IX. hlavě.

Příznání k dani činžovní bude tedy nutno podávati rok co rok, a to jako dosavad, jenom na úředním formuláři stanoveném nařízením. Potvrzování údajů příznání nájemníky je přežato z ustanovení dosud platných; je to instituce stará, jako činžovní daň sama, je vžitá a ježto má pro přezkoušení správnosti příznání velký význam, musila býti zachována.

Abý nebyli majitelé domu každoročním vypisováním činži obtěžováni, bude v prováděcím nařízení stanoveno, že při nezměněném stavu může majitel domu předepsaný formulář vyplnit pouze poznámkou: proti loňskému roku stav nezměněn.

Sazby daně činžovní.

§ 156.

(¹) Daň činžovní činí z vyměřovacího základu:

1. v Praze, Brně a Bratislavě 12%,
2. v ostatních místech 8%.

(²) Daň činžovní v místech zcela dani činžovní nepodrobených (§ 143, lit. b) nesmí býti nižší nežli daň třídní na příslušný berní rok na celou budovu připadající, jinak zůstane budova v dani třídní.

Daň činžovní činí podle čl. X. uváděcích ustanovení v místech spojených s Prahou a Brnem podle zákonů ze dne 6. II. 1920 č. 114 a ze dne 16. IV. 1919 č. 213 Sb. z. a nař. na rok 1927 9%, na rok 1928 10%, na rok 1929 11%.

Neužívání a opětne užívání.

§ 157.

(¹) Přestane-li se budovy podrobené dani činžovní (její části) užívatí a nenese-li vůbec užítku, dále začne-li se budovy takové (její části) užívatí poznovu, nebo počne-li opět nésti užitek, jest poplatník povinen ohlásiti tyto skutečnosti písemně vyměřovacímu úřadu do 15 dnů ode dne, kdy nastaly, a uvéstí zevrubně dotčené místnosti.

(²) Ponechání nábytku v místnosti, která se s ním obyčejně pronajímá, není na překážku, pokládati místnost výjimečně za neužívanou.

(3) Úřad vyměřovací má právo přesvědčiti se místní prohlídkou o správnosti oznámeného neužívání.

(4) Opomine-li poplatník oznámiti neužívání neb opětně užívání, může býti potrestán pořádkovou pokutou, pokud opominutí nezakládá skutkové povahy jinakého trestného činu podle tohoto zákona.

Ježto se daň činžovní vyměřuje podle návrhu ze skutečného výtěžku, stal se odpis daně činžovní z důvodu uprázdění tak, jak jej zná právo dosavadní, zbytečným. Neužívání dlužno však přece úřadu vyměřovacímu oznámiti, ovšem jen pro kontrolu přiznání, tedy aby byl v budoucnosti správně zjištěn daňový základ. K témuž konci stanovena byla též povinnost poplatníka oznamovati opětně užívání.

Trestnost opominutí oznámení a podání oznámení nesprávných má zabezpečiti správné vyměření daně.

Oznámení o zapravení nájemného původně nezaplaceného a tudíž nezdaněného.

§ 158.

(1) Pozdější platby peněžité neb jiná plnění na nájemné, původně za nedobytné uznané a jako takové nezdaněné (§ 149, odst. 3.), jest poplatník povinen za příčinou zdanění písemně oznámiti do 15 dnů vyměřovacímu úřadu, jinak může býti potrestán pořádkovou pokutou, pokud opominutí nezakládá skutkové povahy jinakého trestného činu podle tohoto zákona.

(2) Platby nebo plnění podle odst. 1. přičte vyměřovací úřad k nájemnému toho roku, ve kterém ho bylo dosaženo.

Základem daně činžovní má býti výtěžek skutečný, není tudíž zpravidla předmětem daně nájemné, které poplatník sice smluvil, ale jehož nepřijal, poněvadž se stalo nedobytným. Bylo-li nájemné později zcela nebo částečně zapraveno, musí býti podle míry úhrady zdaněno a to v roce, ve kterém se tak stalo; pročez je povinen poplatník dotčené platby na takové nájemné úřadu oznámiti.

Změny v berním roce v nájemních poměrech budov všeobecné daní činžovní nepodrobených.

§ 159.

(1) Byla-li budova podrobená daní třídní pronajata za berního roku zcela neb částečně prvním dnem kalendářního čtvrtletí, vstupuje do povinnosti daňové činžovní čtvrtletím, kterým se začal nájemní poměr; od této doby se daň třídní z ní nepředepíše.

(2) Započal-li se však nájemní poměr za kalendářního čtvrtletí, zůstává v daní třídní až do konce toho čtvrtletí, načež počíná se u ní povinnost k daní činžovní.

(3) Pronájem má poplatník oznámiti do 15 dnů ode dne, kdy nastal, úřadu vyměřovacímu, jinak může býti potrestán pořádkovou pokutou, pokud opominutí nezakládá skutkové povahy jinakého trestného činu podle tohoto zákona.

(4) Přešla-li budova, podrobená daní činžovní v místě všeobecné daní činžovní nepodrobeném za berního roku zcela neb částečně v poplatníkovu užívání, nebo přenechal-li ji poplatník zcela nebo z části k bezplatnému užívání osobě třetí, nemají změny ty na povinnost k daní činžovní na ten rok účinku.

Tento paragraf upravuje v odstavcích 1. a 2. změnu ve zdanění způsobenou tím, že budova dosud daní třídní podrobená byla pronajata za berního roku. Rozlišuje dva případy a to:

1. byla-li budova pronajata počátkem kalendářního čtvrtletí, aneb

2. během kalendářního čtvrtletí.

V prvním případě vstupuje do povinnosti daně činžovní hned počátkem dotčeného čtvrtletí, v druhém případě zůstává až do konce toho čtvrtletí v daní třídní, načež vstupuje do daně činžovní teprve čtvrtletím příštím.

Účelem tohoto ustanovení jest, aby byly odpisovány a předpisovány daňové kvoty snadno vypočítatelné, tedy má sloužiti zjednodušení práce úřadů. Ovšem byla-li by kvota daně činžovní, jež by měla býti v takovémto případě předepsána, menší, zůstane budova v daní třídní.

Ustanovením odst. 4., že případ opačný, když totiž pronajatá budova (část její) v místě ne zcela dani činžovní podrobeném přešla během roku v užívání poplatníkovu, nezpůsobuje předpisu daně činžovní a daně třídní pro rata temporis, zachovává se dosavadní stav platný v Čechách, na Moravě a ve Slezsku jako v podstatě ustanovením odstavce 1. tohoto paragrafu.

Zdanění v prvních letech povinnosti k všeobecné dani činžovní.

§ 160.

(1) Bylo-li místo zařaděno zcela do daně činžovní (§§ 143, lit. a), 146, odst. 2.), počíná se povinnost daňová berním rokem, v němž se stalo rozhodnutí o zařazení pravoplatným.

(2) V tomto případě mají se podati příznání do 30 dnů ode dne, kdy rozhodnutí o tom právní moci nabyví bylo obci doručeno.

(3) Lhůta k oznámení podle § 157, odst. 1. počíná se 15. dnem ode dne doručení rozhodnutí v odst. 2. uvedeného.

Bylo-li by místo nějaké zařaděno do povinnosti všeobecné daně činžovní, bylo nutno přesně určit dobu, od které se povinnost tato počíná, a dále do které lhůty mají se podávati příznání a oznámení o neuvžívání a opět-ném užívání. Zákon činí tu počátek povinnosti všeobecné daně činžovní a zmíněné povinnosti poplatníků vyplývající z ní (podávati příznání a oznámení), závislým na momentu pravoplatnosti rozhodnutí zařadovacího. Nemá býti totiž v takovém případě za příčinou vyměření daně činžovní ničeho podniknuto, pokud nebylo o všeobecné povinnosti místa k dani činžovní pravoplatně rozhodnuto, aby nebyly práce úřadu a spolupůsobení poplatníků marnými a aby nebyla vyvolána obava prejudice.

Oddíl III.

DAŇ TŘÍDNÍ.

Povinnost k dani třídní.

§ 161.

(1) Dani třídní podrobeny jsou, nehledíc k výjimce v § 121, lit. b), posl. věta, a bez újmy

ustanovení § 159, odst. 1. a 2., všechny dne 1. ledna roku berního nepronajaté budovy obsahující místnosti obytné v místech zcela dani činžovní nepodrobených.

(2) Za obytné místnosti pokládají se zejména:

a) prostory, které slouží za obydlí anebo jsou k obývání způsobilé, jako: světnice, podkrovní světnice, ložnice, světlé komory, světlé kuchyně, kabinety, kanceláře a dílny řemeslníků, sloužící též za byt;

b) t. zv. otevřené místnosti, jako: kupecké a jim podobné krámy, pisárny, skladiště na zboží světlá s podlahovou plochou větší než 12 m², hostinské a kavárenské místnosti, tančírny a hostinské pokoje.

(3) Naproti tomu neplatí za obytné:

1. kuchyňky světlé s podlahovou plochou pod 12 m², kuchyně tmavé, jichž možno užívati jenom k vaření, spíže, předsíně, prádelny, koupelny, sklepy, podschodí, prostor výtahový, vestibuly, chodby, půdy a verandy;

2. prostory, které nejsou se všech stran uzavřeny stěnami, jako kovárny a bednárny;

3. prostory, zařízené výlučně k účelům polního hospodářství, jako: stodoly, konírny, chlévy, komory k ukládání zásob a nářadí, sýpky, senníky, řezárny, kolny, sušárny, lisovny a pazderny.

(4) Jsou-li místnosti v odst. 2. pod lit. b) uvedené ve zvláštních budovách vedlejších, zdáňují se výjimečně (§ 120) s hlavní budovou jako jednotný celek.

Daň třídní má, jako tomu jest dosud, postihnouti jen budovy obytné.

Jakožto měřítko vyměřovací podržen byl počet obytných místností.

Ježto pak v místnostech obytných je velký rozdíl co do užitkové hodnoty (salon v zámku a světnička v chatrči), přihlíží návrh k stavebnímu zařízení budovy tak, že u přepychových budov zvyšuje řádnou sazbu o přírůžku, u chatrčí však snižuje řádnou sazbu, čímž má býti dosavadní daňová nesrovnalost, mající původ v abstraktním pojmu „místnosti obytné“, zmírněna, jak již dávno a se všech stran se požadovalo.

Nečiní se zde rozdíl mezi světnicemi a obytnými komorami (kabinety), poněvadž je to zbytečné.

Dále vypočítává příkladmo sice, avšak výstižně místnosti obytné, přejímaje do daně z práva platného na Slovensku a v Podkarpatské Rusi „otevřené místnosti“ (zák. čl. VI/1919, § 22, lit. b), z nichž kupecké a jiné krámy posud v Čechách, na Moravě a ve Slezsku beze všeho věcného důvodu daní nebyly podrobeny.

Taxativním výpočtem místností neobytných odstraniti se mají pochybnosti, které dosavadě co do obydlitelnosti vznikaly.

Výměra daně.

§ 162.

(1) Daň třídní vyměřuje se podle počtu obytných místností podle tohoto sazebníku:

Pro budovy s počtem místností obytných	Třída	Řádná roční sazba Kč
1	I.	5
2	II.	10
3	III.	15
4—5	IV.	30
6—7	V.	50
8—9	VI.	70
10—11	VII.	90
12—13	VIII.	120
14—15	IX.	150
16	X.	170

(2) U budov, ve kterých je přes 16 obytných místností, jest připočítati k nejvyšší sazbě za každou další obytnou místnost 20 Kč.

(3) U budov přepychových, jako: zámků, lovcích zámečků, vil a sanatorií zvyšují se sazby o 30%. Od tohoto zvýšení mohou býti ministerstvem financí po slyšení ministerstva školství a národní osvěty osvobozeny budovy starožitné, dějinně památné nebo umělecky cenné, které nebývají celkem ani 4 měsíce v roce užívány, jsou-li řádně udržovány.

(4) Pro chatrné obytné budovy zařazené do I. až včetně II. třídy platí sazby o 50% snižené, má-li poplatník takovou obytnou budovu jen jednu.

Rízení vyměřovací.

§ 163.

(1) Vyměření daně třídní děje se tím způsobem, že se budova zařadí do náležité třídy sazebníku, přikáže se jí podle něho sazba, načež se zapíše do katastru daně třídní. K budovám a místnostem z daně vyňatým a od daně trvale osvobozeným se při tom nepřihlíží.

(2) Zařazení do třídy děje se, nestačí-li k tomu údaje stran, na podkladě zápisu, sepsaného o místní prohlídce.

(3) Vyměřovací úřad oznámí poplatníkovi zařazení budovy výměrem, z něhož lze se odvolati k finančnímu úřadu II. stolice, jenž rozhodne s konečnou platností.

§ 164.

(1) Roční předpis daně třídní provádí vyměřovací úřad na podkladě katastru bez vydání platebních rozkazů.

(2) V příčině zpravení poplatníků o tomto předpisu platí ustanovení § 104, odst. 2. obdobně.

Katastr daně třídní.

§ 165.

(¹) Katastr daně třídní, který vede úřad vyměřovací podle míst soupisných nepodrobených zcela dani činžovní, má obsahovati údaje zařadovacího výměru (§ 163) upravené podle výsledků odvolání, jakož i den, kterého výměr zařadovací byl poplatníku doručen, a den, kdy nabyl moci práva. Vyměřovací úřad upraví jej za povinné součinnosti obcí podle poučení vydaného ministerstvem financí.

(²) Změny základů daně proti dosavadnímu stavu buďtež výpisem z katastru sděleny starostům s výzvou, aby výpis vyložili po 15 dnů v obci k veřejnému nahlédnutí; veřejné vyložení nahrazuje výměr o zařadění podle § 164, odst. 2.

(³) Proti povinnosti a výši daně lze se odvolati k finančnímu úřadu II. stolice, jenž rozhodne s konečnou platností; odvolací lhůta počíná se dnem, následujícím po skončení vyložení výpisu z katastru v obci.

(⁴) Katastr daně třídní budiž podroben na nařízení finančního úřadu II. stolice občasnému přezkoušení za povinné pomoci obcí. Příslušné poučení, jak při tom dlužno postupovati, vydá ministerstvo financí.

Evidence katastru daně třídní.

§ 166.

(¹) Aby katastr daně třídní každého času podával pravý stav skutečností pro daň rozhodných, dlužno jej podle výsledků občasného přezkou-

šení (§ 165, posl. odst.) a podle výsledků odvolání opravovati a doplňovati a mimo to zaznamenávati do něho všechny změny nastalé (případy evidenční):

1. v osobě vlastníka;
2. v objemu soupisného místa, byly-li jednotlivé budovy od něho odloučeny nebo k němu připojeny;
3. v předmětu samém a to pokud změny nastaly:
 - a) věnováním budovy nebo její části účelu, jímž se povinnost daně třídní zakládá nebo zrušuje,
 - b) v určení, byla-li obytná budova stavební úpravou předělána celým rozsahem na neobytnou nebo budova neobytná zcela nebo z části na budovu obytnou;

4. vznikem nových, přestavbou starých budov neb úplným jejich zánikem;
5. rozdělením nebo sloučením budov, čímž daňové předměty přibýly neb ubyly;
6. v zevním objemu budovy, když se tím počet obytných místností změnil.

(²) Pouhé změny uvnitř stavení, byť se jimi způsobilo zvětšení neb zmenšení počtu místností obytných nebo zvětšení nebo zmenšení jednotlivých místností, jsou předmětem evidence a mají vliv na dosavadní výši daně z budovy teprv od nejbližšího roku po občasném všeobecném přezkoušení katastru, kdy se budova přeřadí do třídy podle skutečného stavu.

(³) Bude-li zařaděno některé místo soupisné zcela do daně činžovní, přestane se o něm katastr věsti, bude-li však z ní vyřaděno, zřídí se pro ně katastr a povede se dále.

Povinnost oznamovati změny.

§ 167.

(¹) Změny uvedené v § 166, vyjma ony pod č. 2., má vlastník vyměřovacímu úřadu do 15 dnů ode dne, kdy změna nastala, oznámiti. Oznámiti změnu podle § 166, odst. 1., č. 1. jest povinen jak dřívější poplatník, pokud se týče jeho dědicí, tak i nabyvatel; tento má oznámení doložití soudním vkladním usnesením.

(²) K oznámení o událostech, které zakládají povinnost daně třídní a které způsobují změnu daně provedením stavby nebo stavebních úprav, dlužno připojití stavební náčrt, potvrzený starostou obce, že byla stavba skutečně podle něho přesně provedena, s údajem kalendářního dne, kdy byla dokončena.

(³) Oznámení událostí, pro něž se povinnost daně třídní zrušuje (§ 166, odst. 1., č. 3., lit. b), buďtež co, do správnosti potvrzena starostou obce.

(⁴) Opominutí oznámiti změny výhodné pro státní pokladnu může býti potrestáno pořádkovou pokutou, pokud nezakládá skutkové povahy jinakého trestného činu podle tohoto zákona.

§ 168.

(¹) K evidenčním případům, vyjímajíc převod vlastnictví, přihlíží se zpravidla od příštího berního roku, který jde po nastalé změně; byl-li však poplatník v evidenčním případě pro něho výhodném povinen změnu oznámiti a učinil-li tak pozdě, teprve od příštího roku, jenž následuje po oznámení.

(²) Poplatníku dostane se od vyměřovacího úřadu na jeho oznámení příslušného výměru, z něhož lze se odvolati k finančnímu úřadu II. stolice, jenž rozhodne s konečnou platností.

§ 169.

(¹) Zápis vlastnictví v katastru nemá soukromoprávních následků.

(²) Omyl v katastru daně třídní nesmí býti v mezích ustanovení o promlčení přímých daní na škodu státní pokladny.

Sleva daně třídní z důvodu nepoužívání a z důvodu živelní škody.

§ 170.

(¹) Byla-li obytná budova, která neobsahuje více nežli 8 obytných místností, zcela prázdná a nepoužívána nepřetržitě po celý berní rok, eleví se z ní celá daň třídní na tento rok připadající, podal-li poplatník písemné oznámení o uprázdnění do 15 dnů, čítajíc ode dne, kdy nastalo.

(²) Bylo-li oznámení podáno po zmíněné lhůtě, odepíše se daň třídní teprve od příštího čtvrtletí, které jde po oznámení.

(³) Opětne užívání dlužno písemně oznámiti vyměřovacímu úřadu do 15 dnů, jinak může býti poplatník potrestán pořádkovou pokutou, pokud opominutí nezakládá skutkové povahy jinakého trestného činu podle tohoto zákona.

(⁴) Na berní rok, ve kterém opětne užívání nastalo, předeíše se daň třídní výměrou celoroční.

Ustanovení o odpisu z důvodu nepoužívání budovy bylo v podstatě převzato ze zák. ze dne 1. června 1890, č. 97 ř. z., s modifikací, že nárok na odpis je podmíněn sku-

tečnostmi, že budova nemá více nežli 8 obytných místností (cit. zák., dosud platný, vyžaduje jich 9) a byla ne-používána po celý berní rok.

Odpis z důvodu živelní škody je taktéž převzat z práva dosavadního (dekret dv. kanc. ze dne 4. prosince 1821, č. 2212 Sb. z., prov. sv. 4., č. 13., a nevj. rozh. ze dne 13. května 1843, čís. 15.612, zák. č. I/1909 § 58) s obměnou, že provinění vlastníka (trvalého poživatele), kterým škoda vznikla, vylučuje odpis. Důvod toho je nasnadě, nemá být dobrodini zákona účasten, kdo způsobil škodu na stavení sám vědomě, na př. požárem, třebaž za úmysly nekalými, a že vzhledem k právu platnému na Slovensku a v Podkarpatské Rusi odpis na dani třídní povoliti lze za celý berní rok, v němž pohroma se udála a nikoli teprve ode dne, kdy budova byla živelní pohromou zničena; dále, že lze povoliti odpis i při částečném, ovšem podstatném poškození budovy.

§ 171.

(¹) Byla-li budova dani třídní podrobená zničena nebo podstatně poškozena živelní pohromou, na níž vlastník nemá viny, sleví vyměřovací úřad daň třídní podle rozsahu škody zcela nebo zčásti za celý berní rok, v němž pohroma se udála, oznámí-li se mu škoda písemně do 15 dnů ode dne, kdy nastala.

(²) Z rozhodnutí vyměřovacího úřadu o odpisu daně podle §§ 170 a 171 může se poplatník odvolati k finančnímu úřadu II. stolice, jenž rozhodne s konečnou platností.

„Podstatným“ poškozením rozumí se poškození, které způsobilo zánik obydelnosti stavení neb některé jeho části, třebaž jen přechodný.

Jinaká škoda živelní na stavení způsobená, na př. shoří-li jenom střecha, nároku na odpis daně nezakládá.

HLAVA VI.

Rentová daň.

Úvod.

Rentová daň jest vybudována jako daň výnosová, která postihuje zásadně výtěžky, které nejsou zdaněny přímo daní pozemkovou, domovní, všeobecnou nebo zvláštní daní výdělkovou; daň postihuje tedy široký komplex výtěžků movitých kapitálů v jejich přerozmanitých formách, jak je hospodářský život s sebou přináší.

Dosavadní právní rozsah daňové povinnosti a technika daně vůbec nedoznávají podstatných změn, ježto nebylo možno provésti z různých kruhů navrhované radikální změny, zejména v platných osvobozeních, poněvadž takový zásah mohl by rušivě působiti na hospodářské poměry v tom ohledu již ustálené. Osвобоzení od daně přiznaná různými speciálními zákony jsou reformou v celku převzata a přehledně srovnána; podstatnější rozšíření daňových osvobození nastává pouze na Slovensku a v Podkarpatské Rusi, kde se vyskytují též podstatnější úchytky od stavu nyní tam platného, ježto osnova vychází z úpravy platné v zemích mimo Slovensko a Podkarpatskou Rus.

Daň rentová vyměřuje se jako ostatní daně na každý kalendářní rok, když prošel, z požitků v tomto roce skutečně dosažených, čímž přestává veškerý ohled na dobu trvání daní podrobených požitků a na změny, které nastaly v požitcích za berního roku; vyměřovací řízení jest co nejužšíji připojeno k vyměřování důchodové daně. Daň může býti též vyměřena při

splnění stanovených podmínek, na základě obchodního na místo kalendářního roku.

Technická forma vybírání daně zůstává nezměněna. Ve většině případů daň se sráží a odvádí dlužníkem povinným ku srážce, jinak se předpisuje na základě přiznání poplatníkova.

Daňová povinnost.

§ 172.

(1) Rentové daní jest podroben, kdo z majetkových předmětů nebo práv bere požitky, které nejsou již v tuzemsku po zákonu přímo stíženy pozemkovou, domovní, všeobecnou nebo zvláštní výdělkovou daní; požitky jsou daní přímo stíženy, bere-li je příjemce zmenšeny o tuto daň.

(2) Takové požitky jsou zejména:

1. Úroky a renty z dlužních úpisů veřejných fondů, z půjček zemských, okresních (municipálních) a obecních;

2. úroky ze všech jiných, jakkoli nazvaných veřejných a soukromých, úpisy utvrzených nebo neutvrzených, zajištěných nebo nezajištěných půjček, dlužních pohledávek nebo jiných kapitálových pohledávek; na př. úroky z dílčích dlužních úpisů, ze zástavních listů, z hypotečních půjček, z půjček na prostý dlužní úpis, na směnku; dále z nedoplatků kupních cen, z pohledávek na běžném účtu, z kaucí, z deposit, z pokladničních poukázek, z úsporných vkladů;

3. eskomptní zisky zastupující úroky;

4. pachtovné z propachtovaných živností, z živnostenských oprávnění a z jiných předmětů,

nepodrobených ani pozemkové ani domovní dani;

5. všeliké renty s výjimkou těch, které jsou přímou úplatou za konané služby, a s výjimkou odpočinkových a zaopatřovacích platů v § 11, odst. 1., č. 4., uvedených, na př. renty (dědičné, dočasné, doživotní), které vyplácejí pojišťovny, zaopatřovací ústavy, pensijní a vdovské pokladny nebo jiné pokladny a ústavy podobného druhu za určité vklady, nebo které se zakládají na darování, posledním pořizením nebo na koupi důchodu; výkupné a náhradové renty, renty za převzetí postátněných podniků; výměnkářské dávky a výměnky (s výjimkou případů spadajících pod ustanovení § 174, bod 13.); důchody z užívacího práva, ze služebnosti, z břemen na pozemku váznoucích a z podobných oprávnění;

6. jinaké běžné platy, dávky a podpory, pokud se dávající pravoplatně zavázal je poskytovat, nebo pokud jimi jest povinen podle zákona nebo podle soudního rozsudku, jako na př. příspěvky na výživu, náhrady za nevykonávaná oprávnění nebo za přenechaný výkon oprávnění, patentů, výsad, vynálezů atd. jiným osobám;

7. úroky a dividendy z cizozemských cenných papírů, pokud tyto požitky nejsou vyňaty z daňové povinnosti § 173, odst. 1.; akcie a priority podniků, které třeba jen částí svého provozování jsou podrobeny tuzemské zvláštní dani výdělkové podle hlavy III. zákona, nepokládají se za cizozemské cenné papíry.

Daňová povinnost se nemění, jelikož se plně zachovává zásada, že rentové daní podrobeny jsou pouze požitky, které nebyly již po zákonu přímo stíženy pozemkovou, domovní nebo výdělkovou daní. Poslední věta vsunutá do

odstavce 1. definuje zevrubně pojem „přímého“ postižení dani ve smyslu judikatury správního soudu.

V odstavci 2. vypočteny jsou příkladně jednotlivé druhy požitků rentové dani zpravidla podrobených.

Do výpočtu pod č. 1 nebyly zahrnuty úroky z tuzemských státních dlužních úpisů, jelikož tyto úroky se osvobozují v § 174, č. 15., od rentové daně.

§ 173.

(1) Fysické osoby, které v tuzemsku bydlí nebo se tu zdržují déle jednoho roku, pak právnické osoby, které tu mají sídlo, podrobeny jsou rentové dani celým úhrnem požitků rentové dani podrobených. Z cizozemská plynoucí požitky jsou však z rentové daně vyňaty, je-li prokázáno, že jsou podrobeny v cizině zvláštní přímé dani, nepřehlížejíc ku příjemcově důchodové dani.

(2) Všechny ostatní fyzické a právnické osoby podrobeny jsou rentové dani z požitků, ze kterých se daň vybírá srážkou podle § 180, a ze všech ostatních dani podrobených požitků plynoucích z tuzemska.

Daňová povinnost proti cizině zůstává nezměněna v zásadě, uplatněné v zákoně o osob. daních, že osoby v tuzemsku bydlící podrobeny jsou dani co do všech požitků plynoucích odkudkoliv, že však požitky z ciziny plynoucí se již nezdaňují, byly-li už v cizině podrobeny některé z přímých dani mimo důchodovou daň, a že osoby v tuzemsku nebydlící podrobeny jsou dani ze všech dani podrobených požitků plynoucích z tuzemska.

Osvobození od daně.

§ 174.

Od rentové daně jsou osvobozeny:

1. stát, země, župy, okresy (silniční, školské okresy) a obce, jakož i obecně prospěšné podniky a elektrické podniky, jež jsou úplně nebo z části osvobozeny od zvláštní daně výdělkové podle § 73, odst. 1. a § 72 lit. b);

2. ústavy a fondy, které podporuje stát ročními příspěvkami, poskytovanými nikoliv ze soukromoprávního titulu;

3. sirotčí pokladny, fondy pro invalidy, ústavy k ošetřování nemocných, k zaopatření a podpoře chudých a jinak lidumilné a dobročinné ústavy, dále fondy pro stavbu a udržování chrámů, fondy pro bohoslužbu a veřejné vyučovací ústavy;

4. nositelé sociálního pojištění, jimž přísluší osvobození od zvláštní daně výdělkové podle § 72, lit. ch) až n);

5. spolky, společenská sdružení a fondy, jež jsou podle § 72, lit. d) osvobozeny od zvláštní daně výdělkové;

6. a) Všeobecný fond peněžních ústavů v republice Československé;

b) Zvláštní fond pro zmírnění ztrát povstálých z poválečných poměrů;

c) společnosti s omezeným ručením zřízené za účelem poskytování zápůjček státem zaručených podle zákonů o stavebním ruchu.

7. Národní banka Československá;

8. Poštovní úřady šekové;

9. Společnost Československého červeného kříže;

10. Osoby, jejichž požitky dani rentové podrobené ani samy o sobě ani ve spojení s jejich ostatním celoročním důchodem případně s důchodem hlavy rodiny, s níž by měly býti společně zdaňovány důchodovou daní, nepřevyšují částky důchodové dani nepodrobené (§ 3);

11. osoby, které jsou podle § 2 osvobozeny od důchodové daně, stran požitků, které podle

zmíněného ustanovení jsou osvobozeny od důchodové daně;

12. úroky a požitky přísluší podnikateli výdělkovou daní povinnému, které jsou prokazatelně částí výtěžku daní výdělkové podrobeného;

13. výměnkářské dávky a výměnky, které si vyměnili zemědělci při postupu zemědělského majetku od přejimatelů, pokud se dávky a výměnky platí převážně z výtěžku postoupeného zemědělského majetku a nepřesahují míry v místě obvyklé a pokud příjemci jsou se svojí výživou na dotčené požitky převážně odkázáni (selské výměnky);

14. příspěvky na výživu, které dostávají manžel od manžela a děti od svých rodičů neb od příbuzných rodiče zastupujících nebo rodiče od svých dětí;

15. úroky z dluhopisů republikou Československou vydaných nebo ku placení převzatých; renty za postátněné nebo trvale do státní správy převzaté podniky, pokud jim příslušelo osvobození od daně rentové (kapitálové a rentové) již podle ustanovení platných bezprostředně před vydáním tohoto zákona; dílčí dluhopisy (výkupní listy pozemkové), určené pro vyplácení náhrad za zabraný majetek pozemkový podle zákona náhradového jest považovati za dluhopisy vydané republikou Československou;

16. dividendy a superdividendy z akcií Národní banky československé;

17. úroky z pohledávek majitelů kont u poštovních šekových úřadů;

18. pojistné dávky, důchody a požitky ze sociálního pojištění, zejména:

a) požitky vyplácené Všeobecným pensijním ústavem a náhradními ústavy pensijními omezujícími své obchody na pojišťování zřizenců, avšak jen pokud jde o pojišťování zřizenců k pojištění povinných a jen do výše zákonem nebo stanovami předepsaných nejmenších plnění;

b) důchody založené na zákonech o úrazovém pojištění dělníků;

c) požitky z fondu pro zaopatření zaměstnanců velkostatku;

d) dávky a důchody založené na zákoně o pojištění u báňských bratrských pokladen;

e) dávky a důchody založené na zákoně o pojištění zaměstnanců pro případ nemoci, invalidity a stáří, avšak jen pokud jde o pojištění osob podrobených pojistné povinnosti;

f) dávky a důchody založené na zákoně o pojištění osob samostatně hospodařících pro případ invalidity a stáří s tímž obmezením jako pod lit. e);

g) pojistné dávky založené na zákoně o nemocenském pojištění veřejných zaměstnanců;

19. úroky a dividendy z akcií podniků, které jsou osvobozeny od zvláštní daně výdělkové podle § 74, odst. 1.;

20. úroky z půjček uzavřených se svolením státní správy korporacemi oprávněnými k vybírání přírážek k opatření kapitálů nebo příspěvků na nové lokální dráhy ve smyslu zákona o drahách nižšího řádu;

21. úroky ze zápůjček hypotekárně zajištěných nebo na prioritní obligace nebo jiné dílčí dlužní úpisy vydaných elektrickými podniky

osvobozenými úplně nebo z části od zvláštní daně výdělkové podle § 72, lit. b);

22. úroky ze vkladů úsporných placené nebo k dobru připsané společnostmi s omezeným ručením zřízenými za účelem poskytování zá-půjček státem zaručených podle zákonů o sta-vebním ruchu;

23. úroky z dluhopisů vydaných Zvláštním fondem pro zmírnění ztrát povstalých z pová-lečných poměrů a úroky z dluhopisů vydaných Všeobecným fondem peněžních ústavů v repu-blice Československé;

24. výtěžek budov osvobozených od domovní daně.

V rozsahu zákonem přiznaných osvobození od rentové daně nastávají proti dosavadnímu stavu některé podstat-nější změny, zvláště pokud jde o Slovensko a Podkarpatskou Rus, kde daňové osvobození v mnohém směru se rozšiřuje.

Proti § 125 zákona o osobních daních bylo provedeno přeskupení jednotlivých osvobození tím způsobem, že na-před uvedena jsou osvobození subjektivní a potom osvo-bození objektivní.

Výpočet zákonných osvobození značně vzrostl proti zákonu o osobních daních přímých tím, že do zákona byla zařazena velmi četná osvobození jak subjektivní, tak i ob-jektivní, která byla přiznána pozdějšími zvláštními zákony.

K č. 1.: Okresy a obce osvobozují se od rentové daně co do všech požitků podrobených dani podle poplatníkovra přiznání. Upouští se tu od nynějšího rozeznávání, zda jde o úroky z dočasně uložených berních peněz a nepoužit-ých výpůjček neb o jiné požitky. Subjektům v § 174 pod č. 1. vyjmenovaným jsou co do osvobození od daně ren-tové na roveň postaveny i obecně prospěšné podniky a elektrické podniky, jež jsou podle § 72, lit. b) a c) osvo-bozeny od zvláštní daně výdělkové.

K č. 4.: Osvobození nositelů sociálního pojištění za-kládá se na dosavadních osvobozeních přiznaných zákony o Všeobecném pensijním ústavu (č. 1/1907 ř. z., 138/1914 ř. z. a 89/1920 Sb. z. a n.), o úrazovém pojištění dělníků (č. 1/1888 ř. z., 207/1919 a 300/1921 Sb. z. a n.), o Fondu pro zaopatření zaměstnanců velkostatků (č. 220/1922 Sb. z. a n.), o bankových bratrských pokladnách (č. 242/1922 Sb. z. a n.), o pojištění zaměstnanců pro případ nemoci, invalidity a stáří (č. 221/1924 Sb. z. a n.), o pojištění osob samostatných (č. 148/1925 Sb. z. a n.) a o Léčebném fondu veřejných zaměstnaných (č. 221/1925 Sb. z. a n.).

K č. 6.: Osvobození tato zakládají se na zákonech o Vše-obecném fondu peněžních ústavů v republice Českoslo-

venské (č. 238/1924 Sb. z. a n.), o Zvláštním fondu pro zmírnění ztrát povstalých z poválečných poměrů (č. 237/1924 Sb. z. a n.) a na zákonech o stavebním ruchu (č. 100/1921, 45/1922, 35/1923 a 58/1924 Sb. z. a n.).

K č. 7. a 8.: Osvobození tato zakládají se na zákonech o Národní bance československé (č. 347/1920 a 102/1925 Sb. z. a n.) a o poštovních úřadech šekových (č. 140/1919 Sb. z. a n.).

K č. 9.: Společnosti Československého kříže přiznává se osvobození od rentové daně v téměř rozsahu, v jakém pří-slušelo podle zákona č. 58/1909 ř. z. rakouské společnosti Červeného kříže.

K č. 10.: Osvobození od rentové daně osob, jejichž po-žitky rentové dani podrobené ani samy o sobě, ani ve spo-jení s jejich ostatním celoročním důchodem nepřesahují částky důchodové dani nepodrobené, zůstává v platnosti, zostřuje se však v tom směru, že se za příčinou osvo-bození od rentové daně u osob zdaňovaných důchodovou daní společně s hlavou rodiny přiblíží i k výši celkového dů-chodu společně zdaňovaného důchodovou daní u hlavy ro-diny. Ustanovení toto má znemožnit obcházení daňové povinnosti tím, že rentové dani podrobené požitky se pře-vedou na jednotlivé členy rodiny, které samy o sobě ne-mají vlastních důchodů daně prostě minimum převy-sujících.

K č. 11.: Osobám exteriorními poskytuje se též osvo-bození od rentové daně co do požitků od daně důchodové osvobozených; osvobození toto platilo v území mimo Slo-vensko a Podkarpatskou Rus dosud jen na podkladě do-volení v čl. 3. prov. nař. k III. hlavě zák. o os. daních.

K č. 13.: Novým jest osvobození selských výměnků.

K č. 15.: Od rentové daně osvobozují se úroky ze všech tuzemských státních dlužních úpisů vůbec a renty za postátněné nebo trvale do státní správy převzaté pod-níky potud, pokud již byly osvobozeny od daně rentové (kapitálové a rentové) podle dosud platných ustanovení.

K č. 16.: Dividendy a superdividendy z akcii Národní banky Československé, které by vzhledem k tomu, že ne-budou stíženy výdělkovou daní, měly býti podrobeny dani rentové, vybírané srážkou u dlužníka, osvobozují se od daně rentové jednak vzhledem k významu Národní banky Československé, jakožto ústavu obecně prospěšného, jed-nak z toho důvodu, že plynou převážně státní, veřejno-právní korporacím a podnikům podrobeným zvláštní dani výdělkové (zejména peněžním ústavům).

K č. 17.: Úroky z pohledávek majitelů kont u poštovních šekových úřadů osvobozují se obdobně, jako dosud byly osvobozeny úroky z úsporných vkladů u poštovní spořitelny (§ 125, č. 5., zákona o osobních daních).

K č. 18., 22. a 23.: Osvobození důchodů zde uvedených zakládá se na zákonech citovaných u č. 4. a 6.

K č. 20.: Osvobození tato zakládá se na zákonu o dra-hách nižšího řádu (č. 149/1910 ř. z.).

K č. 21.: Osvobození toto zakládá se na zákonu o státní podpoře při zahájení soustavné elektrisace (č. 438/1919 Sb. z. a n.) a na zákonu č. 308/1924 Sb. z. a n.

Z dosavadních osvobození podle § 125 zákona o osobních daních nebyla do zákona pojata tato osvobození:

a) dosavadní č. 9.: Osvobození úroků ze státních dlužních úpisů a odškodňovacích rent za zrušené důchody, na které se vztahoval zákon ze dne 20. června 1868, č. 66 ř. z.; ustanovení toto stává se bezpředmětným, poněvadž uvedené dlužní úpisy a renty nebudou československou republikou převzaty;

b) dosavadní č. 10.: Ustanovení o dividendách rakousko-uherské banky, které se stalo bezpředmětným;

c) dosavadní č. 11.: Osvobození důchodů, které podle článku II., odst. 3., uvozovacího zákona k zák. o osobních daních byly podrobeny právu srážky u dlužníka, stává se rovněž bezpředmětným, neboť jednak nemohli býtji zjištěni ani jeden případ, kde by se děla srážka staré daně z příjmu při výplatě úroků, jednak úroky z dílčích dlužních úpisů a hypotečních zápůjček — o něž zde jediné jde — nebudou podle návrhu zákona už započítávány do vyměřovacího základu výdělkové daně [dnešní § 94, lit. c)] a budou tudíž — pokud jim nepřísluší osvobození podle ustanovení čl. III. nebo některého bodu § 174 — podrobeny rentové dani u věřitele vzhledem ke změněným ustanovením o zvláštní dani výdělkové (dosavadní § 94, lit. c);

d) dosavadní č. 14.: Osvobození úroků, vyplácených společnostmi podle § 94, lit. c), poněvadž úroky tyto byly již postiženy výdělkovou daní společností; ustanovení toto stává se bezpředmětným, ježto podle návrhu zákona zmíněné úroky nebudou již výdělkovou daní postiženy a není tudíž důvodu, aby nebyly podrobeny rentové dani u věřitele.

§ 175.

Osvobození stanovené v § 174, č. 1. až 12., nevztahuje se na úroky a renty, z nichž se rentová daň sráží podle ustanovení § 180 při jejich výplatě příslušnými pokladnami a podniky.

Subjektivní osvobození poskytnutá § 174, č. 1. až 12., mají platnost zpravidla jen potud, pokud rentová daň se nevybírá srážkou u dlužníka. Výjimka z této zásady připouští se pouze co do úroků podrobených srážce podle § 180, odst. 2., č. 3., pokud jde o subjekty, jež jsou také od daně ze zmíněných úroků výslovně osvobozeny.

Základ daně.

§ 176.

(1) Rentová daň se vyměřuje na každý kalendářní (berní) rok, když prošel, z dani podrobených požitků, jichž bylo v tomto kalendářním roce skutečně dosaženo.

(2) Nekryjí-li se pravidelná obchodní období poplatníkovou s kalendářním rokem, vyměří

se na poplatníkovou práci daň místo podle kalendářního roku na podkladě obchodního (hospodářského) období, jestliže toto zahrnuje období jednoho roku. Zmíněný způsob vyměření daně jest přípustný jen tehdy, přihlíží-li se také při vyměřování důchodové daně k témuž obchodnímu (hospodářskému) období. Ostatně platí pro vyměření rentové daně podle obchodního (hospodářského) období ustanovení § 4, odst. 2.

(3) O požitcích, ze kterých se vybírá daň srážkou u dlužníka, platí ustanovení § 180.

Daň vyměřuje se na každý kalendářní rok z požitků v tomto roce skutečně dosažených. U poplatníků, kteří účtují podle obchodních (hospodářských) období, připouští se vyměření daně na podkladě onoho období, které se končí v příslušném kalendářním roce.

Tim, že se postihují dani požitky v berním roce skutečně dosažené, přestává veškeren ohled na dobu trvání dani podrobených požitků a na změny, které nastaly v požitcích za berního roku.

Daň srážená dlužníkem postihuje rovněž jen požitky v rozhodné době výplatou nebo připsáním skutečně přijaté.

Ustanovení o naturálních požitcích a o přípustných srážkách při stanovení zdaňovacího základu jsou proti ustanovením platným v území mimo Slovensko a Podkarpatskou Rus nezměněna.

§ 177.

(1) Skládají-li se dani podrobené požitky zcela nebo částečně z přírodnin, věcných požitků nebo jinakých dávek, stanoví se peněžní hodnota přírodnin podle skutečných v místě obvyklých cen, hodnota věcných požitků a jinakých dávek odhadem.

(2) Při anuitách přihlíží se pouze k úrokům v nich zahrnutým.

§ 178.

(1) Pasivní úroky neodpočítávají se zpravidla od požitků dani podrobených.

(²) Srážky jsou přípustny pouze v těchto případech:

1. Vázne-li na určitém důchodu břímě na soukromoprávním titulu se zakládající, které je s požitkem přímo spojeno a jej zmenšuje; je s nadací se nepokládají výdaje na nadační účely za taková břemena.

2. Z přijatých eskomptních a kontokorentních úroků smějí býti odečteny zaplacené úroky reeskomptní nebo pasivní úroky kontokorentní z téhož poměru kontokorentního.

Srážky pod č. 1. a 2. uvedené jsou přípustny ostatně jenom tehdy, jestliže dani podrobené požitky nenáleží k požitkům v § 180 uvedeným a jsou-li platby, které dlužno odečísti, hodnověrně prokázány.

3. Od pachtovného smějí býti odečteny správní a udržovací výdaje, spojené s vydržováním pachtovaného předmětu, i s odpisy za znehodnocení zařízení a provozovacího materiálu nastalé opotřebením, pokud není pachtýř povinen nésti zmíněná břemena.

Ustanovení § 178, odst. 2. (dosavadní § 130, odst. 2. zák. o osobních daních) o přípustných srážkách při stanovení základu daně nesrovnává se sice s přísným pojmem daně výnosové, ponechává se však nadále v platnosti, ježto jest jednak povahy zcela výjimečné, jednak se vžilo a prakticky nemá značného významu.

Podle vládní osnovy měly býti správní a udržovací výdaje spojené s vydržováním pachtovaného předmětu odčitatelné pouze u propachtovaných živností. Změněným návrhem zákona rozšiřuje se odčitelnost zmíněných výdajů na každé pachtovné, poněvadž jest odůvodněno, aby i u jiných propachtovaných předmětů byly zmíněné výdaje odpočitatelné, jelikož zmenšují výtěžek z pachtovného plynoucí.

Daňová sazba.

§ 179.

(1) Rentová daň přímo vybíraná činí tři procenta (3%) z požitků dani podrobených. Daň

snižuje se na polovinu, jde-li o poplatníky starší 65 let, jejichž celoroční důchod nepřevyšuje 15.000 Kč.

(²) Rentová daň vybíraná srážkou podle § 180 činí šest procent (6%) z požitků dani podrobených.

Výjimkou činí tato daň:

a) Deset procent (10%) z výkupních rent za postátněné nebo trvale do státního provozování převzaté podniky.

b) Čtyři procenta (4%) z úroků z dílčích dlužních úpisů korporací ku vybírání přírůžek oprávněných.

c) Tři procenta (3%) z úroků ze vkladů na vkladní knížky (listy), z úroků ze vkladů u sirectních pokladen, z úroků z úsporných vkladů u výdělkových a hospodářských společenstev, dále z úroků ze zástavních listů hypotečních ústavů nesledujících dosažení zisku a založených na zásadě vzájemnosti.

d) Jedno procento (1%) z úroků ze zástavních listů, jakož i z dlužních úpisů vydaných na podkladě poskytnutých půjček, pokud tyto listy a úpisy byly vydány zemskými úvěrními ústavy a ústavy pro zástavní listy spořitelen, ústřední banku českých spořitelen v Praze a ústřední banku německých spořitelen v Praze v to počítajíc.

(³) Rentová daň vybíraná srážkou podle § 180 není podkladem pro vyměřování a vybírání jakýchkoliv přírůžek.

Pro rentovou daň vyměřenou podle příznání, k níž se vybírají také přírůžky autonomních korporací, stanoví se sazba daně 3%, tedy tou výměrou, které dosud podrobeno bylo podle zákona o osob. daních pachtovné z pronajatých živností (bez dosavadní mimořádné přírůžky).

Sazby daňové, které se srážejí podle ustanovení § 180 u dlužníka, zůstávají až na úroky ze vkladů na vkladní knížky u bank v nezměněné výši dosavadních daňových sazeb platných v území mimo Slovensko a Podkarpatskou Rus mimořádné přírážky v to počítajíc.

Rentová daň ze vkladů na vkladní knížky se sjednocuje a stanoví třemi procenty. Dopusud byla sazba dvojnásobná a to (mimořádné přírážky státní v to počítajíc): 6% z úsporných vkladů u bank a 3% z úsporných vkladů u jiných peněžních ústavů. Toto rozlišení souviselo s možností přesunu daňového, takže peněžní ústav platil rentovou daň za vkladatele. V tomto případě se stávala daň rentová, která podle svého účelu má postihovati výnos určitých peněžních kapitálů, prakticky daní výdělkovou, postihující výnos peněžního ústavu. V tomto případě pak bylo možno předpokládati, že jest u bank vyšší možnost nežli u spořitelny atd. a nižší sazba pro spořitelny byla privilegiem. Avšak takto změněná rentová daň v daň výdělkovou není účelná, poněvadž jest vyměřována podle hrubého výnosu. V linii celkové tendence berní reformy, podle níž se čelí přesunům daňovým, aby se nezměnil charakter daně, znesnadňuje se napříště peněžním ústavům, aby platily rentovou daň ze svého a to tím, že co by z tohoto titulu zaplatily, není pro ně odpočítatelnou položkou. Tím se vrací rentová daň k původnímu svému určení a účelu. Pak ale není už žádného důvodu k odstupňování této daně, ledaže by mělo se finančními prostředky působiti na příliv a odliv peněz mezi různými skupinami peněžních ústavů. To však nemůže býti a nesmí býti cílem ani účinkem daně a daň nesmí býti soutěžním činitelem. O přílivu vkladů do různých skupin musí rozhodovati pouze zřetel hospodářské, t. j. u vkladatele úvaha o úroku a riziku. Z té příčiny se daň rentová unifikovala a to obecně na sazbě nižší, aby lidové peněžnictví nespátrávalo v tom pro sebe křivdu.

Jinak byly při dani vybírané srážkou u dlužníka ponechány v platnosti dosavadní výhody, stanovené zákonem o osobních daních pro úroky z dílech dlužních úpisů korporací oprávněných vybírat přírážky, z úroků ze vkladů u sirotčích pokladen, z úroků ze zástavních listů hypotečních ústavů nesledujících dosažení zisku a založených na vzájemnosti a konečně z úroků ze zástavních listů a z dlužních úpisů vydaných na podkladě poskytnutých půjček, pokud tyto listy a úpisy byly vydány zemskými úvěrními ústavami a ústavami pro zástavní listy spořitelny, Ústřední banku českých spořitelny v Praze a Ústřední banku německých spořitelny v Praze v to počítajíc.

V území mimo Slovensko a Podkarpatskou Rus zvyšuje se tedy zákonná daňová sazba pouze u požitků zdaňovaných podle příznání mimo pachtovné (z dosavadních 2% na 3%). Na Slovensku a v Podkarpatské Rusi byla daň kapitálová a rentová shora již citovanými zákony č. 299/1924 a 49/1926 z převalné části snížena z původní vysoké výměry (10% resp. 5%) na sazby zákonem stanovené; tím docílí se ještě dalšího snížení a úplné unifikace sazeb daně rentové.

Srážka daně dlužníkem.

§ 180.

(¹) V případech níže vyznačených vybírá se rentová daň srážkou u dlužníka tím způsobem, že dlužník srazí na účet státní pokladny příjemci z každé splátky požitků rentové dani podrobených, které sám nebo svými pokladnami vyplácí nebo ve prospěch věřitelů připisuje, procenta v § 179 uvedená a odvede je podle ustanovení § 181 státní pokladně.

(²) Taková srážka se vykonává:

1. Pokladnami nebo platebnami státu, zemí (žup) a veřejných fondů co do všech jimi vyplácených, rentové dani podrobených požitků, vyjímajíc pachtovné.

2. Pokladnami nebo platebnami okresů, obcí, rovněž i podniky, které jsou zásadně podrobeny zvláštní dani výdělkové:

a) co do dani podrobených úroků a jiných požitků z cenných papírů jimi vydaných, nehledíc k tomu, děje-li se platba výměnou kuponů či jako u pokladničních poukázek jiným způsobem;

b) co do úroků z úsporných vkladů.

3. Podniky ať osob právnických nebo fyzických, které provozují bankovní obchody po živnostensku, co do všech rentové dani podrobených úroků, které se připisují k dobru z peněz přijatých k zúrokování, s výjimkou úroků:

a) které podrobeny jsou srážce daně již podle č. 2., nebo

b) které mají původ ve zcizení směnek, nebo

c) které se připisují ve prospěch jiného podnikatele, který sám také provozuje bankovní obchody po živnostensku, nebo

d) které se připisují poštovním šekovým úřadům z přebytků u bank na běžný účet uložných, nebo

e) které se z peněz uložených na běžný účet připisují ve prospěch státu, zemí, žup, okresů a obcí, nebo

f) které se z peněz uložených na běžný účet připisují ve prospěch:

α) nositelů sociálního pojištění jmenovaných v § 72, lit. ch) až n), avšak jen v té poměrné části, která připadá na činnost zvláštní dani výdělkové nepodrobenou;

β) Zvláštního fondu pro zmírnění ztrát povstalých z poválečných poměrů;

γ) Všeobecného fondu peněžních ústavů v republice Československé.

(³) Podrobná ustanovení vydána budou vládním nařízením; zejména může býti podnikům a osobám v odst. 2. pod č. 3. zmíněným nařízeno, aby za příčinou dozoru upravily své knihy určitým způsobem.

Rozsah povinnosti srážeti daň dlužníkem je nezměněn, pokud jde o území mimo Slovensko a Podkarpatskou Rus. Vzhledem ke Slovensku a Podkarpatské Rusi působuje se rozsah povinnosti srážkové zásadám platným na území ostatním a rozšiřuje se dosti značně. Na rozšíření srážkové povinnosti nad míru stanovenou zákonem o osobních daních se nepomýšlí, poněvadž nejdůležitější typy kapitálů jsou již při dnešním rozsahu srážky plně zachyceny a rozšířením srážkové povinnosti na širší okruh dlužníků by již mohly býti přibírány ke srážení daně jen subjekty menší spolehlivosti.

Od daně rentové vybrané srážkou z úroků z běžných účtů u peněžních ústavů (odst. 2., č. 3.), osvobozují se podnikatelé, kteří sami provozují bankovní obchody po živnostensku, poštovní šekové úřady, dále stát, země, okresy a obce a konečně subjekty, kterým bylo

zvláštním zákonem poskytnuto osvobození od daně ze zmíněných úroků (Všeobecný pensijní ústav, úrazové pojišťovny dělnické, Fond pro zaopátrání zaměstnanců velkostatků, báňské bratrské pokladny, pojišťovny zřízené podle zákona o pojištění zaměstnanců pro případ nemoci, invalidity a stáří, pojišťovny osob samostatných, Léčebný fond veřejných zaměstnanců, zvláštní fond pro zmírnění ztrát povstalých z poválečných poměrů a Všeobecný fond peněžních ústavů v republice Československé); všechny ostatní subjekty, jimž nebylo výslovně přiznáno osvobození od daně srážené podle dotčeného ustanovení, jsou z úroků z běžných účtů u peněžních ústavů podrobeny srážce daně i tehdy, přísluší-li jim osvobození od rentové daně ukládané podle příznání.

§ 181.

(¹) Pokud nebyla srážka vykonána státními pokladnami, buďtež částky na rentové dani podle předchozího ustanovení v každém kalendářním pololetí srážené odvedeny do 30 dnů po projití kalendářního pololetí státní pokladně, kterou určí finanční správa.

(²) Do téže lhůty budiž předložen, a to i státními pokladnami, vyměřovacímu úřadu, v jehož obvodě výplata byla vykonána, úhrnný, podle skupin spořádaný výkaz o vybraných a odvedených částkách. Ministerstvo financí jest zmocněno povolití dlužníkům k srážce zavázaným delší zúčtovací lhůty a úlevy při sdělování zmíněných výkazů.

(³) Vyměřovací úřad zkoumá správnost vykonaných srážek, a je-li třeba, nařídí, uváděje důvody, dlužníku srážkou a odvedením daně povinnému dodatečně placení zvláštním vyzváním, z něhož jest přípustno odvolání k finančnímu úřadu II. stolice, jenž rozhodne s konečnou platností.

Ve způsobu provedení srážky a v odvodu daně nastává jen pro Slovensko a Podkarpatskou Rus nepatrná změna. Právo povolovati delší lhůty zúčtovací a úlevy při sdělování výkazů přiznává se ministerstvu financí (dosud podle zákona o osobních daních ministr financí.)

**Počátek a konec daňové povinnosti; změny
v berním roce.**

§ 182.

(¹) Pokud jde o rentovou daň přímo vybíranou, platí o počátku a konci daňové povinnosti a o změnách nastalých v berním roce obdobně ustanovení §§ 23, 24, 25 a 27 o dani důchodové.

(²) U rentové daně vybírané srážkou podle § 180 jest pro daňovou povinnost rozhodnou doba, kdy se dani podrobené požitky věřiteli vyplácejí nebo připisují.

HLAVA VII.

**Daň z tantiem a z vyššího
služného.**

Úvod.

Myšlenka postihnouti zvláštní daní t. zv. tantiemy, jest již staršího původu.

Vyhovujíc četným přáním navrhla býv. vláda rakouská (339, 739 příl. ke sten. protokolu posl. sněmovny 1909, a 542 týchž příloh 1911) zavedení zvláštní daně na platy správních a dozorcích radů, dále členů představenstva u akc. společností a komanditních společností na akcie.

Byla zamýšlena skutečná daň, progresivně vybudovaná a vybíraná podle příznání. Důvodem bylo to, že tyto požitky, třebaže o nich nelze tvrditi, že by byly všeobecně příjmem bezpracným, přece jsou ze všech pro vyšší zatížení daňové nejvíce způsobilými.

Zákonem (čl. III. zák. ze dne 23. ledna 1914, č. 13 ř. z.), který až dosud platí, staly se tyto osnovy ve formě podstatně změněné; došlo jen k „dávce“ tantiemové, vybírané srážkou ve výši 10% bez progresu; vyplácené částky nevylučují se z vyměřovacího základu zvláštní daně výdělkové.

Býv. uherské právo zná rovněž podobnou zvláštní daň z těchto požitků, zahrnuje je však

do III. třídy zárodkové daně (§ 5 zák. č. XXXIII:1916) a zdaňuje je tudíž proporcionální sazbou 10%; vyplacené částky jsou však odpočitatelnou položkou při zdanění společnosti (§§ 17, č. 8. a 22. zák. čl. VIII:1909 a zák. čl. XXXIV:1916).

Zákon přidržuje se vzoru podle zák. č. 13 ř. z. ex 1914, a proto stanoví se jediná proporcionální sazba a vybírání srážkou u pramene, aby byli postiženi též percipienti bydlící v cizině.

Pokud jde o zvláštní daň z vyššího služného, jediná proporcionální sazba z částek převyšujících 100.000 Kč služebních požitků, avšak vybírání na podkladě příznání a platebního rozkazu, ježto výše zmíněného důvodu pro srážku zde není.

Daň podléhá jako jiné výnosové daně přírážkám samosprávných korporací.

§ 183.

(1) Požitky, které dostávají členové představenstva (dozorčí a správní rady, generální rady, administrační rady, kuratoria a pod.) společností akciových a komanditních společností na akcie v této své vlastnosti pod jakýmkoli názvem, podrobeny jsou 10% dani z tantiem, kterou společnosti vybírají srážkou při výplatě požitků a odvádějí státní pokladně.

(2) Daň z tantiem není podkladem pro vyměrování a vybírání jakýchkoliv přírážek.

(3) Dani nejsou podrobeny požitky, které podle služební smlouvy dostávají smluvně ustanovení

vedoucí ředitelé s pevnými platy za činnost v odst. 1. uvedenou od společnosti, v jejichž službách jsou.

(4) Povinnosti k dani tu není, činí-li požitky společností celkem vyplacené méně než 5000 Kč.

(5) Ustanovení §§ 180 a 181 platí obdobně pro daň z tantiem.

(6) Zdaňování společností, které vyplácejí požitky uvedené v § 183, odst. 1. a 3., podle III. hlavy tohoto zákona, zůstává ustanoveními § 183, odst. 1. a 5. nedotčeno.

Požitky členů představenstva akciových a komanditních společností na akcie, které tyto dostávají v této své vlastnosti, jak činí víc než 5000 Kč, jsou podrobeny zvláštnímu zdanění 10%. Daň se vybírá srážkou a není podkladem přírážek. Obdobné požitky vedoucích ředitelů s pevnými platy jsou vyňaty.

§ 184.

(1) Služební požitky (§ 11) zásadně dani důchodové podrobené (§ 1 a) od ní podle § 2 neosvobozené jsou podrobeny dani z vyššího služného, pokud přesahují úhrnem ročně 100.000 Kč po odečtení srážek podle ustanovení § 15 přípustných — kromě daně z vyššího služného — a s těmito služebními požitky přímo hospodářsky souvisejících. Tantiemy zmíněné v § 183, odst. 3. jsou této dani podrobeny.

(2) Podkladem daně jest výše služebních požitků stanovená při vyměření daně důchodové; vyměří ji vyměřovací úřad.

(3) Daň činí 3% z částky, o kterou přesahují požitky vypočtené podle odst. 1. a 2. ročně 100.000 Kč. Pro výpočet daně bude zaokrouhlena daňová základna na 100 Kč dolů.

(*) Pro tuto daň platí obdobně ustanovení § 4, odst. 1., a §§ 23 až 25 tohoto zákona.

Odst. 1. tohoto paragrafu byl doplněn poslední větou, aby bylo jasné stanoveno, že této dani jsou podrobeny i požitky, které jsou podle smlouvy vyplácené smluvně stanoveným vedoucím řiditelům s pevnými platy společnosti, v jejich službách jsou, za jejich činnost jako členů představenstva akciových a komanditních společností na akcie.

Rejstřík věcný.

Advokáti § 57 ad 6, 301, odst. 4 ad 4.
Akciové společnosti § 1, § 55, odst. 4. Akcie Nár. banky československé § 174 ad 16.
Akciové společnosti § 79 ad i.
Akciové společnosti § 68 I 1a, sazba § 83, odst. 6.
Amnestie čl. XII.
Amortisace § 79 ad f a § 80.
Anuity § 177.
Báňské bratrské pokladny § 72 ad k.
Berní rok — kalendářní rok § 4.
Bezúplatná věnování § 17, odst. 5.
Bohoslužbě sloužící budovy § 126 ad 5.
Bratislava § 143 ad a § 156 ad 1.
Brno § 143 ad a § 156 ad 1, čl. IX. uvád. ust.
Byty živnostenských dělníků § 9 ad 2.
Cenné papíry § 12 ad 3.
Cesty § 96 ad 4.
Cizinci obchodníci a živnostníci § 66, 69, 70.
Cizích státních budovy § 126 ad 3.
Cizozemské úroky a dividendy § 172, odst. 2 ad 7, § 173.
Cizozemské prameny důchodové § 1 ad 1.
Cizozemské prameny výdělkové daně §§ 48—49.
Cvičiště vojenské, cvičiště tělovýchovných spolků § 97 ad 4.
Červeného kříže budovy § 127 ad 2.
Červený kříž § 174 ad 9.
Četníci § 2 ad 3, exekuce § 352, odst. 3.
Činžovní daň §§ 143—160.
Dary § 7 ad 2, 79 ad e.
Dary, podpory a bezúplatná věnování § 17, odst. 5.
Dávky a důchody báňských bratrských pokladen § 174 ad 18d.
Dávky a důchody z nemocenského invalidního a starobního pojištění § 174 ad 18e.
Dávky a důchody z pojištění samostatně hospodařících osob § 174, odst. 18f.
Dávky pojistné ze zákona o pojištění veřejných zaměstnanců § 174 ad 18g.
Dědictví § 7 ad 2.
Dělení daně § 58, §§ 84—89.
Deputátní byty, jejich užitková hodnota § 9, odst. 2.
Diety poslanců § 13 ad 2.
Dílčí dluhopisy § 179, odst. 2b.
Dílčí vlastnictví k domu § 119, odst. 3.
Dobročinné a lidumilné ústavy § 127 ad 4, § 128.
Domácího čínže § 154.
Domácností důchod § 5.
Domovníkův byt — jeho užitková hodnota § 9, ad 1.
Domovní daň §§ 117—171.

Exteritorialita § 2, § 342, exekuce, § 352, odst. 5.
Elektrické podniky § 72 ad b, § 174 ad 1 a 21.
Eskontní a cinkokorentní úroky § 178.
Eskontní zisky § 172, odst. 2 ad 3.
Evidence katastru daně třídní § 166.
Fondy ke zmírnění ztrát z poválečných poměrů § 174 ad 6b, § 180, odst. 2 ad 3f, β.
Fondy k náhradě živelních škod §§ 108—110.
Fondy pro invalidy a pro stavbu chrámů § 174 ad 3.
Fondy pro veřejné vyučovací ústavy § 174 ad 3.
Funkční požitky § 13 ad 2.
Garanční příspěvky se nezapočítávají § 79, odst. 1 ad c.
Hlava cizího státu § 2 ad 1.
Hlava rodiny § 5, odst. 4.
Hlučínsko, sazba daně pozemkové čl. VIII., odst. 3 a, b, sazba činžovní čl. X., hodnota pozemků čl. XIV.
Hodnota nájemní § 152 u bytu domáckého § 154, odst. 1.
Hodnota pozemků pro účely poplatkové čl. XIV. uvád. ust.
Hostince, hotely § 153 ad 2, § 161, odst. 2b.
Hospodářská společenstva viz Výdělková sp. § 68. I. 1. f., § 83 ad 3.
Hráze ochranné § 97 ad 2.
Hřiště § 97 ad 4.
Hřbitovní budovy § 126 ad 6.
Hudební produkce § 67.
Chatrné obytné budovy § 162, odst. 4.
Chlévy § 161, odst. 3 ad 3.
Chudinské ústavy § 174 ad 3 (osvobození od daně rentové).
Invalidní fondy § 174 ad 3.
Invalidi § 2 ad 4.
Invalidní pojistka § 7 ad 2.
Investice (odpisy 20%) § 79 ad f.
Ježera § 96 ad 2.
Kalendářní rok — berní rok § 4, 56, 120.
Kapitálový příjem § 12.
Katastr pozemkový čl. VIII., úvod. ust., odst. 2.
Katastr daně třídní § 165, 163.
Kauce § 172, odst. 2 ad 2.
Kavárenské místnosti § 161, odst. 26.
Kočovní skladiště § 67.
Kočovní živnost § 64.
Kolny § 161, odst. 3 ad 3.
Komanditní společnost (sazba) § 83 ad 6.
Komory k ukládání zásob a nářadí § 161, odst. 3 ad 3.
Konírny § 161, odst. 3 ad 3.
Krámy § 161, 2b.
Korporace § 6, 264, odst. 1 ad 5.
Koupelny § 161, 3 odst. ad 1.
Kuchyňky § 161, 3 odst. ad 1.
Léčebná místa § 143, odst. 1 ad a odst. 4, § 150, odst. 6.
Léčebný fond veř. zaměstnanců § 72 ad n.
Lékaři § 57 ad 6, 301 odst. 4 ad 3.
Lidumilným účelům sloužící budovy § 9 ad 3 — ústavy § 174 ad 3.
Lihovary (výdělková daň § 47, 2 odst. a).
Likvidační přebytky § 83, odst. 12.
Lesy § 8, § 22, § 98.
Lisovny § 161, odst. 3 ad 3.
Malé byty, malé provozovny § 136.

Manžel § 5, manžel zmocněnce § 263, odst. 5.
Mimořádná poruba lesů § 22, odst. 3.
Mimořádné příjmy § 22.
Mimořádná přírážka státní k pozemkové dani čl. VIII.
Minimum daně prosté § 3 při srážkové dani § 31.
Minimální daň 1/2% § 57 ad 7, § 83 ad 13.
Mlékárny (výdělková daň) § 47, odst. 2a.
Mnohočetných rodin zdanění § 20.
Močály § 96 ad 2.
Mrchoviště § 97 ad 3.
Nádvoří § 96 ad 4.
Náhrada za zaplacenou daň § 5, odst. 5.
Nájemné § 149.
Náměstí, návsi § 96 ad 4.
Národní banka čs. § 72 ad e, § 174, odst. 7.
Nástavby § 10, odst. 2, § 79, odst. 1 ad 7, § 134.
Návsi § 96 ad 4.
Několika osob zdanění § 6, § 57, odst. 1.
Nemocenským, úrazovým a inval. pohledávkám příspěvky jsou neodčitatel. § 17, odst. 6.
Nemocenské pojišťovny § 45.
Nemocnice veřejné § 127 ad 3.
Neodčitatelné položky § 17.
Neodevzdané pozůstalosti § 1, odst. 2 ad 4.
Neplodná půda § 96, neplodné pozemky § 98 ad 1.
Neužívání budovy § 157.
Nevýdělečné podniky § 72 ad d, § 174 ad 5.
Nezapočitatelné položky do základu zdaňovacího § 7, 55, 79.
Nezletilé dívky § 5, odst. 4.
Nositelé sociálního pojištění § 180, odst. 2 ad 3. f, α.
Nově vzniklá daňová povinnost § 23.
Nová výroba zavedená v tuzemsku (osvobození) § 73, odst. 2.
Novostavby, přístavby, nástavby, přestavby (osvobození) § 134.
Notáři § 57 ad 6.
Obchodní knihy řádně vedené § 10 ad 2.
Obchodní jednatelé § 57 ad 6.
Obecní prospěšné podniky § 73 ad 1.
Odcítání zaplacených a rezervovaných daní od základu zdaňovacího § 15 ad e, § 55, 78 ad 7.
Odkládací účinek odvolání § 146, odst. 4.
Odpis investiční (20%) § 10 ad 2.
Odprodejem majetkových částí nabytý obnos není důchod § 7, odst. 2.
Okresní záložny hospodářské § 68 I, 2 d, § 72 ad 7.
Osvobození od daně důchodové § 2, 3.
Osvobození od všech daně výdělkové §§ 50—54.
Osvobození od zvláštní daně výdělkové § 72.
Osvobození od daně pozemkové § 97—102.
Osvobození od daně domovní § 126—142, dočasné § 134—142.
Osvobození od daně rentové § 174, 175.
Oznámení změn do katastru daně třídní § 167.
Oznámení zániku nebo počátku podniku § 62, 63, 90.
Pachtovné z propachtovaných živností § 172, odst. 2 ad 4.
Pastorkové § 5, odst. 4.
Pazderyny § 161, odst. 3 ad 3.
Pekárny (výdělková daň) § 47, odst. 2 a.
Pěšiny § 96 ad 4.

Píly (výdělková daň) § 47, odst. 2 a.
Pisárny § 161, odst. 2 b.
Pivovary (výdělková daň) § 47, odst. 2 a.
Platy běžné § 172, odst. 2 ad 6.
Platební rozkaz na daň pozemkovou § 106.
Platba nájemného pozdější § 158.
Platba provisorní čl. XIII.
Platnosti nepozbývají zákony v čl. III. uvedené, pozby-
vají v čl. IV. uvedené.
Plavební podniky § 88.
Počátek účinnosti § 28—45, o srážkové dani čl. VI. uvá-
děních ustanovení.
Počátek činnosti daňových komisí a tr. senátů čl. XI.
Počátek daňové povinnosti u daně důchodové § 23—27,
u všeob. daně výděl. § 59, u zvlášť. daně výděl. § 90—93,
u pozemkové § 107, u domovní § 121—125, 160, u ren-
tové § 182.
Podpory § 172, odst. 2. ad 6.
Podomní živnost § 64.
Pojistka proti škodám § 7 ad 2.
Pojistka životní § 7 ad 2.
Pojistné (úmrtí, dožití) § 15 ad 4.
Pojistné na nemoc, úraz, starobní, invalidní § 15 ad 3.
Pojistné placené za úředníky, zřízence a dělníky § 17 ad 6.
Pojišťovny § 68 I 1 c, § 72 ad 1, § 72 ad 1, m.
Pokladniční poukázky § 172, odst. 2, ad 2.
Pohledávky na běžném účtu § 172, odst. 2 ad 2.
Pohřebiště § 97 ad 3.
Poplatky procentní za právní listiny čl. XV.
Poškození budovy § 171.
Poštovní úřad šekový § 72 ad h, § 174 ad 8.
Pozůstalost čl. V. uvz. zák. § 1 ad 4.
Pozemkový příjem § 8.
Pozemková daň § 94—116.
Pozůstalost § 1 odst. 2. ad 4, § 263, odst. 6.
Požitky z fondu pro zaopatření zaměstnanců velkostatků
§ 174, odst. 18 e.
Praha § 143 ad a, § 156 ad 1 článku X. uvád. ust.
Prádelny § 161, odst. 3. ad 1.
Premiové rezervy u pojišťoven § 79 ad d, § 80.
Provisorní platba daně čl. XIII.
Provozovny § 126 ad 8.
Přestavby § 10, odst. 2., § 79, odst. 1. ad f, § 125, 134.
Předsině § 161, odst. 3. ad 1.
Přeměny stavební § 125.
Přepychové budovy § 162, odst. 3.
Přesídlení podniku § 60 ad 3.
Převzetí podniku jinou osobou § 60 ad 2, § 91.
Příjem z budov § 9.
Přirážky samosprávné se neslevují při slevě daně pozem-
kové § 116.
Připravení a přibrnění čl. X. uvád. ust.
Příbuzní majitele domů, jich činže § 154, odst. 2.
Přirážka k pozemkové dani čl. VIII. uvád. ust.
Příznání daně činžovní § 155.
Příslušníci rodiny § 3, 5, 264, odst. 1. ad 4.
Příznání § 155, 160, § 306—309.
Příslušenství budovy § 150.
Přístavba § 10, § 79, odst. 1. ad f.

Rentabilitní přírážka § 83, odst. 6., 13.
Renty pojišťovací, pensijní, vdovské § 172, odst. 2. ad 5.
Rentová daň § 172—182.
Rezervy pro kursovní ztráty § 79 ad d, f, § 80.
Révami osázené pozemky § 98 ad 2 a 3.
Rok kalendářní, rok berní § 4, 56, 120.
Rozdělení budov § 125.
Rozhraničení mezi dani třídní a činžovní § 143, odst. 1. a.
Rozvahové přebytky § 78.
Rozvržení daně § 85.
Ručení zaměstnavatelů za srážkovou daň § 43 a § 264 č. 3.
Ryziho výtěžku výpočet při všeob. dani výdělkové § 55.
Ryziho výtěžku výpočet při zvl. dani výdělkové § 77.
Rybničky § 96 ad 2.
Řeky a potoky § 96 ad 4.
Samosprávné podniky § 68 I. c, § 72 e.
Sanatoria § 162, odst. 3.
Sazba daně rentové § 179.
Sazba daně třídní § 162.
Sazba pozemkové daně § 105.
Sazby zvl. výdělkové § 83.
Sazby činžovní § 156 a čl. X. uvád. ust.
Sazby důchodové daně § 18, 30.
Sazby všeob. výděl. daně § 57.
Sazebník třídní daně § 162, 323.
Sedliště uzavřené § 147, odst. 1. ad 2.
Senníky § 161, odst. 3. ad 3.
Sezonní byty § 136 ad 7.
Sídlo prezidenta republiky § 126 ad 1.
Silnice § 96 ad 4.
Siroťčí pokladny § 174 ad 3.
Skladště § 126 ad 8, § 161, odst. 2. b.
Slevy na dani důchodové § 21, dani všeobecné výdělkové
§ 54, dani pozemkové § 111 až 113, třídní § 170.
Služební byty § 129.
Služební platy § 11.
Sloučení míst v dani činžovní § 147.
Služebních požitků zdanění § 28, 29.
Sociálního pojištění nositelé § 72 lit. ch až u, 174 ad 4,
180, odst. 3. f, a.
Sociálního pojištění budovy § 126 ad 7.
Spekulační obchod § 7 ad 4, 5 a, zisky § 10 ad 3, § 13 ad 1.
Spisovatelé § 22, § 57 ad 6.
Společný důchod § 6.
Společenstva výdělková a hosp. § 68 I. 1 f, § 72 ad g,
§ 75, 83, 90, sazba § 83.
Spořitelny § 68 I. 2 b, § 79, odst. 1. ad f.
Společnosti s ruč. omez. § 68 II., § 72 ad o, § 174, odst. 6
ad c, odst. 22.
Srážková daň čl. VI. uvz. zák., § 28—44.
Srážky § 15.
Srážka rentové daně dlužníkem § 180.
Srážky — doplnění daně srážkové pravidelným vyměře-
ním § 34.
Starožitné budovy § 162, odst. 3.
Starobní pojistka § 7 ad 2.
Stát, státní podniky § 68 I. 1 e, § 72 a, b, c, § 73, odst. 1.,
§ 174 ad 1, 2, § 179, odst. 2. ad a.
Státní budovy § 126 ad 1, 2, § 127, 129.

Stavební sdružení § 75, 83 a 90.
Stodoly § 161, odst. 3. ad 3.
Stoky obecní § 151, odst. 1.
Subvence § 79 ad c.
Sušárny (výdělková daň § 47, odst. 2 lit. a), třídní daň § 161, odst. 3. ad 3.
Superedifikát § 119 ad 4.
Svobodného zdanění § 19.
Sýpky § 161, odst. 3. ad 3.
Sýrárny výdělková daň § 47, odst. 2. a.
Škoda na budovách živelní pohromou § 171.
Tančírny § 161, odst. 2. ad b.
Tantiemy § 1 ad 2 d, § 183, § 79, odst. 1. ad g a h, § 183, odst. 3.
Tangenta zvl. daně výdělkové §§ 84—89, všeobecné § 58.
Težírstva § 68 I. 1 b.
Turistické útulny § 127 ad 6.
Třídní daň § 161—171.
Účinnost zákona čl. XVI.
Ulice § 96 ad 4.
Umělci § 22, 57 ad 6.
Úroky z vkladů, na vkladní knížky, u sirotčích pokladen, u výdělkových a hosp. společenstev § 179, odst. 2. ad c.
Úroky ze státních dluhopisů § 174 ad 15.
Úroky a dividendy z cizozemských cenných papírů § 172, odst. 2. ad 7.
Úroky z vlastního kapitálu § 17 ad 3.
Úroky se soukromých dluhů se odčítají § 15 ad 2.
Úroky z půjček § 172, odst. 2. ad 2.
Úroky podnikem zaúčtované § 79 ad e.
Úroky z dílčích dlužných úpisů, ze zástavních listů, z hypotečních půjček na směnku a dlužní úpis § 72 lit. b, § 172, odst. 2 ad 2, § 179, odst. 2 ad c, d, § 174 ad 21.
Úroky pasivní § 178.
Úroky reeskontní § 178, odst. 1 ad 2.
Ústřední topení § 150, odst. 2 a odst. 3 d.
Ústavy lidumilné, dobročinné § 174 ad 3.
Ústavy k ošetřování nemocných § 174 ad 3.
Ústavy k podpoře chudých § 174 ad 3.
Úvěrní ústavy § 68 I. 1. d.
Uznávací daň k cíli zachování práv § 63 ad 3.
Vdovců zdanění § 19 a 20.
Věno § 7 ad 2.
Věnování bezplatné § 7 ad 2.
Vědců, spisovatelů a umělců zdanění § 22, 57 ad 6.
Vily § 162, odst. 3.
Vinařství § 98, odst. 1 ad 2—3, odst. 3.
Vodní nádrže a přehrady § 97 ad 2.
Vodoměry § 151 odst. 1.
Vodovody § 96 ad 4.
Vodní regulační družstvo čl. IX.
Vojenské osoby § 2 ad 3.
Vojenská cvičiště § 97 ad 4.
Vrácení přelacené srážkové daně § 32, odst. 4. a 6.
Všeobecný pensijní ústav § 72 ad ch, § 174 ad 18 a.
Všeobecný fond peněz. ústavů § 79 k, 174 ad 6a, § 180, odst. 2. ad 3 f g.
Výdaje a ztráty z rezerv § 81.
Vyslanci § 2.
Výbava § 7 ad 2.

Výdaje na byt a výživu poplatníka § 17, odst. 4.
Vyloučení z daně výdělkové § 47.
Výklady (výkladní skříně) § 150, odst. 2.
Výklizení budovy § 123.
Výkuppné a náhradové renty § 172, odst. 2. ad 5.
Výhry na losy § 13 ad 1.
Vyloučení ze všeobecné daně činovní § 147, odst. 1. ad 2, 3.
Vyměňování daně třídní § 163, 164.
Výměny a výměnkářské dávky § 172, odst. 2, ad 5. § 174 ad 13.
Výpočet výnosnosti podniků u zvl. daně výdělkové § 83, odst. 8, 9, 10.
Vystavení, přestavění budov v podniku § 10 ad 2.
Výstavy § 67.
Výtahy § 150, odst. 2. a odst. 3 d.
Vyučovací, vychovávací účel mající budovy § 9 ad 3, 127 ad 5.
Výživovací příspěvky § 172 ad 6. § 174 ad 14.
Zahradnictví výdělk. dani podrobené § 47, odst. 3.- Zahradry § 97.
Základ všeob. daně výdělkové § 55.
Základ daně rentové §§ 176—178.
Základ důchodové daně § 7 a násl.
Základ zvláštní daně výdělkové § 76.
Základ pozemkové daně § 103, 104.
Záložny § 75, 68 I. 2 d, § 83 a 90.
Zálohy státní § 79 ad c.
Zaměstnanci státní § 2 ad 5.
Zámky, zámečky lovců § 162, odst. 3.
Zánik daňové povinnosti §§ 24—27, 61, 63, u zvl. daně výdělk. § 93, 268, u pozemk. § 107 ad 2, u rentové § 182.
Započítání podniku § 62.
Zápis vlastnictví v katastru daně třídní § 169.
Zastavěná plocha § 96 ad 3.
Zatížené rodiny většími výdaji § 20 a 21.
Zisk obchodní — jeho výpočet § 7, 10.
Změny v berním roce § 59, 107, 159.
Změny v domovní dani § 133.
Změny v kat. dani třídní § 167—169.
Zničení budovy § 171.
Zrušení dosavadních zákonů a nař. čl. II. a XV.
Ztráty, pokud se neodčítají § 17 ad 2.
Zvláštní příspěvek k dani pozemkové jedna a půl procentní, § 105, slevuje se slevou daně § 116.
Zvláštní fond pro zmírnění povál. ztrát § 79 ad 1, § 174, odst. 6b, odst. 23, § 180, odst. 2. ad 3fβ.
Žádost za osvobození od daně domovní § 131 ad 3—5 § 132.
Žádost za osvobození dočasné §§ 137—140.
Žádost za slevu daně pozemkové § 113, § 115 (nájemce).
Železnic osvobození a zdanění § 74 ad 1, § 87. Železniční pozemky § 96 ad 4, úroky z půjček na lokální dráhy § 174 ad 20.
Živnostenský úvěr a podniky jeho § 75, ad 3, 83 a 90.
Živelní pohromy § 108—110 zjištění škody § 114.
Živelní škody na budovách § 170, 171.

R 93

Opatřte si

ZÁKON

R 1972
R 1981

O STAVEBNÍM RUCHU

**s příslušným prováděcím
nařízením.**

Úvod a výklad
napsali JUDr. Ot. CMUNT, em. vrchní
ředitel Městské spořitelny Pražské,
a inž. BOHDAN BEČKA, senátor, zpra-
vodaj rozpočtového výboru senátního
o témže zákoně.

Cena Kč 12.—

Vydalo

**Nakladatelství Pražské akc. tiskárny,
Praha II., Lützowova 3.**

(Na skladě u každého knihkuppe.)